

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ
ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΕΓΚΡΙΘΕΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΜΒ' ΝΟΜΟΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ
ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΥΠΟ
Κ. Σ. ΚΑΤΑΙΒΑΙΝΗ
ΚΛΗΡΗΓΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ Ο «ΚΟΡΑΗΣ»,
ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ «ΚΑΛΛΟΥΣ»

1884

Περικλῆς Π. Παλαιῶν

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

1884-870

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΕΓΚΡΙΘΕΝ ΕΝ ΤΩ ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΠΡΟΚΗΡΥΧΘΕΝΤΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩ·

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ
ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΥΠΟ
Κ. Σ. ΚΑΤΑΙΒΑΙΝΗ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ Ο «ΚΟΡΑΗΣ»,
ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

1884
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἀριθ. $\frac{\text{Πρωτ. 8170.}}{\text{Δ.Σ.Σ. 6842.}}$

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν κύριον Κ. Σ. Καταιβαίνην.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει α) τὰ ἄρθρα 7 καὶ 8 τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουνίου 1882 ἈΜΒ νόμου καὶ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ἀπὸ 4 Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους Β. Διατάγματος περὶ τῶν διδασκτικῶν βιβλίων τῆς μέσης καὶ κατωτέρας ἐκπαιδεύσεως καὶ β') τὴν κατὰ τὰ ἄρθρα 9 καὶ 14 τοῦ αὐτοῦ Β. διατάγματος ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν ἔκθεσιν τῆς πρώτης ἐπιτροπείας τῶν κριτῶν τῶν διδασκτικῶν βιβλίων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι τὸ εἰς τὸν διαγωνισμόν ὑφ' ὑμῶν ὑποβληθὲν ἑλληνικὸν Συντακτικὸν ἐγκρίνομεν ἐπὶ τετραετίαν, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους ὡς μόνον ἑλληνικὸν Συντακτικὸν διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς πρώτης καὶ δευτέρας τάξεως τῶν δημοσίων, δημοσυντηρήτων καὶ ἰδιωτικῶν γυμνασίων τοῦ Κράτους. Καλεῖσθε δὲ ὅπως συμμορφωθῆτε πρὸς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ἈΜΒ Νόμου καὶ τὰ ἄρθρα 17 καὶ 18 τοῦ ἀπὸ 4 Σεπτεμβρίου 1882 Β. Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰουλίου 1884.

Ὁ Ὑπουργὸς
Δ. Σ. ΒΟΥΛΠΙΩΤΗΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ. (§ 1).

1. Συντακτικὸν λέγεται τὸ μέρος τῆς γραμματικῆς, ὅπερ διδάσκει πῶς γίνεται ἡ σύνταξις. Σύνταξις δὲ εἶνε ἡ ὀρθὴ πλοκὴ τῶν λέξεων πρὸς κατασκευὴν λόγου τελείου.

ΣΗΜ. Τὸ περὶ τὸν τύπον τῆς λέξεως πλημμέλημα ὀνομάζεται *βαρβαρισμός*. Τὸ περὶ τὴν σύνταξιν ἀμάρτημα ὀνομάζεται *σολοικισμός*.

2. Ἐπειδὴ πᾶς τέλειος λόγος συνίσταται ἐκ μιᾶς ἢ πλείονων προτάσεων, πᾶσα δὲ πρότασις συνίσταται ἐκ λέξεων, ἔπεται ὅτι ἔργον τοῦ συντακτικοῦ εἶνε νὰ διδάξῃ πρῶτον μὲν πῶς συντάσσονται αἱ λέξεις μετ' ἀλλήλων καὶ τί χρησιμεύει ἕκαστον εἶδος αὐτῶν πρὸς κατασκευὴν τῆς προτάσεως, ἔπειτα δὲ πῶς συνδέονται μετ' ἀλλήλων αἱ προτάσεις πρὸς κατασκευὴν λόγου τελειοτέρου, τῆς περιόδου. Πρὸς τούτοις ἐξετάζει τὸ συντακτικὸν ἰδιώματα τινα τῆς γλώσσης καὶ παραβάσεις τῆς ὁμαλῆς καὶ συνήθους συντάξεως, ἅτινα *σχήματα* λέγονται.

ΣΗΜ. Πρότασις λέγεται ἡ διὰ λέξεων ἑκφρασις διανοήματος. π. χ. ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος· ὁ ἄνθρωπός ἐστι θνητός· τὸ ῥόδον θάλλει. Περίοδος δὲ εἶνε σύμπλεγμα προτάσεων προσηκόντως πρὸς ἀλλήλας συνδεδεμένων καὶ αὐτοτελῇ ἔννοιαν ἀποτελουσῶν. Ἰσ. 1, 18: ἐὰν ᾗς φιλομαθής, ἔσει πολυμαθής. 17: εὐλαβοῦ τὰς διαβολάς, κὰν ψευδεῖς ᾧσιν· οἱ γὰρ πολλοὶ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσι, πρὸς δὲ τὴν δόξαν ἀποβλέπουσιν. Τὰ μέρη τῆς περιόδου, ἅτινα χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων διὰ τῆς καλουμένης ἄνω ἢ μέσης στιγμῆς λέγονται *συνήθως κῶλα*.

Α'. Ἀπλῇ πρότασις. (§ 2).

1. Οἱ ἀναγκαῖοι ὅροι τῆς ἀπλῆς προτάσεως εἶνε δύο, τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορήμα ἢ κατηγορούμενον. Καὶ ὑποκείμενον μὲν εἶνε τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, περὶ οὗ λέγεται τι, κατηγορήμα δὲ ἢ κατηγορούμενον τὸ περὶ τοῦ ὑποκειμένου λεγόμενον. π. χ. ὁ ἥλιος λάμπει. τὸ ῥόδον θάλλει. ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος. ὁ Κύριος ἦν βασιλεὺς.

2. Τὸ κατηγορούμενον εἶνε ἡ ῥῆμα, ὡς: τὸ ῥόδον θάλλει, ἡ ὄνομα (ἐπίθετον ἢ οὐσιαστικόν), ὡς: ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος. ὁ Κύριος ἦν βασιλεὺς. Συνδέεται δὲ μετὰ τοῦ ὑποκειμένου τὸ μὲν ῥηματικὸν κατηγορούμενον διὰ τῆς ῥηματικῆς καταλήξεως, τὸ δὲ ὀνοματικὸν διὰ τοῦ εἶναι ὅπερ διὰ τοῦτο λέγεται συνδετικόν.

ΣΗΜ. α'. Τὸ ῥηματικὸν κατηγορούμενον, ἥτοι τὸ ῥῆμα, δύναται ἐνίοτε νὰ ἀναλυθῇ εἰς τὸ εἶναι καὶ ὀνοματικὸν κατηγορούμενον, καὶ τούναντίον τὸ ὀνοματικὸν κατηγορούμενον μετὰ τοῦ εἶναι δύναται ἐνίοτε νὰ συμπυκνωθῇ εἰς ῥηματικὸν κατηγορούμενον, ἥτοι εἰς ῥῆμα. πρβ. σωφρονῶ καὶ σώφρων εἰμί, βασιλεύω καὶ βασιλεὺς εἰμι κτλ.

ΣΗΜ. β'. Πολλάκις τὸ ῥηματικὸν κατηγορούμενον, ἥτοι τὸ ῥῆμα, εὔρηται ἀναλελυμένον εἰς τὸ εἶναι καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μετοχήν. Πλ. φιλ. 39: τοῦτο οὐκ ἔστι γιγνόμενον (=τοῦτο οὐ γίνεται). Ἡ ἀνάλυσις αὕτη γίνεται συνηθέστατα ἐν τῷ ἐνεργητικῷ παρακειμένῳ τῆς ὑποτακτικῆς καὶ τῆς εὐκτικῆς, ἐν τῷ τρίτῳ πληθυντικῷ προσώπῳ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικῆς τῆς ὀριστικῆς καὶ ἐν τῷ παθητικῷ τετελεσμένῳ μέλλοντι, πάντοτε δὲ σχεδὸν ἐν τῷ παθητικῷ παρακειμένῳ τῆς ὑποτακτικῆς καὶ τῆς εὐκτικῆς καὶ ἐν τῷ ἐνεργητικῷ τετελεσμένῳ μέλλοντι δι' ἑλλειψιν μονολεκτικῶν τύπων.

ΣΗΜ. γ'. Χάριν εὐκολίας κατηγορούμενον ὀνομάζομεν ἐν ταῖς ἐξῆς μόνον τὸ ὀνοματικόν, τὸ δὲ ῥηματικὸν ὀνομάζομεν ἀπλῶς ῥῆμα.

α'. Τὸ ὑποκείμενον. (§ 3).

1. Ὡς ὑποκείμενον χρησιμεύει μάλιστα τὸ οὐσιαστικόν καὶ ἡ

προσωπικὴ ἀντωνυμία· π. χ. ὁ παῖς γράφει· ἐγὼ γράφω· σὺ γράφεις· ἡμεῖς γράφομεν· ὑμεῖς γράφετε.

2. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπίθετον οὐσιαστικῶς ὁποσδήποτε λαμβανόμενον τίθεται ὡς ὑποκείμενον μετ' ἄρθρου συνήθως· π. χ. ὁ σοφός ἐστίν εὐδαίμων. Ὡσαύτως καὶ ἡ μετοχή· π. χ. οἱ φθονοῦντες μισοῦνται.

3. Ὡς ὑποκείμενον τίθεται πρὸς τούτοις καὶ ἀντωνυμία, καὶ ἀριθμητικόν, καὶ ἀπαρέμφατον, καὶ ῥλόκληρος πρότασις, καὶ ἐπίρρημα ἐνίοτε, καὶ πᾶν μέρος λόγου καὶ πᾶν γράμμα, ὅταν διὰ τοῦ ἄρθρου τὸ λαμβάνῃ δύναμιν οὐσιαστικοῦ. Πλ. Λά. 181: τὰ σὰ ὑπάρξει ἡμῖν οἰκεία. Πολ. 327: ἐν ἔτι λείπεται. Πρωτ. 342: τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν. Γο. 451: ὑγιαίνειν ἄριστόν ἐστι. γνωμ.: τέρας ἐστὶν εἴ τις εὐτύχηκε διὰ βίου. Ξ. Ἑλλ. 2, 1, 23: τῆς ἡμέρας ὁψέ ἦν.—τὸ πῖ ἐστὶ σύμφωνον.—τὸ μὲν ἐστὶ σύνδεσμος.—τὸ τύπτω ἐστὶ ῥῆμα.

4. Τὸ ὑποκείμενον τίθεται κατ' ὀνομαστικὴν πτώσιν. π. χ. ὁ παῖς γράφει. Ὅταν δὲ πρόκειται νὰ δηλωθῇ διὰ τοῦ ὑποκειμένου χρόνος ἢ ποσὸν οὐχὶ ἀκριβῶς, ἀλλ' ὡς ἔγγιστα ὠρισμένον, τίθεται κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τινος τῶν προθέσεων πρὸς, περὶ, ἢ ἀμφί, εἰς καὶ ὑπέρ. Ξ. Ἑλλ. 2, 4, 6: πρὸς ἐσπέραν ἐγίγνετο (= σχεδὸν ἐσπέρα ἐγίγνετο, ἐσπέρα ἐπλησίαζεν). 4, 6, 11: ἀπέθανον περὶ ἑπτακοσίους (=περίπου ἑπτακόσιοι). Ἄν 3, 4, 5: ζωοὶ ἐλήφθησαν εἰς ὀκτωκαίδεκα (μέχρι ὀκτωκαίδεκα, ὡς ἔγγιστα ὀκτωκαίδεκα). Πλουτ. Φιλοπ. 10: λέγονται ὑπὲρ τοὺς τετρακισχίλους ἀποθανεῖν (=πλείονες ἢ τετρακισχίλιοι). Τίθεται προσέτι τὸ ὑποκείμενον κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τῆς προθέσεως μὲν κατὰ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ χωρισμός, μετὰ τῆς προθέσεως δὲ ἐπὶ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἑκτασις. Θ. 1, 2: καθ' ἑκάστους ἐκαλοῦντο Ἕλληνες (=χωρὶς ἕκαστοι, χωριστὰ οἱ κάτοικοι ἐκάστης πόλεως). 4, 100: ἐσεσιδήρωτο ἐπὶ μέγα τοῦ ξύλου (=μεγάλῃ ἑκτασις, μέγα μέρος).

ΣΗΜ. Περὶ τῆς κατ' αἰτιατικὴν ἐκφορᾶς τοῦ ὑποκειμένου ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἰδ. § 81 β'.

β'. Τὸ κατηγορούμενον (§ 4).

1. Εἰς δῆλωσιν τοῦ κατηγορουμένου τίθεται μάλιστα τὸ ἐπιθετον. π. χ. ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος· ὁ ἀνθρωπὸς ἐστὶ θνητός.

2. Ἀλλὰ καὶ τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται πολλάκις ὡς κατηγορούμενον π. χ. ὁ Ὀλυμπὸς ἐστὶν ὄρος· ὁ σίδηρός ἐστὶ μέταλλον.

3. Ὡς κατηγορούμενον τίθεται πρὸς τούτοις καὶ μετοχὴ καὶ ἀντωνυμία καὶ ἀριθμητικὸν καὶ ἀπαρέμφατον καὶ ὀλόκληρος πρότασις καὶ ἐπίρρημα ἐνίοτε, καὶ πᾶν μέρος λόγου. Ε. Συμ. 4, 32: εἰμὶ τυράνῳ ἑοικώς. Σοφ. Ἀντ. 635: σὸς εἰμι. Θ. 2, 5: οἱ ληφθέντες ἦσαν ὀγδοήκοντα.. Πλ. Πρωτ. 342. τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν. Δημ. 3, 17: ὁ Φίλιππος ἐστὶν ὃ τι ἂν εἴποι τις. Εὐρ. Ἐκ. 304: ἄλις (ἐστὶ) σῆς κόρης θάνατος (=ἱκανός ἐστὶν ὁ θάνατος τῆς σῆς κόρης). Τὸ ἄλφα οὐκ ἐστὶ βῆτα.

ΣΗΜ. Ὡς τὸ ὑποκείμενον, οὕτω καὶ τὸ κατηγορούμενον ἐκφέρεται ἐνίοτε δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως εἰς, περί, ἢ ἀμφί, ὑπέρ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ποσὸν ὡς ἔγγιστα ὠρισμένον. Οἱ μισθοφόροι ἦσαν εἰς μυρίους. Ε. Ἑλλ. 5, 4, 13: οἱ λελυμένοι ἦσαν περὶ ἑκατόν. Εὐ. 1, 2, 45: λέγονται Πέρσαι ἀμφί τὰς δώδεκα μυριάδας εἶναι. Ἐπιθέτου δύναμιν ἔχει πολλάκις ἡ κατὰ καὶ ἡ πρὸς μετ' αἰτιατικῆς· ὅθεν καὶ ἡ κατὰ καὶ ἡ πρὸς μετ' αἰτιατικῆς τίθεται ὡς κατηγορούμενον. Ἀριστφ. Ὀρ. 100: ἀήρ ἐστὶ κατὰ πνιγέα (=ὅμοιος πνιγεῖ). Δημ. 20, 34: ὁ ἐκ τοῦ Πόντου σῖτος εἰσπλέων ἐστὶ πρὸς ἅπαντα τὸν ἐκ τῶν ἄλλων ἐμπορίων ἀφικνούμενον.

γ'. Τὸ συνδεδεικόν. (§ 5).

1. Ὡς συνδεδεικόν τοῦ κατηγορουμένου μετὰ τοῦ ὑποκειμένου χρησιμεύει τὸ εἶναι, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἐλέχθη.

ΣΗΜ. Τὸ εἶναι ὡς συνδεδεικόν ἔχει ἀφηρημένην ἔννοιαν χρησιμεύον ἀπλῶς ὡς σύνδεσμος τοῦ κατηγορουμένου μετὰ τοῦ υποκειμένου. Ἀλλὰ πολλάκις λαμβάνεται καὶ κατὰ συγκεκριμένην ἔννοιαν, ὡς καὶ τὰ ἄλλα ῥήματα, σημαῖνον ὑπάρχειν, ὡς: ἔστι θεός (=ὑπάρχει θεός). Ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας δὲν δέχεται κατηγορού-

μενον, ἀλλὰ μόνον ἐπιρρηματικούς προσδιορισμούς. Σοφ. Αἷ. 733 : Αἶας ποῦ ᾽στιν ; Ε. Ἀν. 1, 5, 1 : ἐνταῦθα ἦν πόλις ἐρήμη.

2. Πλὴν τοῦ εἶναι χρησιμεύει ὡς συνδεδεικνόν καὶ τὸ ὑπάρχειν, γίγνεσθαι, καθίστασθαι, πεφυκέναι καὶ φῦναι. Δημ. 4, 2 : ὁ γὰρ ἐστὶ χεῖριστον ἐκ τοῦ παρελθλυθότος χρόνου, τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. γνωμ. : γίγνου εἰς ὀργὴν μὴ ταχύς, ἀλλὰ βραδύς. Ἰσ. 5, 76 : Ἡρακλῆς κατέστη τῆς Ἑλλάδος εὐεργέτης. Εὐρ. Ὀρ. 753 : οὐκ αἰχμητὴς πέφυκε (Μενέλεως). Φοιν. 469 : ἀπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ.

3. Διὰ τοῦ εἶναι καὶ τοῦ ὑπάρχειν σημαίνεται ἡ τελεία ὑπόστασις τοῦ ὑποκειμένου, διὰ δὲ τοῦ γίγνεσθαι καὶ τοῦ καθίστασθαι ἡ νῦν ἀρχομένη ὑπόστασις, διὰ δὲ τοῦ πεφυκέναι καὶ τοῦ φῦναι ἡ κατὰ φύσιν ὑπόστασις αὐτοῦ ὡς τοιούτου ἢ τοιούτου. Πολλάκις δ' ὅμως εἶνε ἀνάγκη νὰ δηλωθῇ ἡ κατὰ τὸ φαινόμενον, δοξασίαν καὶ ὑπόληψιν ὑπόστασις τοῦ ὑποκειμένου ὡς τοιούτου ἢ τοιούτου, ἡ κατὰ κλησιν καὶ ὀνομασίαν, ἡ κατὰ ποίησιν καὶ αἵρεσιν· ὅθεν παραλαμβάνονται ἔτι ὡς συνδεδεικτὰ α) τὸ φαίνεσθαι, δοκεῖν, νομίζεσθαι, ὑπολαμβάνεσθαι, κρίνεσθαι. Πλ. Χάρμ. 154 : πάντες οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ καλοὶ φαίνονται. Ε. Ἀν. 7, 2, 16 : δῆλη ἐδόκει ἡ ἐπιβουλὴ. Ἰσ. 12, 5 : τοιοῦτος ὑπολαμβάνομαι. β') τὰ κλητικὰ λέγεσθαι, καλεῖσθαι, ὀνομάζεσθαι, προσαγορεύεσθαι, καὶ τὸ ἀκούειν, ὅταν λαμβάνηται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ λέγεσθαι ἢ καλεῖσθαι. Σοφ. Οἷ. Κ 1324 : σὸς καλοῦμαι. Δημ. 18, 46 : κόλακες καὶ θεοὶ ἐχθροὶ ἀκούουσιν. γ') τὸ ποιεῖσθαι, αἰρεῖσθαι, ἀποδείκνυσθαι, χειροτονεῖσθαι, λαγχανεῖν. Ε. Ἀν. 3, 1, 47. Εὐνοφῶν ἡρέθη ἄρχων ἀντὶ Προξένου. Αἰσχ. 3, 28 : Δημοσθένης οὗτ' ἔλαχε τειχοποιὸς οὗτ' ἐχειροτονήθη.

4. Διὰ τοῦ αὐξάνεσθαι, αἰρεσθαι καὶ τῶν ὁμοίων ἀποδίδεται εἰς τὸ ὑποκείμενον κατηγορούμενον προληπτικῶς. Δημ. 2, 5 : Φίλιππος μέγας ᾠξήθη (= Φίλιππος αὐξήθεις ἐγένετο μέγας). Θ. 2, 75 : ἤρετο τὸ ὕψος τοῦ τείχους μέγα (= ἤρετο τὸ ὕψος τοῦ τείχους καὶ οὕτως ἐγίγνετο μέγα).

5. Μετὰ παντός ῥήματος, μάλιστα δὲ μετὰ τῶν κινήσεως σημαντικῶν, δύναται νὰ συναρθῇ ἐπίθετον ὡς κατηγορούμενον τοῦ ὑ-

ποκειμένου. Τὰ τοιαῦτα κατηγορούμενα ἔχουσιν ἐπιρρηματικὴν σημασίαν σημαίνοντα συνήθως χρόνον, τρόπον, τόπον. Θ. 1, 61: *τριταῖοι ἀφίκοντο* (=τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ). Πλ. Πρωτ. 313: *ὄρθριος ἦκεις* (=ὄρθρου. κοιν. τὰ ἐξημερώματα). Ε. Ἀν. 7, 1, 12: *ἐξῆσαν οἱ στρατηγοὶ πρῶτοι* 7, 3, 39: *ἐρέψομαι τελευταῖος*. 7, 2, 9: *οἱ στρατιῶται εἶποντο ἄσμενοι*. 5, 5, 21: *σκηνοῦμεν ὑπαίθριοι* (=ἐν ὑπαίθρῳ). Ἑλλ. 2, 1, 17: *ἀνήγοντο οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι* (=διὰ τοῦ πελάγους). Οὕτω Ε. Ἀν. 6, 4, 4: *ἡ κρήνη ῥεῖ ἄφθονος*. 4, 5, 3: *ἄνεμος βορρᾶς ἐναντίος ἔπνει*. πρὸς τὸ τοῦ Κικέρωνος: *senatus frequens in curiam venit*.

ΣΗΜ. τοῦ μὲν πρῶτος, πρότερος, ὕστατος, ὕστερος, τελευταῖος καὶ μόνος γίνεται χρῆσις, ὅταν ἀντιπαραβάλλωνται ὑποκείμενα τῆς αὐτῆς πράξεως, τοῦ δὲ πρῶτου, πρότερον, ὕστατον, ὕστερον, τελευταῖον καὶ μόνον, ὅταν ἀντιπαραβάλλωνται πράξεις τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου. Πλ. Πολ. 336: *πρότερος ἐωράκη αὐτὸν ἢ ἐκεῖνος ἐμέ*. Ε. Ἀν. 1, 3, 2: *πρῶτον μὲν ἐδάκρυε πολὺν χρόνον, εἶτα δὲ ἐλεξε τοιαύδε*.

δ'. Παράλειψις τοῦ ὑποκειμένου. (§ 6).

1. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου προσώπου (ἐγώ, ἡμεῖς, σύ, ὑμεῖς), ὅταν δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐκφρασθῇ μετ' ἐμφάσεως, παραλείπεται· διότι ἡ κατάληξις τοῦ ῥήματος εἶνε ἐπιτηδεῖα νὰ δηλώσῃ αὐτό. π. χ. τί πωλεῖς; ἄρτους πωλῶ, ἀλλ' οὐδένα πω ἀπέδόμην.

2. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ τρίτου προσώπου παραλείπεται α') ἐπὶ τῶν ῥημάτων, ὧν ἡ διάθεσις εἶνε ἴδιον ἔργον τοῦ ὑποκειμένου. Ε. Ἀν. 1, 2, 17: *ἐσάλπιγξε* (δηλ. ὁ σαλπικτής). 3, 4, 4: *ἐσήμηνε τῇ σάλπιγγι* (δηλ. ὁ σαλπικτής). 3, 4, 36: *ἐκήρυξε* (δηλ. ὁ κήρυξ) Δημ. 20, 27: *τοὺς νόμους ἀναγνώσεται* (δηλ. ὁ γραμματεὺς). *ἀστράπτει, βροντᾷ, βρέχει, ὕει, νίφει, σείει, χειμάζει* (δηλ. ὁ Ζεὺς ἢ ὁ θεός. πρὸς. Ὁμ. I, 237: *Ζεὺς ἀστράπτει*. Σ. Κυν. 8, 1: *ὅταν νίφῃ ὁ θεός*). β') ἐπὶ τοῦ τρίτου πληθυντικοῦ προσώπου *φασί, λέγουσι* καὶ τῶν ὁμοίων, ὧν ὡς ὑποκείμενον νοεῖται

τὸ οἱ ἄνθρωποι. Σοφ. Οἶ. Κ. 260 : τὰς Ἀθήνας φασὶ θεοσεβέ-
στάτας εἶναι γ' ὅταν νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἀπὸ κοινοῦ (ὅταν
δηλ. κεῖται ἐν προηγουμένῃ προτάσει) ἢ κατ' ἀναλογίαν (ὅταν δηλ.
νοῆται ἐκ τινος λέξεως προηγουμένης προτάσεως). Ξ. Ἄν. 1, 4, 5 :
Κῦρος τὰς ναῦς μετεπέμψατο, ὅπως ὀπλίτας ἀποβιβάσειε. 1,
1, 3 : Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς
ἐπιβουλευοὶ αὐτῷ. Θ. 5, 47 : τοῖς βοηθοῦσιν ἡ πόλις ἡ πέμ-
πουσα παρεχέτω μέχρι τριάκοντα ἡμερῶν σῖτον, ἐπὶν ἔλθῃ (δηλ.
ἡ βοήθεια) ἐς τὴν πόλιν τὴν ἐπαγγείλασαν βοηθεῖν.

ΣΗΜ. Τὸ ἀόριστον ὑποκείμενον τίς σπανιότατα παραλείπεται. Ξ.
Ἑλλ. 2, 1, 8 : ἡ δὲ κόρη ἐστὶ μακρότερον ἢ χειρὶς, ἐν ἣ τὴν χεῖρα
ἔχων (δηλ. τίς) οὐδὲν ἂν δύναίτο ποιῆσαι· πρῶ. καὶ 3, 1, 19.
Συνήθως παραλείπεται ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου τὸ γενικὸν ὑποκείμενον
τινά, ἐξ οὗ νοεῖται καὶ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἐκ τοῦ ἀπαρεμφάτου
ἐξηρημένης προτάσεως, ὡς : τὸ οἶεσθαι (δηλ. τινὰ) τεύξεσθαι ὧν
ἐφίεται (= ἡδὺ εἶνε τὸ νὰ νομίζῃ τις ὅτι θὰ τύχῃ ὧν ἐπιθυμεῖ).

3. Πολλάκις τὸ ὑποκείμενον τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως κεῖται
προληπτικῶς ὡς ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως.
Τοῦτο καλεῖται πρόληψις καὶ γίνεται μάλιστα ἐπὶ τῶν λεκτικῶν,
γνωστικῶν καὶ φόβου σημαντικῶν ῥημάτων. Εὐρ. Μ. 248 : λέ-
γουσιν ἡμᾶς ὡς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν (ἀντί: λέγουσιν ὡς ἡμεῖς
ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν). Πλ. Εὐθυδ. 294 : οἶσθα Εὐθύδημον ὀπό-
σους ὀδόντας ἔχει; (ἀντί: οἶσθα ὀπόσους ὀδόντας Εὐθύδημος ἔχει;).
Ἀρστωφ. Ν. 493 : δέδοικά σε μὴ πληγῶν δέῃ. Ὁμοίως λέγεται
καὶ ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ σὲ ξεύρω τί πρᾶγμα εἶσαι καὶ τὰ ὅμοια.

ε'. Παράλειψις τοῦ κατηγορουμένου (§ 7).

Τὸ κατηγορούμενον δύναται νὰ παραλειφθῇ μόνον ὅταν νοῆται
εὐκόλως ἐκ τῶν ἡγουμένων. π. χ. ἐγὼ μὲν ἐπιμελής εἰμι, σὺ δὲ οὐκ
εἶ (δηλ. ἐπιμελής).

ς'. Παράλειψις τοῦ συνδετικοῦ εἶναι (§ 8).

1. Τὸ συνδετικὸν εἶναι παραλείπεται πολλάκις, ὅταν νοῆται

εὐκόλως καὶ μηδεμίᾳ ἀσάφεια προκύπτῃ ἐκ τῆς παραλείψεως. Συνήθως δὲ παραλείπεται α) ἐπὶ γενικῶν γνωμῶν. Εὐρ. Ὀρ. 340 : ὁ μέγας ὄλβος οὐ μόνιμος. γνωμ.: αἱ δευτέραι φροντίδες σοφώτεραι. Δημοκρ.: βίος ἀνεόρταστος μακρῇ ὁδῷ ἀπανδόκευτος. β') ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν ἀνάγκῃ, χρεῶν, θέμις, ἀκμή, καιρός, ὥρα καὶ ἐπὶ τοῦ οὐδεὶς φθόνος. Δημ. 9, 6: ἀνάγκῃ βουλευέσθαι. Πλ. Ἀπ. 24 : οὐ θέμις ψεύδεσθαι. Ε. Ἀν. 3, 2, 32 : περαίνειν ἤδη ὥρα· γ') ἐπὶ τῶν ἐξῆς μάλιστα ἐπιθέτων, ἄξιον, ῥάδιον, χαλεπὸν, οἶόν τε, δυνατόν, δίκαιον, δῆλον, φανερόν, ἐπὶ τῆς δίκῃ ἐπιθέτου παραλαμβανομένης μετοχῆς εἰκός, ἐπὶ τῶν εἰς τέον ῥηματικῶν καὶ ἐπὶ τοῦ φροῦδος. Εὐρ. Ι. Α. 1400 : βαρβάρων Ἑλλήνας ἄρχειν εἰκός. Με. 531 : φύσιν πονηρὰν μεταβάλλειν οὐ ῥάδιον. Ε. Ἀπ. 2, 1, 28 : τοὺς φίλους εὐεργετητέον. Ἀρστροφ. Ν. 718 : φροῦδα τὰ χρήματα.

2. Τὸ συνδετικὸν εἶναι παραλείπεται ἔτι, ὅταν παραλαμβάνηται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων. Παραλαμβάνεται δὲ κατὰ τὸν ἀριθμὸν, τὸ πρόσωπον καὶ τὸν χρόνον, ὃν ἀπαιτεῖ τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως. Ε. Κυ. 1, 3, 18 : μέτρον αὐτῷ οὐχ ἡ ψυχὴ, ἀλλ' ὁ νόμος ἐστίν. Δημ. 20, 47 : ἔτεροι μὲν ἦσαν οἱ τότε σωθέντες, ἔτεροι δ' ὑμεῖς οἱ νῦν ἀφαιρούμενοι (δηλ. ἐστέ).

ΣΗΜ. Τὸ εἶναι παραλείπεται καὶ ἐπὶ τῆς ὑπαρκτικῆς σημασίας. Ἀρστροφ. Ν. 623 : ποῦ Στρεψιάδης; Ἀθην. 11, 629 : ποῦ μοι τὰ ῥόδα; ποῦ μοι τὰ ἴα; ποῦ μοι τὰ καλὰ σέλινα; Πλ. Κρ. 53 : ἐν Θετταλίᾳ πλείστη ἀταξία καὶ ἀκολασία. Εὐρ. Ἀλκ. 170 : πάντας βωμοὺς οὐ κατ' Ἀδμήτου δόμους (δηλ. εἰσί), προσήλθε. Μάλιστα δὲ ἐν τῇ πλοκῇ οὐδεὶς ὅστις οὐ. Ε. Κυν. 5, 33 : οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἐπιλάθοιτ' ἄν.

ζ'. Παράλειψις τοῦ ῥήματος. (§ 9).

1. Τὸ ῥῆμα παραλείπεται, ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων. Δημ. 3, 7 : ἐπράξαμεν ἡμεῖς, κάκεινοι πρὸς ἡμᾶς εἰρήνην (δηλ. ἐπραξάν). 19, 46 : οὗτος μὲν ὕδωρ, ἐγὼ δὲ οἶνον πίνω.

2. Ἀλλὰ καὶ ἐν ἀρχῇ λόγου παραλείπεται τὸ ῥῆμα, ὅταν εὐ-

κόλως νοῆται ἐκ τῶν συμφραζομένων ἢ ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως. Πλ. Λυ. 203 : δεῦρο, ὃ Σώκρατες (δὴλ. ἔθι). Φαιδρ. 227 : ὦ φίλε Φαίδρε, ποῖ δὴ καὶ πόθεν ; (δὴλ. ἔρχει) (πρβ. τὰ τῆς κοινῆς γλώσσης : ἐδῶ Νικόλα (δὴλ. ἔλα). ἀπὸ ποῦ ; κτλ.). Ἀρστροφ. Σφ. 982 : ἐς κόρακας (δὴλ. ἔθι, ἢ ἔρρε ἢ βάλλε). Δημ. 22, 72 : οἱ σύμμαχοι ἀριστεῖον τῇ Ἀθηναίᾳ (δὴλ. ἀνέθεσαν). οἱ σύμμαχοι τὸν δῆμον ἀνδραγαθίας ἕνεκα καὶ δικαιοσύνης (δὴλ. ἐστεφάνωσαν). Ἀρστροφ. Βα. 117 : σύ γε μὴδὲν ἔτι πρὸς ταῦτα (δὴλ. λέξης ἢ εἵπης). Σοφ. Ἀντιγ. 577 : μὴ μοι τριβᾶς (δὴλ. ποιεῖσθε). Πλ. Πρωτ. 343 : μὴδὲν ἄγαν (δὴλ. ποιεῖ ἢ πρᾶττε).

3 Συνήθως παραλείπεται τὸ ὅρα ἢ σκόπει, ὁρᾶτε ἢ σκοπεῖτε πρὸ τοῦ ὅπως συντεταγμένου μεθ' ὀριστικῆς μελλοντος εἰς δήλωσιν ἐντόνου παρακελεύσεως. Εὐρ. Κυ. 595 : ὅπως ἀνὴρ ἔσει (= σκόπει ὅπως ἀνὴρ ἔσει=κύτταξε νὰ φανῇς ἄνδρας). ἰδ. § 70, 3. σημ. β'.

η'. Παράλειψις τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ κατηγορουμένου. (§ 40).

1. Πολλάκις παραλείπεται τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορούμενον συγχρόνως, ὅταν νοῶνται εὐκόλως ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου. Πλ. Πρωτ. 345 : ὁ κακὸς ἀνὴρ οὐκ ἂν ποτε γένοιτο κακός· ἔσται γὰρ αἰεὶ. (δὴλ. ὁ κακὸς ἀνὴρ κακός). Ὁμοίως δύναται νὰ παραλειφθῇ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ συνδετικόν, ἢ τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδετικόν συγχρόνως. Πλ. Γο. 452 : σὺ δὲ τίς εἶ, ὃ ἄνθρωπε ; Παιδοτρίβης (δὴλ. ἐγὼ εἰμι). γνωμ. : ὁ μὲν δειλὸς τῆς πατρίδος, ὁ δὲ φιλόδοξος τῆς πατρῴας οὐσίας ἐστὶ προδότης.

θ'. Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς τὸ ὑποκείμενον. (§ 41).

1. Τὸ κατηγορούμενον, ἂν μὲν εἶνε ἐπίθετον, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν. π. γ. ὁ ἀνθρώπος ἐστὶ θνητός. ἢ γῆ ἐστὶ στρογγύλη. τὸ ῥόδον ἐστὶν εὐώδες. Ἄν δὲ εἶνε οὐσιαστικόν, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ πτώσιν,

τυχαίως δὲ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμόν. π. χ. ὁ Ὀλυμπός ἐστιν ὄρος, ἡ Σάμος ἐστὶ νῆσος, τὰ πρόβατά ἐστι πλοῦτος. Ξ. Ἀπ. 2, 3, 6 : Χαιρεφῶν ἐμοὶ ζημία ἐστίν.

ΣΗΜ. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον εἴνε ἀπαρέμφρατον ἢ ὁλόκληρος πρότασις, τὸ κατηγορούμενον, ἂν εἴνε ἐπίθετον, τίθεται ἐνίοτε κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμόν. Θ. 4, 1 : ἀδύνατα ἦν τοὺς λοκροὺς ἀμύνασθαι (ἀντὶ ἀδύνατον). Ἡρ. 3, 35 : ὡς ἔγωγε οὐ μαίνομαι δῆλα γέγονε (ἀντὶ δῆλον).

2. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον εἴνε γενικόν, τότε τὸ κατηγορούμενον, ἂν εἴνε ἐπίθετον, τίθεται κατ' οὐδέτερον γένος καὶ ἐνικὸν ἀριθμόν, οἷον δὴποτε γένους καὶ ἀριθμοῦ καὶ ἂν εἴνε τὸ ὑποκείμενον. Εὐρ. Φοι. 526 : δειλὸν ὁ πλοῦτος. Πλ. Κρ. 54 : πατρός τε καὶ μητρός καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερόν ἐστιν ἡ πατρίς καὶ σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον. Ἰππ. 296 : ἡ σοφία πάντων κάλλιστον, ἡ δὲ ἀμαθία πάντων αἰσχιστον. Εὐρ. Ἡρ. Μ. 1292 : αἱ μεταβολαὶ λυπηρόν. πρβ. Βιργ. ἐκλ. 3, 80 : triste lupus stabulis,

ΣΗΜ. Τὸ γενικῶς λαμβανόμενον ὑποκείμενον θεωρεῖται ὡς πράγμα· διὰ τοῦτο τὸ κατηγορούμενον τίθεται κατ' οὐδέτερον γένος. Τοῦτο δὲ φαίνεται ἐκ τοιούτων παραδειγμάτων, οἷα τὰ ἐξ ἧς γινώμ. ὑπερήφανον πράγμα ἐστὶν ὦραία γυνή. Εὐρ. Ὀρ. 70 : ἀπορον χρῆμα δυστυχῶν δόμος. γινώμ. : κάλλιστόν ἐστι κτήμα παιδεία βροτοῖς. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον κεῖται πολλάκις τὸ οὐδέτερον δεικτικῆς ἢ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας ἀναφερόμενον εἰς οὐσιαστικὸν ἄρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ γένους ἢ εἰς ὁλόκληρον πρότασιν. Πλ. Πρωτ. 357 : ἐπιστήμης οὐδέν ἐστι κρεῖττον, ἀλλὰ τοῦτο (ἀντὶ αὕτη, δηλ. ἡ ἐπιστήμη) αἰεὶ κρατεῖ. Μενεξ. 237 : ἄνθρωπος, ὃ συνέσει ὑπερέχει τῶν ἄλλων. Ξ. Ἑλλ. 3, 1, 9 : ἐστάθη τὴν ἀσπίδα ἔχων, ὃ (δηλ. τὸ σταθῆναι ἔχοντα τὴν ἀσπίδα) δοκεῖ κηλὶς εἶναι τοῖς σπουδαίοις.

3. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον τοῦ εἶναι ἢ ἄλλου συνδετικοῦ ῥήματος εἴνε δεικτικὴ ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, τὸ δὲ κατηγορούμενον οὐσιαστικόν, τότε τὸ ὑποκείμενον ἐλκόμενον συνθήως ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου τίθεται κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ. Ξ. Κυ. 8,

7, 24 : παρὰ τῶν προγεγενημένων μαθηάτε· αὕτη γὰρ ἀρίστη διδασκαλία (ἀντὶ τοῦτο, δηλ. τὸ παρὰ τῶν προγεγενημένων μαθηάειν). Ἦρ. 5, 108 : τὴν ἄκραν, αἱ (ἀντὶ ἧ) καλεῦνται κληῖδες τῆς Κύπρου. ἰδ. § 165, γ'.

ΣΗΜ. Ὁμοία ἑλξίς καὶ ἀφομοίωσις γίνεται καὶ ὅταν ἡ δεικτικὴ ἢ ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία εἴνε ἀντικείμενον. Πλ. Νο. 699 : ὁ φόβος, ἦν (ἀντὶ οὗ) αἰδῶ εἵπομεν. ἰδ. § 165, γ'.

4. Πολλάκις τὸ κατηγορούμενον κεῖται κατὰ γενικὴν πτώσιν, ἥτις διὰ τοῦτο λέγεται κατηγορηματικὴ. Ἐκφράζει δὲ ἡ τοιαύτη γενικὴ τὰς αὐτὰς σχεδὸν σχέσεις, ὥς ἐκφράζει καὶ ὅταν κρέματα ἐξ οὐσιαστικοῦ (§ 23), ἥτοι σημαίνει

α') κτῆσιν. Ἰσ. 15, 58 : ἡ ἡγεμονία ἐστὶ τῆς πόλεως (= ἐστὶ κτῆμα τῆς πόλεως, ἀνήκει εἰς τὴν πόλιν). Ξ. Κυ. 8, 5, 26 : ἕως μὲν ἂν ἐγὼ ζῶ, ἐμὴ γίγνεται ἡ βασιλεία, ὅταν δ' ἐγὼ τελευτήσω, Κύρου. Ἀν 7, 3, 19 : Ξενοφῶν πόλεως μεγίστης ἦν (= ἐκ πόλεως μεγίστης ἦν, ἀνῆκεν εἰς πόλιν μεγίστην). Ἦρ. 2, 134 : Ἀἰσωπος Ἰάδμονος ἐγένετο (κτῆμα. δοῦλος). Ξ. Ἀν. 3, 2, 14 : ἀγαθῶν ἐστε προγόνων (= ἐξ ἀγαθῶν ἐστε προγόνων, κατὰγεςθε ἐξ ἀγαθῶν προγόνων). Οἰκ. 1, 2 : οἰκονόμου ἀγαθοῦ ἐστὶν εὖ οἰκεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον.

β') ιδιότητα. Πλ. Νό. 721 : εἰμὶ τριάκοντα ἐτῶν. Θ. 1, 113 : τῆς αὐτῆς γνώμης εἰμὶ.

γ') τὴν ὕλην. π. χ. ἡ οἰκία λίθου ἐστὶ. Θ. 4, 31 : τὸ ἔρυμα λίθων ἐπεποιήτο. Μετὰ τῆς γενικῆς ταύτης δύναται νὰ κεῖται καὶ ἡ ἐκ.

δ') ἀξίαν. π. χ. ἡ οἰκία αὕτη ἐστὶν εἴκοσι μυνῶν.

ε') τὸ διηρημένον ὅλον. Ἀρστω. Πλ. 869 : ἡ τῶν πονηρῶν ἡσθα καὶ ταιχωρύχων; Ἰσ. 15, 235 : Σόλων τῶν ἐπτὰ σοφῶν ἐκλήθη.

ι'. Συμφωνία τοῦ ῥήματος πρὸς τὸ ὑποκείμενον (§ 12).

1. Τὸ συνδετικὸν ἢ τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατ' ἀριθμὸν καὶ πρόσωπον. π. χ. ἐγὼ εἰμι Ἑλλήν. σὺ εἶ βάρβαρος. ὁ διδάσκαλος διδάσκει. οἱ μαθηταὶ μαθηάουσι. Ξ. Ἑλλ. 4, 4, 8 ; τῷ ἄνδρι ἐγενέσθην φύλακε.

2. Ἐξαιρέσεις τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος εἶνε αἱ ἑξῆς :

α') ὑποκείμενον ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, ὅταν εἶνε περιληπτικὸν ὄνομα καὶ λαμβάνηται ἐπὶ προσώπων, ἢ ὄνομα πόλεως ἢ χώρας καὶ λαμβάνηται ἀντὶ τῶν κατοίκων, συντάσσεται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ. Θ. 4, 32 : ὁ στρατὸς ἀπέβαινον. 5, 82 : ὁ δῆμος ἐπέθεντο τοῖς ὀλίγοις. 2, 21 : ἡ πόλις τὸν Πέρικλέα ἐν ὀργῇ εἶχον. 1, 13 : ναυτικὰ ἐξηρτύετο ἡ Ἑλλὰς καὶ τῆς θαλάσσης μᾶλλον ἀντεῖχοντο. Ἡ σύνταξις αὕτη ὀνομάζεται σχῆμα κατὰ σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον, διότι τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ οὐχὶ πρὸς τὸν γραμματικὸν τύπον τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλὰ πρὸς τὸ νοούμενον δι' αὐτοῦ. π. χ. ὁ στρατὸς ἀπέβαινον = οἱ στρατιῶται ἀπέβαινον. ἡ πόλις ἐν ὀργῇ εἶχον = οἱ πολῖται ἐν ὀργῇ εἶχον. (ιδ. § 155).

β') ὑποκείμενον οὐδετέρου γένους καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ συντάσσεται μετὰ ῥήματος ἐνικοῦ ἀριθμοῦ. π. χ. τὰ παῖδια παίζει. Εὐρ. Μ. 618 : κακοῦ ἀνδρὸς δῶρα ὄνησιν οὐκ ἔχει. Ἡ σύνταξις αὕτη λέγεται Ἀττικὴ σύνταξις ἢ Ἀττικὸν σχῆμα, περὶ οὗ πλείονα ἰδὲ ἐν § 156.

γ') ὑποκείμενον дуϊκοῦ ἀριθμοῦ συντάσσεται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ. Ἀριστρ. "Ορ. 1683 : σφὼ νῦν διαλάττεσθε καὶ ξυμβαίνετε.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε ὑποκείμενον πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ συντάσσεται μετὰ ῥήματος дуϊκοῦ ἀριθμοῦ. Ἡ σύνταξις αὕτη εἶνε ποιητικὴ σπανιώτατα ἀπαντῶσα παρὰ τοῖς πεζολόγοις. Γίνεται δέ, ὅταν ὁ λόγος εἶνε περὶ δύο προσώπων ἢ πραγμάτων συνημμένων ὥπως δῆποτε ἢ στενὴν σχέσιν πρὸς ἄλληλα ἔχόντων, ἢ περὶ δύο ζευγῶν. Ὀμ. Υ, 158 : δύο δ' ἀνέρες εἰς μέσον συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι. Δ, 45 : ὥς δ' ὅτε χεῖμαρροι ποταμοὶ κατ' ὄρεσσι ῥέοντες ἐς μισγάγκειαν ξυμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ (ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς ἐποίησατο χρῆσιν πρῶτον μὲν τοῦ πληθυντικοῦ ῥέοντες, διότι οἱ δύο ποταμοὶ ῥέουσι κεχωρισμένοι, ἔπειτα δὲ τοῦ дуϊκοῦ ξυμβάλλετον διότι νοοῦνται ἐνούμενοι). Θ, 185 : νῦν μοι τήν κομιδὴν ἀποτίνετον (ταῦτα λέγει ὁ Ἀχιλλεὺς πρὸς τοὺς τέσσαρας ἵππους αὐτοῦ, οἵτινες ἀπετέλουν δύο ζεύγη).

δ') Ὅταν τὸ κατηγορούμενον εἶνε οὐσιαστικόν, τότε τὸ συνδε-
τικόν, ἂν κεῖται πλησιέστερον πρὸς τὸ κατηγορούμενον, ἔλκεται
ὑπ' αὐτοῦ καὶ συμφωνεῖ πρὸς αὐτὸ κατὰ τὸν ἀριθμὸν. Πλ. Μέ. 91 :
οἱ σοφισταὶ φανερά ἐστι λῶβη τε καὶ διαφθορά τῶν συγγιγνομέ-
νων. Θ. 3, 112 : ἐστὸν δύο λόφω ἢ ἰδομένη. 1, 102 : τὸ χωρίον
Ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλοῦντο.

ε') ὑποκείμενον τρίτου προσώπου δηλούμενον διὰ τοῦ τίς ἢ πᾶς
ἢ πᾶς τις, ἢ δι' οὐσιαστικοῦ μετὰ τοῦ πᾶς ἢ τίς, εὐρεται ἐνέστε
ἐν τῷ Ἀττικῷ διαλόγῳ συντεταγμένον μετὰ ῥήματος δευτέρου προ-
σώπου τῆς προστακτικῆς ἐγκλίσεως. Ἀρσφ. Ὅρ. 1180 : φύλαττε
πᾶς ἄερα. 1186 : χώρει δεῦρο πᾶς ὑπηρέτης· τόξευε πᾶς τις.
Ἡ σύνταξις αὕτη γίνεται, ὅταν ὁ λέγων ἀποτεινόμενος πρὸς πα-
ρόντα (πρὸς δεῦτερον ἄρα πρόσωπον) κελεύῃ ἐν τῇ ζωηρότητι τοῦ
λόγου τινὰ ἀορίστως καὶ γενικῶς. ὅθεν ἡ ἐξαίρεσις αὕτη εἶνε φαι-
νομένη, διότι τὸ τίς εἶνε ἴσον τῷ τίς ὑμῶν, τὸ πᾶς ἴσον τῷ πᾶς
ὑμῶν. Οὕτω λέγεται καὶ ἐν τῇ κοινῇ γλῶσσῃ ἔλα ἕνας (δηλ. ἕνας
σας).

Β'. Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ, τοῦ γένους καὶ τοῦ προσώπου. (§ 13).

1. Λέξεις τινὲς τίθενται πολλάκις μετὰ σημασίας περιληπτικῆς.

α) λέξεις δηλοῦσαι πρᾶγμα. Τίθεται π. γ. τὸ κέραμος ἀντὶ τοῦ
κέραμοι, τὸ πλίνθος ἀντὶ τοῦ πλίνθοι, τὸ ἐσθῆς ἀντὶ τοῦ ἐσθή-
τες καὶ ἄλλα. Θ. 4, 96 : λίθους καὶ πλίνθον καθήρουν. Ξ. Ἀπ.
3, 1, 7 : λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέραμος ἀτάκτως
ἐρριμμένα οὐδὲν χρήσιμά ἐστιν. Κυ. 4, 3, 38 : ἔλαβε σκηνὴν ἔχου-
σαν καὶ σῖτα καὶ ποτὰ καὶ στρωμνὴν καὶ ἐσθῆτα.

β') λέξεις δηλοῦσαι πρόσωπον. Λυκ. 79 : τρία ἐστὶν ἐξ ὧν ἡ
πολιτεία συνέστηκεν, ὁ ἀρχων, ὁ δικαστής, ὁ ἰδιώτης (= οἱ ἄρ-
χοντες, οἱ δικασταί, οἱ ἰδιῶται). Θ. 6 78 : ὁ Συρακόσιος πολέ-
μιος τῷ Ἀθηναίῳ (ἀντί : οἱ Συρακόσιαι πολέμιοι τοῖς Ἀθηναίοις).
(Ὅμοιως λέγεται καὶ τανῶν : Ὁ Ἕλλην εἶνε εὐφυῆς κτλ.). Ὅμοιον
φαίνεται τὸ ἡ ἀσπίς ἀντὶ τοῦ οἱ ὀπλίται καὶ τὸ ἡ ἵππος ἀντὶ
τοῦ οἱ ἵππεῖς. Ξ. Ἀν. 1. 7, 10 : ἀριθμὸς ἐγένετο τῶν Ἑλλήνων
ἀσπίς μυρία. Θ. 1, 62 : ἡ παρὰ Πελοπίου διακοσία ἵππος. Συ-

χνάκις λαμβάνεται περιληπτικῶς τὸ οὐδέτερον ἐπιθέτων, μάλιστα τῶν εἰς ἑκός, σπανίως μετοχῆς. Θ. 7, 44 : τὸ ἐναντίον=οἱ ἐναντίοι. 1, 1. τὸ ἐλληρικόν=οἱ Ἕλληνες. 1, 4 : τὸ ληστικόν=οἱ λησταί. 8, 66 : ὄρων πολὺ τὸ ξυνεστηκός (=τοὺς ξενεστῶτας).

ΣΗΜ. Ὁ ἐνικός ἀριθμὸς τοῦ ἐθνικοῦ ὀνόματος λαμβάνεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ ἀντὶ τοῦ ἄρχοντος, τοῦ βασιλέως τοῦ ἔθνους. Ξ. Κυ. 3, 3, 4 : συναπέστειλε δ' αὐτῷ καὶ ὁ Ἀρμένιος στρατιάν. Ἡρ. 1, 2 : ὁ Κόλχος ἀπῆται τὴν θυγατέρα.

2. Λέξεις τις τίθεται πολλάκις ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ ἀναφερομένη εἰς πολλὰ πρόσωπα ἢ πράγματα, νοουμένη δὲ ἰδιαιτέρως ἐπὶ ἐκάστου αὐτῶν. Ξ. Ἀν. 4, 7, 46 : εἶχον δὲ καὶ κνημῖδας καὶ κράνη καὶ παρὰ τὴν ζώνην μαχαίριον. Θ. 2, 76 : ἐπὶ τοῖσδε ξυνέβησαν, ἐξελθεῖν αὐτοὺς ζῶν ἐνὶ ἱματίῳ.

3. Ὁ πληθυντικός ἀριθμὸς ἀφηρημένων μάλιστα ἐννοιῶν τίθεται ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῶσι διάφορα εἶδη, ἢ ἐμφανίσεις αὐτῶν ἐν διαφόροις προσώποις ἢ πράγμασιν, ἢ ἐν διαφόροις χρόνοις ἐπαναλαμβάνεσθαι. Πλ. Τίμ. 81 : ὁ μετὰ γῆρας ἰὼν κατὰ φύσιν ἀπονότατος τῶν θανάτων (=τῶν διαφόρων εἰδῶν τοῦ θανάτου). Ίσ. 6, 102 : αἱ μὲν εὐτυχίαι καὶ τοῖς φαύλοις τῶν ἀνθρώπων τὰς κακίας συγκρούπουσιν, αἱ δὲ δυσπραξίαι ταχέως καταφρανεῖς ποιοῦσιν. Ξ. Οἰκ. 5, 4 : ψύχη τε χειμῶνος καὶ θάληπη θέρους.

4. Πολλάκις λέξεις τις καὶ ἐπὶ ἐνός λεγομένη τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ. Τοῦτο γίνεται ἐπὶ τῶν συγκειμένων ἐκ δύο ἢ πλείονων μερῶν. Λέγεται π. γ. πύλαι καὶ θύραι περὶ μιᾶς πύλης καὶ θύρας, ἥτις σύγκειται ἐκ δύο θυρωμάτων. Ὁμοίως λέγεται ῥῖνες, διότι ἡ ῥίς σύγκειται ἐκ δύο μερῶν. Συχνότατα λέγεται παρὰ ποιηταῖς : ἄρματα ἀντὶ ἄρμα, μέγαρα ἀντὶ μέγαρον, δώματα, οἶκοι ἀντὶ δῶμα, οἶκος, διότι ταῦτα σύγκεινται ἐκ πολλῶν μερῶν. Πλ. Ἀξ. 364 : πλησίον ὄκει τῶν πυλῶν. Ὀμ. Ξ. 467 : στόμα ῥῖνές τε.

5. Κύρια ὀνόματα προσώπων τίθενται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ α') πρὸς δήλωσιν προσώπων τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος Πλ. Κρατ. 432 : δύο Κρατύλοι. β') πρὸς δήλωσιν προσώπων ὁμοίων τῷ ὀνομαζομένῳ προσώπῳ. Ξ. Ἀν. 3, 2, 31 : μυρίους ὄψονται ἀνθ' ἐνός Κλεάρχους.

Ἀρστροφ. Ὀρ. 558 : τὰς Ἀλκμήνας. Ὅμοιον εἶνε τὸ παρ' Ἡροδότῳ 3, 160 : δέκα Βαβυλῶνες.

6. Ὁ δυνὴς ἀριθμὸς εἶνε συνήθως εὐχρηστος ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων, ἅτινα νοοῦνται ὅπως δὴ ποτε συντηρμένα καὶ ἀποτελοῦντα ζεῦγος. Λέγεται π.χ. τῷ χεῖρε, τῷ πόδε, τῷ ὄτε, τῷ ὀφθαλμῷ. Ὅμοιως λέγεται πολλάκις τῷ ἀδελφῷ περὶ δύο ἀδελφῶν. Ξ. Κυ. 2, 3, 40 : τῷ χεῖρε προέχων ἐνεπὸδιζον τὸν παῖοντα. Ἀρστροφ. Ἐκ. 346 : ἐς τὸ καθόρνῳ τῷ πόδ' ἐνθεῖς ἰέμην.

7. Τὸ ἀρσενικὸν γένος εἶνε τὸ γενικῶς προσωπικόν. ὅθεν, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ γενικῶς τὸ πρόσωπον, παραλαμβάνεται τὸ ἀρσενικὸν γένος. Πλ. Νό. 795 : διαφέρει μαθὼν μὴ μαθόντος καὶ ὁ γεγυμνασμένος τοῦ μὴ γεγυμνασμένου. Ξ. Οἰκ. 7, 27 : ὁπό-τερος ἂν ᾗ βελτίων, εἴθ' ὁ ἀνὴρ εἴθ' ἡ γυνή, οὗτος καὶ πλείον φέ-ρεται τοῦ ἀγαθοῦ. Οὗτος εἶνε ὁ λόγος, δι' ὃν παρὰ τοῖς τραγικοῖς μάλιστα ποιηταῖς, ὅταν γυνή λέγῃ περὶ ἑαυτῆς ἐν τῇ πληθυντικῇ ἀριθμῷ, ἐπιφέρεται ἐπίθετον ἢ μετοχή κατ' ἀρσενικὸν γένος. Εὐρ. Ἀνδρ. 355 : ἡμεῖς μὲν οὖν τοιοῖδε (τοῦτο λέγει ἡ Ἀνδρομάχη περὶ ἑαυτῆς). Σοφ. Πλ. 399 : πεσσύμεθ' εἰ χρεῖ, πατρὶ τιμωρού-μενοι (λόγοι τῆς Ἠλέκτρας).

8. Οὐχὶ σπανίως τίθεται ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ πρώτου προσώπου ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ (μάλιστα δὲ ὅταν ὁ λέγων ὡς συγγραφεὺς περὶ ἑαυτοῦ λέγῃ). Ξ. Ἀπ. 1, 2, 46 : Ὡ Ἀλκιβιάδη, καὶ ἡμεῖς τηλικούτοι ὄντες δεινοὶ τὰ τοιαῦτα ἤμεν. (=καὶ ἐγὼ τηλικούτος ὢν δεινὸς τὰ τοιαῦτα ἦν). Κυ. 1, 1, 1 : ἐν-νοιά ποθ' ἡμῖν ἐγένετο (λέγει περὶ ἑαυτοῦ ὁ Ξενοφῶν). Παρὰ τοῖς ποιηταῖς καὶ μάλιστα τοῖς τραγικοῖς ἡ χρῆσις αὕτη εἶνε συχνότερα καὶ πολλάκις γίνεται μετὰ βασίς ἀπὸ τοῦ πληθυντικοῦ εἰς τὸν ἐνικὸν καὶ ἀπὸ τοῦ ἐνικοῦ εἰς τὸν πληθυντικόν. Εὐρ. Ἡρ. Μ. 858 : ἥλιον μαρτυρόμεσθα δρῶσ' ἃ δρᾶν οὐ βούλομαι. Εὐρ. Τρω. 304 : οὐ δικαίως, ἣν θάινῳ, θανούμεθα.

9. Οὐχὶ σπανίως τίθεται δεῦτερον ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ ῥήματος ἀντὶ τρίτου μετὰ τοῦ τίς. Σοφ. Αἷ. 154 : τῶν μεγάλων ψυχῶν ἰεῖς οὐκ ἂν ἀμάρτοις. Ἡ χρῆσις αὕτη ὑπάρχει καὶ ἐν τῇ καθωμιλη-μένη γλώσσῃ. π. χ. ἔχεις γρόσα, ἔχεις γλῶσσα· ἔχεις φλωριά, ἔχεις θωριά.

10. Πολλάκις παρὰ ποιηταῖς, ἐνίστε δὲ καὶ παρὰ ταῖς πεζολόγοις, ἐν λόγῳ ἀποτεينوμένῳ πρὸς ἐν πρόσωπον τίθεται τὸ ῥήμα κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν, διότι μετὰ τοῦ προσφωνομένου προσώπου, τοῦ κυριωτέρου, νοοῦνται καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. Ὁμ. Μ. 82 : νῆα ἰθύετε, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ. Σοφ. Οἶ. Κ. 1104 : προσέλθετ' ὦ παῖ (ὁ Οἰδίπους προσφωνεῖ τὴν Ἀντιγόνην, νοεῖ δ' ἅμα καὶ τὴν Ἰσμήνην). Ε. Ἑλλ. 4, 1, 11 : ἔτε ὑμεῖς, ὦ Θηριππίδα, καὶ διδάσκετε αὐτόν· οἱ μὲν δὴ ἀναστάντες ἐδίδασκον. Ὁμοίως λέγεται καὶ ἐν τῇ καθωμικλημένῃ γλώσσῃ : ἐλάτε ἐδῶ, Νικόλα κτλ.

11. Τὸ εἰπέ, ιδέ, ἄγε, τίθενται πολλάκις καὶ ἐνθα ὁ λέγων πρὸς πλείονα πρόσωπα ἀποτείνει τὸν λόγον. Ἀρστω. Σφ. 403 : εἰπέ μοι, τί πάσχετε, ὦνδρες. Σοφ. Τρ. 821 : ἰδ' οἶον, ὦ παῖδες, προσέμιξεν ἄφαρ τοῦπος τὸ θεοπρόπιον ἡμῖν. Ὁμ. Γ, 475 : παῖδες ἐμοί, ἄγε Τηλεμάχῳ καλλίτριχας ἵππους ζεύξατε πρβ. τὸ τῆς κοινῆς γλώσσης ἔλα ἡσυχάσατε καὶ τὰ ὅμοια.

Γ'. Σύνθετος πρότασις. (§ 14).

Σύνθετος πρότασις λέγεται ἡ πρότασις, ἐν ᾗ ὑπάρχουσι πλείονα τοῦ ἐνὸς ὑποκείμενα ἢ κατηγορούμενα, ἢ πλείονα ἅμα ὑποκείμενα καὶ κατηγορούμενα. π. γ. ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἦσαν σοφοί. Ὁ Σωκράτης ἦν σώφρων καὶ ἀνδρεῖος. Ε. Ἀπ. 3, 13, 4 : ὁ θεράπων ἐστὶν ὀψοφαγίστατος, βλακίστατος, φιλαργυρώτατος καὶ ἀργότατος. Πλ. Λά. 180 : ἐγὼ καὶ ὁ σὸς πατήρ ἐταίρω τε καὶ φίλῳ ἤμεν.

ΣΗΜ. σύνθετος εἶνε ἡ πρότασις καὶ ὅταν ἔχῃ δύο ἢ πλείονα ἀντικείμενα ἢ δύο ἢ πλείονας προσδιορισμοὺς συνδεομένους πρὸς ἀλλήλους διὰ τινος παρατακτικοῦ συνδέσμου. Ε. Ἀγ. 3, 3 : Ἀγχιλάῳ ἑαυτὸν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα ἐνεχείρισε. Ἀν. 1, 1, 7 : ἐπολιόρκει καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν.

α. Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς δύο ἢ πλείονα ὑποκείμενα (§ 15).

+ Γ. Χ. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα τῆς προτάσεως εἶνε δύο ἢ πλείονα, τότε ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου, ἂν εἶνε ἐπίθετον, παρατηροῦνται τὰ ἑξῆς.

α) ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε ἑμφύχα, τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ γένος μὲν τῶν ὑποκειμένων, ἂν εἶνε ὁμοιογενῆ, κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον δὲ γένος, ἂν εἶνε ἑτερογενῆ. Εἶνε δὲ ἐπικρατέστερον τὸ μὲν ἄρσενικὸν τοῦ θηλυκοῦ καὶ τοῦ οὐδέτερου, τὸ δὲ θηλυκὸν τοῦ οὐδέτερου. Θ. 1, 20 : Ἰππαρχος καὶ Θεσσαλὸς ἦσαν ἀδελφοί. Ξ. Ἀν. 4, 7, 2 : συνεληλυθότες ἦσαν καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ κτήνη πολλά.

ΣΗΜ. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε δύο ἐνικά, τὸ κατηγορούμενον δύναται νὰ τεθῇ κατὰ δυϊκὸν ἀριθμὸν. Πλ. Λά. 180 : ἐγὼ τε καὶ ὁ σὸς πατήρ ἐταίρω τε καὶ φίλῳ ἤμεν.

β') Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε ἄψυχα, τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ κατ' οὐδέτερον γένος. Ξ. Ἀπ. 3, 1, 7 : λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέραμος ἀτάκτως ἐροισμένα οὐδὲν χρήσιμά ἐστιν.

ΣΗΜ. Σπανιώτερον τίθεται τὸ κατηγορούμενον ἐπὶ δύο ἢ πλείονων ἀψύχων ὑποκειμένων κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πλησιεστέρου. Ξ. Κυ. 6, 4, 20 : καὶ νόμος καὶ φόβος ἱκανὸς ἔρωτα κωλύειν. Ὅμ. Α, 177 : αἰεὶ τοι ἔρις τε φίλη (δηλ. ἐστὶ) πόλεμοί τε μάχαι τε.

γ') Ὅταν ἐκ τῶν ὑποκειμένων τὰ μὲν εἶνε ἑμφύχα, τὰ δὲ ἄψυχα, τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ ἢ κατὰ τὸ γένος τῶν ἑμφύχων ὑποκειμένων ἢ κατ' οὐδέτερον γένος. Ἡρ. 7, 11 : αὐτοὶ τε οἱ ἄνθρωποι καὶ ἡ γῆ αὐτῶν ἐπώνυμοι τοῦ κατὰστρεψαμένου καλέονται. Πλ. Πολ. 562 : ἡ καλλίστη πολιτεία καὶ ὁ κάλλιστος ἀνὴρ λοιπὰ ἂν ἡμῖν εἴη διελθεῖν.

β'. Συμφωνία τοῦ ῥήματος πρὸς δύο ἢ πλείονα ὑποκείμενα (§ 46).

1. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε πλείονα τοῦ ἐνός, τὸ ῥήμα τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, ἢ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πλησιεστέρου ἢ τοῦ σπουδαιότερου. Θ. 4, 46 : Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς—ἐς Κέρκυραν ἐστράτευσαν. Ξ. Ἀν. 2, 4, 16 : ἔπεμφέ με Ἀριαῖος καὶ Ἀρτιάζος. Θ. 8, 63 : οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ καὶ ὁ Ἀστύσοχος

ἐθάρσυνε. Ε. Ἀν. 1, 20, 1: βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ διώκων εἰσπίπτει εἰς τὸ Κύριον στρατόπεδον.

ΣΗΜ. α'. Ἐνίοτε τίθεται πληθυντικὸν ῥῆμα ἐπὶ ἐνικοῦ ὑποκειμένου, μεθ' οὗ εἶνε συνημμένον διὰ τῆς μετὰ ὄνομα ἐνικὸν ἢ πληθυντικόν. Ε. Ἑλλ. 1, 1, 40: Ἀλκιβιάδης μετὰ Μαντιθέου ἀπέδρασαν. Θ. 3, 109: Δημοσθένης μετὰ τῶν ξυστρατῆγων σπένδονται Μαντινεῦσιν.

ΣΗΜ. β'. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε δύο ἐνικά, δύνανται τὸ ῥῆμα νὰ τεθῇ κατὰ δυϊκὸν ἀριθμὸν. Πλ. Νό. 632: Μίνως καὶ Δικαίου γος νόμους ἐθέτην.

2. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε δύο ἢ πλείονα, διαφόρων δὲ προσώπων, τὸ ῥῆμα τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον πρόσωπον. Ἐἶνε δὲ τὸ μὲν πρῶτον πρόσωπον ἐπικρατέστερον τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου, τὸ δὲ δεύτερον ἐπικρατέστερον τοῦ τρίτου, π. χ. ἐγὼ καὶ σὺ γράφομεν. ἐγὼ καὶ ὁ Γεώργιος γράφομεν. σὺ καὶ ὁ Γεώργιος γράφετε. Πλ. Πολ. 378: οὐκ ἐσμέν ποιηταὶ ἐγὼ τε καὶ σύ. Δημ. 9, 72: ἐγὼ τε καὶ Πολύευκτος—καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις περιήλθομεν. Πλ. Νό. 888: οὐ σὺ μόνος οὐδὲ οἱ σοὶ φίλοι πρῶτοι καὶ πρῶτον ταύτην δόξαν περὶ θεῶν ἔσχετε.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τὸ ῥῆμα τίθεται κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πλησιεστέρου ὑποκειμένου. Πλ. Γο. 315: οἶδα σαφῶς καὶ ἐγὼ καὶ σὺ Ἀντ. 1, 2: καὶ ἐγὼ καὶ ἡ γραφὴ λέγει. Εὐρ. Μ. 1014: ταῦτα θεοὶ καὶ γὰρ ἐμμηχανησάμην.

Δ'. Ἐπηυξημένη ἢ πεπλατυσμένη πρότασις. (§ 18).

Καὶ αἱ ἀπλᾶ καὶ αἱ σύνθετοι προτάσεις περιέχουσι συνήθως, πλὴν τοῦ ὑποκειμένου, τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ ῥήματος, καὶ ἄλλας λέξεις, αἵτινες χρησιμεύουσιν εἰς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν τοῦ ὑποκειμένου ἢ τοῦ κατηγορουμένου ἢ τοῦ ῥήματος. Αἱ λέξεις αὗται αἱ προσδιορίζουσαι ἀκριβέστερον τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ κατηγορούμενον ἢ τὸ ῥῆμα λέγονται προσδιορισμοί. Ἡ δὲ πρότασις ἢ περιέχουσα ἓνα ἢ πλείονας προσδιορισμοὺς λέγεται ἐπηυξημένη ἢ πεπλατυσμένη πρότασις.

α) τὸ ὑποκείμενον προσδιορίζεται 1) δι' ἐπιθέτου ἢ ἄλλης λέξεως ἐπιθετικῶς λαμβανομένης π. χ. ὁ ἐπιμελής μαθητὴς μανθάνει· ὁ ἐμὸς πατήρ ἐστὶ φιλόστοργος. Ὁ τοιοῦτος προσδιορισμὸς λέγεται ἐπιθετικός. 2) δι' οὐσιαστικοῦ συμφωνοῦντος πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ πτώσιν π. χ. Κῦρος ὁ βασιλεὺς ἦν ἀνδρεῖος. Ὁ τοιοῦτος προσδιορισμὸς λέγεται παράθεσις 3) διὰ γενικῆς πτώσεως. π. χ. ὁ θρόνος τοῦ βασιλέως ἐστὶ χρυσοῦς. Ὁ τοιοῦτος προσδιορισμὸς εἶνε μὲν ὅμοιος τῷ ἐπιθετικῷ κατὰ τὴν δύναμιν, λέγεται δὲ συνήθως προσδιορισμὸς διὰ γενικῆς ἢ γενικῆ συντακτικῇ.

β') τὸ ῥῆμα προσδιορίζεται 1) δι' ἐπιρρήματος ἢ ἄλλης λέξεως ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν ἔχουσης. π. χ. καλῶς γράφω. σπουδῇ ἤλθον. Ὁ τοιοῦτος προσδιορισμὸς λέγεται ἐπιρρηματικός. 2) διὰ τίνος τῶν πλαγίων πτώσεων μετὰ προθέσεως. παραδ. χάριν : μάχου ὑπὲρ ἐλευθερίας. Ὁ τοιοῦτος προσδιορισμὸς ἀνήκει εἰς τοὺς ἐπιρρηματικούς, συνήθως δὲ λέγεται ἐμπρόθετος. 3) διὰ τίνος τῶν πλαγίων πτώσεων, ἥτις σημαίνει τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, εἰς τὸ ὁποῖον μεταβαίνει ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου καὶ λέγεται ἀντικείμενον. π. χ. ἐπιθυμῶ δόξης. βοηθῶ τῇ πατρίδι. γράφω ἐπιστολὴν. 4) δι' ἀπαρεμφάτου. π. χ. βούλομαι μανθάνειν. 5) διὰ μετοχῆς π. χ. χαίρω μανθάνων.

γ') τὸ κατηγορούμενον, ἂν μὲν εἶνε οὐσιαστικόν, προσδιορίζεται, ὡς καὶ τὸ ὑποκείμενον, ἂν δὲ εἶνε ἐπίθετον, προσδιορίζεται.

1) διὰ τίνος τῶν πλαγίων πτώσεων, ὡς : ὁ ἀετὸς ἦν ἱερὸς τοῦ Διός. Ξ. Ἀθ. π. 3, 10 : οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εὐνοὶ εἰσιν. Κυ. 8, 4, 48 : δεινὸς εἰμι ταύτην τὴν τέχνην.

2) δι' ἐπιρρηματικοῦ προσδιορισμοῦ. π. χ. ὁ Γεώργιος ἐστὶ λίαν ἐπιμελής. Ξ. Ἀπ. 1, 2, 1. Σωκράτης ἦν πρὸς πάντας πόνους καρτερικώτατος.

ΣΗΜ. α. Καὶ τὸ ἀντικείμενον δύναται νὰ προσδιορίζηται, ὡς τὸ ὑποκείμενον. γνωμ. : τὸν δόλιον ἄνδρα φεύγε παρ' ὅλον τὸν βίον. Ξ. Ἑλλ. 2, 1, 30 : Λύσανδρος ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν ληστήν. 2, 8, 2 : Λύσανδρος ἀπέπεμπε τοὺς φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων. Καὶ ὁ προσδιορισμὸς δύναται νὰ προσδιορίζηται δι' ἄλλου

προσδιορισμοῦ. π. χ. εἰς πολλὴν ἀθυμίαν κατέστην. πάνυ καλῶς εἴρηκα.

ΣΗΜ. β'. Λέξεις τις τῆς προτάσεως ἢ ὅλη ἡ πρότασις δύναται νὰ προσδιορίζηται δι' ἄλλης προτάσεως. Ἡ πρότασις ἡ χρησιμεύουσα εἰς προσδιορισμὸν λέξεώς τινος ἢ ὅλης προτάσεως ὀνομάζεται ἐξηρητημένη ἢ ὑποτελής, ἡ δὲ προσδιοριζομένη πρότασις ὀνομάζεται κυρία. Μέ. 179 : ἔστι δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ πάνθ' ὀρά. Ξ. Ἀπ. 2, 9, 2 : κύνας τρέφεις, ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσι.

4. Ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί. (§ 18).

1. Ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ καλοῦνται οἱ προσδιορισμοὶ οἵτινες ἐκφέρονται δι' ἐπιθέτων καὶ συνάπτονται μετ' οὐσιαστικοῦ οὕτω στενῶς, ὥστε νὰ αποτελῶσι μετ' αὐτοῦ μίαν ἔννοιαν. π. χ. μεγάλη πόλις. σοφὸς ἀνὴρ.

2. Ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ συνάπτονται μετ' οὐσιαστικοῦ καὶ μετοχῶν καὶ ἐπιθετικῶν ἁντωνυμιῶν καὶ ἀριθμητικῶν. π. χ. ὁ λάμπων ἥλιος. ὁ ἐμὸς πατήρ. τριακόσιοι στρατιῶται.

3. Καὶ γενικὴ πτώσις καὶ ἐπίρρημα καὶ ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς διὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνουσι δύναμιν ἐπιθέτου καὶ τίθενται ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί. π. χ. ὁ Ἀθηναίων δῆμος (=ὁ Ἀθηναϊκός). αἱ πέρυσσι (=αἱ περυσιναί) πρεσβείαι. ἡ κατὰ νόμον (=ἡ νόμιμος) τιμωρία.

4. Πολλὰ προσηγορικὰ ὀνόματα σημαίνοντα ἐπιτήδευμα, τάξιν, ἡλικίαν, ἐθνικότητα, καὶ ἔχοντα ὅπωςδὴποτε ἐπιθετικὴν ἔννοιαν συνάπτονται πολλάκις μετὰ τοῦ ἀνὴρ, ἄνθρωπος, γυνή, ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ αὐτῶν. Δημ. 18, 282 : ἀνὴρ ῥήτωρ. Λυ. 30, 28 : ἄνθρωποι ὑπογραμματεῖς. Ξ. Κυ. 8, 7, 14 : πωλῆται ἄνθρωποι. Ἀριστ. Θ. 345 : γραῦς γυνή. Ξ. Κυ. 2, 2, 6 : ἀνὴρ νεανίας. Δημ. 4, 11 : Μακεδὼν ἀνὴρ. Θ. 2, 12 : ἀνὴρ Σπαρτιάτης. Συχνότατον εἶναι τὸ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τὸ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. Ὁμοίως λέγεται καὶ ἐν τῇ καθωμλητμένῃ γλώσσῃ παππᾶς ἄνθρωπος, δάσκαλος ἄνθρωπος καὶ τὰ ὅμοια. γέρος ἄνθρωπος, γρηὰ γυναῖκα κτλ.

ΣΗΜ. Ὑπὸ ἐνίοτε εὐρηνται τὰ τοιαῦτα προσηγορικὰ καὶ μετ' ἄλλων λέξεων συνημμένα ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί, μάλιστα δὲ παρὰ ποιηταῖς, Εὐρ. Ἰω. 12, 73 : οἰκέτης βίος. Ἀλκ. 679 : νεανίας λόγος. Ὀρ. 556 : γέρον ποῦς. Ἰ. Τ, 342 : Ἑλλήν γῆ. Θ. 2, 36 : Ἑλλήν πόλεμος. Ξ. Ἀν. 4, 1, 6 : ὀπισθοφύλακες ὀπλῖται.

5. Ὅταν δύο ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ συνάπτονται μετὰ τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, ἂν μὲν ἐκάτερος ἐξ αὐτῶν ἐμοίως προσδιορίζῃ τὸ οὐσιαστικόν, συνδέονται μετ' ἀλλήλων διὰ τοῦ καὶ ἢ διὰ τοῦ τε καί, ἂν δὲ ὁ εἷς ἀποτελῇ μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ τρόπον τινὰ μίαν ἔννοιαν, ὁ δὲ ἕτερος προσδιορίζῃ τὴν ὅλην ταύτην ἔννοιαν, τότε ἐκφέρονται ἀσυνδέτως. Πλ. Ἰππ. 281 : ὁ καλὸς τε καὶ σοφὸς Ἰππίας. Ξ. Ἀν. 1, 5, 4 : πόλις ἐρήμη μεγάλη Διμ. 4. 46 : ἄθλιοι ἀπόμισθοι ξένοι.

Συμφωνία τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ πρὸς
τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικόν. (§ 49).

Ὁ ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικόν κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν. π. χ. ὁ ἐπιμελὴς μαθητής· αἱ ὑψηλαὶ δρύες. Ὀρ. 3, 244 : ἄνδρε κρατερῷ.

ΣΗΜ. α'. Τὸ δύο συνάπτεται συχνότατα μετὰ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ. Θ. 1, 93 : δύο ἄμαξαι. ὡσαύτως καὶ τὸ δυοῖν. Πλ. Πρωτ. 355 : δυοῖν ὀνόμασι. Λυκ. 86 : δυοῖν ἀνδρῶν.

ΣΗΜ. β'. Ἀντὶ τοῦ πλείων, πλείονος κτλ. καὶ τοῦ ἐλάττων, ἐλάττωνος κτλ. τίθεται πολλάκις τὸ πλεόν ἢ πλεῖν καὶ τὸ ἔλαττον, ὅταν ἔπηται ἀριθμὸς ἢ λέξις σημαίνουσα ποσὸν Ξ. Ἀν. 5, 6, 9 : μυριάδες πλεόν ἢ δώδεκα. Ἀρστω. Β. 89 : μεираκύλλια πλεῖν ἢ μύρια, Εὐριπίδου πλεῖν ἢ σταδίφ λαλίστερα. Θ. 6, 25 : εἶπε τριήρεσι μὲν οὐκ ἔλασσον ἢ ἑκατὸν πλευστέα εἶναι, ὀπλίταις δὲ πεντακισχιλίων οὐκ ἐλάσσον.

Ἐλλειψις τοῦ προσδιοριζομένου οὐσιαστικοῦ (§ 20).

Πολλάκις ἐλλεῖπει τὸ ὑπὸ τοῦ ἐπιθέτου προσδιοριζόμενον οὐσιαστικόν, τότε δὲ τὸ ἐπίθετον ἢ ἡ ἐπιθετικῶς λαμβανομένη μετοχὴ ἢ ἄλλη λέξις λαμβάνει οὐσιαστικοῦ χαρακτῆρα. Ἐλλεῖπει δὲ

συνήθως α') τὸ ἄνθρωπος, ἄνθρωποι, ἀνὴρ, υἱός, γυνή, θυγάτηρ. π. χ. οἱ θνητοὶ (δὴλ. ἄνθρωποι), οἱ λέγοντες (=οἱ ῥήτορες). οἱ περὶ τὸν Κῦρον (δὴλ. ἄνδρες) ὁ Σωφρονίσκου (δὴλ. υἱός). β') τὸ οἶνος. Μέ. 420 : ὁ πολὺς ἄκρατος πόλλ' ἀναγκάζει φρονεῖν. πρβ. τὸ παρ' ἡμῖν : τὸ ῥητισινάτο (δὴλ. κρασί). γ') τὸ στρατός. Θ. 1, 47 : ὁ πεζός. δ') τὸ ἡμέρα. Ξ. Ἀν. 3, 4, 37 : τῇ ὕστεραία. ε') τὸ γῆ ἢ χώρα. Ψ. 4, 168 : ἐπὶ ξένης ἀλῶμαι. Ξ. Ψέ. 2, 8 : διὰ πολεμίας πορεύονται. ς') τὸ ὁδός. Μέ. 65 : βάδιζε τὴν εὐθείαν. ζ') τὸ χεῖρ ὡς : ἡ δεξιὰ, ἡ ἀριστερά. η') τὸ μοῖρα. Πλ. Γο. 542 : τὴν πεπρωμένην οὐδ' ἂν εἰς ἐκφύγοι. θ') τὸ ψῆφος. Πλ. Λά. 184 : τὴν ἐναντίαν Ἀλχίης Νικία ἔθετο. πρβ. ἡ εὐορκος, ἡ ὁσία. ι') τὸ δίκη. Πλ. Ἀπ. 18 : ἐρήμην κατηγοροῦσι. ια') τὸ τέχνη π. χ. ἡ ῥητορική. ιβ') τὸ δραχμή. Δημ. 23, 34 : χιλίας εἴληφε. ιγ') πρᾶγμα ἢ πράγματα ἢ τι τοιοῦτον. π. χ. τὰ τῆς πόλεως. Πλ. Γο. 458 : τὸ τῶν παρόντων (=τὸ τῶν παρόντων συμφέρον).

ΣΗΜ. Οὕτω λαμβάνεται ἀντὶ οὐσιαστικοῦ τὸ οὐδέτερον τῶν ἐπιθέτων μετὰ τοῦ ἄρθρου. π. χ. τὸ καλόν, τὸ δίκαιον, τὸ ἀληθές κτλ.

β'. Παράθεσις. (§ 24).

1. Παράθεσις ὀνομάζεται τὸ οὐσιαστικόν, ὅπερ ἄνευ συνδέσμου παρατίθεται ἄλλῳ οὐσιαστικῷ (ἢ προσωπικῇ ἀντωνυμίᾳ) εἰς προσδιορισμὸν αὐτοῦ. Ἰσοδυναμεῖ δὲ ἡ παράθεσις μὲ ἀναφορικὴν πρότασιν. Θ. Α, 79 : Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς (=ὃς βασιλεὺς ἦν). Μέ. 130 : περὶ χρημάτων λαλεῖς, ἀβεβαίου πράγματος (=ὃ ἀβέβαιον πρᾶγμα ἐστὶ). Οὕτω λέγεται καί, ἐγὼ ὁ Θεμιστοκλῆς κτλ.

2. Ἐπειδὴ ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἰσοδυναμεῖ τῇ γενικῇ τῆς προσωπικῆς, διὰ τοῦτο τίθεται ἐνίοτε παράθεσις κατὰ γενικὴν πτῶσιν εἰς κτητικὴν ἀντωνυμίαν ἀναφερομένη. Ὅμ. Γ, 108 : δαῖρ ἐμὸς ἔσκε κυνώπιδος (=δαῖρ ἐμοῦ ἦν τῆς κυνώπιδος). Σοφ. Οἶ. Κ. 344 : τὰμὰ δυστήνου κακὰ (=τα κακὰ ἐμοῦ τοῦ δυστήνου). Σύνηθες ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ εἶναι τὸ ἡμέτερος αὐτῶν καὶ ὑμέτερος αὐτῶν. Ὅμοιως τίθεται παρθεσις κατὰ γενικὴν ἀνα-

περομένη εἰς ἐπίθετον, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲ γενικὴν οὐσιαστικοῦ. Ὅρ.
Ε, 744 : Γοργεῖν κεφαλὴν, δεινοῖο πελώρου (= Γοργοῦς κε-
φαλὴν, δεινοῖο πελώρου. Πλ. Λά. 179 : παππῶν δὲ καὶ οὗτος
ὄνομα ἔχει, τοῦμοῦ πατρὸς (= τοῦ πάππου δὲ καὶ οὗτος ὄνομα
ἔχει, τοῦμοῦ πατρὸς). Ἀπ. 29 : Ἀθηναῖος εἰ πόλεως τῆς με-
γίστης. πρβ. καὶ § 103 σημ. β'.

ΣΗΜ. Αἱ λέξεις ὄρος, πόλις, νῆσος, καὶ τὰ ὅμοια τίθενται
παραθετικῶς μετὰ τῶν κυρίων ὀνομάτων τῶν ὀρέων, τῶν πόλεων,
τῶν νήσων καὶ τῶν ὁμοίων. Θ. 4, 96 : Πάρνης τὸ ὄρος. 3, 103 :
Ἰνῆσσα τὸ Σικελικὸν πόλισμα. 1, 116 : Τραχία ἡ νῆσος 1, 46 :
ἡ Λευκίμη τὸ ἀκρωτήριον. ἢ τὸ κύριον ὄνομα τίθεται ὡς παρά-
θεσις. Θ. 4, 46 : τὸ ὄρος ἡ Ἰστώνη. Ε. Ἀν. 1, 2, 26 : ἡ πόλις
οἱ Ταρσοί. Θ. 4, 8 : ἡ νῆσος ἡ Σφακτηρία. Ὅταν δὲ τὸ κύριον
ὄνομα εἶνε τοῦ αὐτοῦ γένους μὲ τὸ ὄνομα ὄρος, πόλις, νῆσος, τότε
δύναται νὰ τεθῇ τὸ κύριον ὄνομα ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμός. Θ.
2, 19 : τὸ Αἰγάλεων ὄρος. 4, 130 : ἡ Μένδη πόλις. Οὕτω καὶ
τὰ κύρια ὀνόματα τῶν ποταμῶν. Θ. 2, 102 : ὁ Ἀχελῷος ποταμός.
Ἐνίοτε δὲ τίθεται κατὰ γενικὴν τὸ κύριον ὄνομα. Εὐρ. Ἑλ. 105 :
Ἰλίου πόλις. Ἡρ. 7, 42. Κάνης οὖρος.

3. Ἐνίοτε τίθεται οὐσιαστικὸν ἢ τὸ οὐδέτερον ἐπιθέτου οὐσιαστι-
κῶς λαμβανόμενον κατ' ὀνομαστικὴν ἢ αἰτιατικὴν ὡς παράθεσις
ὁλοκλήρου προτάσεως. Διὰ τῆς τοιαύτης παραθέσεως δηλοῦνται κρίσις
ἐπὶ τῆς προηγουμένης προτάσεως ἢ σκοπός. Εὐρ. Ἡρ. 71 : βιάζο-
μεθα καὶ στέφη μιαίνεται, πόλει τ' ὄνειδος καὶ θεῶν ἀτιμία (ὅ,
δηλ. τὸ βιάζεσθαι ἡμᾶς καὶ τὸ μιαίνεσθαι τὰ στέφη, ἐστὶν ὄνειδος
τῇ πόλει καὶ θεῶν ἀτιμία). Μ. 1021 : ἡ δύστηνος εἶχον ἐλπίδας
πολλὰς ἐν ὕμνῳ γηροδοκῆσιν τ' ἐμὲ καὶ κατθανοῦσαν χερσὶν εὖ
περιστελεῖν, ζηλωτὸν ἀνθρώποισι (= ὁ ζηλωτὸν ἀνθρώποις ἐστί).
Ὅρ. 1105 : Ἑλένην κτάνωμεν, Μενελάῳ λύπην πικράν (= ὥστε
τοῦτο εἶναι τῷ Μενελάῳ λύπην πικράν, ἥτοι : πρὸς λύπην πικράν
τοῦ Μενελάου).

4. Ἡ παράθεσις, δι' ἧς δηλοῦται κρίσις ἐπὶ ὁλοκλήρου προ-
τάσεως, δύναται καὶ νὰ προτάσσηται (προεξαγγελτικὴ παράθεσις).
Σοφ. Οἰ. Τ. 1234 : ὁ τάχιστος τῶν λόγων, τέθνηκε θεῖον
Ἰοκάστης κάρα. Τοιαύτη προεξαγγελτικὴ παράθεσις γίνεται συ-

χρότατα παρὰ τοῖς πεζολόγοις δι' ἐπιθέτου ἢ ἄλλης ἐπιθετικῆς ἐκφράσεως κατ' οὐδέτερον γένος. π. χ. διὰ τοῦ τὸ μέγιστον, τὸ θαυμαστότατον, τὸ δεινότατον, τὸ ἔσχατον, τὸ λεγόμενον, τὸ τοῦ Ὁμήρου, τὸ τῆς παροιμίας καὶ τῶν ὁμοίων. Ἰσ. 5, 95 : τὸ μέγιστον. σὺ μὲν τοὺς Ἕλληνας εὖνους ἔξεις, ἐκεῖνοι δὲ δυσμενεστάτους (= ὅπερ τὸ μέγιστόν ἐστι, σὺ μὲν κτλ.). Αἰσχ. 3, 161 : τὸ πάντων δεινότατον ὑμεῖς μὲν τοῦτον οὐ προὔδοτε, οὗτος δ' ὑμᾶς νῦν προδέδωκεν. Πλ. Θε. 183 : Παρμενίδης μοι φαίνεται, τὸ τοῦ Ὁμήρου, αἰδοῖός τε δεινός τε (ὁ τοῦ Ὁμήρου ἐστίν, ὡς λέγει ὁ Ὁμήρος). Δημ. 25, 89 : τὸ τῆς παροιμίας, ὀρῶντες οὐχ ὀρῶσι καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν. Ὁμοίως τίθεται τὸ δυοῖν θάτερον, τοῦναντίον, οὐδέτερον, ταῦτόν τοῦτο Δημ. 9, 44 : εἶπεν ὅτι δεῖ δυοῖν θάτερον, ἢ ἐκείνους ἐν Ὀλύμπῳ μὴ οἰκεῖν, ἢ αὐτὸν ἐν Μακεδονίᾳ. 3, 31 : νῦν δὲ τοῦναντίον κύριοι μὲν οἱ πολιτευόμενοι τῶν ἀγαθῶν, ὑμεῖς δὲ ἐν ὑπηρετοῦ μέρει γεγέννησθε. Ὡς τοιαύτη προεξαγγελτικὴ παράθεσις τίθεται καὶ ἀναφορικὴ πρότασις διὰ τοῦ ὃ ἐκφερομένη. Ἀνθ. κ. Ἀλκ. ὃ δὲ πάντων δεινότατόν ἐστι, τοιοῦτος ὢν ὡς εὖνους τῷ δήμῳ τοὺς λόγους ποιῶμαι. ~~†††~~

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ τὸ δὲ ἔσχατον, τὸ δὲ μέγιστον καὶ τὰ ὅμοια ἔπεται πολλάκις λόγος διὰ τοῦ γὰρ ἢ τοῦ ὅτι, καὶ τότε αἱ εἰρημέναι ἐκφράσεις ἀποτελοῦσιν ἰδίαν πρότασιν νοουμένου τοῦ ἐστὶ τοῦτο. Πλ. Φαί. 66 : τὸ δ' ἔσχατον πάντων, ὅτι θόρυβον παρέχει (= τὸ δ' ἔσχατον πάντων ἐστὶ τοῦτο, ὅτι θόρυβον παρέχει). Λυ. 3, 39 : τὸ δὲ μέγιστον πάντων ὃ γὰρ ἀδικηθεὶς κτλ.

5. Ἡ παράθεσις, ὅταν γίνηται πρὸς ἐπεξήγησιν προηγουμένου οὐσιαστικοῦ, ἢ ἄλλης λέξεως οὐσιαστικῶς λαμβανομένης, ὀνομάζεται ἐπεξηγήσεις. Με. 275 : ὁ κοινὸς ἰατρός σε θεραπεύσει, χρόνος. Πλ. 525 : ὁ θάνατος τυγχάνει ὢν δυοῖν πραγμάτων διάλυσις, τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. 478 : τὸ δίκην διδόναι μεγίστου κακοῦ ἀπαλλαγὴ ἐστὶ, πονηρίας.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τὸ πρὸς ἐπεξήγησιν τιθέμενον ὄνομα τίθεται μετὰ τοῦ λέγω συνήθως μὲν κατ' αἰτιατικὴν πτῶσιν ὡς ἀντικείμενον αὐτοῦ, σπανιότερον δὲ κατὰ τὴν πτῶσιν τοῦ ἐπεξηγουμένου οὐσιαστικοῦ. Εὐρ. Τρω. 9 : μνηστήρ ἦν μοι ποταμός, Ἀχελῷον λέγω. Δημ. 24, 6 : προσέκρουσ' ἀνθρώπῳ πονηρῷ, Ἀνδροτίῳνα λέγω.

57, 24 : ἐν ᾗ πασιν ἐξητασμένος φαίνεται, λέγω φράτερσι, συγγενέσι, δημόταις.

6. Πολλάκις πρὸς ἐπεξήγησιν οὐσιαστικοῦ, μάλιστα δὲ τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας, τίθεται ἀπαρέμφατον μετ' ἄρθρου ἢ ἄνευ ἄρθρου. Οἰ. Μ. 243 : εἰς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης. Πλ. Λά. 181 : τὸ μάθημα τοῖς μειρακίοις ἐπιτήδειόν ἐστι, τὸ μαθεῖν ἐν ὅπλοις μάχεσθαι. Πολ. 332 : τοῦτό ἐστι δίκαιον, τὸ προσῆκον ἐκάστῳ ἀποδιδόναι. Τὸ ἐπεξηγηματικὸν ἀπαρέμφατον τίθεται ἐνίοτε καὶ μετὰ τὸ ἐπίρρημα οὕτω. Ξ. Κυ. 8, 7, 10 : ἐγὼ ὑμᾶς, ὦ παῖδες, οὕτως ἐπαίδευσεν, τοὺς γεραιτέρους προτιμᾶν.

ΣΗΜ. α'. Πρὸς ἐπεξήγησιν τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας δύναται νὰ τεθῇ καὶ εἰδική ἢ καὶ ἄλλη τις πρότασις. Λυκ. 79 : τοῦθ' ὑμᾶς δεῖ μαθεῖν, ὅτι τὸ συνέχον τὴν δημοκρατίαν ὄρκος ἐστί. Δημ. 3, 3 : τοῦτο θεωρεῖτε εἰ τάληθῇ λέγω.

ΣΗΜ. β'. Καὶ πρότασις ἐπεξηγεῖται δι' ἄλλης προτάσεως. Πλ. Πολ. 416 : φυλακτέον μὴ τοιοῦτον ἡμῖν οἱ ἐπίκουροι ποιήσωσιν, ἀντὶ συμμαχῶν ἀγαθῶν δεσπόταις ἀγρίοις ἀφομοιωθῶσιν. Τὸ ἐπίρρημα ὧδε καὶ οὕτω ἐπεξηγεῖται πολλάκις διὰ τροπικῆς μετοχῆς. Πλ. Φαί. 59 : σχεδόν τι οὕτω διεκείμεθα, ποτὲ μὲν γελοῦντες, ποτὲ δὲ δακρύνοντες.

Συμφωνία τῆς παραθέσεως

πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικόν. (§ 22).

1. Ἡ παράθεσις συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικόν ἀναγκαιῶς μὲν κατὰ πτώσιν, τυχαίως δὲ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμόν. Θ. Α, 79 : Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεύς. Μέ. 130 : περὶ χρημάτων λαλεῖ, ἀβεβαίου πράγματος.

2. Ἡ παράθεσις, ὅταν ἀναφέρηται εἰς δύο οὐσιαστικά, τίθεται συνηθέστερον μὲν κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμόν, σπανιώτερον δὲ κατὰ θυϊκόν. Πλουτ. "Αγ. 2 : Ἁγίς καὶ Κλεομένης οἱ βασιλεῖς. [Εὐρ. ἀπ. 259 : πολλοὺς ὁ θυμὸς ὤλεσεν ἢ τ' ἀξυνεσία, δύο κακῶ τοῖς χρωμένοις.

γ' Προσδιορισμός διὰ γενικῆς.

1. Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν. (§ 23).

1. Ἡ γενικὴ οὐσιαστικοῦ ἢ ἄλλης λέξεως οὐσιαστικῶς λαμβανόμενης τίθεται μετ' ἄλλου οὐσιαστικοῦ, ἵνα δηλώσῃ τὴν συνπαύρουσαν μεταξύ τῶν δύο οὐσιαστικῶν σχέσιν. Κατὰ τὴν σχέσιν δὲ, ἢν ἐκφράζει ἡ γενικὴ πρὸς τὸ οὐσιαστικόν, μεθ' οὗ τίθεται, εἶνε

α) γενικὴ τῆς κτήσεως. Τὸ οὐσιαστικόν σημαίνει τὸ κτῆμα, ἢ δὲ γενικὴ τὸν κεκτημένον, τὸν δεσπότην. π. γ. ἡ οἰκία τοῦ Μιλτιάδου· ὁ ἀγρὸς τοῦ Περικλέους· ἡ πρῶτος τοῦ ἀνδρός. Οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Φιλίππου· ὁ πατὴρ τοῦ Δημοσθένους· κτλ.

β) γενικὴ τῆς ιδιότητος. Ἡ γενικὴ αὕτη τίθεται μετ' ἀριθμητικῶν ἢ ποσότητος σημαντικοῦ ἐπιθέτου εἰς δῆλωσιν τοῦ μέτρου, τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἡλικίας. Ε. Ἑλλ. 3, 2, 41 : ὁδὸς τριῶν ἡμερῶν. Ἀν. 1, 2, 12 : μισθὸς τεττάρων μηνῶν. 3, 4, 9 : πυραμίδες ἐνὸς πλέθρου. Ἰσακ. 2, 35 : δέκα μύων χωρίον. Παῖς τριῶν ἐτῶν.

γ) γενικὴ τῆς ὕλης καὶ τοῦ περιεχομένου. Ε. Ἑλλ. 4, 4, 12 : σωρὸς λίθων. Ἀν. 5, 3, 12 : ἄλσος ἡμέρων δένδρων. Ἀλέξ. 6 : ταμεῖον ἀρετῆς ἐστὶ γενναία γυνή. Ε. Ἑλλ. 1, 1, 35 : πολλοὶ σίγου.

δ) γενικὴ τῆς αἰτίας. π. γ. γραφὴ ἀσεβείας. Λυ. 12, 20 : μεγάλων ἀδικημάτων ὀργή.

ε) γενικὴ τοῦ διηρημένου ὅλου. Ε. Κυ. 2, 2, 22 : ἀνὴρ τοῦ δήμου (= ἐκ τοῦ δήμου). Θ. 8. 92 : ἐβόηθη Ἀρίσταρχος καὶ τῶν ἱππέων νεανίσκοι. Ε. Συμ. 7, 2 : τροχὸς τῶν κεραμεικῶν.

ΣΗΜ. Γενικὴ τοῦ διηρημένου ὅλου, ἢ διαιρετικὴ, εἶνε καὶ ἡ γενικὴ ὀνόματος χώρας ἢ κρεμαμένη ἐξ ὀνόματος δηλοῦντος τόπον ἀνήκοντα εἰς τὴν χώραν ταύτην. Ε. Ἑλλ. 2, 1, 10 : ὤρμισαντο τῆς Χερροήσου ἐν Ἐλαιούντι. Θ. 2, 18 : ὁ στρατὸς ἀρίκετο τῆς Ἀττικῆς ἐς Οἰνόνην. Ὁμοίᾳ εἶνε ἡ γενικὴ ἢ κρεμαμένη ἐκ τοπικῶν καὶ χρονικῶν ἐπιρρημάτων. Σοφ. Τρ. 236 : ποῦ γῆς; Λυ. 21, 17 : ἐνταῦθα ἔσται τῆς ὕβρεως. Ἀρστωφ. Ὀρ. 1398 : πηνίκ' ἐστὶ τῆς ἡμέρας;

ς) γενικὴ τοῦ ὑποκειμένου ἢ ὑποκειμενικὴ καὶ τοῦ ἀντικειμένου ἢ ἀντικειμενικὴ. π. γ. ἡ νίκη τῶν Ἑλλήνων (οἱ Ἑλ-

ληντες ἐνίκησαν). ὁ πόθος τῆς πατρίδος (ποθεῖ τις τὴν πατρίδα). Ἡ ὑποκειμενική γενική λέγεται καὶ ἐνεργητική, ἡ δὲ ἀντικειμενική λέγεται καὶ παθητική. Πολλάκις μόνον ἐκ τῶν συμφραζομένων γίνεται φανερόν ὅτι ἡ γενική εἶνε ὑποκειμενική (ἐνεργητική) ἢ ἀντικειμενική (παθητική). ~~†~~

ΣΗΜ. α. Ποικίλη εἶνε ἡ σχέσις τῆς ὑποκειμενικῆς ἢ παθητικῆς γενικῆς. Θ. 1, 35 : Ἰταλίας καὶ Σικελίας παράπλους (= πρὸς τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν). 1, 108 : ἀποβάσεις τῆς γῆς (= εἰς τὴν γῆν). 8, 13 : ἀγγελία τῆς Χίου (= περὶ τῆς Χίου). Ε. Ἀν. 4, 5, 13 : ἐπικολύρημα τῆς χιόνος (= κατὰ τῆς χιόνος).

ΣΗΜ. β. Ἐνίοτε ἐκ τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ κρέμονται δύο γενικαί, ὧν ἡ μία εἶνε ὑποκειμενική (ἐνεργητική), ἡ δὲ ἄλλη ἀντικειμενική (παθητική). Ἰσ. 12, 8 : ἡ Πέλοπος Πελοποννήσου κατάληψις (= ἡ ὑπὸ τοῦ Πέλοπος τῆς Πελοποννήσου κατάληψις) Πλ. Φαῖδρ. 244 : ἡ τῶν ἐμφρόνων ζήτησις τοῦ μέλλοντος.

2. Ἐπειδὴ πολλάκις ὁλόκληροι πρότασις ἔχει θέσιν οὐσιαστικοῦ, διὰ τοῦτο καὶ ἐξ ὁλοκληροῦ προτάσεως δύναται νὰ ἐξαρτᾶται γενική. Πλ. Γο. 517 : οὐδὲν παυομένη ἀγνοοῦντες ἀλλήλων ὅτι λέγομεν (= ἀλλήλων τοὺς λόγους) Ε. Ἑλλ. 7, 5, 8 : ἐπαινῶ αὐτοῦ, ὅτι τὸ στρατόπεδον ἐν τῷ τείχει τῶν Τεγεατῶν ἐποίησατο (ἐπαινῶ τοῦτο αὐτοῦ, ὅτι κτλ.) Θ. 1, 52 : τοῦ οἴκαδε πλοῦ διεσκόπου, ὅπῃ κομισθῆσονται (διεσκόπου τοῦτο τοῦ οἴκαδε πλοῦ, ὅπῃ κτλ.).

2. Ἡ γενική ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν ἐπιρρημάτων. (§ 24).

1. Ὡς μετὰ οὐσιαστικοῦ, οὕτω τίθεται καὶ μετὰ ἐπιθέτου γενική οὐσιαστικοῦ ἢ ἄλλης λέξεως οὐσιαστικῶς λαμβανομένης, ἵνα δηλώσῃ τὴν μεταξὺ αὐτῶν συνυπάρχουσαν σχέσιν. Εἶνε δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων ἡ γενική.

α) γενική τῆς κτήσεως. Ἐπίθετα δὲ μεθ' ὧν τίθεται γενική κτητική εἶνε τὰ οἰκειότητος καὶ ἀλλοτριότητος σημαντικά, καὶ ἐν γένει τὰ ἐπίθετα, ἅτινα οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα θεωροῦνται ὡς κτηνικά τινα. Ε. Ἀν. 4, 5, 35 : ἵππος ἱερὸς τοῦ Ἡλίου. Δημ.

50, 1 : οὐ Πολυκλέους ἰδιός ἐστιν ὁ ἀγὼν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως κοινός. 18, 182 : ἀλλότριον τῆς πατρίδος. Οὕτω καὶ φίλος τινός, ἐχθρός τινος, συγγενής τινος κτλ. ἰδ. § 26, 1, ε. σημ. α'.

β') γενική τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος. Ἐπίθετα δέ, μεθ' ὧν τίθεται γενική τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος, εἶνε τὸ ἄξιος, ἀνάξιος, ἀντάξιος, τίμιος, ὄνιος. Ὅμ. Λ, 514 : ἱερός ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. Ἰσαι. 8, 35 : ἀγρὸς ταλάντου ἄξιος.

γ') γενική τῆς αἰτίας. Μετὰ γενικῆς τῆς αἰτίας συντάσσονται τὰ ἐπίθετα ὑπόδικος, ὑπεύθυνος, ἐνοχος, ὑπόλογος, αἷτιος. Δημ. 54, 25 : φόνου ὑπόδικος. Λυ. 14, 5 : ἐνοχος λιποταξίου. Δημ. 22, 55 : ἀδικήματος ὑπεύθυνος.

δ') γενικὴ τοῦ διαιρεμένου ὅλου ἢ διαιρετικῆ. Μετὰ γενικῆς διαιρετικῆς συντάσσονται τὰ ἐπίθετα, ἅτινα οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα σημαίνουν μέρος τοῦ ὑπὸ τῆς γενικῆς σημαινομένου ὅλου. π. χ. οἱ χρηστοὶ τῶν ἀνθρώπων. οἱ ὠφελιμώτατοι τῶν λόγων. Συχνότατα συντάσσονται μετὰ γενικῆς διαιρετικῆς τὰ ὑπερθετικά, τὰ ἀριθμητικά καὶ τὸ τίς, πολλοί, ὀλίγοι, ἕκαστος, ἑκάτερος.

ΣΗΜ. α'. Καὶ τὰ οὐδέτερα τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν ἀντωνυμιῶν οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα καὶ μέρος τι ὅλου τινός σημαίνοντα δέχονται γενικὴν τοῦ διαιρεμένου ὅλου. Ε. Ἀν. 4, 1, 11 : πολὺ τοῦ στρατεύματος (=πολὺ μέρος τοῦ στρατεύματος). Θ. 7, 4 : ἦν τι τοῦ τείχους ἀσθενές (=μέρος τι τοῦ τείχους). Θ. 7, 55 : οἱ Ἀθηναῖοι ἐν παντὶ ἀθυμίας ἦσαν (=ἐν πάσῃ ἀθυμίᾳ. πρβ. Ε. Ἑλλ. 6, 2, 24). Πολλάκις παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τίθεται τὸ ἐπίθετον κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς διαιρετικῆς γενικῆς. Θ. 1, 2 : τῆς γῆς ἡ ἀρίστη. 1, 30 : ὁ πλείστος τοῦ χρόνου. Πλ. Φαί. 104 : ὁ ἥμισυς τοῦ ἀριθμοῦ.

ΣΗΜ. β'. Ὅταν λέγηται τι περὶ τῶν διαφόρων μερῶν ὅλου τινός, τὸ ὄνομα τοῦ ὅλου τίθεται ἐνίοτε κατὰ τὴν πτώσιν τῶν μερῶν ἀντὶ νὰ τεθῇ κατὰ γενικὴν. Τότε τὰ μέρη εἶνε ὡς παράθεσις τοῦ ὅλου (διααιρετικὴ παράθεσις). Θ. 1, 89 : αἱ οἰκίαι αἱ μὲν πολλαὶ ἐπεπτώκεσαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν (ἀντὶ : τῶν οἰκιῶν αἱ μὲν πολλαὶ κτλ.). Ε. Ἀν. 2, 1, 5 : οὗτοι μὲν ἄλλος ἄλλα λέγουσι.

ε) γενική τοῦ ἀντικειμένου ἢ ἀντικειμενική. Μετὰ γενικῆς ἀντικειμενικῆς συντάσσονται,

1) τὰ μνήμης καὶ λήθης σχηματικά. Ἀντ. 2, 7 : ἀμνήμων τῶν κινδύνων. Τῆς ἐμῆς διαθήκης ἐπιλήσμων.

2) τὰ ἐπιμελείας καὶ ἀμελείας σχηματικά, ἐπιμελής, ἀμελής, ὀλίγωρος, φειδωλός, ἀφειδής. Ξ. Ἀπ. 2, 6, 35 : ἐπιμελής τῶν φίλων. Ἰσ. 12, 106 : ὀλίγωρος τῶν Ἑλλήνων. Πλ. Πολ. 518 φειδωλὸς χρημάτων.

3) τὰ ἐμπειρίας καὶ ἀπειρίας σχηματικά. Δημ. 2, 18 : ἔμπειρος πολέμου. γνομ. ὁ γραμμάτων ἄπειρος οὐ βλέπει βλέπων. Ἀριστοτ. Βα. 40 : τρίβων (=ἐμπειρος) ἵππικῆς.

4) τὰ μετοχῆς, πλησμονῆς καὶ ἐνδεείας σχηματικά. Πλ. Νό. 768 : τῆς πόλεως μέτοχος. Γο. 487 : κοινωνὸς σοφίας. Ξ. Ἀν. 1, 2, 7 : παράδεισος ἀγρίων θηρίων πλήρης. Σοφ. Πλ. 390 : κενὸς φρενῶν. Εὐρ. Μ. 518 : φίλων ἔρημος. Οὕτω καὶ φόνου ἀγνύς (Πλ. Νό. 759). καθαρὸς τὰς χεῖρας φόνου (Πλ. Νό. 861). ἐλεύθερος αἵματος (Εὐρ. Ἰππ. 1468). Ἐνταῦθα ἀντίκεινται καὶ πολλὰ τῶν μετὰ τοῦ στερητικοῦ α συνθέτων. π. γ. ἄπαις ἄρρένων παίδων.

5) πολλὰ ἄλλα ἐπίθετα περιέχοντα ἐννοίαν ῥηματικὴν, μάλιστα τὰ εἰς ἰκός. Ἀπ. 2, 1, 31 : τοῦ ἡδίστου ἀκούσματος ἀνήκους εἰ καὶ τοῦ ἡδίστου θεάματος ἀθέατος. Ξ. Ἀπ. 3, 1, 6 : ποριστικὸς τῶν ἐπιτηδεύων (=ἐπιτήδειος πορίζειν τὰ ἐπιτήδεια).

ΣΗΜ. Μετὰ γενικῆς συντάσσονται καὶ πολλὰ ἐπιρρηματα παραγόμενα ἐξ ἐπιθέτων συντασσόμενων μετὰ γενικῆς. Πρ. 6, 112 : ἐμάχοντο ἀξίως λόγου. Ξ. Κυ. 1, 5, 11 : τῶν μεγίστων ἐπιτηδευμάτων ἀπείρως ἔχουσι.

2. Πλὴν τῶν εἰρημένων ἐπιθέτων συντάσσονται μετὰ γενικῆς καὶ τὰ παραθετικά π. γ. Ἀλκιβιάδης ἦν νεώτερος Περικλέους, καὶ τὰ ἔχοντα ἐννοίαν παραθετικὴν διάφορος, ἄλλος, ἁλλοῖος, ἕτερος, διπλάσιος, τριπλάσιος κτλ. Πλ. Φιλ. 61 : ἐπιστήμη ἐπιστήμης διάφορος. Γο. 300 : ἕτερον τὸ ἡδὺ τοῦ ἀγαθοῦ. Με. 599 : ἐκ φειδωλίας κατέθετο μῆκος διπλάσιον τῆς οὐσίας. Ἡ γενική αὕτη λέγεται γενική τῆς συγκρίσεως ἢ συγκριτική. Ἀλλ' ἐπειδὴ μακρότερος λόγος πρέπει νὰ γείνη περὶ τῶν παραθετικῶν, παρασυνάπτωμεν ἐνταῦθα ἴδιον κεφάλαιον περὶ αὐτῶν.

Παράρτημα. Τὰ παραθετικά. (§ 25).

1. Ἰδιότης τις δύναται νὰ ὑπάρχῃ προσώπῳ τινὶ ἢ πράγματι ἐν ὑπερτέρῳ βαθμῷ συγκριτικῶς πρὸς ἄλλο τι, ἢ ἐν ὑπερτάτῳ βαθμῷ. Ὁ μὲν ὑπέρτερος βαθμὸς δηλοῦται διὰ τοῦ συγκριτικοῦ, ὁ δὲ ὑπέρτατος διὰ τοῦ ὑπερθετικοῦ. π. γ. Ἀλκιβιάδης ἦν νεώτερος Περικλέους. Σωκράτης ἦν ἀνδρῶν ἀπάντων σοφώτατος.

2. Οἱ παραθετικοὶ βαθμοὶ ἐκφέρονται πολλάκις περιφραστικῶς, ὁ μὲν συγκριτικὸς διὰ τοῦ μᾶλλον καὶ τοῦ θετικοῦ, ὁ δὲ ὑπερθετικὸς διὰ τοῦ μάλιστα καὶ τοῦ θετικοῦ. Ε. Ἀν. 1, 1, 5 : μᾶλλον φίλος (= φίλτερος). Πλ. Νό. 812 : μάλιστα εὐμαθής (= εὐμαθέστατος). Πάντοτε δὲ σχεδὸν περιφραστικῶς ἐκφέρονται οἱ παραθετικοὶ βαθμοὶ τῶν μεταχόν καὶ τῶν ἐπιθέτων ἢ τῶν ἐπιθετικὴν σημασίαν ἔχόντων οὐσιαστικῶν, ὧν δὲν δύνανται νὰ σχηματισθῶσι παραθετικοὶ βαθμοὶ μονολεκτικῶς. Με. 520 : ἅπαντα τὰ ζῶ' ἐστὶ μακαριώτερα καὶ νοῦν ἔχοντα μᾶλλον ἀνθρώπου. Ε. Ἀν. 2, 1, 18 : εὐέλπιδες μᾶλλον ἦσαν οἱ Ἕλληνες. Οὕτω μᾶλλον προδότης, μάλιστα προδότης, μᾶλλον γόης, μάλιστα γόης. κτλ.

3. Τὸ πρὸς ὃ γίνεται ἡ σύγκρισις προσώπου ἢ πράγματος λέγεται συνήθως δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως καὶ ἐκφέρεται διὰ γενικῆς πτώσεως ἢ διὰ τοῦ ἡ καὶ τῆς αὐτῆς πτώσεως, δι' ἧς ἐκφέρεται καὶ αὐτὸ τὸ συγκρινόμενον, ἥτοι ὁ πρῶτος ὅρος τῆς συγκρίσεως. π. γ. : Ἀλκιβιάδης ἦν νεώτερος Περικλέους. ἢ : Ἀλκιβιάδης ἦν νεώτερος ἢ Περικλῆς. Θ. 7, 63 : ταῦτα τοῖς ὀπλίταις μᾶλλον τῶν ναυτῶν παρὰ κελεύομαι. Ε. Ἀν. 1, 1, 5 : Οἱ Πέρσαι Κύρῳ μᾶλλον φίλοι ἦσαν ἢ βασιλεῖ.

ΣΗΜ. α'. Ὁ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται πολλάκις διὰ τοῦ ἢ κατὰ καὶ αἰτιατικῆς ἢ διὰ τοῦ ὡς ἢ ὥστε καὶ ἀπαρεμφάτου, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ, ὅτι ἰδιότης τις διὰ τὴν ὑπερβολὴν τις εἶνε δυσανάλογος πρὸς τινα ἔννοιαν. Θ. 7, 75 : Οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Σικελίᾳ μείζω ἢ κατὰ δίκρυα ἐπεπόνθεσαν. Ε. Ἀπ. 1, 4, 10 : τὸ δαιμόνιον μεγαλοπρεπέστερον ἡγοῦμαι ἢ ὡς τῆς ἐμῆς θεραπείας προσδεῖσθαι.

ΣΗΜ. β'. Ὁ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται οὐχὶ σπα-

νίως δι' ἐμπροθέτου προσδιορισμοῦ. Σοφ. Ἀντ. 182: μείζον ὅς τις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας φίλον ἡγείται, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω. Πλ. Κρίτ. 54: μηδὲν περὶ πλείονος ποιοῦ πρὸ τοῦ δικαίου. Ε. 1, 23, ἡλίου ἐκλείψεις, αἱ πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα συνέβησαν.

ΣΗΜ. γ'. Ὅταν συγκρίνονται δύο ιδιότητες τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, τίθενται ἄμφοτερά τὰ ἐπίθετα (ἢ τὰ ἐπιρρήματα) ἐν τῷ συγκριτικῷ βαθμῷ μεσολαβούντος τοῦ ἤ. Ἀριστ. Ἀλ. 1078: στρατηγὸι πλείονες ἢ βελτίονες. Ἰσ. 6, 24: ἀναγκαῖον ἦν συντομώτερον ἢ σαφέστερον διαλεχθῆναι.

4. Ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ὅτι ἰδιότης τις ὑπάρχει προσώπῳ τινὶ ἐν ὑπερτέρῳ βαθμῷ ἢ πρότερον, τότε ὁ δεῦτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται διὰ τῆς γενικῆς τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας. Θ. 1, 8: οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν ἄνθρωποι βεβαιώτερον ὥκουν — ὡς πλουσιώτεροι ἑαυτῶν γιγνόμενοι.

5. Ἡ γενικὴ λόγου, τοῦ καιροῦ, τοῦ δέοντος καὶ τῶν ὁμοίων μετὰ συγκριτικὸν ἰσοδυναμεῖ μὲ ὀλόκληρον πρότασιν. Ξ. Ἀπ. 3, 11, 1: κρεῖττόν ἐστι λόγου τὸ κάλλος τῆς γυναικὸς (= ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἂν εἴποι. πρβ. Δημ. 6, 11: μείζω τὰ κείνων ἔργα ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἂν εἴποι). 2, 1, 22: ὥστε λευκοτέραν τε καὶ ἐρυθροτέραν τοῦ ὄντος δοκεῖν φαίνεσθαι (= ἢ ἡμ. πρβ. Οἰκ. 10, 2: λευκοτέρα ἢ ἦν), τὸ δὲ σχῆμα ὀρθοτέραν τῆς φύσεως (= ἢ ἐπεφύκει. πρβ. Οἰκ. 10, 2: μείζων ἢ ἐπεφύκει). Πλ. Γο. 484: περαιτέρω τοῦ δέοντος τῇ φιλοσοφίᾳ ἐνδιατρίβειν (= ἢ δεῖ = ἢ ὅσον πρέπει).

6. Ὁ δεῦτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως δύναται νὰ ἐλλείπῃ α) ὅταν εἴνε τὸ ἀντίθετον τοῦ πρώτου ὅρου τῆς συγκρίσεως. Ἡ ἐλλείψις αὕτη γίνεται μάλιστα ἐπὶ τοῦ βέλτιον, ἄμεινον, κάλλιον, ἡδιον, χεῖρον. Ξ. Οἰκ. 20, 8: φυλακὰς ἄμεινον καθιστάναι πρὸ τοῦ στρατοπέδου. β') ὅταν ἔννοιά τις συγκρίνηται πρὸς τὸ δέον ἢ πρὸς τὸν πρότερον χρόνον. Ἀριστ. Λυ. 69: μῶν ὕστεραι (δηλ. τοῦ δέοντος) πάρεσμεν, ὦ Λυσιστράτη; Θ. 1, 8: πλοῦμώτερα ἐγένετο (δηλ. ἢ πρότερον).

7. Τὸ συγκριτικὸν ἐπιτείνεται πολλάκις α) διὰ τοῦ μάλλον. Εὐρ. Ἐκ. 377: μάλλον εὐτυχέστερος. β') διὰ τοῦ πολύ, πολ-

λῶ, ὀλίγον, ὀλίγῳ καὶ τῶν ὁμοίων. Με. 782 : πολὺ χειρόν ἐστὶν ἐρεθίσαι γραῦν ἢ κύνα, Με. 130, 15 : πολλῶ κρεῖττον ἐστὶν ἐμφανῆς φίλος ἢ χρυσὸς ἀργάνης. γ') διὰ τοῦ ἔτι. Πλ. Πολ. 298 : ταῦτ' ἔτι χαλεπώτερα.

8. Μετὰ τῶν ὑπερθετικῶν συνάπτεται γενικὴ συγκριτικὴ κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν καὶ συνήθως μετὰ τοῦ πάντων. Δημ. 20, 145 : φιλοκινδυνότατος πάντων ἀνθρώπων εἶ.

ΣΠΜ. Μετὰ τῶν ὑπερθετικῶν δύναται νὰ συναρθῇ συγκριτικὴ γενικὴ περιληπτικοῦ ὀνόματος καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν. π. χ. ὁ Ἀχιλλεὺς ἦν ἀνδρείοτατος παντὸς τοῦ στρατοῦ.

9. Ὡς μετὰ τοῦ συγκριτικοῦ, οὕτω καὶ μετὰ τοῦ ὑπερθετικοῦ συνάπτεται γενικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας εἰς δῆλωσιν, ὅτι ἰδιότης τις ἐν τινι περιστάσει ἀποδίδεται προσώπῳ τινὶ ἐν τῷ ὑπερτάτῳ βαθμῷ σχετικῶς πρὸς πάσας τὰς ἄλλας περιστάσεις. Ε. Ἀπ. 1, 2, 46 : εἶθε σοι τότε συνεγενόμην, ὅτε δεινότατος σαυτοῦ ἦσθα.

10. Τὸ ὑπερθετικὸν ἐπιτείνεται α) διὰ τοῦ μάλιστα. Θ. 7, 42 : μάλιστα δεινότατος. β') διὰ τοῦ πολὺ, πολλῶ, σπανιώτερον διὰ τοῦ μακρῶ. Ὀμ. Ε, 378 : πολὺ φίλτατος. Πλ. Νό. 858 : μακρῶ κάλλιστά τε καὶ ἄριστα. γ') διὰ τοῦ ὡς καὶ ὅτι, σπανιώτερον διὰ τοῦ ἦ. Ε. Οἰκ. 7, 15 : ὡς βέλτιστα καὶ ὅτι πλείστα. Κυ. 2, 4, 32 : ἦ ἄριστον. Τὸ ὡς καὶ τὸ ὅτι ἀποχωρίζονται ἐνίοτε ἀπὸ τοῦ ὑπερθετικοῦ διὰ παρεμπτόσεως προθέσεως. Θ. 1, 63 : ὡς ἐς ἐλάχιστον χωρίον. 3, 46 : ὅτι ἐν βραχυτάτῳ. Μετὰ τοῦ ὡς (καὶ μετὰ τοῦ ἦ) δύναται νὰ συναρθῇ τὸ δύνασθαι ἢ συνώνυμος αὐτῷ φράσις. Ίσαι. 24, 2 : διηγέσονται ὑμῖν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων. Δημ. 43, 2 : πειράσονται διδάσκειν ὑμᾶς, ὡς ἂν οἶός τε ᾧ σαφέστατα. Οὕτω λέγεται Ε. Ἀπ. 4, 5, 9 : ὡς εἶναι ἡδιστα. 2, 2, 6 : ὡς δυνατὸν βέλτιστοι. Πλ. Πολ. 408 : ὡς οἶόν τε βέλτιστον. Ε. Α. Π. 1, 3 : οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰς κόρας σίτῳ ἢ ἀνυστὸν μετριωτάτῳ τρέφουσι καὶ ὄψῳ ἢ δυνατὸν μικροτάτῳ. δ') διὰ τοῦ οἶος. Ε. Ἀν. 4, 8, 2 : χωρίον οἶον χαλεπώτατον. Πλ. Συμ. 220 : οἶον δεινοτάτου. ε) διὰ τοῦ δῆ. Θ. 1, 1 : κίνησις μεγίστη δῆ. ς') διὰ τοῦ ἐν τοῖς παρὰ τισι συγγραφεύσιν. Πλ. Συμπ. 178 : ὁμολογεῖται ὁ Ἔρως ἐν τοῖς πρεσβύτατος

εἶναι. Τὸ ἐν τοῖς λαμβάνεται ὡς ἐπίρρημα, καὶ διὰ τοῦτο τίθεται ἀσχέτως πρὸς τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὑπερθετικοῦ. Θ. 3, 17 : ἐν τοῖς πλείστοις,

ΣΗΜ. Εἰς δῆλωσιν μεγίστης ὑπερθέσεως συνάπτεται μετὰ τοῦ ὑπερθετικοῦ γενικὴ διαιρετικὴ τοῦ αὐτοῦ ἐπιθέτου, παρὰ ποιηταῖς μάλιστα : Ἀρστροφ. Βί. 184 : ὦ μιαρῶν μιαρῶτατε. Σοφ. Οἶδ. Τ. 334 : ὦ κακῶν κάκιστε.

δ'. Προσδιορισμὸς διὰ δοτικῆς.

1. Ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν οὐσιαστικῶν. (§ 26).

1. Τὰ ἐπίθετα, μεθ' ὧν τίθεται δοτικὴ εἰς προσδιορισμὸν αὐτῶν, ἦτοι τὰ μετὰ δοτικῆς συννασσόμενα ἐπίθετα εἶνε.

α) τὰ φιλίας ἢ ἔχθρας καὶ τὰ ὠφελείας ἢ βλάβης σημαντικά. Ξ. Ἀπ. 2, 6, 19 : οἱ πονηροὶ ἐμοίγε δοκοῦσιν ἀλλήλοις ἔχθροὶ μᾶλλον ἢ φίλοι πεφυκέναι. Ἀθ. π. 3, 10 : οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εὖνοι εἰσι. Πλ. Πολ. 332 : μὴ κάμνουσιν ἱατρὸς ἄχρηστος. Ξ. Οἶκ. 1, 7 : τὰ ἐκάστω ὠφέλιμα κτήματα.

β') τὰ εὐπειθείας καὶ ὑποταγῆς καὶ ἀκολουθίας σημαντικά. Πλ. Φαιδρ. 554 : ἵππος εὐπειθὴς τῷ ἡνιόχῳ. Ἀρστροφ. Πλ. 146 : ἅπαντα τῷ πλουτεῖν ἔσθ' ὑπήκοα. Ξ. Ἀν. 7, 2, 5 : Ἀρίσταρχος διάδοχος Κλεάνδρου.

γ') τὰ ταυτότητος, ὁμοιότητος, ἰσότητος καὶ συμφωνίας σημαντικά. Πλ. Γο. 497 : οὐ ταῦτά γίγνεται τὰγαθὰ τοῖς ἡδέεσι. Νό. 773 : φέρεται πῶς πᾶς ἀεὶ κατὰ φύσιν πρὸς τὸν ὁμοιότατον αὐτῷ. Γο. 500 : σύμφηφος ἡμῖν εἶ καὶ σύ.

ΣΗΜ. Πολλάκις ἡ δοτικὴ ἐπὶ τοῦ ὁ αὐτός, ὅμοιος, ἴσος κεῖται βραχυλογικῶς. Ξ. Κυ. 5, 1, 4 : ὁμοίαν ταῖς δούλαις εἶχε τὴν ἐσθῆτα (=τῇ τῶν δούλων).

δ') τὰ προσεγγίσεως, μίξεως καὶ συγκοινωνίας σημαντικά. Σοφ. Ἀντ. 761 : πλησία τῷ νυμφίῳ. Πλ. Φιλ. 61 : ἡδονὴ ἄμικτος φρονήσει. Πρ. 7, 102 : τῇ Ἑλλάδι πενήνῃ ἀείκωτε σύντροφός ἐστι.

ε) τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρμόζοντος καὶ μὴ ἀρμόζοντος. Πλ. Πολ. 398 : μέθρ φυλάξιν ἀπρεπέστατον.

ΣΗΜ. α. Πολλὰ φησὶ ὁ Πλάτων ἀπὸ τῶν ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν δοτικῶν ἐκ τῆς ἀναγωγῆς ἐπὶ τὰ ἐπίθετα.

των οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα συντάσσονται καὶ μετὰ γενικῆς κτητικῆς. Εὐρ. Κρησ. 8 : τῶν ἐχόντων πάντες ἄνθρωποι φίλοι. Θ. 2, 99 : Βοτνιαῖοι ὄμοροι Χαλκιδέων οἰκοῦσιν. γνωμ. : τῆς ἐπιμελείας δούλα πάντα γίνονται. Πλ. Πολ. 403 : ξυγγενὲς ἀκολασίας.

ΣΗΜ. β'. Μετὰ δοτικῆς συντάσσονται καὶ πολλὰ ἐπιρρήματα πρὸς γόμμενα ἐξ ἐπιθέτων συντασσόμενων μετὰ δοτικῆς. Ήρ. 1, 32 : ὁμοίως ἐκείνῳ. Ὁμοίως συντάσσονται μετὰ δοτικῆς καὶ τὸ ἅμα καὶ τὸ ὁμοῦ, ὡς τὰ μίξεως σχηματικὰ ἐπιθέτα. Θ. 2, 54 : ἔξει Δωριακὸς πόλεμος καὶ λοιμὸς ἅμ' αὐτῷ. 7. 84 : τὸ ὕδωρ ἐπίνετο ὁμοῦ τῷ πηλῷ.

2. Τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα οὐσιαστικὰ εἶνε ὀλίγα· εἶνε δὲ ἐσχηματισμένα ἐκ ῥημάτων ἢ ἐπιθέτων συντασσόμενων μετὰ δοτικῆς. Ήρ. 8, 34 : ἐγένοντο ἡγεμόνες τῷ βαρβάρῳ τῆς ὁδοῦ (ἡγοῦμαι τιμ τῆς ὁδοῦ). Πλ. Σοφ. 257 : κοιωνίαν ἀλλήλοις ἔχει ἢ τῶν γενῶν φύσις (κοινωνῶ τιμ). Φιλ. 109 : ὁμοιότης ἑαυτῷ (ὁμιῶς τιμ). Θ. 5, 5 : ἐχρημάτισε περὶ φιλίας τοῖς Ἀθηναίοις. (φίλος τιμ). 4, 23 : ἐπιδρομὴ τῷ τειχίσματι (ἐπιτρέχω τιμ).

2. Δοτικὴ προσωπικὴ (§ 27).

Δοτικὴ προσωπικὴ λέγεται ἡ δοτικὴ τοῦ προσώπου, διὰ τὸ ὁποῖον γίνεται τι. Τοιαύτη δοτικὴ εἶνε,

α) ἡ δοτικὴ ἐπὶ τοῦ εἶναι, ὑπάρχειν, γίνεσθαι, καὶ τῶν ὁμοίων, ἥτις σημαίνει τὸ πρόσωπον, ὡς κτῆμα ἢ πρὸς χρῆσιν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἢ γίνεται τι (δοτικὴ τῆς κτήσεως ἢ τῆς χρήσεως). π. γ. ἔστι μοι γρήματα (=ἔχω γρήματα). Ξ. Ἀν. 1, 2, 7 : Ἐνταῦθα Κύρῳ ἦν βασιλεία (=ὁ Κύρος εἶχε βασιλεία). Κυ. 1, 2, 4 : τούτων (τῶν μερῶν) ἔν ἐστι παισὶν (=διὰ τοὺς παῖδας, πρὸς χρῆσιν τῶν παίδων). Πλ. Λά. 186 : γέγονέ μοι διδάσκαλος (=ἔσχηκα διδάσκαλον).

ΣΗΜ. Τὸ τί ἐστὶν ἐμοὶ τοῦτο ; σημαίνει τί εἶνε δι' ἐμὲ τοῦτο ; τί μοι διαφέρει τοῦτο ; Ἀρστροφ. Θε. 497 : Ἴδὲ δὲ τί ἐμοὶ καὶ σοί ; σημαίνει τί κοινὸν μεταξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ ; Ἀρστροφ. Ίπ.

β') ἡ δοτική τοῦ προσώπου πρὸς ὠφέλειαν ἢ βλάβην τοῦ ὁποῦο γίνεται τι (δοτική τῆς ὠφελείας ἢ τῆς βλάβης, χαριστική ἢ ἀντι-χαριστική). Σοφ. Αῖ. 1366 : πᾶς ἀνὴρ αὐτῷ πονεῖ (= πρὸς χάριν, πρὸς ὠφέλειαν ἑαυτοῦ). Ε. Ἰέ. 4, 15 : πάντες πάντα κακὰ νοοῦσι τῷ τυράννῳ (= κατὰ τοῦ τυράννου, πρὸς βλάβην τοῦ τυράννου).

γ') ἡ δοτική τοῦ προσώπου, ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ὁποῖον ἀληθεύει τι (δοτική τῆς ἀναφορᾶς). γνωμ. : γέρον γέροντι γλῶτταν ἡδίστην ἔχει, παῖς παιδί· καὶ μετὰ τοῦ ὥς : Σοφ. Οἶ. Κ. 20 : μακρὰν ὥς γέροντι προὔσταλ' ὁδὸν (= μακρὰν ὁδὸν ἀναφορικῶς πρὸς γέροντα ἐπορεύθης). Ἡ δοτική αὕτη τίθεται πολλάκις μετὰ μετοχῆς ἐπὶ ὁρισμοῦ τόπου ἢ χρόνου. Θ. 4, 24 : Ἐπίδ' αὐτὸς ἐστὶ πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι τὸν Ἰόνιον κόλπον (= ὥς πρὸς τινα, ὅστις εἰσπλέει τὸν Ἰόνιον κόλπον). Ε. Ἑλλ. 2, 1, 27 : τὴν ἡμέραν πέμπτη ἐπιπλέουσιν τοῖς Ἀθηναίοις (= ὥς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐπιπλέοντας, ἀφ' οὗτοι οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέπλεον).

ΣΗΜ. Εἰς τὴν δοτικὴν τῆς ἀναφορᾶς ἀνήκει καὶ ἡ λεγομένη δοτική τῆς κρίσεως. Σοφ. Ἀντ. 907 : ἐγὼ σ' ἐτίμησα τοῖς φρονοῦσιν εὖ (= κατὰ τὴν κρίσιν τῶν εὖ φρονούντων).

δ') ἡ δοτική τοῦ ἐνεργούντος προσώπου (δοτική τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου ἀντὶ τῆς ὑπὸ καὶ γενικῆς) ἐπὶ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελείου πολλάκις, πάντοτε δὲ ἐπὶ τῶν εἰς τὸς καὶ τέως ῥηματικῶν. Ε. Ἑλλ. 3, 1, 2 : ταῦτα Θεμιστογένει τῷ Συρακοσίῳ γέγραπται. Ἀρστω. Αὐ. 656 : ἄρα γρυκτὸν ἐστὶν ἡμῖν ; Ε. Ἀν. 2, 4, 6 : ποταμός τις ἐστὶν ἡμῖν διαβατέος.

ε) ἡ δοτική τοῦ συμπαθούντος προσώπου (δοτική ἠθική). Ε. Κυ. 1, 3, 2 : ὥς καλὸς μοι ὁ πάππος (= πόσον ὠραῖος μοῦ εἶνε ὁ πάππος). Πλ. Αὐ. 208 : ἡ μήτηρ σε ἐξ ποιεῖν ὅ,τι ἂν βούλῃ, ἔν' αὐτῇ μακάριος ᾖ. Μετὰ τῆς δοτικῆς ταύτης συνάπτεται ἐνίοτε τὸ ἀσμένῳ, βουλομένῳ, ἡδομένῳ, ἀχθομένῳ, ἵνα δηλωθῇ τὸ εἶδος τῆς συμπαθείας. Πλ. Κρατ. 418 : ἀσμένους τοῖς ἀνθρώποις τὸ φῶς ἐγίγνετο (= πρὸς χαρὰν τῶν ἀνθρώπων).

ΣΗΜ. α'. Ἡ μετοχὴ βουλομένῳ, ἀχθομένῳ, ἡδομένῳ μετὰ τοῦ ἐστί μοι ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ βούλομαι, ἡδομαι, ἀχθομαι. Θ. 2, 3 : τῷ πλῆθει τῶν Πλαταιῶν οὐ βουλομένῳ ἦν τῶν Ἀθηναίων ἀφί-

σταθαι (= τὸ πλῆθος τῶν Πλαταιέων οὐκ ἐβόλετο τῶν Ἀθηναίων ἀφίστασθαι).

ΣΗΜ. 6'. Ἐν τῷ διαλόγῳ παρεμβάλλεται ἐνίοτε τὸ σοί, ἵνα ἐξεγερθῇ ἡ συμπάθεια τοῦ πρὸς ὃ ὁ λόγος προσώπου. Σοφ. Ἀντ. 37 : οὕτως ἔχει σοι ταῦτα (= οὕτως ἔχουσι ταῦτα, εἰ σοι διαφέρει, ἂν θέλῃ; νὰ ξεύρῃς).

Ε. Προσδιορισμὸς δι' αἰτιατικῆς ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων (§ 28).

Ἡ αἰτιατικὴ συνάπτεται μετὰ τῶν ἐπιθέτων εἰς δῆλωσιν τῆς ἀναφορᾶς. π. γ. θαυμάσιος τὸ μέγεθος (= θαυμάσιος κατὰ τὸ μέγεθος). ἰδ. § 35.

ς'. Ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοί (§ 29).

1. Ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ λέγονται οἱ προσδιορισμοὶ οἱ ἐκφερόμενοι διὰ τῶν ἐπιρρημάτων. Πλ. Πολ. 327 : κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ. Ξ. Ἀν. 1, 2, 14 : ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς. 4, 7, 14 : πάνυ ὀλίγοι.

2. Εἰς τοὺς ἐπιρρηματικοὺς προσδιορισμοὺς ἀνήκουσι καὶ οἱ διὰ πλάγιας πτώσεως μετὰ προθέσεως ἢ ἀνευ προθέσεως ἐκφερόμενοι καὶ ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν ἐκφράζοντες (ὡς ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοί). Ξ. Ἀπ. 3, 4, 8 : οἱ λαγὼ τῆς νυκτὸς (= νύκτωρ) νύμονται. Θ. 1, 93 : τούτῳ τῷ τρόπῳ (= οὕτως) οἱ Ἀθηναῖοι ἐτείχιταν τὴν πόλιν. — Ἐν Ἀθήναις (= Ἀθήνησιν) οἰκῶ.

3. Οἱ ἐπιρρηματικοὶ καὶ οἱ ὡς ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ τίθενται εἰς δῆλωσιν τῶν ἐξ ἧς σχέσεων. α) τοῦ χρόνου, β') τοῦ τόπου, γ') τοῦ τρόπου, δ') τοῦ ὀργάνου ἢ μέσου, ε') τοῦ ποσοῦ, ς') τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς, ζ') τοῦ αἰτίου.

1. Ἡ σχέσις τοῦ χρόνου (§ 50).

Ἡ σχέσις τοῦ χρόνου ἐκφέρεται

α) δι' ἐπιρρήματος χρονικοῦ, ὡς : κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ.

β) διὰ γενικῆς χρονικοῦ ὀνόματος, ὡς : οἱ λαγὼ τῆς νυκτὸς νύμονται. Οὕτω λέγεται ὀρθρου, μεσημβρίας, δείλης, ἐσπέρας, χειμῶνος, ἡρος, θέρους, ὀπώρας. Κ. Οἰκ. 9, 4 : ἡ οἰκία χειμῶνος μὲν εὐχάλιος, ἐστὶ, θέρους δὲ εὐσκαίος.

γ') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπὶ, μάλιστα ἐπὶ κυρίων ὀνομάτων ἐχόντων ἀρχήν. Θ. 2, 15 : ἐπὶ Κέκροπος ἢ Ἀττικῇ κατὰ πόλεις ὥκειτο. Οἱ ἐφ' ἡμῶν = οἱ σύγχρονοι ἡμῶν.

δ') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως, διὰ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ χρόνος μετὰ παρέλευσιν ἢ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου γίνεται τι. Ἀρστροφ. Πλ. 1045 : ἔοικε διὰ πολλοῦ χρόνου σ' ἑορὰ κέναι (= μετὰ διάλειμμα ἢ παρέλευσιν πολλοῦ χρόνου). γνωμ. : τέρως ἐστὶν εἴ τις εὐτύχηκε διὰ βίου (= καθ' ὅλον τὸν βίον).

ε') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς πρὸ (τὸ ἀντίθετον σημαίνεται διὰ τῆς μετὰ καὶ αἰτ.). π. γ. πρὸ μεσημβρίας (ἀντ. μετὰ μεσημβρίαν)· πρὸ τῆς μάχης.

ς') διὰ δοτικῆς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ὠρισμένος χρόνος, καθ' ὃν ἐγένετό τι. Οὕτω τίθεται ἡ δοτικὴ ἡμέρα, νυκτὶ, μηνί, ἔτει μετὰ τινος ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ, ὡς καὶ ἡ δοτικὴ τῶν ὀνομάτων τῶν ἐορτῶν, οἶον, Παναθηναίοις, Διονυσίοις. Ξ. Ἀν. 4, 8, 1 : τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμόν. Μετὰ τῆς ἐν τίθεται ἡ δοτικὴ εἰς δῆλωσιν χρονικῆς περιόδου, ἐντὸς τῆς ὁποίας γίνεται τι. Λυ. 19, 60 : ἐν ἐβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἰς λάθοι πονηρὸς ὢν.

ΣΗΜ. Τὸ χρόνῳ σημ. μετὰ παρέλευσιν χρόνου. Θ. 1, 98 : χρόνῳ ξυνέβησαν.

ζ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως κατὰ Ξ. Α. Π. 8 : Λυκούργος κατὰ τοὺς Ἡρακλείδας (= κατὰ τὸν χρόνον τῶν Ἡρακλειδῶν) ἐγένετο. οἱ καθ' ἡμᾶς = οἱ σύγχρονοι ἡμῶν.

η') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως μετὰ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ ὕστερον, μετὰ τῆς προθέσεως δὲ περί, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ περίπου. π. γ. μετὰ μεσημβρίαν. περί λύχων ἀφάς.

ΣΗΜ. α'. Ἡ ἀπλῇ αἰτιατικὴ σημαίνει ποσὸν χρόνου ἰδ. § 31. Πολλάκις τίθεται ἡ αἰτιατικὴ ἡμέραν, μῆνα, ἔτος καὶ τὰ ὅμοια μετὰ τακτικοῦ ἀριθμητικοῦ, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τῆς ἀντωνυμίας οὗτος ἢ οὗτος, εἰς δῆλωσιν χρόνου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου γίνεται τι, ἢ πρὸ τοῦ ὁποίου ἐγένετό τι. Πλ. Πρωτ. 309 : Πρωταγόρας ἐπιδεδήμακε τρίτην ἤδη ἡμέραν (= τρεῖς ἡμέρας μὲ τὴν σημερινήν). Δη-

24, 3 : ἐξήλθομεν ἔτος τρίτον τουτὶ εἰς Πάνακτον (=πρὸ δύο ἐτών).

ΣΗΜ. β'. Ὁ χρόνος ἐκφέρεται ἐπὶ διὰ χρονικοῦ ἐπιθέτου (§ 5, 5), διὰ χρονικῆς προτάσεως (§ 78) καὶ διὰ χρονικῆς μετοχῆς (§ 88).

† 2, Ἡ σχέσις τοῦ τόπου (§ 51).

Ἡ σχέσις τοῦ τόπου εἶνε τετραπλῆ, 1) ἡ σχέσις τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἡρεμεῖ ἢ ἐν γένει μένει τι (ἢ ἐν τόπῳ στάσις), 2) ἡ σχέσις τοῦ τόπου, ἐξ οὗ κινεῖται τι (ἢ ἐκ τόπου κίνησις), 3) ἡ σχέσις τοῦ τόπου, εἰς ὃν κινεῖται τι (ἢ εἰς τόπον κίνησις), 4) ἡ σχέσις τοῦ τόπου, δι' οὗ κινεῖται τι (ἢ διὰ τόπου κίνησις).

1. Ἡ ἐν τόπῳ στάσις ἐπὶ τῶν ἡρεμίας σημαντικῶν ῥημάτων ἐκφέρεται

α) διὰ τῶν στάσεως σημαντικῶν ἐπιρρημάτων. Τοιαῦτα εἶνε τὰ λήγοντα εἰς οὐ, οἷον αὐτοῦ, πανταχοῦ, ἀλλαχοῦ κτλ., τὰ λήγοντα εἰς θι, οἷον αὐτόθι, ἀλλαχόθι, κτλ. τὰ ἐπιρρήματα, ἅτινα ἦσαν πάλαι ποτὲ τοπικαὶ πτώσεις, οἷον εἴκοι, Μεγαροῖ, Ἰσθμοῖ, Ἀθήνησι, Μαραθῶνι, Ραμνοῦντι κτλ. καὶ ἄλλα, οἷον, ἐνθάδε, ἐνταῦθα, ἐκεῖ κτλ. Πλ. Θε. 142 : πῶς οὐκ αὐτοῦ Μεγαροῖ κατέλυε ; Πρωτ. 315 : οὐ μόνος Πρωταγόρας αὐτόθι ἐστὶ. Ε. Ἀν. 1, 2, 11 : ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς. Ἰσ. 4, 91 : ἡ Μαραθῶνι μάχη.

β') διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐν. π. χ. ἐν Ἀθήναις οἰκῶ.

γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως κατὰ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἅμα ἡ ἔννοια τῆς ἐκτάσεως. Πρ. 3, 109 : αἱ ἐχιδναὶ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν εἰσιν. ἢ ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἡ ἔννοια τοῦ ἀπέναντι. Ε. Ἰε. 1, 14 : οὐδεὶς ἐθέλει τυράννου κατ' ὀφθαλμοὺς (=ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν του, κατὰ πρόσωπον) κατηγορεῖν.

2. Ἡ ἐκ τόπου κίνησις ἐκφέρεται διὰ τῶν εἰς θεὸν ληγόντων ἐπιρρημάτων, ἢ διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐκ ἢ ἀπό. Πλ. Μενεξ. 284 : ἐξ ἀγορᾶς ἢ πόθεν Μενέξενος ; ἐξ ἀγορᾶς, ὦ Σώκρατες, καὶ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου.

ΣΗΜ. Διὰ μὲν τῆς ἐκ δηλοῦται κίνησις ἐκ τῶν ἔνδον τόπου τινός, διὰ δὲ τῆς ἀπὸ δηλοῦται κίνησις ἐκ τῶν πλησίον μερῶν τόπου τινός, καὶ ἀπομακρυνσις ἀπ' αὐτοῦ.

3. Ἡ εἰς τόπον κίνησις ἐκφέρεται

α) διὰ τῶν εἰς σε ἢ δε ληγόντων ἐπιρρημάτων καὶ ἄλλων, οἷον τὸ ἐνταῦθα, ἐνθάδε, εἴσω, κτλ. καὶ διὰ τῶν συγχετικῶν ἐπιρρημάτων τῶν ληγόντων εἰς οἱ οἷον ποῖ, ποί, οἶ, ὅποι. π. χ. πορεύομαι οἴκαδε. Πλ. Κρ. 52 : ἄλλοσε οὐδαμόσε ἐξῆλθες. Ξ. Ἑλλ. 1, 7, 16 : ἀνέβην ἐνθάδε. Σοφ. Ψλ. 1491 : χωραῖς ἀν εἴσω. 992 : οὐκ οἶσθ' ὅποι γῆς φέροι.

ΣΗΜ. Τὸ ἐνθα, ἐνθάδε, ἐνταῦθα λαμβάνονται καὶ εἰς δήλωσιν τῆς ἐν τόπῳ στάσεως καὶ εἰς δήλωσιν τῆς εἰς τόπον κινήσεως.

β') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπί. Ξ. Κυ. 7, 2, 1 : Κροῖσος ἐπὶ Σάρδεων ἔφρευγε.

γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως εἰς, πρὸς, ἐπί, παρὰ, ὡς. Πλ. Πολ. 327 : κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ. Ξ. Ἑλλ. 8, 5, 9 : ἔφρευγον πρὸς τὸ ὄρος. Ἄν. 1, 4, 11 : ἐξελαύνει ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμόν. 4, 3, 27 : πέμπει παρὰ Ξενοφῶντα τοὺς πελταστάς. γνωμ. : τὸν ὅμοιον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὅμοιον. Παρὰ ποιηταῖς τίθεται καὶ ἀπλῆ αἰτ. εἰς δήλωσιν τῆς εἰς τόπον κινήσεως. Ὀμ. I, 363 : ἡματι κε τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἰκοίμην.

ΣΗΜ. α. Μετ' αἰτ. ὀνόματος δηλοῦντος τόπον ἢ εἰς σημαίνει τὸ τέρμα τῆς κινήσεως, ἢ πρὸς ἀπλῶς διεύθυνσιν. Ἡ ὡς τίθεται μόνον ἐπὶ προσώπων.

ΣΗΜ. β'. Ἡ εἰς τίθεται μετ' αἰτιατικῆς προσώπου 1) ὅταν νοῆται ὁ τόπος, ἐν ᾧ τὸ πρόσωπον διατρίβει. Θ. 1, 9 : Πέλοψ ἐκ τῆς Ἀσίας ἦλθεν εἰς ἀπόρους ἀνθρώπους (=εἰς τὴν χώραν ἀπ. ἀνθρ.). Συχνότατον εἶνε παρὰ τοῖς ῥήτορι τὸ εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι (=εἰς τὸ δικαστήριον ἡμῶν). 2) ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἡ ἔννοια τῆς ἀναφορᾶς. π. χ. ἔχθρα, φιλία εἰς τινα.

4) Ἡ διὰ τόπου κίνησις ἐκφέρεται α) διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ. Δημ. 19, 314 : διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται. β') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς κατὰ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἅμα ἡ ἔννοια τῆς ἐκτάσεως. Θ. 1, 61 : ἐπορεύοντο κατὰ γῆν (=διὰ ξηρᾶς).

5. Ἡ σχέσις τοῦ τρόπου (§ 52).

Ἡ σχέσις τοῦ τρόπου ἐκφέρεται

α) διὰ τῶν τρημαποιοῦντων ἀπόων. Πλ. Περκ. 369 : ἀπὸ λολυκῆς

ῥισ. 1, 34: βουλεύουν μὲν βραδέως, ἐπιτέλει δὲ ταχέως τὰ δοζάντα.

β') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐκ, ἀπό, μετά, διά. Δημ. 3, 7: ἐκπολεμῶσαι δεῖν ὥρμεθα τοὺς ἀνθρώπους ἐκ παντὸς τρόπου. Πλ. Εὐθ. 282: ἡ σοφία οὐκ ἀπὸ ταῦτομάτου παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις. Θ. 2, 18: οἱ Πελοποννήσιοι ἐπῆλθον διὰ τάχους (= ταχέως).

γ') διὰ δοτικῆς ἀπλῆς ἢ μετὰ τῆς προθέσεως ἐν ἡ σύν. Θ. 1, 93: τούτῳ τῷ τρόπῳ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν ἐτείχισαν. 1, 102: βία εἶλον τὸ χωρίον. Ε. Ἀν. 1, 2, 18: σύν γέλωτι ἦλθον. πρβ. δρόμῳ, βία, σπουδῇ, τῷ ὄντι, τῇ ἀληθείᾳ, κοινῇ, δημοσίᾳ, ιδίᾳ (δὴλ. ἐδῶ). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ δοτικὴ ἢ τιθεμένη ἐπὶ στρατιωτικῶν ἐκφράσεων μετὰ τῶν κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων εἰς δῆλωσιν τῶν στρατευμάτων, μεθ' ὧν ἡ κίνησις γίνεται (δοτικὴ τῆς συνοδίας). Θ. 1, 61: ἐπορεύοντο τρισχιλίοις μὲν ὀπλίταις, ἰππεῦσι δ' ἑξακοσίοις. Σπανίως μετὰ τῆς δοτικῆς ταύτης τίθεται ἡ σύν. Συνήθως ἀντὶ τῆς δοτικῆς τίθεται ἡ αἰτιατικὴ μετὰ τῆς μετοχῆς ἔχων. Ε. Ἀν. 2, 2, 12: ὀλίγω μὲν στρατεύματι οὐ τολμήσει ἐρέπεσθαι, πολὺν δ' ἔχων στόλον οὐ δυνήσεται ταχὺ πορεύεσθαι.

ΣΗΜ. Δοτικὴ τῆς συνοδίας εἶνε καὶ ἡ δοτικὴ, μεθ' ἧς εἶνε συνημμένον τὸ αὐτοῖς ἢ αὐταῖς. Ε. Ἑλλ. 1, 2, 12: τέσσαρας ναῦς ἔλαβον αὐτοῖς ἀνδράσι (=μαζὶ μὲ αὐτοὺς τοὺς ἀνδρας, αὐτάνδρους).

δ') δι' αἰτιατικῆς ἀπλῆς ἢ μετὰ τῆς προθέσεως κατὰ ἢ πρὸς. Ἀρστω. Β. 460: τίνα τρόπον (=πῶς) τὴν θύραν κόψω; Πλ. Κρατ. 417: κατ' ἄλλον τρόπον (=ἄλλως). Σοφ. Φιλ. 92: ἡμᾶς πρὸς βίαν (=βία) χειρώσεται.

ΣΗΜ. Ἡ σχέσις τοῦ τρόπου ἐκφέρεται καὶ διὰ τροπικῆς μετοχῆς. Ε. Κυ. 3, 2, 25: ληζόμενοι ζῶσιν.

4. Ἡ σχέσις τοῦ ὀργάνου (§ 33).

Συγγενὴς πρὸς τὴν σχέσιν τοῦ τρόπου εἶνε ἡ σχέσις τοῦ ὀργάνου. Αὕτη ἐκφέρεται.

α) διὰ δοτικῆς. Θ. 4, 43: ἑτέρῳ λίθοις. Συνήθως εἶνε ἡ ὀφειοποιηθῆκε ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

γανική δοτική μάλιστα 1) ἐπὶ τῶν ῥημάτων κολάζειν, τιμωρεῖσθαι, ζημιοῦν. Πλ. Πολ. 422 : τὸν μὴ πειθόμενον ἀτιμίαις τε καὶ χρήμασι κολάζουσι 2) ἐπὶ τῶν ῥημάτων τεκμαίρεσθαι, εἰκάζειν, κρίνειν, γινώσκειν. Ἰσ. 14, 141 : δεῖ τὰ μέλλοντα τοῖς γεγενημένοις (= ἐκ τῶν γεγενημένων) τεκμαίρεσθαι. Ξ. Ἰε. 4, 8 : οὐ τῷ ἀριθμῷ τὰ πολλὰ κρίνεται, ἀλλὰ πρὸς τὰς χρήσεις. Σπανιώτερον τίθεται ἐπὶ τούτων ἡ γενική μετὰ τῆς ἐκ ἡ τῆς ἀπό.

β') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ, μάλιστα ἐπὶ προσώπων. Πλ. Θε. 184 : δι' ὀφθαλμῶν ὄρωμεν. Ξ. Ἀν 2, 3, 19 : ἔλεγε δι' ἑρμηνείας.

ΣΗΜ. Ἡ σχέσις τοῦ ὀργάνου ἐκφέρεται καὶ διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐν καὶ διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐκ ἡ ἀπό. Σοφ. Φ. 13, 93 : ἐν λόγοις πείθειν. Δημ. 4, 34 : ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ἡμῖν πολεμεῖ συμμάχων. ἀλλ' ἐπὶ τούτων ἐπικρατεῖ ἡ τοπικὴ σχέσις.

5. Ἡ σχέσις τοῦ ποσοῦ (§ 54).

Ἡ σχέσις τοῦ ποσοῦ ἐκφέρεται

α) διὰ τῶν ἐπιρρημάτων τῶν σημανόντων ποσόν, οἷον πάνυ, μάλα, λίαν, σφόδρα, ἄγαν, πολὺ, ὀλίγον. Ξ. Ἀν. 1, 7, 15 : πάνυ ὀλίγοι. Οὔμ. Ε. 378 : πολὺ φίλτατος.

β') διὰ γενικῆς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ τίμημα, ἀντὶ τοῦ ὁποίου πράττει τίς τι. Ἡ γενικὴ αὕτη, ἥτις τίθεται μάλιστα μετὰ τῶν πωλήσεως καὶ ἀγοράσεως σημαντικῶν ῥημάτων, λέγεται γενική τοῦ τιμήματος. Πλ. Ἀπ. 20 : πόσου διδάσκει. Ξ. Ἀπ. 2, 1, 20 : τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τὰ γὰρ οἱ θεοί. γνομ. : τὸ πλουτεῖν, ἐὰν ἀπὴ τὸ χαίρειν, καπνοῦ σκιᾶς οὐκ ἂν πριαίμην.

γ') διὰ δοτικῆς ἐπὶ τῶν παραθετικῶν καὶ τῶν ἐχόντων ἔννοιαν παραθετικὴν (δοτικὴ τοῦ μέτρου ἢ τῆς διαφορᾶς). γνομ. : πολλῷ κρεϊττόν ἐστιν ἐμφανὲς φίλος ἢ χροσὲς ἀφανής. Ἀριστοφ. Β. 18 : ἐνιαιυτῷ πρεσβύτερος. Οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς πρὸ καὶ τῆς μετὰ. Πλ. Νό. 698 : δέκα ἔτεσι πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῇ νικυμαχίας. Θ. 1, 12 : ἐξηκοστῷ ἔτει μετὰ Ἰλίου ἔλλωσιν.

ΣΗΜ. Ἀντὶ τοῦ πολλῶ καὶ τοῦ ὀλίγου τίθεται πολλάκις τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον, πάντοτε δὲ τὸ τί, τι, καὶ τὸ οὐδέν. Πλ. Πρωτ. 359: πολὺ διαφέρει. Ἰππ. 287: οὐδὲν διαφέρει. Ξ. Ἀν. 7, 5, 9: οὐδὲν ἦπτον. (κυρίως ἡ αἰτ. αὕτη εἶνε αἰτ. τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ. ἰδ. § 41 β).

δ') δι' αἰτιατικῆς. Θ. 2, 5: ἀπέχει Πλάταια Θηβῶν σ-αδίους ἐβδομήκοντα. γνωμ. ὀργὴ φιλοῦντων ὀλίγον ἰσχύει χρόνον.

6. Ἡ σχέσις τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς (§ 55).

Ἡ σχέσις τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς ἐκφέρεται

α) δι' αἰτιατικῆς. Πλ. Πολ. 462: τὸν δάκτυλον ἀλγεί. Σοφ. Οἶδ. Τ. τυφλὸς τὰ τ' ὦτα τὸν τε νοῦν τὰ τ' ὄμματ' εἰ. Ξ. Κυν. 2, 3: τὴν φωνὴν Ἑλλήν. Συχνότατα τίθεται ἡ αἰτ. ὄνομα, ἀριθμὸν, μέγεθος, βάθος, εὖρος, πλῆθος, μῆκος. Ξ. Ἀν. 1, 2, 23: ποταμὸς Κύδνος ὄνομα, εὖρος δύο πλῆθρων. 2, 3, 15: θαυμάσιος τὸ μέγεθος. Ἀρσ. τρ. Ὀρ. 1251: ἐξάχσοι τὸν ἀριθμόν.

β') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως, κατὰ, πρὸς, εἰς, περί. Πλ. Κρατ. 405: καθαρὸς καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν. Ἀπ. 36: οἱ διαφέροντες εἰς ἀρετὴν. Ξ. Ἀπ. 1, 2, 1: πρὸς χειμῶνα καὶ θέρος καρτερικώτατος.

γ') διὰ δοτικῆς. Ξ. Ἀν. 2, 6, 9: τῇ φωνῇ ταχύς. Κυ. 2, 3, 6: ἐγὼ οὔτε ποσὶν εἶμι ταχύς, οὔτε χερσὶν ἰσχυρός.

δ') δι' ἀπαρεμφάτου. Ξ. Ἀν. 2, 6, 9: Κλέαρχος ὁρᾶν (=δρᾶσθαι, κατὰ τὴν ὄψιν) στρυγνὸς ἦν. Ἀπ. 2, 2, 22: γυνὴ εὐπρεπέης ἰδεῖν (=εἰς τὸ νᾶ την ἰδῆ τις, τὴν ὄψιν). Αἰσχ. Πέρ. 27: φοβεροὶ μὲν ἰδεῖν, δεινοὶ δὲ μάχην. Πολλάκις τίθεται τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ ὥστε ἢ ὡς. Ξ. Ἀπ. 3, 13, 3: τὸ ὕδωρ ψυχρόν ὥστε λούσασθαι ἔστι (=ὡς πρὸς τὸ λούσασθαι, εἰς τὸ νᾶ λουσθῆ τις). Κυ. 4, 5, 15: ὀλίγοι ἐσμέν ὡς ἐγκρατεῖς εἶναι τῶν πολέμιων.

7. Ἡ σχέσις τοῦ αἰτίου (§ 56).

1. Ἡ σχέσις τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου ἢ τοῦ ἐνεργοῦντος προσώπου ἐπὶ τῶν παθητικῶν ῥημάτων ἐκφέρεται

α) διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἰπδ. Λυ. 19, 37, βούλονται πάντες ὑπὸ τῶν παίδων θεραπεύεσθαι.

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς ὑπὸ τίθεται πολλάκις ἢ πρὸς (Ξ. Οἰκ. 6, 17: Ἰσχυράμαχος πρὸς πάντων καλὸς τε καὶ χαλὸς ἐπωνομάζετο), καὶ ἢ παρὰ (Ξ. Ἀν. 1, 9, 1: παρὰ πάντων ὁμολογεῖται). Ἡ ἐκ μετὰ γενικῆς εἰς δῆλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου εἶνε εὐχρηστος παρὰ τοῖς Ἰωσι καὶ τοῖς ποιηταῖς, σπανίως δὲ ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις καὶ σχεδὸν μόνον ἐπὶ τῶν δόσεως σημαντικῶν ῥημάτων. Πλ. Λυ. 204. τοῦτό μοι ἐκ θεοῦ δέδοται.

β') διὰ δοτικῆς ἄνευ προθέσεως, συνήθως ὅταν τὸ ῥῆμα εἶνε χρόνου παθητικοῦ παρακειμένου ἢ ὑπερσυντελείου ἢ τετελεσμένου μέλλοντος. Ξ. Ἑλλ. 3, 1, 2: ταῦτα Θεμιστογένει τῷ Συρακοσίῳ γέγραπται.

2. Ἡ σχέσις τοῦ πειστικοῦ ἢ προτρεπτικοῦ ἢ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου ἐκφέρεται

α) διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ὑπὸ Ξ. Ἀν. 3, 13: οὐκ ἠδύναντο καθεύδειν ὑπὸ λύπης:

ΣΗΜ. α. Μετὰ τῶν ῥημάτων θαυμάζειν, εὐδαιμονίζειν, μακαρίζειν, οὐκίρειν, φθονεῖν, καὶ τῶν ὁμοίων τίθεται ἀπλή γενικὴ εἰς δῆλωσιν τῆς αἰτίας τοῦ θαυμασμοῦ κτλ. π. χ. θαυμάζω τινὰ τῆς τόλμης. (=διὰ τὴν τόλμην Θ. 6, 36). εὐδαιμονίζω τινὰ τοῦ τρόπου (Πλ. Κρ. 43). Τοιαύτη γενικὴ τίθεται καὶ μετὰ τοῦ μακάριος, εὐδαίμων, οἶμοι, φεῦ καὶ τῶν ὁμοίων.

ΣΗΜ. β'. Ἐπὶ τῶν δικαστικῶν ῥημάτων διώκειν τινά, (=κατηγορεῖν τινος ἐπὶ δικαστηρίου), φεύγειν (παθ. τοῦ διώκειν), κρίνειν, δικάζειν τίθεται κατὰ γενικὴν τὸ ἐγκλημα, δι' ὃ τις διώκει, φεύγει κτλ. Ἀριστ. Ἰππ. 367: διώξομαι σε δειλίας (=ἐπὶ δειλίᾳ). Λυκ. 133: φεύγω φόνου (=ἐνεκα φόνου). ἰδ. § 41, 2 σημ. β'.

β') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἀπὸ ἢ ἐκ ἢ μετὰ τοῦ ἕνεκα. Θ. 2, 25: ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος (=ἐνεκα τούτου τοῦ τολμήματος) ἐπρήνθη. Ξ. Κυ. 5, 4, 10: πῶς ἔχει ἐκ τοῦ τραύματος; Λυ. 30, 13: τῶν ἀδικημάτων ἕνεκα αὐτοὺς ἀπέκτειναν.

γ') διὰ δοτικῆς. Πλ. Φαιδρ. 254: δειλία ἔλιπον τὴν τάξιν. Συνήθως εἶνε ἡ δοτικὴ τῆς αἰτίας ἐπὶ τῶν ψυχικοῦ πάθους σημαν-

τικῶν ῥημάτων χαίρειν, ἡδεσθαι, λυπεῖσθαι, ἀχθεσθαι, αἰσχύ-
νεσθαι καὶ τῶν ὁμοίων. Θ. 1, 129 : Ξέρξης ἤσθη τῇ ἐπιστολῇ.
Πολλάκις μετὰ τῆς δοτικῆς ταύτης τίθεται καὶ ἡ πρόθεσις ἐπὶ,
πάντοτε δὲ ἐπὶ τοῦ φρονεῖν. Ξ. Ἰππ. 7, 4 : ἐπὶ τοῖς προγόνοις
Ἀθηναῖοι μέγα φρονῶσι.

δ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ
τῆς προθέσεως παρὰ καὶ κατὰ. Ξ. Ἄν. 1, 8, 29 : ἐπετίμητο ὑπὸ
Κύρου δι' εὐνοίαν. Δημ. 4, 11 : παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν
ἐπαύξεται Φίλιππος. Θ. 1, 68 : κατὰ φιλίαν (=διὰ φιλίαν) οἱ
πλεῖστοι ἐβελονταὶ ξυνέσποντο.

ΣΗΜ. α'. Ἡ αἰτιατικὴ τῆς ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας τί (ἐν πλά-
γῃ ἐρωτᾷται ὅτι) καὶ ἡ αἰτιατικὴ ταῦτα τίθενται πολλάκις καὶ
ἀνευ προθέσεως εἰς δῆλωσιν τῆς αἰτίας. Πλ. Κρ. 44 : τί (=διὰ
τί) τεχνικάδ' ἀρῶμαι, ὦ Κρίτων; Ἀλ. 179 : ταῦτα ὑπαισχυνόμεθα
τούσδε (=διὰ ταῦτα).

ΣΗΜ. β'. Τὸ ἀναγκαστικὸν αἶτιον ἐκφέρεται καὶ δι' αἰτιολογι-
κῆς μετοχῆς (§ 88) καὶ δι' αἰτιολογικῆς προτάσεως (§ 71).

3. Ἡ σχέσις τοῦ τελικοῦ αἰτίου ἐκφέρεται.

α') διὰ γενικῆς μετὰ τοῦ ἕνεκα ἢ ἕνεκεν, σπανιώτερον μετὰ
τῆς ὑπέρ. Δημ. 4, 3 : τίνοος ἕνεκα ταῦτα λέγω; ἵνα εἰδῆτε κτλ.
Πλ. Σοφ. 208 : ὑπὲρ δόξης πάντα ποιοῦσιν.

ΣΗΜ. Καὶ ἀπλή γενικὴ ὀνομαστικὸν ἀπαρεμφρόνως τίθεται εἰς δῆ-
λωσιν τοῦ τελικοῦ αἰτίου, μάλιστα παρὰ Θουκυδίδου. Θ. 1, 4 : Μί-
νος τὸ ληστικὸν καθήρει ἐκ τῆς θαλάσσης τοῦ τὰ, προσόδους
μᾶλλον ἰέναι αὐτῷ (=ἵνα αἱ πρόσοδοι μᾶλλον ἴωσιν αὐτῷ). πρβ.
1, 23. 2, 22. 32. 75.

β') διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπὶ. Ἡρ. 1, 68 : ἐπὶ κα-
κῷ ἀνθρώπου αἰδῆρος ἀνέυρηται.

γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπὶ, διὰ, κατὰ, πρὸς,
εἰς. Ξ. Κυ. 5, 3, 50 : ἔτω τις ἐφ' ὕδωρ (=ὑδρευόμενος). Δημ.
3, 3 : διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γένηται. Λοκ. 58 :
ἀπεδῆρει κατ' ἐμπορίαν. Δημ. 6, 23 : παντοδαπὰ εὐρίηται ταῖς
πόλεσι πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν. Πλ. Ἀλ. 188 : Ἀντίμαχος
καὶ Μελησίτας εἰς συμβουλήν παρεκκλησάτην ἤμῃς.

ΣΗΜ. Τὸ τελικὸν αἷτιον ἐκφέρεται καὶ διὰ τελικῆς προτάσεως ἢ μετοχῆς (§ 72 καὶ 87) καὶ διὰ τελ. ἀπαρρέματός (§ 83. ε.).

ς'. Ἀντικείμενον (§ 37).

1. Ἀντικείμενον λέγεται ἡ πλάγια πτώσις, ἥτις συνάπτεται μετὰ ῥήματος ἐνεργητικοῦ εἰς δῆλωσιν τοῦ προσώπου ἢ τοῦ πράγματος, εἰς τὸ ὅποιον μεταβαίνει ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου. π. χ. ἐπιθυμῶ δόξης. βοηθῶ τῇ πατρίδι. γράφω ἐπιστολήν.

2. Ὡς ἀντικείμενον χρῆσιμεῖται τὸ οὐσιαστικόν. π. χ. γράφω ἐπιστολήν. Ἀλλὰ καὶ ἐπίθετον καὶ μετοχὴ οὐσιαστικῶς λαμβανόμενη δύναται νὰ τεθῇ ὡς ἀντικείμενον· ἐπὶ δὲ ἀντωνυμία καὶ ἀριθμητικὸν καὶ ἀπαρρέματον καὶ ὁλόκληρος πρότασις. πρὸς τοῦτοις πᾶν μέρος λόγου, ὅταν διὰ τοῦ ἄρθρου τὸ λαμβάνῃ δύναμιν οὐσιαστικῆς. Ἰσ. 1, 29 : τοὺς ἀγαθοὺς εὖ ποιεῖ. 30 : μίσει τοὺς κολακεύοντας. Με. 283 : καλῶς ἀκούειν μᾶλλον ἢ πλουτεῖν θέλε. Ε. Ἀν. 1, 4, 11 : Κύριος ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν. Πλ. Πρωτ. 443 : ἐνέβαλε τὸ μέν.

ΣΗΜ. Ὡς τὸ ὑποκείμενον, οὕτω καὶ τὸ ἀντικείμενον ἐκφέρεται πολλάκις διὰ τῆς εἰς, περί, ὑπὲρ καὶ αἰτιατικῆς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ποσὸν ὡς ἔγγιστα ὠρισμένον. Θ. 7, 33 : διέφθειραν ἐς ὀκτακοσίους. Ἐκφέρεται προσέτι δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς κατὰ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ χωρισμός, μετὰ τῆς ἐπὶ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἔκτασις. Δημ. 18, 17 : βούλομαι καθ' ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐξετάσαι (= ἐν ἕκαστον αὐτῶν χωριστά). Θ. 2, 76 : τοῦ οἰκοδομήματος ἐπὶ μέγα κατέσειτε (= μέγα μέρος τοῦ οἴκ.).

3. Ῥήματά τινα συντίθενται μετὰ τοῦ ἀντικειμένου εἰς ἓν ῥήμα. π. χ. μισθαριῶ (=μισθὸν ἄρνημαι), σιδηροφορῶ (=σίδηρον φέρω), ἵπποτροφῶ (=ἵππους τρέφω) κτλ. Ἀρστρ. Πλ. 513 : τίς ἐθελήσει τροχοποιεῖν ἢ σκυτοτομεῖν ἢ πλωθυργεῖν ἢ σκυλοδεφεῖν ; Τινὰ τῶν τοιούτων ῥημάτων, ἰσοδύναμα τοῖς ἀπλοῖς ὑπὸ τῆς καταχρήσεως ἀποβάντα ἢ μεταφορικῶς λαμβανόμενα, δέχονται καὶ ἄλλο ἀντικείμενον. Ἀρστρ. Πλ. 819 : βουθυτεῖ ὕν καὶ τράγον καὶ κριόν. πρβ. οἰκοδομῶ οἶκον, τείχος, ναυπηγῶ ναῦς, τριήρεις, κτλ. Ε. Ἀν. 7, 6, 4 : δημαγωγεῖ τοὺς ἄνδρας

(=θωπείαις καὶ τέχναις προσάγεται, ἔλκει πρὸς ἑαυτόν). πρὸς. δορυφόρῳ τινα (=φυλάττω τινά). συκοφαντῶ τινα (=δια-βάλλω τινά) κτλ. πατήρ ἀνουθέτητος υἱὸν νουθετεῖ (παρουσία).

4. Τὸ αὐτὸ ῥῆμα δύναται νὰ ἔχῃ δύο ἀντικείμενα, τὸ μὲν ἐν ἄμεσον, τὸ δὲ ἕτερον ἔμμεσον. π. χ. δίδωμί σοι χρήματα. διδάσκω σε τὴν γραμματικὴν.

5. Εἰς τὸ ἀντικείμενον δύναται νὰ ἀποδοθῇ καὶ κατηγορούμενον, ὅπερ συμφωνεῖ πρὸς αὐτό, ὡς καὶ πρὸς τὸ ὑποκείμενον (§ 11). γνωμ.: δίκαια δράσας ξυμμάχου τεύξει θεοῦ Ἰσ. 4, 34: βουλευόμενος παραδείγματα ποιοῦ τὰ παρεληλυθότα τῶν μελλόντων.

Παράλειψις τοῦ ἀντικειμένου (§ 58).

1. Τὸ ἀντικείμενον δύναται νὰ ἐλλείπῃ, ὅταν νοῆται ἐκ τῶν συμφραζομένων. Πλ. Πολ. 292: δικαιοσύνη λυσιτελεῖ τῷ ἔχοντι (δηλ. δικαιοσύνην). ἢ ὅταν τὸ ῥῆμα λαμβάνηται ἀπολύτως. π. χ. γράφω. λέγω. Ἐνίοτε ἐλλείπει τὸ ἀντικείμενον τινά. Πλ. Πρωτ. 312: ὁ σοφιστὴς περὶ τίνος δεινὸν ποιεῖ (δηλ. τινά) λέγειν;

2. Ὅταν δύο ῥήματα ἔχωσι κοινὸν ἀντικείμενον, τὸ ἀντικείμενον τίθεται ἅπαξ. π. χ. τὸν χρηστὸν ἄνδρα θαυμάζω καὶ τιμῶ. ἂν δὲ τὰ ῥήματα δεν συντάσσονται μετὰ τῆς αὐτῆς πτώσεως, τὸ ἀντικείμενον τίθεται καθ' ἣν πτῶσιν ἀπαιτεῖ τὸ πλησιέστερον ῥῆμα. Πλ. Γο. 460: οὐ δεῖ τοῖς παιδοτρίβαις ἐγκαλεῖν οὐδ' ἐκβάλλειν ἐκ τῶν πόλεων (δηλ. αὐτούς).

3. Ὅταν τὸ ἀντικείμενον εἶνε κοινὸν ῥήματος καὶ μετοχῆς, τίθεται καθ' ἣν πτῶσιν ἀπαιτεῖ ἡ μετοχή, ἂν εἶνε πλησιέστερον πρὸς αὐτήν, νοεῖται δὲ καὶ καθ' ἣν πτῶσιν ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα, ἢ τἀνάπαλιν. Θ. 3, 105: καταλαμβάνουσι τείχος, ὃ ποτε τειχισάμενοι Ἀκαρῶνες κοινῷ δικαστηρίῳ ἐχρῶντο (δηλ. αὐτῷ).

4. Τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα ῥήματα (§ 39).

Μετὰ γενικῆς συντάσσονται τὰ ἐξῆς ῥήματα

α) τὰ ἐπιμελείας καὶ ἀμελείας σημαντικά, ὡς: μαθημάτων φρόντιζε μᾶλλον χρημάτων. Ξ. Κυ. 3, 7, 15: ἑαυτοῦ κήδεται ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ. Ἀπ. 1, 2, 4: Σωκράτης τοῦ σώματος οὐκ

ἡμέλει. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ φείδεσθαι καὶ τὸ ἀφειδεῖν π. γ. χρόνου φείδου. Λυ. 2, 25 : τῶν σωμάτων ἀφειδήσαντες.

β') τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά. Με. 8 : ἄνθρωπος ὢν μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης. Ξ. Ἀν. 3, 2, 25 : δέδοικα μὴ ἐπιλαθώμεθα τῆς οἴκαδε ὁδοῦ.

γ') τὰ μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικά. Ξ. Ἀν. 5, 3, 9 πάντες οἱ πολῖται μετεῖχον τῆς ἑορτῆς. Πλ. Νό. 721 : τὸ ἀνθρώπινον γένος μετεῖληφεν ἀθανασίας.

ΣΗΜ. Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικῶν ῥημάτων εἶνε διαίρετικὴ, σημαίνει δηλ. τὸ ὅλον, ἐξ οὗ μέρος μετέχει τις ἢ μεταλαμβάνει. Ὅταν δὲ τὸ μέρος ὀρίζηται καὶ διαρρήδην λέγεται, τίθεται κατ' αἰτιατικὴν. Ξ. 4, 99 : τῶν κακῶν πλείστον μέρος μετέσχομεν. Πλ. Ἀπ. 36 : οὐ μετέλαβε τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων.

δ') τὰ ἀπολαύσεως σημαντικά. Ξ. Οἰκ. 12, 7 : οἱ ἀπολαύοντες τῶν σῶν ἀγαθῶν εὐνοί σοι γίνονται. Σημαίνει δὲ καὶ ἐπὶ τούτων ἡ γενικὴ τὸ ὅλον, ἐξ οὗ μέρος τι ἀπολαύει τις. Ὅταν δὲ τὸ μέρος τοῦτο ὀρίζηται, τίθεται κατ' αἰτιατικὴν. Λυ. 2, 76 : τῆς ἀρετῆς τὸ ἶσον ἀπέλαυσαν. Τὸ καρποῦσθαι καὶ τὸ νέμεσθα συντάσσονται ἀείποτε μετ' αἰτιατικῆς.

ΣΗΜ. Καὶ μετ' ἄλλων ῥημάτων συνάπτεται ὡς ἀντικείμενον γενικὴ διαίρετικὴ. Ξ. Κυ. 1, 3, 7 : ὁ Κύριος λαβὼν τῶν κρεῶν διεδίδου. Ἀν. 4, 8, 20 : τῶν κηρίων ὅσοι ἔφαγον ἄφρονες ἐγίνοντο.

ε') τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας σημαντικά. Ἡρ. 1, 43 : ὁ Ἀδρηστος ἀκοντίζων τὸν ὕν τοῦ μὲν ἀμαρτάνει, τυγχάνει δὲ τοῦ Κροίσου παιδός. Οὕτω λέγεται : στοχάζεσθαι τινος, ψεύδεσθαι (=ἀποτυγχάνειν) τινος, σφάλλεσθαι (=ἀποτυγχάνειν) τινος καὶ τὰ ὅμοια.

ΣΗΜ. Τὸ ἐπιτυγχάνειν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀπαντᾶν, συναντᾶν συντάσσεται μετὰ δοτ. Ἀρστρο. Ν. 195 : εἴσιθ', ἵνα μὴ κείνος ἡμῖν ἐπιτύχη (=ἀπαντήσῃ).

ς') τὰ ἐφετικά. π. γ. αἰσχυρῶν κερδῶν μὴ ἐφίεσο. Σοφ. Ἀκρ. 64 : τοῦ ζῆν οὐδεὶς, ὡς ὁ γηράσκων, ἐρᾷ. Πλ. Πολ. 562 : διψῶ (=σφόδρα ἐπιθυμῶ) ἐλευθερίας.

ΣΗΜ. τὸ φιλεῖν καὶ τὸ ποθεῖν συντάσσονται μετ' αἰτιατικῆς. Τὸ ἀγαπᾶν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ φιλεῖν συντάσσεται μετ' αἰτ. ἐπὶ δὲ τῆς σημασίας τοῦ ἀρκεῖσθαι μετὰ δοτικῆς. σπανιότ. μετ' αἰτ. Ἰσ. 10, 22 : οἱ ἀγαπήσαντες τὴν Ἑλένην. Δαμ. 1, 14 : οὐκ ἔστιν ὅπως ἀγαπήσας τοῖς πεπραγμένοις ἡσυχίαν σχήσει.

ζ') τὰ ἀφῆς σημαστικὰ, ἄπτεσθαι, ψαύειν, ἔχεσθαι, ἀντέχεσθαι, λαμβάνεσθαι, ἀντιλαμβάνεσθαι. Ὅμοιως τὸ ἄρχεσθαι καὶ ἄρχεσθαι καὶ τὸ πειρᾶν καὶ πειρᾶσθαι Σοφ. Ἀπ. : οὗτοι ποθ' ἄφει τῶν ἄκρων ἔνευ πόνου. Με. 114 : ἦθους δικαίου φαύλος οὐ ψαύει λόγος. Θ. 2, 12 : ἥδε ἡ ἡμέρα τοῖς Ἑλλήσι μεγάλων κακῶν ἄρξει. 1, 61 : ἐπείρασαν τοῦ χωρίου. 2, 81 : ἐπειρῶντο τοῦ τείχους.

ΣΗΜ. Τὸ πειρᾶν συνηθέστερον σημαίνει πειράζειν ἐρωτικῶς, καὶ συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς. Ξ. Ἰε. 11, 11 : τὰς καλὰς οὐ πειρᾶν δεῖ.

η') τὰ χωρισμοῦ καὶ ἀπομακρύνσεως σημαστικὰ. Πλ. Μενεξ. 246 : πᾶσα ἐπιστήμη χωριζομένη ἀρετῆς πανουργία φαίνεται. Θ. 2, 5 : ἀπέχει Πλάταια Θηβῶν σταδίους ἑξοδουήζοντα. Ὅμοιως λέγεται ἐλευθεροῦμαί τινας, λήγω τινός, παύομαί τινας καὶ τὰ ὅμοια.

ΣΗΜ. Μετὰ τῆς γενικῆς τυχόντος συνάπτεται πολλάκις καὶ ἡ πρόθεσις ἀπό.

θ') τὰ πλησμοιῆς καὶ ἐνδείας σημαστικὰ. Ἀρστωρ. Πλ. 800 : αἱ λέκλῃοι μύρου γέμουσι, τὸ δ' ὑπερῶον ἰσχύιδων. Ξ. Ἀν. 2, 2, 11 : τῶν ἐπιτηδείων οὐκ ἀπορήσομεν. γνωρ. : ὁ μηδὲν ἄδικῶν οὐδενὸς δεῖται νόμου.

ι') τὰ ἀρχικὰ καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν παραθετικῆν. Ἰσ. 2, 14 : δεινὸν τοὺς χεῖρους τῶν βελτιόνων ἄρχειν. 4, 61 : ἡ ἀρετὴ τοῦ πλήθους περιγίγνεται. Πλ. Μενεξ. 237 : ἄνθρωπος ζυνέσει ὑπερέχει τῶν ἄλλων. Ξ. Κυ. 8, 8, 1 : ἀρχὼν ἀγαθός οὐδὲν διαφέρει πατρὸς ἀγαθοῦ.

ΣΗΜ. Τὸ κρατεῖν τινας σημ. ἄρχειν τινός, ὡς : θυμοῦ κράτει. Τὸ κρατεῖν τινα σημ. νικᾶν τινα. Θ. 1, 108 : Ἀθηναῖοι Σικυωνίους μάχῃ ἐκράτησαν. Τὸ ἡγεῖσθαι τινας σημ. στρατηγεῖν,

ἄρχειν τιός, τὸ ἡγεῖσθαι τιμ. σημ. ὀδηγεῖν τινα. Τὸ ὑπερβάλλειν συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς.

ια') τὰ αἰσθήσεως σημαντικὰ αἰσθάνεσθαι, ἀκούειν, ἀκροᾶσθαι, ὁσφραίνεσθαι. Ἰσ. 5, 3 : τῶν μαρτύρων ἀκηκόατε. Ξ. Ἑλλ. 4, 2, 19 : οὐκ ἠσθάνοντο προσιόντων τῶν πολεμίων. Ἀρσφ. Α. 619 : ὁσφραίνομαι τῆς Ἰππίου τυραννίδος.

Ἄλλὰ τὸ ἀκούειν συντάσσεται συνθέτερον μετ' αἰτιατικῆς, ὅταν τὸ ἀντικείμενον εἴνε πρᾶγμα σημαῖνον αὐτὸ τὸ ἀντικείμενον αἰσθημα. π. γ. ἀκούω τὸν ἦχον. Ὁμοίως καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι καὶ τὸ πυνθάνεσθαι.

ΣΗΜ. Τὸ ἀκούειν μετὰ γενικῆς προσώπου ἔχει πολλάκις καὶ τὴν σημασίαν τοῦ ὑπακούειν. γνωμ. : νέος ὧν ἀκούειν τῶν γεραϊτέρων θέλει.

ιβ') πολλὰ ῥήματα σύνθετα μετὰ τινος τῶν προθέσεων ἀπό, ἐκ, πρό, ὑπέρ, κατά. Εὐρ. Βά. 199 : οὐ καταφρονῶ γὰρ τῶν θεῶν. Ἰσ. 1, 40 : πολλοὶς ἡ γλῶττα προτρέχει τῆς διανοίας.

2. Τὰ μετὰ δοτικῆς συντάσσόμενα ῥήματα (§ 40).

Μετὰ δοτικῆς τοῦ ἐνμέσου ἀντικειμένου συντάσσονται τὰ ἐξῆς ῥήματα

α') τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ διδόναι, λέγειν, προστάσσειν καὶ τὰ ὅμοια. Πλ. Λυ. 204 : τοῦτό μοι ἐκ θεοῦ δέδοται.

β') τὰ σημαίνοντα φιλικὴν ἢ ἐχθρικὴν πρὸς τινα διάθεσιν, οἷα εἶνε τὸ ὀργίζεσθαι, χαλεπαίνειν, εὐνοεῖν, φθονεῖν, καὶ τὰ βοηθείας σημαντικὰ βοηθεῖν, τιμωρεῖν (=βοηθεῖν), ἀμύνειν, ἀρῆγειν, ἐπικουρεῖν. Ξ. Ἀν. 4, 5, 41 : οἱ στρατιῶται ἐχαλέπαινον καὶ ὀργίζοντο τῷ Κλεάρχῳ. Με 416 : δούλος πεφυκὼς εὐνοεῖ τῷ δεσπότῃ. Εὐρ. Ὀρ. 528 : ἀμυνῶ τῷ νόμῳ.

γ') τὰ εὐπειθείας καὶ ὑποταγῆς καὶ ἀκολουθίας σημαντικὰ. Ἰσ. 4, 16 : τοῖς νόμοις πείθου. Ξ. Κυ 4, 2, 7 : τῇ ἀχαριστίᾳ ἔπεται ἡ ἀναίσχυντία.

δ') τὰ ἐξῆς ῥήματα, ἅτινα σημαίνουσιν ἀμοιβαιότητα μεταξὺ τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ ἀντικειμένου. Ἐπὶ τούτων ἡ δοτικὴ δύναται νὰ ὀνομασθῇ δοτικὴ τῆς κοινωνίας.

1) τὰ ἐρίσεως σημαντικά πολεμεῖν, μάχεσθαι, ἀγωνίζεσθαι, ἐρίζειν, διαφέρεισθαι, ἀμφισβητεῖν, στασιάζειν καὶ τὰ ὅμοια. Με. 247 : θεῶ μάχεσθαι δεινόν ἐστι καὶ τύχη. Πλ. Πολ. 566 : σῶμα νοσῶδες στασιάζει αὐτὸ ἑαυτῷ. Οὕτω καὶ εἰς χεῖρας ἢ διὰ μάχης ἰέναι τινί.

ΣΗΜ. α'. Πολεμῶ, μάχομαι, ἀγωνίζομαι μετὰ τινος σημαίνει πολεμῶ, μάχομαι, ἀγωνίζομαι συμμαχῶν καὶ βοηθῶν τινι.

2) τὰ συνδιαλλαγῆς καὶ συμφωνίας σημαντικά διαλλάττεσθαι, καταλλάττεσθαι, σπένδεσθαι, σπονδὰς (συνθήκας) ποιεῖσθαι, συμφωνεῖν, συνάδειν, συμβαίνειν. Πλ. Πολ. 566 : τοῖς ἐχθροῖς κατηλλάγην. Θ. 3, 109 : Δημοσθένης μετὰ τῶν ξυστρατῆγων σπένδονται Μαντινεῦσι. Πλ. Λά. 193 : τὰ ἔργα οὐ συμφωνεῖ τοῖς λόγοις.

3) τὰ προσεγγίσεως, μίξεως καὶ συγκοινωνίας σημαντικά, πελάζειν, πλησιάζειν, προσιέναι, μίγνυσθαι, ἐπιμίγνυσθαι, ὀμιλεῖν καὶ τὸ χρῆσθαι. γνωμ. ὅμοιον ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει. Ἰσ. 2, 15 : τοῖς φρονιμωτάτοις πλησιάζε. γνωμ. : κακοῖς ὀμιλῶν (=συναναστρεφόμενος) καὶ τὸς ἐκδίδει κακός. Ἐνταῦθα ἀνέκει καὶ τὸ διαλέγεσθαι τινι καὶ τὸ εἰς λόγους ἰέναι τινι.

4) τὰ ὁμοιότητος καὶ ἰσότητος σημαντικά. Ξ. Ἄν. 2, 1, 13 : φιλοσόφῳ ἔοικας, ὧ νεανίσκῳ.

5) τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρμοζοντος : Ξ. Ἑλλ. 2, 3, 31 : ὁ κήρυξ ἀρμόττει τοῖς ποσὶν ἀμφοτέροις.

ΣΗΜ. β'. Μετὰ πάντων σχεδὸν τῶν ῥημάτων τούτων εὑρεται ἀντὶ τῆς δοτικῆς ἢ πρὸς μετ' αἰτιατικῆς. Θ. 1, 1 : ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους. Πλ. Φιλ. 47 : ψυχὴ πρὸς σῶμα διαφέρεται. Ξ. Ἄν. 1, 2, 1 : Ἀρίστιππος ξυνηλλάγη πρὸς τοὺς οἰκοί.

ἐ) πολλὰ ῥήματα σύνθετα μετὰ τινος τῶν προθέσεων ἐν, σύν, ἐπί, παρά, περί, πρὸς, ἀντί. Πλ. Φιλ. 92 : ἐμμένω τῷ λόγῳ. γνωμ. ἀνθρώποις εὖ φρονοῦσι συμμαχεῖ τύχη. Θ. 4, 53 : τὰ Κύθηρα ἐπὶκειται τῇ Λακωνικῇ. γνωμ. : θεός γε τοῖς ἀργοῦσιν οὐ παρίσταται. Ἰσ. 4, 101 : ταῦταις ταῖς συμφοραῖς περιέπεσε.

5. Τὰ μετ' αἰτιατικῆς συντασσόμενα ῥήματα (§ 41).

1. Ἡ αἰτιατικὴ ἐκφράζει τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον τῶν μεταβα-
τικῶν ῥημάτων καὶ τῶν μεταβατικῶς λαμβανομένων ἀμεταβάτων.
Ταῦτα δὲ εἶνε πάμπολλα καὶ πολυειδῆ. Ἐνταῦθα σημειοῦμεν μόνον
ὅτι καὶ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα ὠφελεῖν ἢ βλάπτειν διὰ λόγον
ἢ ἔργου κατ' αἰτιατικὴν δέχονται τὸ ἀντικείμενον. γνομ. μέμνησο
πλούσιος ὦν τοὺς πένητας ὠφελεῖν. : Με. 71 : βλάπτει τὸν
ἄνδρα θυμὸς. 147 : ἐν τοῖς κακοῖσι τοὺς φίλους εὐεργέτει. 397 :
ξένον ἀδικήσης μηδέποτε. 553 : ψευδὴς διαβολὴ τὸν βίον λυμαί-
νεται. Ξ. Ἰε. 2, 2 : οἱ τύραννοι ἱκανώτατοί εἰσι κακῶσαι μὲν ἑχ-
θρούς, ὀνῆσαι δὲ φίλους. Πλ. Πρωτ. 318 : οἱ σοφισταὶ λω-
βῶνται τοὺς νέους.

ΣΗΜ. α. Τὸ λυσιτελεῖν συντάσσεται μετὰ δοτικῆς. Τὸ μέμνη-
σθαι ἐπὶ μὲν τῆς σημασίας τοῦ ἐπιτιμᾶν συντάσσεται μετὰ δοτ.,
ἐπὶ δὲ τῆς σημασίας τοῦ ψέγειν μετ' αἰτ. Θ. 4, 61 : οὐ τοῖς
ἄρχειν βουλομένοις μέμφομαι. Πλ. Πολ. 487 : οὐδ' ἂν ὁ Μῶμος
τό γε τοιοῦτον μέμψαιτο. τὸ λοιδορεῖσθαι συντάσσεται μετὰ
δοτ., τὸ λοιδορεῖν μετ' αἰτιατ. Τὸ λυμαίνεισθαι σπανίως συν-
τάσσεται μετὰ δοτικῆς.

ΣΗΜ. β'. περὶ τοῦ βοηθεῖν καὶ τῶν ὁμοίων ἰδ. § 40, β'.

2. Μετὰ παντὸς σχεδὸν ῥήματος συνάπτεται αἰτιατικὴ οὐσια-
στικὸν συστοίχου ἢ συνωνύμου πρὸς αὐτό. Ἡ αἰτιατικὴ αὕτη τί-
θεται συνήθως μετὰ τινος ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ, καὶ ἐνομάζεται
αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ, ἢ τοῦ περιεχομένου, ἢ
ἐσωτερικὸν ἀντικείμενον. Πλ. Ἀπ. 34 : κινδυνεύω τὸν ἔσχατον
κίνδυνον. Ξ. Ἀν. 1, 3, 15 : οὐ στρατηγήσω τὴν στρατηγίαν
ταύτην. Σοφ. Φ. 173 : νοσεῖ νόσον ἀγρίαν. Με. 186 : ζήσεις βίον
κράτιστον, ἦν θυμοῦ κρατῆς. Ἰσ. 19, 54 : ἡσθένησε τὴν νόσον
ταύτην. 1, 19 : πορεύομαι μακρὰν ὁδόν. Θ. 1, 15 : ἐκδήμους
στρατείας οὐκ ἐξῆσαν οἱ Ἕλληνες. Τοιαῦτα εἶνε καὶ ἡ αἰτιατ.
μέρη ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν σημαίνοντων διαίρεσιν. Ξ. Κυ. 1, 1, 2 :
διήρηται δὲ αὕτη ἡ ἀγορὰ τέτταρα μέρη (= εἰς τέτταρα μέρη.
Πρῶ. Αἰσχ. 3, 197 : εἰς τρία μέρη διαιρεῖται ἡ ἡμέρα).

ΣΗΜ. α. Κατ' ἐκφράσιν αὐτῆς διὰ τὴν ἀντικειμένην ἐκφράσιν αὐτῆς

ἡ ἀντικειμένη ἐκφράσις αὐτῆς διὰ τὴν ἀντικειμένην ἐκφράσιν αὐτῆς

τιὰ λέγεται καὶ διώκειν, φεύγειν δίκην τινά, καὶ γραφήν τινα. Κατ' ἀναλογίαν τοῦ νικᾶν νίκην τιὰ καὶ τῶν ὁμοίων λέγεται καὶ νικᾶν μάχην, στάδιον, δίκην, ἀγῶνα (= νικᾶν νίκην μάχης, σταδίου, δίκης, ἀγῶνος, ἔτσι ἐν μάχῃ, ἐν σταδίῳ, ἐν δίκῃ, ἐν ἀγῶνι) καὶ τὰ ὅμοια.

ΣΗΜ. β'. Ἡ αἰτιατικὴ δίκην ἢ γραφήν ἐπὶ τῶν δικαστικῶν ῥημάτων, ὅταν προσδιορίζηται διὰ γενικῆς, συνήθως παραλείπεται. Ἀρστρο. Ἰππ. 367 : διώξομαί σε δειλίας. Ὅμοιος παραλείπεται ἡ αὐτ. τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ ἐπὶ τοῦ ὀζειν. Ἀρστρο. Ἐκκλ. 521 : ὄζω μύρου (= ὀσμὴν μύρου).

3. Ἡ αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ δύναται νὰ παραλειφθῇ, καὶ τότε τὸ μετ' αὐτῆς συννημένον ἐπίθετον τίθεται κατ' οὐδέτερον γένος ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, σπανιώτερον δὲ ἐν τῷ ἐνικῷ. Δημ. 38, 2 : δεήσομαι μέτρια ὑμῶν (= μετρίαν δέξω. πρβ. Λίσχ. 3, 61 : δεήσομαι ὑμῶν μετρίαν δέξω). Θ. 3, 40 : ἡ πόλις βραχέα ἡσθεῖσα μεγάλα ζημιώσεται (= βραχεῖαν ἡδονὴν ἡσθεῖσα, μεγάλην ζημίαν ζημιώσεται = ὀλίγον χαρεῖσα πολὺ θὰ ζημιωθῇ). Ε. Ἀν. 6, 4, 2 : δεινὰ ὑβρίζειν (= δεινὴν ὕβριν ὑβρίζειν = δεινῶς ὕβριζεν). Πλ. Ἰππ. 287 : οὐδὲν διαφέρει (= οὐδεμίαν διαφορὰν, οὐδαμῶς διαφέρει). Νό. 927 : ὄξυ ἀκούω (= ὀξεῖαν ἀκοὴν ἀκούω, ὀξέως ἀκούω). Δημ. 37, 52 : μέγα φθέγγεται. Οὕτως ὄξυ βλέπω, μέγα βοῶ, δύναμαι, φρονῶ κτλ. Ὅμοιος χωρῶμαί τινί τι. Ε. Ἀν. 3, 1, 18 : τί βούλεται ἡμῖν χρῆσθαι; (= τίνα χρῆσιν = πῶς ἢ πρὸς τί βούλεται ἡμῖν χρῆσθαι). Ἐνταῦθα ἀνίκουσι καὶ τὸ Ὀλύμπια νικᾶν (= ὀλυμπίαν νίκην, ἔτσι ἐν Ὀλυμπίᾳ νικᾶν), νικητήρια ἐστιᾶν (= ἐπὶ τῇ νίκῃ ἐστιᾶν. Ξ. Κυ. 8, 4, 1), θύειν εὐαγγέλια (Ξ. Ἑλλ. 1, 6, 37) καὶ τὰ ὅμοια.

ΣΗΜ. α'. Ὡς τοιαῦτα αἰτιατικὰ πρέπει νὰ ἐκλαμβάνωνται καὶ τὰ συγκριτικὰ καὶ τὰ ὑπερθετικὰ τὰ λήγοντα εἰς ον καὶ εἰς α.

ΣΗΜ. β'. Σπανιώτατα τὸ ἐπίθετον τηρεῖ τὸ γένος τοῦ παραλειπομένου συστοίχου οὐσιαστικοῦ. Ε. Ἀν. 5, 8, 12 : τοῦτον ὀλίγας ἔπαισε (= ὀλίγας πληγὰς),

4. Ἐπειδὴ τὸ ἐπίθετον μετὰ τοῦ εἶναι ἀποτελεῖ ἔννοιαν ῥήματος, διὰ τοῦτο καὶ μετὰ τοῦ ἐπιθέτου συνάπτεται αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ. Πλ. Ἀπ. 20 : ταύτην τὴν σοφίαν εἰλὲ

σοφίᾳ. Με. 649 : ἂν εὖ προηγή, τὰ πάντα γ' εὐδαίμων ἔσει (= τὴν πᾶσαν εὐδαιμονίαν, κατὰ πάντα. πρὸς. Ὑπ. ἐπιτ. ἐν τῷ ἐπιλόγῳ : εὐδαίμονες γεγονῶσι κατὰ πάντα).

4. Τὰ μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντασσόμενα ῥήματα (§ 42)

1. Τὰ ἑξῆς ῥήματα συντάσσονται μετὰ δύο αἰτιατικῶν, ὧν ἡ μία σημαίνει τὸ πρόσωπον (ἄμεσον ἀντικείμενον), ἡ δὲ ἑτέρα τὸ πρᾶγμα (ἔμμεσον ἀντικείμενον).

α) τὰ παιδευτικά. Ἀντ. 5, 14 : ὁ χρόνος καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους. Ἐνταῦθα ἀνέκει καὶ τὸ ὑπομιμνήσκειν καὶ τὸ ἀναμιμνήσκειν. Θ. 7, 64 : Ἀθηναίους καὶ τάδε ὑπομιμνήσκω. Ξ. Ἀν. 3, 2, 11 : ἀναμνήσω ὑμᾶς καὶ τοὺς κινδύνους.

ΣΗΜ. Τὸ ὑπομιμνήσκειν καὶ τὸ ἀναμιμνήσκειν ἀντὶ τῆς αἰτ. τοῦ πρᾶγματος δέχονται ἐνίοτε γενικὴν.

β) τὰ ἐνδύσεως καὶ ἐκδύσεως σημαντικά. Ξ. Κυ. 1, 3, 3 : ὁ πάππος τὸν Κῦρον στολὴν καλὴν ἐνέδυσε.

γ) τὰ αἰτητικά καὶ στερητικά. Ξ. Ἀν. 2, 6, 38 : ἡμᾶς βρασιλεὺς τὰ ὄπλα ἀπαιτεῖ. Εὐρ. Ἐλ. 285 : τὸν πάντα ὄλβον ἤμαρ ἐν μ' ἀφείλετο. Δημ. 20, 33 : Λεόντων ἀπεστέρησε τὴν πόλιν ταύτην τὴν δωρεάν. Εἰς τὰ αἰτητικά ἀνέκει καὶ τὸ ἱκετεύειν, εἰς δὲ τὰ στερητικά ἀνέκει καὶ τὸ κρύπτειν, ἀποκρύπτεσθαι, πράττεσθαι, εἰσπράττειν. Ξ. Ἀπ. 1, 2, 5 : Σωκράτης τοὺς ἑαυτοῦ ἐπιθυμοῦντας οὐκ ἐπράττετο χρήματα.

ΣΗΜ. α. Τὸ αἰτεῖν αἰτεῖσθαι, πράττεσθαι, εἰσπράττειν ἀντὶ τῆς αἰτιατ. τοῦ προσώπου δέχονται πολλάκις γενικὴν μετὰ τῆς προθέσεως πρὸς. γινωμ. : ὁ γῆρας αἰτῶν πρὸς θεῶν ἡμαρτάνει, Δημ. 36, 17 : οὗτος πρὸς ἑτέρων εἰσπράττει τόκους.

ΣΗΜ. β'. Τὸ ἀποστερεῖν συντάσσεται συνηθέστερον μετ' αἰτιατ. τοῦ προσώπου καὶ γεν. τοῦ πρᾶγματος. Ίσ. 17, 35.

2. Τὰ κλητικά, δοξαστικά καὶ τὰ σημαίνοντα ποίησιν ἢ ἐκλογὴν συντάσσονται ἐν τῇ ἐνεργητικῇ διαθέσει μετὰ δύο αἰτιατικῶν, ὧν ἡ μία σημαίνει τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον, ἡ δὲ ἑτέρα τὸ κατηγορούμενον τοῦ ἀντικειμένου, Πλ. Σοφ. 216 : τοὺς φιλοσόφους

θείους προσαγορεύω. Ξ. 'Ιε. 11, 14 : νόμιζε τὴν μὲν πατρίδα οἶκον, τοὺς δὲ πολίτας ἐταίρους. Ξ. 'Αν. 1, 1, 2 : Δαρεῖος Κῦρον σατράπην ἐποίησεν.

ΣΗΜ. α'. Μετὰ τῶν δοξαστικῶν συνάπτεται καὶ τὸ ἀπαρέμφατον εἶναι, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τῶν κλητικῶν καὶ τῶν ποιητικῶν, Πλ. Πρωτ. 317 : σοφιστὴν ὀνομάζουσιν εἶναι τὸν ἄνδρα.

ΣΗΜ. β'. Τὸ αὔξειν, τρέφειν, αἶρειν καὶ τὰ ὅμοια δέχονται πολλάκις δύο αἰτιατικάς, ὧν ἡ μία δηλοῖ τὸ ἀντικειμένον, ἡ δὲ ἑτέρα τὸ κατηγορούμενον αὐτοῦ προληπτικῶς. Πλ. Πολ. 565 : ἕνα τινὰ αἰεὶ ὁ δῆμος εἴθε τρέφειν τε καὶ αὔξειν μέγαν. πρβ. § 5, 4.

3. Πολλὰ ῥήματα μεταβατικὰ πλὴν τῆς αἰτιατικῆς τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου λαμβάνουσι καὶ αἰτιατικὴν τοῦ συστούχου οὐσιαστικοῦ. Πλ. 'Απ. 36 : ἕκαστον εὐεργετῶ τὴν μεγίστην εὐεργεσίαν. Ξ. 'Απ. 4, 2, 61 : Σωκράτης τὰ μέγιστα πάντας τοὺς βουλομένους ὠφέλει. Πλ. Πολ. 283 : διέλωμεν τὴν μετρικὴν δύο μέρη.

ΣΗΜ. Τοιαύτη εἶνε καὶ ἡ σύνταξις τοῦ ποιεῖν, ἐργάζεσθαι, δρᾶν, λέγειν, ἀγορεύειν τινὰ ἀγαθόν τι, ἢ κακόν τι, ἀγαθὰ ἢ κακά. Πλ. 'Απ. 25 : οἱ πονηροὶ αἰεὶ τι κακὸν ἐργάζονται τοὺς ἐγγυτάτω ἑαυτῶν ὄντας. 'Αριστ. Θε. 786 : πᾶς τις τὸ γυναικεῖον φῦλον κακὰ πόλλ' ἀγορεύει.

5. Τὰ μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς συντασσόμενα ῥήματα (§ 45).

Πολλὰ μεταβατικὰ ῥήματα, δέχονται πλὴν τῆς αἰτιατικῆς τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου καὶ γενικὴν τοῦ ἐμμέσου ἀντικειμένου. Τοιαῦτα δὲ εἶνε.

α) τὰ ἀπολαυστικὰ γεύειν, ἐστιᾶν καὶ τὰ ὅμοια (§ 89 β'). Πλ. Φαίδρ. 227 : τῶν λόγων ὑμᾶς Λυσίας εἰστία.

β) τὰ χωρισμοῦ καὶ ἀπομακρύνσεως σημαντικὰ (§ 39, γ'). Εὐρ. 'Ανδρ. 7 : λῦσόν με δεσμῶν. Ξ. 'Ελλ. 2, 2, 9 : τὰ πλοῖα εἶργε τοῦ εἰσπλου.

γ) τὰ πληρώσεως καὶ κενώσεως σημαντικὰ (§ 39, δ'). Πλ. Συμπ. 196 : ἔρως ἡμᾶς ἀλλοτρίότητος μὲν κενοῖ, οἰκειότητος δὲ πληροῖ. Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἑκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

δ') τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ μανθάνειν τι παρά τινος, οἷα εἶνε τὸ μανθάνειν, ἀκούειν, πυνθάνεσθαι. Ξ. Κυ. 1, 6 44: μάθε μου καὶ τάδε. Ἀν. 2, 5, 16: ἡδομαι ἀκούων σου φρονίμους λόγους.

ΣΗΜ. Μετὰ τῆς γενικῆς τοῦ προσώπου τίθεται πολλάκις καὶ ἡ παρά.

ε) πολλά ῥήματα, μεθ' ὧν ἡ γενικὴ τίθεται διὰ τὴν πρόθεσιν, μεθ' ἧς εἶνε συντεθειμένα (§ 39, ιβ'). Λυ. 25, 26: τὰ τῶν τριάκοντα ἁμαρτήματα ἐμοῦ κατηγοροῦν. Θ. 3, 39: ἰσχὺν ἡ ξίωσαν τοῦ δικαίου προθεῖναι

ΣΗΜ. α. Περὶ τῆς γενικῆς ἐπὶ τοῦ θαυμάζειν τινὰ καὶ τῶν ὁμοίων, καὶ ἐπὶ τοῦ διώκειν τινὰ καὶ τῶν ὁμοίων ἰδ. § 35, 2 σημ. α. καὶ σημ. β'.

ΣΗΜ. β'. Περὶ τῆς γενικῆς ἐπὶ τῶν ἀξίας, πωλήσεως καὶ ἀγοράσεως σημαντικῶν ῥημάτων ἰδ. § 34, β'.

6. Τὰ μετὰ δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς συντασσόμενα ῥήματα (§ 44).

Πολλὰ μεταβατικά δέχονται πλὴν τῆς αἰτιατικῆς τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου καὶ δοτικὴν τοῦ ἐμμέσου ἀντικειμένου. Τοιαῦτα δὲ εἶνε μάλιστα.

ο) τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ διδόναι, λέγειν, προστάσσειν καὶ τὰ ὅμοια (§ 40, α.) Ξ. Ἀπ. 2, 2, 3: πολλὰ ἀγαθὰ εἰ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις. Με. 234: μορῖα δίδωσιν ἀνθρώποις κακά. Ὅττω λέγεται λέγειν τινί τι, παραινεῖν τινί τι, προστάσσειν τινί τι κτλ.

ΣΗΜ. Τὸ κελεύειν συντάσσεται παρὰ τοῖς πεζολόγοις μετ' αἰτιατικῆς καὶ ἀπαρεμφάτου.

β') πολλά μεταβατικά τῶν ἐν § 40, δ'. μνημονευθέντων ῥημάτων, οἷον

1) τὰ συνδιαλλαγῆς σημαντικά. Θ. 1, 24: ἐδέοντο τοὺς φεύγοντας ξυναλλάξαι σφίσι.

2) τὰ προσεγγίσεως καὶ μίξεως σημαντικά. Ἀρστροφ. Α. 893: μὴ πρόσαγε τὴν χεῖρά μοι. Ξ. Ἀν. 1, 2, 13: ὁ Μίδας τὸν Σάτυρον ἐθάρρυνε οἶνω κεράσας τὴν καρδίαν.

3. τὰ ὁμοιώσεως καὶ ἰσώσεως σημαντικά. Θ. 4, 36: μικρὸν μεγάλῳ εἰκάζω. Ξ. Κυ. 7, 5, 65: ὁ σίδηρος ἀνισοῖ τοὺς ἀσθενεῖς τοῖς ἰσχυροῖς ἐν τῷ πολέμῳ.

4) τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρμόζοντος Όρ. Ε, 247: πάντα ἤρμοσεν ἀλλήλοισιν.

γ') πολλὰ σύνθετα ῥήματα, μεθ' ὧν ἡ δοτικὴ συνάπτεται διὰ τὴν πρόθεσιν. Ξ. Ἀπ. 4, 4, 13: ὁ θεὸς τὴν ψυχὴν κρατίστην τῷ ἀνθρώπῳ ἐνέφυσε. Ξ. Ἀν. 4, 2, 2: ταύτῃ τῇ ὁδῷ οἱ πολέμιοι προσέχουσι τὸν νοῦν (=πρὸς ταύτῃ τῇ ὁδῷ ἔχουσι τὸν νοῦν. πρὸς. Πλ. Πρωτ. 324: πρὸς τούτῳ τὸν νοῦν ἔχων).

7. Τὰ μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς συντασσόμενα ῥήματα (§ 45).

Μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς συντάσσονται

α) τὰ μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικά. Ἡ μὲν γενικὴ σημαίνει τὸ πρᾶγμα, ἐξ οὗ μέρος μετέχει τις ἢ μεταλαμβάνει, ἡ δὲ δοτικὴ τὸ πρόσωπον, μεθ' οὗ μετέχει τις ἢ μεταλαμβάνει (δοτικὴ τῆς κοινωνίας). Ξ. Ἑλλ. 2, 4, 20: ἡμεῖς μετεσχίκαμεν ἡμῖν (=μεθ' ἡμῶν) καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων. Ὅταν δὲ τὸ μέρος ὀρίζεται, τίθεται κατ' αἰτιατικὴν. Ἀριστ. Πλ. 224: τοὺς ξυγγεώργους κάλεσον—ὅπως ἂν ἴσον ἕκαστος ἡμῖν μετὰσχῃ μέρος.

β') τὸ μεταδιδόναι. Ἡ γενικὴ σημαίνει τὸ ὅλον ἐξ οὗ μέρος τι μεταδίδεται, ἡ δὲ δοτικὴ ἥτις τίθεται διὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ δίδοναι, συμ. τὸ πρόσωπον, εἰς τὸ ὁποῖόν τι μεταδίδεται. Εὐρ. Όρ. 450: μετὰδος φίλοισι σοῖσι σῆς εὐπραξίας.

γ') τὰ παραχωρητικά. Ἐπὶ τούτων ἡ μὲν γενικὴ τίθεται ὡς ἐπὶ τῶν σημαίνοντων χωρισμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν (§ 39, 4), ἡ δὲ δοτικὴ σημαίνει τὸ πρόσωπον, χάριν τοῦ ὁποῖου ἀπομακρύνεται τις τινος, ἢ εἰς τὸ ὁποῖον ἀπομακρυνόμενός τις τινος καταλείπει παραδίδει αὐτό. Δημ. 18, 68: τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας παρεχωρήσατε Φιλίππῳ. Ξ. Λ. Π. 15, 6: καὶ ἔδρας πάντες ὑπανίστανται βασιλεῖ.

ΣΗΜ. Ἐπὶ τοῦ τιμᾶν τινί τινος (ἐπὶ τοῦ δικαστοῦ) καὶ τιμᾶσθαι τινί τινος (ἐπὶ τοῦ κατηγοροῦ καὶ τοῦ κατηγορουμένου) ἡ ῥησιοποιήθηκε ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

γενική σημαίνει τὸ μέτρον τῆς ποινῆς, ἡ δὲ δοτική τὸ πρόσωπον, διὰ τὸ ὅπου ἐρίζεται ἡ ποινή. Πλ. Ἀπ. 37 : ἕως ἄν μοι φυγῆς τιμῆσαιτε (= ἕως ἡθέλετέ μοι εἶναι φυγὴν ὡς ποινήν). Γο. 486 : ὁ κατήγορος βούλεται θανάτου σὺ τιμᾶσθαι.

Β'. Εἶδη τοῦ ῥήματος.

α. Ἑνεργητικὰ ῥήματα (§ 46).

1. Τὰ ἐνεργητικὰ ῥήματα σημαίνουν ὅτι τὸ υποκείμενον ἐνεργεῖ. π. γ. τύπτω, τρέχω. Διακρίνονται δὲ εἰς μεταβατικά καὶ ἀμετάβατα. Καὶ μεταβατικὰ μὲν λέγονται, ὅταν ἡ ἐνέργεια τοῦ υποκειμένου μεταβαίνει εἰς τι διάφορον αὐτοῦ πρόσωπον ἢ πράγμα, ὅπερ λέγεται ἀντικείμενον, π. γ. τύπτω τὸν παῖδα. ἀμετάβατα δὲ, ὅταν ἡ ἐνέργεια μένη ἐν αὐτῷ τῷ υποκειμένῳ π. γ. ὁ παῖς τρέχει.

ΣΗΜ. Πολλὰ ἀμετάβατα ῥήματα φαίνονται ὅτι οὐδεμίαν ἐνέργειαν σημαίνουν, ἀλλ' ἀπλῶς κατάστασιν τοῦ υποκειμένου. π. γ. τὸ σωφρονῶ, ἡσυχάζω, καθεύδω κτλ. Ἐὰ τοιαῦτα λέγονται συνήθως οὐδέτερα.

2. Πολλὰ ἐνεργητικὰ ῥήματα λαμβάνονται καὶ μεταβατικῶς καὶ ἀμεταβaticῶς π. γ. ἔχειν τι = ἔχειν ἢ κρατεῖν τι, καὶ ἔχειν = μένειν ἢ διακεῖσθαι. Δημ. 46, 26 : ἔχε αὐτοῦ (= μένε αὐτοῦ, κοιν. στάσου αὐτοῦ). Ξ. Κυ. 4, 5, 10 : πῶς ἔχει (= πῶς διακρίνεται :).

ἐκλείπειν τι = καταλείπειν τι, ὡς : ἐξέλιπον τὴν πόλιν (Ξ. Ἀν. 1, 2, 24), καὶ ἐκλείπειν = ἀφαιρῆσθαι, ὡς : ἡ σελήνη ἐξέλιπεν (Ξ. Ἑλλ. 1, 4, 1).

ἀπαγορεύειν τινί τι καὶ ἀπαγορεύειν = ἀπαυδᾶν, ἀποκλίνειν, ὡς : ἀπείρηκα μαχόμενος (Ξ. Ἀν. 5, 1, 2).

ἄγειν τινά ἢ τι = ὁδηγεῖν τινά ἢ τι, καὶ ἄγειν = ἰέναι, χωρεῖν, ὡς : καιρὸς ἄγειν ἐπὶ τοῖς πολέμοις (Ξ. Κυ. 3, 3, 46).

τελευτᾶν τι = εἰς πέρας ἄγειν τι, ὡς : τελευτήσω τάδε (= θάξω εἰς πέρας τάδε. Εὐρ. Ἀλλ. 374), καὶ τελευτᾶν = λήγειν, παύεσθαι, ὡς : ἡ ναυμαχία ἐτελεύτα ἐς νύκτα (Θ. 1, 51), καὶ τελευτᾶν (δηλ. τὸν βίον, = ἀποθνήσκειν.

3. Μεταβατικά τινὰ ῥήματα ἐν συνθέσει μετὰ προθέσεως λαμβάνονται καὶ ἀμεταβάτως. π. χ.

εἰσβάλλειν καὶ ἐμβάλλειν=χωρεῖν εἰς τινὰ χώραν ἐχθρικῶς, ἢ (ἐπὶ ποταμῶν) χύνεσθαι, ὡς: ἱκανοὶ ἐσμεν εἰς τὴν χώραν εἰσβάλλειν (Ξ. Ἀν. 6, 4, 10). Ἀχέρων ποταμὸς εἰσβάλλει εἰς τὴν Ἀχερουσίαν λίμνην (Θ. 1, 46). ὁ Μαρσύας ποταμὸς ἐμβάλλει εἰς τὸν Μαίανδρον (Ξ. Ἀν. 1, 2, 8). Ἐκβάλλειν (ἐπὶ ποταμῶν)=χύνεσθαι, ὡς: τρίτος ποταμὸς κατὰ μέσον τούτων ἐκβάλλει (Πλ. Φαιδ. 113. συμβάλλειν=συμπλέκεσθαι, ὡς: τούτοις συμβαλλόντες ἐκράτησαν (Θ. 1, 105). μεταβάλλειν=μεταβάλλεσθαι, οὐ τὸν αὐτὸν εἶναι. ὡς: ἐγὼ μὲν ὁ αὐτός εἰμι, ὑμεῖς δὲ μεταβάλλετε (Θ. 2, 61, πρὸς τὸ παρ' ἡμῖν ἀλλάζω).

ἐξιέναι (ἐπὶ ποταμῶν)=ἐκβάλλειν, ὡς: ὁ Ἀχελῷος εἰς θάλασσαν ἐξιήσιν (Θ. 2, 102). ἀνιέναι=μετοίχζεσθαι, πράυνεσθαι, ἢ παύεσθαι, ὡς: ἕως τὸ πῆμα τῆς νόσου ἀνῆ (Σοφ. Φ. 764). μὴ ἀνίετε τιμῶντες (Πλ. Νό. 741).

ἐνιδιδόναι=ὑποχωρεῖν, ὡς: οὐκ ἐνέδοσαν οἱ Μενδαῖοι (Θ. 4, 129). ἐπιδιδόναι=αὐξάνεσθαι προκόπτειν, προάγεσθαι, ὡς: πρὸς εὐδαιμονίαν ἐπέδωκεν ἡ πόλις (Ίσ. 3, 32).

ἐπιμιγνύναι=ἐπιμίγνυσθαι. προσμιγνύναι=προσμίγνυσθαι.

4. Τούναντίον ἀμετάβατα, μάλιστα κινήσεως σχηματικά, συντιθέμενα μετὰ προθέσεων γίνονται καὶ μεταβατικά, π. χ. διαβαίνω τὸν ποταμὸν (Πλ. Πολ. 621). παραβαίνω τοὺς νόμους. (Ξ. Ἀπ. 4, 4, 21). περιέρχομαι τὴν γῆν (Ἀγ. 9, 3). κατακυβεύω τὰ ὄντα (Λυ. 14, 27).

5. Μεταβατικῶν τινῶν ῥημάτων χρόνοι τινὲς ἔχουσιν ἀμετάβατον σημασίαν, μάλιστα ὁ παρακείμενος καὶ ὁ β'. ἀόριστος. π. χ. ἔστημι (=σταίνω), ἔστηκα (=στέκομαι, εἰμὶ ὄρθιος), ἔστην (=εστάθην). φύω (=φυτεύω, γεννῶ), πέφυκα (=γεγέννημαι, εἰμὶ), ἔφυν (=ἐγενόμην, ἐγεννήθην). ἐγείρω (=ἀνίστημι, σηκώνω), ἐγρήγορα (=ἀνέστηκα ἐκ τοῦ ὕπνου, οὐ καθεύδω). ἀπόλλυμι (=χάνω, καταστρέφω), ἀπόλωλα (=εἰμὶ χαμένος, καταστραμμένος), κτλ.

6. Οὐχὶ σπανίως τὸ ἐνεργητικὸν μεταβατικὸν ῥῆμα σημαίνει πρᾶξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον διὰ μέσου ἄλλου (ἐνεργητικὸν διὰ-

μεσον). Ε. Ἀν. 1, 4, 10 : Κύρος τὸν παράδεισον ἐξέκοψε καὶ τὰ βασίλεια κατέκαυσε.

β'. Μέσα ῥήματα (§147).

Τὰ μέσα ῥήματα σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἐπιστρέφουσαν κατ' εὐθείαν ἢ πλάγιως εἰς αὐτὸ τὸ ἐνεργούν ὑποκείμενον. Διακρίνονται δὲ εἰς εὐθέα ἢ αὐτοπαθῆ, πλάγια ἢ περιποιητικὰ καὶ δυναμικά.

1. Εὐθέα ἢ αὐτοπαθῆ μέσα (§ 48).

1. Τὰ εὐθέα ἢ αὐτοπαθῆ μέσα ῥήματα σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἐπιστρέφουσαν κατ' εὐθείαν εἰς αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον, καὶ δύνανται νὰ ἀναλυθῶσιν εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν αἰτιατικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας π. γ. λούομαι=λούω ἑμαυτόν. Ταῦτα εἶνε ὀλίγα· τὰ συνηθέστατα δὲ εἶνε τὰ ἐξῆς : λούεσθαι, ἀλείφεσθαι, χρεσθαι, κοσμεῖσθαι, στεφανοῦσθαι, καλύπτεσθαι, γυμνάζεσθαι, ὀπλίζεσθαι, τάττεσθαι, εὐφραίνεισθαι, τέρπεσθαι, πληροῦσθαι, ἐμπίμπλασθαι, ἀπαλλάττεσθαι, παύεσθαι, τρέπεσθαι. Πλ. Νό. 942: χορὴ γυμνάζεσθαι καὶ λούσθαι. Θ. 3, 69: παρεσκευάζοντο πρὸς ταῦτα.

ΣΗΜ. Ἡ ἄμεσος αὐτοπάθεια ἐκφράζεται συνήθως διὰ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τῆς αἰτιατικῆς τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας. Πλ. Ἀπ. 33 : καὶ πλουσίῳ καὶ πένητι παρέχω ἑμαυτόν ἐρωτᾶν. Ἐνίοτε δὲ καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ μέσου συνάπτεται χάριν μείζονος ἀκριβείας ἢ αἰτιατικῆς τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας. Ε. Ἀν. 1, 8, 29 : φασὶν Ἀρταπάτην ἑαυτὸν ἐπισφάξασθαι Κύρῳ (ὁ δὲ Κόβ. «ἐαυτὸν ἀποσφάζει»).

2. Ὡς τὰ ἐνεργητικά, οὕτω καὶ τὰ αὐτοπαθῆ μέσα σημαίνουσι πολλάκις πρᾶξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον δι' ἄλλου (μέσα διάμεσα). Ε. Ἑλλ. 2, 4, 8 : ἐκέλευεν ἀπογράφεσθαι πάντας (=ἀπογράφειν ἑαυτοὺς διὰ τοῦ γραμματέως).

ΣΗΜ. Πολλάκις κεῖται ἀντὶ μέσου παθητικὸν μετὰ μέσης σημασίας. π. γ. ἐσώθην=ἔσωσα ἑμαυτόν (τὸ ἐσώσάμην τι σημ. ἔσωσά τι ἑμαυτῷ). ἐκομίσθην=ἐκόμισα ἑμαυτόν, ἦλθον (τὸ ἐκομισάμην τι σημ. ἐκόμισά τι ἑμαυτῷ, ἔλαβον). Οὕτω λέγεται ἡθροίσθην, ἦρθην, ἀπηλλάγην κτλ.

2. Γλάγια ἢ περιποιητικά μέσα (§ 19).

1. Τὰ περιποιητικά μέσα ῥήματα σημαίνουν· πράξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον χάριν ἑαυτοῦ. Ταῦτα εἶνε πολλά· δύνανται δὲ νὰ ἀναλύωνται εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν δοτικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας, ἐνίοτε δὲ εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν γενικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας, μετὰ προθέσεως ἢ ἄνευ προθέσεως. π. γ. πορίζομαι χρήματα=πορίζω ἑμαυτῷ χρήματα. αἰτοῦμαι τι=αἰτῶ τι ἑμαυτῷ. εὐρίσκομαι ἀγαθόν τι=εὐρίσκω ἑμαυτῷ ἀγαθόν τι, τυγχάνω ἀγαθοῦ τινος. ποιοῦμαι τινα φίλον=ποιῶ τινα ἑμαυτῷ φίλον. ἀμύνομαι τινα=ἀμύνω ἑμαυτῷ τινα=ἀποκρούω τινὰ ἀπ' ἑμαυτοῦ (πρβ. Ὀμ. Α, 541 : λογιὸν ἀμύνει τοῖς ἄλλοις). τρέπομαι τοὺς πολεμίους=τρέπω ἀπ' ἑμαυτοῦ τοὺς πολεμίους, σώζομαι τὰ ὅπλα=σώζω ἑμαυτῷ τὰ ὅπλα ἢ τὰ ἑμαυτοῦ ὅπλα.

Ἐκ τούτου, ἐξηγεῖται ἡ διαφορὰ τοῦ ἄρχω τινός καὶ ἄρχομαι τινος π. γ. ἄρχω τοῦ λόγου σημ. πρῶτος ἀρχίζω τὸν λόγον, πρῶτος λέγω, ἀντιθετικῶς πρὸς ἄλλους, οἵτινες μετ' ἐμὲ λέγουσιν, ἄρχομαι τοῦ λόγου σημ. ἀρχίζω τὸν λόγον, ἀντιθετικῶς πρὸς τὸ παύομαι τοῦ λόγου. Ξ. Κυ. 6, 1, 6 : ἐπειδὴ πρεσβύτερός εἰμι Κύρου, εἰκὸς ἄρχειν με λόγου. Ἄν. 3, 2, 7 : Ξενοφῶν τοῦ λόγου ἤρχετο ὧδε.

ΣΗΜ. Χάριν μεΐζονος ἀκριβεῖας συνάπτεται ἐνίοτε μετὰ τῶν περιποιητικῶν μέσων καὶ ἡ δοτικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας. Ξ. Ἄν. 5, 6, 17 : Ξενοφῶν βουλευέσθαι ἑαυτῷ ὄνομα καὶ δύνανται περιποιησασθαι πρβ. Ἀν. 42, 44, 70.

2. Καὶ τὰ περιποιητικά μέσα σημαίνουν· πολλάκις, πράξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον χάριν ἑαυτοῦ δι' ἄλλον (μέσα διάμεσα). π. γ. διδάσκομαι τὸν παῖδα=διδάσκω τὸν παῖδά μου διὰ τοῦ διδασκάλου. Πλ. Μέ. 93 : Θεμιστοκλῆς τὸν υἱὸν ἱππέα ἐδιδάξατο. Ὅθεν μισθῷ τι=δίδωμι τι ἐπὶ μισθῷ, μισθοῦμαι τι=λαμβάνω τι ἐπὶ μισθῷ. Ὅμοιος δανείζω χρήματα=δίδωμι χρήματα ἐπὶ τόκῳ, δανείζομαι χρήματα=λαμβάνω χρήματα ἐπὶ τόκῳ. τίθην νόμον τινὶ=θέτω νόμον τινὶ (ὡς νομοθέτης), τίθεται νόμον=τίθην ἑμαυτῷ νόμον διὰ τοῦ νομοθέτου. Ξ. Ἀπ. 4, 4, 19 : τοὺς ἀγράστους νόμους οὐχ οἱ ἄνθρωποι ἔθειτο, ἀλλὰ θεοὶ τοῖς ἀνθρώποις ἔθεσαν.

ΣΗΜ. Ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ σημαίνει πολλάκις τὸ μέσον ἐνέργειαν ἀμοιβαίως εἰς τὰ ὑποκείμενα μεταβαίνουσιν (μέσον ἀλληλοπικθές). Λυ. 32, 4 : τὴν οὐσίαν ἐνεύμαντο (=ἐνεύμαν ἀλλήλοις).

5. Δυναμικά μέσα (§ 50).

Τὰ δυναμικά μέσα ῥήματα σημαίνουνσι πράξιν, ἣν πράττει τὸ ὑποκείμενον μεταχειριζόμενον τὴν ἐαυτοῦ δύναμιν, τὰ ἐαυτοῦ μέσα. π. γ. παρέχομαι χρήματα=παρέχω χρήματα ἐκ τῶν ἐμαυτοῦ. συμβάλλομαι=συνεισφέρω ἐκ τῶν ἐμαυτοῦ. λαμβάνομαι τιος=πιάνομαι ἐκ τιος, ἰσχυρῶς πιάνω τινὰ ἢ τι. λύομαι τινα=λύω, ἤτοι ἐλευθερῶ τινα παρέχων λύτρα τῷ ἔχοντι αὐτὸν ἀίχμαλῶτον (ἐν ᾧ τὸ λύω τινὰ σημ. ἐλευθερῶ τινα, ὅν αὐτὸς ἔχω ἀίχμαλῶτον). Τὸ ποιεῖσθαι μετ' αἰτιατικῆς ἀρηρημένου ῥηματικοῦ οὐσιαστικοῦ ἀποτελεῖ ἐμφαντικὴν περιφράσιν τοῦ ῥήματος. π. γ. ποιοῦμαι πόλεμον=πολεμῶ (τὸ ποιῶ πόλεμον σημ. παρασκευάζω, προξενῶ πόλεμον, γίγνομαι αἴτιος πολέμου. Δημ. 8, 7 καὶ 56). Τοιαῦται περιφράσεις ἀπαντῶσι πολλάκι· οἷον, ποιοῦμαι λόγοι, ἐξέτασιν, διάγνωσιν, ἐπιμέλειαν, διατριβήν, πρόσδορον, χοῆσιν, πορείαν. κτλ.

ΣΗΜ. α. Καὶ ἀμεταβάτων τινῶν ῥημάτων εὗρηνται δυναμικά μέσα, οἷον στρατεύειν=ἐκστρατεύειν, στρατεῖαν ἐπιχειρεῖν (ἐπὶ στρατηγῶν καὶ ἐθνῶν), στρατεύεσθαι=στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἐκτελεῖν (μόνον ἐπὶ τῶν στρατιωτῶν) (Ηλ. Νό. 943). πολιτεύειν=πολίτην εἶναι (Ξ. Ἄν. 3, 2, 26), πολιτεύεσθαι=ὡς πολίτην πράττειν, τῶν τῆς πόλεως μετέχειν. (Ξ. Κυ. 1, 1, 1). ταμιεύειν=ταμίαν εἶναι (Ἀρστρ. Ἰππ. 948), ταμιεύεσθαι=ὡς ταμίαν πράττειν, οἰκονομικῶς μεταχειρίζεσθαι (Ξ. Ἄν. 2, 3, 18).

ΣΗΜ. β. Τὸ δυναμικὸν μέσον ἐνίοτε διίχθον διαφέρει τοῦ ἐνεργητικοῦ. π. γ. σκοπεῖν=παρατηρεῖν, ἐξετάζειν, σκέπτεσθαι σκοπεῖσθαι=παρατηρεῖν, ἐξετάζειν, σκέπτεσθαι μετὰ προσοχῆς. Ξ. Ἄν. 3, 2, 20 : οἱ λοχχοὶ ἐσκόπουσι εἰ οἷον τε εἴη τὴν ἄκρην λαβεῖν σκοπουμένοις δὲ αὐτοῖς ἔδοξεν ἀνάλωτον εἶναι τὸ χωρίον. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ὁ μέσος μέλλων πολλῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων. π. γ. ἀκούω, ἀκούσομαι· ὁρῶ, ὄψομαι κτλ.

Ἀποθετικά ῥήματα (§ 51).

Τὰ μέσα ῥήματα, ἅτινα δὲν ἔχουσιν ἐνεργητικὸν τύπον, λέγονται ἀποθετικά. Ἀνήκουσι δὲ ἄλλα μὲν εἰς τὰ εὐθέα ἢ αὐτοπαθῆ μέσα, ἄλλὰ δὲ εἰς τὰ πλάγια ἢ περιποιητικά, ἄλλα δὲ εἰς τὰ δυναμικά. π. χ. τὸ ἔρχομαι εἶνε ὡς τὸ κομίζομαι, τὸ ἡδομαι, ὡς τὸ εὐφραίνομαι, τὸ κτῶμαί τι, ὡς τὸ πορίζομαι τι, τὸ ἀποδιοπομποῦμαί τι, ὡς τὸ ἀποτρέπομαί τι, τὸ μάχομαι, ὡς τὸ μάχην ποιοῦμαι κτλ.

ΣΗΜ. Ἀποθετικά τινα ῥήματα ἔχουσι καὶ παθητικὴν σημασίαν, μάλιστα δὲ κατὰ τὸν ἁόριστον καὶ τὸν παρακείμενον. π. χ. Λυ. 32, 21: ἐωρημένον ἄρνιον. Θ. 1, 123: ἀ ἐκτήθη.

γ'. Παθητικά ῥήματα (§ 52).

1. Τὰ παθητικά ῥήματα σημαίνουν ὅτι τὸ ὑποκείμενον πάσχει ὁπωσδήποτε ὑπὸ τινος. π. χ. ὁ μὴ κόσμιος μαθητὴς κολάζεται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου. Ταῦτα δανείζονται πάντας σχεδὸν τοὺς χρόνους ἐκ τοῦ μέσου τύπου. Μόνου τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ ἁορίστου ἐμορφώθη ἴδιος τύπος.

2. Παθητικά σχηματίζονται ἐκ τῶν μεταβατικῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων τῶν συντασσομένων μετ' αἰτιατικῆς. Ἐν τῇ τροπῇ τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς παθητικὸν μεταβάλλεται τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, τὸ δὲ ὑποκείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ποιητικὸν αἷτιον τοῦ παθητικοῦ. π. χ. ὁ υἱὸς θεραπεύει τὸν πατέρα, ὁ πατὴρ θεραπεύεται ὑπὸ τοῦ υἱοῦ.

3. Ἀλλὰ καὶ ἐκ ῥημάτων μετὰ γενικῆς ἢ δοτικῆς συντασσομένων σχηματίζεται παθητικόν, ὡς: ἄρχομαι, ἀμελοῦμαι, καταφρονοῦμαι, πιστεύομαι, ἀπιστοῦμαι, φθονοῦμαι, ἀπειλοῦμαι κτλ. Ε. Κυ. 1, 6, 8: δεῖ τὸν ἄρχοντα τῶν ἀρχομένων διαφέρειν. Σοφ. Οἶ. Τ. 110: τὸ ζητούμενον ἀλωτόν, ἐκφεύγει δὲ τὰ μελούμενον. Ε. Συμ. 4, 31: οὐκέτι ἀπειλοῦμαι, ἀλλ' ἤδη ἀπειλῶ ἄλλοις.

4. Ἐπὶ τῶν ῥημάτων, ἅτινα ἐν τῷ ἐνεργητικῷ ἔχουσιν ἀντικείμενον κατ' αἰτιατικὴν πτῶσιν μέρος προσώπου τινός, δύναται ἐν τῷ παθητικῷ νὰ καίται τὸ πρόσωπον κατ' ὀνομαστικὴν ὡς ὑποκείμενον, τὸ δὲ πρᾶγμα νὰ μένη κατ' αἰτιατικὴν, ὡς: ὁ βασιλεὺς ἀπέτεμε

τοῦ ἀδελφοῦ τὴν κεφαλὴν (Ξ. Ἀν. 3, 1, 17) καὶ οἱ στρατηγὶ ἀπετμήθησαν τὰς κεφαλὰς (Ξ. Ἀν. 2, 6, 1).

5. Ἐκ τῶν μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς ἢ μετὰ δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς συντασσόμενων ἐνεργητικῶν σχηματίζονται παθητικὰ τρεπομένης τῆς αἰτ. τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, τῆς δὲ γεν. ἢ δοτ. μενούσης ἀμεταβλήτου. π. χ. καταγιγνώσκω τινὸς θάνατον, καταγιγνώσκεταιί τινος θάνατος. δίδωμί τινι χρήματα, δίδοταί τινι χρήματα.

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν ῥημάτων ἐπιτρέπειν, ἐπιτάσσειν, πιστεύειν, ἅτινα συντάσσονται μετὰ δοτικῆς τοῦ προσώπου καὶ αἰτιατικῆς τοῦ πράγματος, σχηματίζονται ἐνίοτε παθητικὰ τρεπομένης τῆς δοτικῆς τοῦ προσώπου εἰς ὑποκείμενον αὐτῶν, μενούσης δὲ ἀμεταβλήτου τῆς αἰτιατικῆς τοῦ πράγματος. Θ. 1, 126: οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν φυλακὴν. 140: καὶ ἄλλο τι μείζον εὐθὺς ἐπιταχθήσεσθαι.

6. Ἐκ τῶν ῥημάτων τῶν συντασσόμενων μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς σχηματίζονται παθητικὰ τρεπομένης τῆς αἰτ. τοῦ προσώπου εἰς ὑποκείμενον αὐτῶν, μενούσης δὲ ἀμεταβλήτου τῆς αἰτ. τοῦ πράγματος. Πλ. Με. 87: οὐδὲν ἄλλο διδάσκεται ἄνθρωπος ἢ ἐπιστήμην. Γο. 486: ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν περισυλᾶται πᾶσαν τὴν οὐσίαν.

ΣΗΜ. α. Ὅταν ἡ μία αἰτιατικὴ εἴνε κατηγορούμενον, τότε ἐν τῇ τροπῇ τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς παθητικόν, τρέπεται καὶ αὕτη εἰς ὀνομαστικὴν. π. χ. πάντας τοὺς φιλοσόφους θεῖους προσαγορεύω πάντες οἱ φιλόσοφοι θεοὶ προσαγορεύονται ὑπ' ἐμοῦ.

ΣΗΜ. β'. Ἡ αἰτιατικὴ τοῦ συστοιχοῦ οὐσιαστικοῦ μένει ἀμετάβλητος καὶ ἐν τῷ παθητικῷ. Πλ. Γο. 520: ἄλλην εὐεργεσίαν εὐεργετήθη. Ἐνίοτε δ' ὅμως εὗρηται παθητικὸν ἀμεταβάτου μάλιστα ῥήματος ἔχον ὑποκείμενον τὸ σύστοιχον οὐσιαστικόν. Πλ. Λά. 287: ὁ κίνδυνος κινδυνεύεται. Δημ. 19, 200: ὁ βεβιωμένος βίος.

7. Μεταβατικῶν τινῶν ῥημάτων ὡς παθητικὰ χρησιμεύουσιν ἀμετάβλητα ῥήματα μετὰ σημασίας παθητικῆς, ἅτινα διὰ τοῦτο δέχονται τὴν σύνταξιν τῶν παθητικῶν. π. χ. παθητικὸν τοῦ ἀποκτείνειν εἶνε τὸ ἀποθνήσκειν, τοῦ ποιεῖν ἢ δρᾶν ἢ ἐργάζεσθαι (τινὰ εὖ, κακῶς, ἀγαθόν τι, κακόν τι) τὸ πάσχειν (εὖ, κακῶς, ἀγαθόν τι, κακόν τι), τοῦ λέγειν (τινὰ εὖ, κακῶς, ἀγαθόν τι, κακόν τι), τοῦ ἀκούειν (εὖ, κακῶς, ἀγαθόν τι, κακόν τι), τοῦ διώ-

κειν τὸ φεύγειν (μάλιστα ἐν τῇ δικανικῇ γλώσσῃ). Ξ. Ἀν. 5, 1, 5 : ἀπέθανεν ὑπὸ Νικάνδρου. Θ. 2, 40 : οὐ πάσχοντες εἶ, ἀλλὰ δρῶντες κτώμεθα τοὺς φίλους. Ἰσ. 6, 41 : δεινὸν ἐστὶ κακῶς ἀκούειν ὑπὸ τῶν πολιτῶν. Λυ. 15, 1 : τῶν στρατηγῶν δέομαι κοινοὺς εἶναι τῷ τε διώκοντι καὶ τῷ φεύγοντι (= τῷ τε κατηγόρῳ καὶ τῷ κατηγορουμένῳ).

ΣΗΜ. Παθητικὸν τοῦ τεθεικέναι εἶνε τὸ κείσθαι. Ἰσ. 1, 36 : πείθου τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ τῶν βασιλέων κειμένοις.

8. Τὸ παθητικὸν ἐνίοτε εἶνε οὐχὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ, ἀλλὰ τοῦ μέσου. π. γ. τὸ αἰροῦμαι (= ἐκλέγεσθαι) εἶνε παθητικὸν τοῦ μέσου αἰροῦμαι (= ἐκλέγω). Τὸ δὲ αἰρῶ σημαίνει λαμβάνω, συλλαμβάνω, κυριεύω, καὶ ἔχει παθητικὸν τὸ ἀλίσκομαι (σπανίως τὸ αἰροῦμαι).

9. Ἀποθετικῶν τινῶν ῥημάτων τὸ παθητικὸν ἐκφράζεται διὰ περιφράσεως. π. γ. τοῦ αἰδεῖσθαι παθ. εἶνε το αἰδοῦς τυγχάνειν (Ξ. Κυ. 1, 7, 10), τοῦ ἐπιμελεῖσθαι τὸ ἐπιμελείας τυγχάνειν (Ἀπ. 4, 8, 10).

ΣΗΜ. τοῦ αἰτιᾶσθαι τινα παθητικὸν εἶνε τὸ αἰτίαν ἔχειν ἢ ἐν αἰτίᾳ εἶναι. Ξ Ἀν. 6, 6, 15 : εἰ μὲν ἐπαινῶ αὐτόν, δικαίως ἂν με αἰτιώσθης, εἰ δὲ αὐτῷ διαρροῦτάτός εἰμι, πῶς ἂν δικαίως ὑφ' ὑμῶν αἰτίαν ἔχοιμι ;

10. ῥημάτων τινῶν καίττι ὁ μέσος μέλλων ἀπὸ τοῦ παθητικοῦ. π. γ. ἄρξομαι (ἀρχήσομαι παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις), ἀγωνιοῦμαι (ἰγωνισθήσομαι ἄχρηστος), μαστιγώσομαι, στρεβλώσομαι, ἐάσομαι, στερήσομαι, ὠφελήσομαι. Ψλ. Πολ. 412 : ἄρξουσί τε καὶ ἄρξονται. Δηρ. 21, 8 : ἀγωνιεῖται καὶ κριθήσεται τὸ πρᾶγμα.

Ἀπρόσωπα ῥήματα (§ 53).

1. Ἀπρόσωπα ῥήματα λέγονται τὰ ῥήματα, ἅτινα ἀπαντῶσιν ἐν τῷ τρίτῳ ἐνικῷ προσώπῳ καὶ δὲν δέχονται προσωπικὸν ὑποκείμενον, ὡς τὸ δεῖ, χρή, προσήκει, ἔνεστι, μέτεστι, μέλει, δοκεῖ (= φαίνεται καλόν), πέπρωται, ἐνδέχεται.

2. Προσωπικά ῥήματα (μάλιστα τὰ λεκτικά) λαμβάνονται καὶ ἀπρόσωπος ἐν τῷ παθητικῷ τύπῳ. π. γ. λέγεται, ἀγγέλλεται, ὁμολογεῖται, γέγραπται, παρεσχεύασται.

3. Καὶ τὸ οὐδέτερον τῶν ἐπιθέτων (εἰκός, χαλεπόν, ῥάδιον, δῆλον, φανερόν κτλ.) ἢ ἐν τι τῶν οὐσιαστικῶν ἀνάγκη, χρεών, θέμις, καιρός, ὅρα μετὰ τοῦ ἐστὶν ἀποτελεῖ ῥῆμα ἀπρόσωπον.

4. Ὑποκείμενον τῶν ἀπρόσωπων εἶνε

α) τὸ ἐξ αὐτῶν κρεμύμενον ἀπαρέμφατον. γνωμ.: θαρσεῖν χρὴ τὸν ἀγαθόν. Ε. Ἀν. 2, 1, 16: ἔδοξε μοι εἰς λόγους σοι ἔλθειν. Ἰσ. 4, 26: ὁμολογεῖται τὴν πόλιν ἀρχαιοτάτην εἶναι. γνωμ.: αἰετὶ κράτιστόν ἐστι τὰ ληθῆ λέγειν.

ΣΗΜ. Μετὰ τὰ δῆλον καὶ φανερόν ἐστὶν ἔπειτα οὐχὶ ἀπαρέμφατον, ἀλλὰ πρότασις διὰ τοῦ ὅτι.

β) τὸ ἐν αὐτοῖς ἀφηρημένον οὐσιαστικόν. π. χ. δεῖ χρημάτων = ἐνδεῖα, χρεῖα ἐστὶ χρημάτων. μέλει μοι τίνος = μέλησις ἐστὶ μοι τίνος.

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς ἀπρόσωπου εὑρίθαι πολλάκις ἡ προσωπικὴ σύνταξις. Ε. Ἀν. 1, 2, 12: Ἐπύαζα ἐλέγετο Κύρῳ δοῦναι χρήματα πολλά: Πλ. Πρωτ. 239: δίκαιος εἰ βοηθεῖν τῷ ἀνδρὶ. Τὸ δεῖν λαμβάνεται προσωπικῶς μετὰ τῆς γεν. πολλοῦ, ὀλίγου, μικροῦ, τοσοῦτου. Ἰσ. 3, 34: τοσοῦτου δέω τῶν ἄλλοτρίων ἐπιθυμεῖν, ὥστε κτλ. (= τοσοῦτον ἀπέχῳ τοῦ ἐπιθυμεῖν τῶν ἄλλοτρίων, ὥστε κτλ. πρβ. 7, 34: τοσοῦτον ἀπείχον τοῦ φθονεῖν τοῖς πλείω κεκτημένοις, ὥστε κτλ.) 9, 62: (Εὐαγόρας) μικροῦ ἐδέησε Κύπρον ἀπχσαι καταστρεῖν.

ΣΤ'. Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος (§ 54.)

Χρόνοι τοῦ ῥήματος λέγονται οἱ τύποι τοῦ ῥήματος, οἵτινες ἐκφράζουσι τὴν χρονικὴν σχέσιν τῆς πράξεως ὡς πρὸς τὸν λέγοντα. Διαιροῦνται δὲ εἰς ἀρκετικούς καὶ παραγομένους ἢ ἱστορικούς. Καὶ ἀρκετικοὶ μὲν εἶνε ὁ ἐνεστώς, ὁ μέλλων καὶ ὁ παρακείμενος, παραγόμενοι δὲ ἢ ἱστορικοὶ ὁ παρτατικός, ὁ ἀόριστος καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος.

α. Οἱ χρόνοι ἐν τῇ ὁριστικῇ.

1. Ὁ ἐνεστώς (§ 55.)

1. Ὁ ἐνεστώς σημαίνει

α) πρᾶξιν γινομένην ἐν τῷ παρόντι καὶ διαρκούσαν. Ἀριστ. Ν. 723: οὗτος, τί ποιεῖς; 225: ἀερόεσθαι.

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ το Ἰνστιτούτο Ἑκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

α) πρᾶξιν γινομένην ἐν τῷ παρελθόντι καὶ διαρκοῦσαν. Ε. Ἑλλ. 5, 3, 1 : ὡς εἶδε τὴν καταδρομὴν, ἥσυχίαν ἦγεν.

β) πρᾶξιν κατὰ συνήθειαν ἐν τῷ παρελθόντι ἐπαναλαμβανομένην. Ε. Ἀπ. 1, 2, 61 : Λίγας ταῖς Γυμνοπαιδείαις (== ἐν τῇ ἐορτῇ τῶν Γυμνοπαιδειῶν) τοὺς ἐπιδημοῦντας ἐν Λακεδαίμονι ξένους ἐδείπνιζε.

γ) πρᾶξιν σκοπούμενην ἐν τῷ παρελθόντι. Ε. Ἀν. 7, 3, 7 : Νέων ἔπειθεν (== ἐπειρᾶτο πείσαι) αὐτοὺς ἀποτρέπεσθαι· οἱ δ' οὐχ ὑπήκουον. 3, 3, 3 : διέφθειρον τοὺς στρατιώτας καὶ ἓνα γε διέφθειραν. 4, 3, 9 : ὁμήρους οὐκ ἐδίδουσιν (== οὐκ ἐβούλοντο δοῦναι). Οὗτως ἐμισθοῦμην, ἐωνοῦμην = ἐπειρώμην μισθώσασθαι, πρίασθαι.

2. Ὡς πολλοὶ ἐνεστῶτες ἔχουσι καὶ παρακειμένου σημασίαν, οὕτως οἱ παρατατικοὶ αὐτῶν ἔχουσι καὶ ὑπερσυντελικὴν σημασίαν, π. χ. ἐνίκων = ἐνίκων καὶ ἦν νικητής. ἔφευγον = ἔφευγον καὶ ἦν φυγὰς. Ὁ παρατατικὸς τοῦ οἴχομαι καὶ τοῦ ἦκω ἔχει σημασίαν ὑπερσυντελικήν, συνηθέστερον δὲ ἀορίστου. φλόχουμην = ἀπεληλύθειν ἢ ἀπῆλθον. ἦκοι = ἐληλύθειν ἢ ἦλθον.

3. Πρᾶξις γνωσθεῖσα ἐν τῷ παρελθόντι ἐκφέρεται πολλάκις διὰ παρατατικοῦ, ἂν καὶ διατελῇ ὑπάρχουσα καὶ ἐν τῷ παρόντι. Ἐνταῦθα ὁ λέγων ἀποβλέπει μόνον εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ παρελθόντος, ἐν ᾗ ἐγνώρισε τὴν πρᾶξιν ἢ ὁ λόγος ἦτο περὶ αὐτῆς. Ε. Ἀν. 4, 8, 1 : ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμόν, ὃς ὥριζε τὴν τε τῶν Μακρῶνων χώραν καὶ τὴν τῶν Σκυθηνῶν. Πλ. Πολ. 522 : ἦν (== ἐλέγετο εἶναι) ἡ μουσικὴ ἀντίστροφος τῆς γυμναστικῆς, εἰ μέμνησαι.

3. Ὁ ἀόριστος § (57).

1. Ὁ ἀόριστος σημαίνει ἀπλῶς ὅτι ἐγένετό τι ἐν τῷ παρελθόντι. κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ. Ε. Ἀν. 1, 2, 9 : ἐν Κελαιναῖς ἔμεινεν ὁ Κῦρος ἡμέρας τριάκοντα.

ΣΗΜ. Ὁ ἀόριστος ἐν τῇ ὀριστικῇ τίθεται πολλάκις εἰς δῆλωσιν τοῦ συνηθῶς γινομένου. Ὁ ἀόριστος οὗτος λέγεται γνωμικός· διότι εἶνε εὐχρηστος ἐπὶ γνωμῶν· ἰσοδυναμεῖ δὲ μὲ ἐνεστῶτα, μεθ' οὗ ἐνίστε καὶ συνάπτεται. Ἰσ. 1, 1 : τὰς τῶν φαύλων συνηθείας ὀλίγος χρόνος διέλυσεν (== εἴωθε διαλύειν, διαλύει).

2. Ὁ ἀόριστος σημαίνει πολλάκις ὅτι πρᾶξις τις ἤρξατο ἐν τῷ
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

παρελθόντι. π. γ. ἐβασίλευσα, ἤρξα, ἐβούλευσα, ἐπλούτησα = ἐγενόμην βασιλεύς, ἄρχων, βουλευτής, πλούσιος. ‘Ομοίως ἐθάρσησα = ἔλαβον θάρρος. ἔβλεψα = ἔστρεψα τὰ βλέμματα.

3. ‘Ο ἀρίστος σημαίνει προσέτι πράξιν παρελθοῦσαν πρὸ ἄλλης πράξεως ὁμοίως παρελθούσης. Ε. ‘Αν. 5, 4, 23 : οἱ δ’ ἄλλοι βάδην ἐπορεύοντο ἐπὶ τὸ χωρίον, ἅρ’ οὗ τῇ προτεραίᾳ οἱ βάρβαροι ἐτρέφθησαν (= εἶχον τρεφθῆ).

4. ‘Ο μέλλων (§ 58).

1. ‘Ο μέλλων ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει

α) ἀπλῶς ὅτι θὰ γείνη τι ἐν τῷ μέλλοντι. Πλ. Αά. 204 : ἀλλὰ ποιήσω, ὦ Λυσίμαχε, ταῦτα καὶ ἤξω παρὰ σέ αὔριον. β) ὅτι πρᾶξις τις θὰ ἀρχίσῃ ἐν τῷ μέλλοντι. π. γ. βασιλεύσω, ἄρξω, βουλεύσω, πλουτήσω = γενήτομαι βασιλεύς, ἄρχων βουλευτής, πλούσιος.

ΣΗΜ. α. ‘Ο μέλλων ἐν τῇ ὀριστικῇ κατὰ τὸ β’. πρόσωπον μετὰ τοῦ οὐ ἐρωτηματικῶς σημαίνει ἔντονον προσταγὴν, μετὰ τὸ οὐ μὴ ἔντονον ἀπαγόρευσιν. ‘Αριστοφ. ‘Ορ. 1055 : οὗτος, οὐ μενεῖς ; (= δέ· θὰ μείνης ; = μείνων). Ν. 505 : οὐ μὴ λαλήσεις ; (= μὴ λαλήτης).

ΣΗΜ. β’. Περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν ἰδ. § 77, 3.

2. ‘Η πρᾶξις, ἂν προτίθεται, μελετᾷ τις νὰ πράξῃ, ἐκφράζεται διὰ τοῦ μέλλω (= προτίθεμαι, μελετῶ, σκοπεύω) καὶ ἀπαρεμφάτου ἐνεστώτος ἢ μέλλοντος (σπανίως ἀορίστου). Ε. ‘Αν. 5, 7, 5 : μέλλω ὑμᾶς ἄγειν εἰς Φᾶσιν. Πλ. ‘Απ. 24 : μέλλω ὑμᾶς διδάξειν.

ΣΗΜ. Τὸ μέλλω μετ’ ἀπαρεμφάτου σημαίνει πολλάκις ἐλπὶς εἶνε, πρόκειται, πρέπει. Ε. ‘Απ. 4, 7, 16 : ἤδον καὶ ἐχόρευον, ὁπότε οἱ πολέμοιοι ὄψεσθαι αὐτοὺς ἔμελλον. Πλ. Πρωτ. 333 : σύν-τεμνέ μοι τὰς ἀποκρίσεις, εἰ μέλλω σοι ἔπεσθαι.

5. ‘Ο παρακείμενος (§ 59).

‘Ο παρακείμενος ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει πράξιν τετελεσμένην ἐν τῷ παρόντι καὶ σωζομένην ἐν τῷ ἀποτελέσματι. Εἶνε ὁ ἐνεστώς τοῦ τετελεσμένου. π. γ. τέθνηκε = εἶνε νεκρός. τέθαιπται = εἶνε

τεθαμμένος. μέμνημαι=ἔχω ἐν τῇ μνήμῃ, ἐνεθυμούμαι. κέκτημαι=ἔχω. κέκλημαι=ἔχω κληθῆ καὶ ἐπομένως καλοῦμαι.

ΣΗΜ. α. ‘Ο παρακείμενος σημαίνει ἐνίοτε πράξιν μέλλουσιν, ἢ ὁ λέγων ἐν βεβαίῳ δισχυρισμῷ ἐκφράζει ὡς ἤδη τετελεσμένην. Πλ. Εὐθυδ. 432: ἀριθμός, ἐὰν ἀφέλῃς ἢ προσθῇς τι, ἕτερος εὐθὺς γέγονεν (=ἔσται).

ΣΗΜ. β’. Τὸ ἔχω μετὰ τῆς μετοχῆς τοῦ ἀορίστου ἀποτελεῖ τρόπον τινὰ περιφρασιν τοῦ παρακειμένου. Σοφ. 1362: θαυμάσας ἔχω τόδε (=τεθαύμακα τόδε).

6. ‘Ο ὑπερσυντέλικος (§ 60).

‘Ο ὑπερσυντέλικος εἶνε τρόπον τινὰ ὁ παρατατικός τοῦ παρακειμένου. Σημαίνει πράξιν τετελεσμένην ἐν τῷ παρελθόντι καὶ διαρκούσαν ἐν τῷ ἀποτελέσματι. π. χ. ἐτεθνήκει=ἦν νεκρός. ἐτέθαστο=ἦν τεθαμμένος. ἐμεμνήμην=εἶχον ἐν τῇ μνήμῃ, ἐνεθυμούμην. ἐκεκτήμην=εἶχον. ἐκεκλήμην=ἐκαλούμην.

7. ‘Ο τετελεσμένος μέλλων (§ 61).

‘Ο τετελεσμένος μέλλων σημαίνει πράξιν, ἥτις θὰ εἶνε τετελεσμένη ἐν τῷ μέλλοντι καὶ θὰ σώζηται ἐν τῷ ἀποτελέσματι. π. χ. τεθνήξῃ=ἔσται νεκρός. τεθάψεται=ἔσται τεθαμμένος. κεκλήσομαι=θὰ ἔχω. κεκλήσομαι=θὰ ὀνομάζωμαι.

β’. Οἱ χρόνοι ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσειν, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ μετοχῇ (§ 62).

1. Καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσει καὶ ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ μετοχῇ ὁ μὲν ἐνεστώς δηλοῖ τὴν πράξιν διαρκούσαν ἢ ἐπαναλαμβανομένην, ὁ δὲ ἀόριστος ἀπλῶς, ὁ δὲ παρακείμενος τετελεσμένην καὶ σωζομένην ἐν τῷ ἀποτελέσματι, εἴτε εἰς τὸ παρόν, εἴτε εἰς τὸ παρελθόν, εἴτε εἰς τὸ μέλλον ἀναφέρεται. Δημ. 4, 18: ἵνα ἡ διὰ τὸν φόβον ἡσυχίαν ἔχῃ ἢ ἀφύλκτος ληφθῇ. Πλ. Πολ. 176: ὁ κύων, ὃν μὲν ἄν’ ἰδὼν ἀγνώστα χαλεπαίνει οὐδὲν κακὸν προπεπουθώς, ὃν δ’ ἄν γνῶριμον, ἀσπάζεται, καὶ μὴδὲν πώποτε ἀγαθὸν πεπόνθῃ. Ξ. Ἀν. 4, 1, 6: εἶπεν ὅτι σπείσασθαι βούλοιο, ἐπ’ ᾧ μήτε αὐτὸς τοῦς Ἕλληνας ἀδικεῖν μήτ’ ἐκείνους καίειν τὰς οἰκίας. Ίσ. 4, 16: τοὺς γονεῖς τίμα. Ξ. Ἀν. 4, 1, 20: βλέψον εἰς τὰ ὄρη καὶ ἰδὲ ὡς ἄβυστοι πάντα ἐστί. Ίσ. 4, 51: ταῦτα

εἰρήσθω μοι. γνωμ. : μέμνησο ἄνθρωπος ὧν. Ξ. Ἄν. 4, 8, 25 : παῖδα κατέκανε ζυγὴ πατάξας.

2. Ὁ μέλλων ἐν τῇ εὐχτικῇ καὶ τῷ ἀπαρεμφάτῳ σημαίνει τὴν πράξιν μέλλουσαν. Εὑρίθαι δὲ ἡ εὐχτικὴ τοῦ μέλλοντος μόνον ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς τοῦ εὐθέως λόγου. Ξ. Ἄν. 1, 4, 11 : ἔλεγεν ὡς ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν.

ΣΗΜ. α. Περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς μετοχῆς ἐπὶ τῶν κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων. ἰδ. § 87, 6'.

ΣΗΜ. β'. Ἡ εὐχτικὴ, τὸ ἀπαρέμφατον καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ μὲν παρατατικοῦ παρίσταται διὰ τῶν τύπων τοῦ ἐνεστώτος, τοῦ δὲ ὑπερσυντελείου διὰ τῶν τύπων τοῦ παρακειμένου. Ξ. Ἄν. 1, 5, 6 : ἔφη Κῦρον ἄρχειν (= ὅτι ἤρχε) τοῦ λόγου ὧδε. 1, 9, 28 : οὐδένα κρίνω ὑπὸ πλειόνων πεφιλησθαι (= ὅτι ἐπερίλητο). Ἄπ. 1, 2, 18 : οἶδα Κριτίαν τε καὶ Ἀλκιβιάδην σωφρονοῦντε (= ὅτι ἐσωφρόνουν), ἔστε Σωκράτει συνήστην.

Ζ'. Αἱ ἐγκλίσεις τοῦ ῥήματος.

1. Ἐγκλίσεις λέγονται οἱ τύποι τοῦ ῥήματος, δι' ὧν ἐκφράζεται ἡσχέσις τῆς διαθέσεως αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν πραγματικότητα.

2. Ἐπειδὴ αἱ προτάσεις ἢ καίνται ἀνεξαρτήτως (κύριαι ἢ ἀνεξάρτητοι προτάσεις). ἢ ἐξαρτῶνται ἐξ ἄλλων (ὑποτελεῖς ἢ ἐξερτημένοι), διὰ τοῦτο ἡσχρήσις τῶν ἐγκλίσεων ἐξετάζεται α) ἐπὶ τῶν κυρίων ἢ ἀνεξαρτήτων προτάσεων, β') ἐπὶ τῶν ὑποτελῶν ἢ ἐξερτημένων προτάσεων.

3. Αἱ κύριαι ἢ ἀνεξάρτητοι προτάσεις διαιροῦνται εἰς προτάσεις κρίσεως καὶ εἰς προτάσεις ἐπιθυμίας. Εἰς τὰς προτάσεις τῆς κρίσεως τίθεται τὸ οὐ, εἰς τὰς προτάσεις τῆς ἐπιθυμίας τίθεται τὸ μή. Λέγονται δὲ προτάσεις κρίσεως αἱ προτάσεις, δι' ὧν ἐκφράζει τις κρίσιν περὶ τινος, π. χ. ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος. ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἐστὶν ἀθάνατος. Προτάσεις δὲ ἐπιθυμίας λέγονται αἱ προτάσεις δι' ὧν ἐκφράζει τις ἐπιθυμίαν, π. χ. μὴ ζῶν μετ' ἀμουσίας (Εὐρ. Ἦρ. Μ 676).

4. Ἐν ταῖς προτάσεσι τῆς κρίσεως δύναται νὰ συναρθῇ μετὰ τοῦ ῥήματος καὶ τὸ μόριον ἂν (§ 63, 3. § 64 σχμ. α § 65, 2). Τίθεται δὲ ἡ ἀντιθέσις μετὰ τοῦ ῥήματος. Ὡς ἐν τῇ προτάσει τῆς κρίσεως ἀντιθέσις μετὰ τοῦ ῥήματος.

σις ἢ ἐρωτηματικὴ λέξις ἢ ἐπίρρημα, ἢ ἄλλη τις λέξις μετ' ἐμφάσεως ἐκφερομένη, τίθεται μετ' αὐτήν. Συνηθέστατα τίθεται μετὰ διστακτικὸν ἢ τροπικὸν ἐπίρρημα, καὶ μετὰ τὸ γάρ.

α. Αἱ ἐγκλίσεις ἐπὶ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων.

1. Ἡ ὀριστικὴ § 63.

1. Ἡ ὀριστικὴ ἐκφράζει τι πραγματικὸν π. χ. ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος.

ΣΗΜ. Ὅταν μετὰ τῆς ὀριστικῆς συνάπτηται τὸ μικροῦ ἢ ὀλίγου μετὰ τοῦ δεῖν ἢ ἄνευ τοῦ δεῖν, κολάζεται ἡ σημασία τῆς πραγματικότητος. Δημ. 18, 269 : τὸ τὰς ἰδίας εὐεργεσίας ὑπομνήσκειν μικροῦ δεῖν ὁμοίου ἐστὶ τῷ ὀνειδίζειν (=σχεδὸν ὁμοίου ἐστὶ). Πλ. Ἀπ. 17 : ὀλίγου δεῖν ἐπελαθόμεν (=ὀλίγον ἐλείψε νὰ λησμονήσω, σχεδὸν ἐλησμονήσα).

2. Τὸ ἔδει, ἐχρήν, προσῆκε μετ' ἀπαρεμφάτου ἐνεστῶτος ἢ ἀορίστου σημαίνουσιν ὅτι ἐπρεπέ τι νὰ γίνηται, ἢ νὰ γείνη, ὅπερ ὅμως δὲν γίνεται ἢ δὲν ἔγινε. Με. 198 : ζῆν οὐκ ἔδει γυναῖκα, (τὸ πραγμ. : νῦν δὲ ζῇ). Εὐρ. Ἰππ. 297 : τί σιγᾷς; οὐκ ἐχρήν σιγᾶν. Ὅμοιος τίθεται μετ' ἀπαρεμφάτου τὸ ἐξῆν, ἀνάγκη ἦν, ἄξιον ἦν καὶ τὰ ὅμοια.

3. Ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν, ὅταν τίθεται μετὰ τινος ὑποθέσεως, σημαίνει ὅτι δὲν πραγματοποιεῖται ἢ δὲν ἐπραγματοποιήθη τι, διότι δὲν πραγματοποιεῖται ἢ δὲν ἐπραγματοποιήθη καὶ ἡ ὑπόθεσις. Ε. Ἀπ. 4, 3, 3 : φῶς εἰ μὴ εἴχομεν, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἂν ἦμεν (τὸ πραγμ. : νῦν δὲ ἔχομεν φῶς· οὐκ ἔσμεν ἄρα ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς). Ἰδ. § 75, δ'.

ΣΗΜ. α. Ἡ ὀριστικὴ τοῦ παρατατικοῦ καὶ τοῦ ἀορίστου μετὰ τοῦ ἂν σημαίνει ἐνίοτε ὅτι ἡδύνατο νὰ γείνη τι ἐν τῷ παρελθόντι (τὸ δυνατόν γενέσθαι ἐν τῷ παρελθόντι). Ε. Ἀγ. 1, 26 : τὴν πόλιν ὄντως ἂν ἡγήσω πολέμου ἐργαστήριον εἶναι (=ἡδύνασο νὰ νομίσῃς).

ΣΗΜ. β'. Περὶ τῆς ὀριστικῆς τοῦ παρατατικοῦ καὶ τοῦ ἀορίστου μετὰ τοῦ ἂν εἰς δῆλωσιν ἐπαναλήψεως Ἰδ. § 74, ε'. 2.

4. Ἡ ὀριστικὴ τοῦ παρατατικοῦ ἢ τοῦ ἀορίστου ἄνευ τοῦ ἂν τίθεται πολλάκις μετὰ τοῦ εἴθε ἢ τοῦ εἰ γάρ εἰς δῆλωσιν εὐχῆς, ἥτις δὲν ἐκπληροῦται ἢ δὲν ἐξεπληρώθη. Ἡ ἄρνησις εἶνε μή. Εὐρ.

Ἦρ. 731 : εἴθ' ἡσθα δυνατός ὅσων πόθουρος εἶ (=εἴθε γὰ ἦσο)
 ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ το Ἰνστιτούτο Ἑκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

Ε. Απ. 1, 2, 46 : εἶθε σοι τότε συνεγεγρόμην. Ἡ τοιαύτη εὐχὴ ἐκφέρεται καὶ περιγραφτικῶς διὰ τοῦ ὄφελον, ὄφελος κτλ. (εἰ γὰρ ὄφελον, εἶθε ὄφελον, ὡς ὄφελον) καὶ ἀπαρεμφάτου ἐνεστῶτος ἢ ἀορίστου. Ε. Ἀν. 2, 1, 4 : ὄφελος μὲν Κῦρος ζῇ (=εἶθε ἔζη ὁ Κῦρος). Εὐρ. Ἐλ. 388 : εἴθ' ὄφελος τότε εὐθέως λιπεῖν βίον (=εἶθε ἔλιπες βίον). Πλ. Κρ. 44 : εἰ γὰρ ὄφελον οἰοί τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι (=εἶθε ἦσαν οἰοί τε κτλ.).

2. Ἡ ὑποτακτική (§ 64).

Ἡ ὑποτακτικὴ σημαίνει ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος. τίθεται δὲ
 α) κατὰ τὸ πρῶτον πρόσωπον τοῦ πληθυντικοῦ, σπανιώτερον τοῦ ἐνικοῦ, εἰς δῆλωσιν προτροπῆς. Ἡ ἄρνησις εἶνε μή. Πλ. Πρωτ. 315 : νῦν ἴωμεν καὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἀνδρός. Πολλάκις προτάσσεται τῆς ὑποτακτικῆς τὸ ἴθι, ἄγε, φέρε, σχεδὸν δὲ πάντοτε προτάσσεται τοῦ πρώτου ἐνικοῦ προσώπου τὸ φέρε ἢ τὸ ἄγε. Πλ. Κρατ. 332 : ἴθι δὲ ἀναλογισώμεθα. Ε. Κυ. 5, 5, 15 : ἄγε σκοπῶμεν. Δη. 18, 267 : φέρε δὲ καὶ τὰς μαρτυρίας ὑμῶν ἀναγνώ.

β) Ἐπὶ ἐρωτήσεων ἀπορηματικῶν, δι' ὧν ὁ ἐρωτῶν ἀπορεῖ ἢ αἰτεῖται γνώμην περὶ τοῦ πρακτέου. Ἡ ἄρνησις εἶνε μή. Τῆς τοιαύτης ἐρωτήσεως προτάσσεται πολλάκις τὸ βούλει ἢ βούλεσθε (παρὰ ποιηταῖς καὶ τὸ θέλεις ἢ θέλετε). Πλ. Γο. 317 : τί ἔρωμαι; (=τί νὰ ἐρωτήσω;) Σοφ. Αἶ. 104 : ποῖ τις φύγη; (ποῦ νὰ φύγη τις;) Ἀριστοφ. Β. 1 : εἴπω τι τῶν εἰωθότων (=νὰ εἴπω τι ἐκ τῶν συνειθισμένων); Μέ. 81 : τάλαντον ἢ προῖξ· μὴ λάβω; Πλ. Γο. 524 : βούλει σοι εἴπω (=θέλεις νὰ σοι εἴπω); Πρωτ. 317 : βούλεσθε συνέδριον κατασκευάσωμεν;

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς δύναται νὰ τεθῇ τὸ δεῖ ἢ χρὴ μετ' ἀπαρεμφάτου. Σοφ. Τρ. 390 : ἡμεῖς δὲ προσμένωμεν ἢ τί χρὴ ποιεῖν; Ἐνίοτε δὲ ἀντὶ τοῦ πρώτου προσώπου τῆς ὑποτακτικῆς τίθεται τὸ πρῶτον πρόσωπον τῆς ὀριστικῆς τοῦ μέλλοντος. Εὐρ. Ἰω. 758 : εἴπωμεν ἢ σιγῶμεν; ἢ τί δράσομεν;

γ) Μετὰ τοῦ μή εἰς δῆλωσιν ἀπαγορεύσεως, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ ἀορίστου ἰδ. § 66, ε.

ΣΗΜ. α. Παρ' Ὀμήρῳ τίθεται ἡ ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἂν (ἢ τοῦ ἐπικοῦ κεν) ἢ ἄνευ τοῦ ἂν καὶ ἐν προτάσει κρίσεως εἰς δῆλωσιν
 Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ το Ἰνστιτούτο Ἑκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

προσδοκίας. Α, 262 : οὐπω τοίους εἶδον ἀνέρας, οὐδὲ ἰδῶμαι (=οὐδὲ ὄψομαι, οὐδὲ ἐλπίς ὑπάρχει ὅτι θὰ ἰδῶ). Χ, 505 : νῦν δ' ἀν' πολλὰ πάθῃσι (=νῦν δὲ πολλὰ πείσεται). Οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται τὴν ὑποτακτικὴν μετὰ τοῦ ἀν εἰς δήλωσιν προσδοκίας μόνον ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν προτάσεων.

ΣΗΜ. β'. Περὶ τοῦ οὐ μὴ μεθ' ὑποτακτικῆς ἰδ. § 142, 2

5. Ἡ εὐκτική. (§ 65).

1. Ἡ εὐκτική σημαίνει εὐχὴν, ἥτις δύναται νὰ ἐκπληρωθῇ ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι. Πολλάκις προτάσσεται αὐτῆς τὸ εἶθε, ἢ τὸ εἰ γάρ, σπανίως τὸ ὥς. Ἡ ἄρνησις εἶναι μὴ. Σοφ. Αἶ. 550 : ὦ παῖ, γένοιο παρὸς εὐτυχέστερος. Σοφ. Οἶ. Τ. 1068 : εἶθε μήποτε γνοίης θς εἶ. Εὐρ. Ἰππ. 1140 : εἰ γὰρ γενοίμην, τέκνον, ἀντὶ σοῦ νεκρός. Ὀμ. Α, 47 : ὥς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, θς τοιαυτὰ γε ῥέζοι. ὡσαύτως καὶ ἐπὶ ὅρκων. Ἀρ. Ἰππ. 764 : εἰ σε μισῶ, ἀπολοίμην.

2. Ἡ εὐκτική μετὰ τοῦ ἀν (παρὰ ποιηταῖς καὶ ἄνευ τοῦ ἀν) σημαίνει ὅτι δύναται νὰ γείνη τι ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι τὸ δυνατόν γενέσθαι ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι). Πλ. Πρωτ. 345 : ὁ μὲν ἀγαθὸς ἀνὴρ γένοισι' ἂν ποτε καὶ κακός, ὁ δὲ κακὸς ἀνὴρ οὐκ ἂν ποτε γένοιο κακός. ἔστι γὰρ αἰ. γνωμ. : θεοῦ θέλοντος καὶ ἐπὶ ῥιπὸς πλείους (=καὶ ἐπὶ ψιᾶθης δύνασαι νὰ πλέης).

ΣΗΜ. Ἡ εὐκτική μετὰ τοῦ ἀν τίθεται πολλάκις παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πρὸς μετριωτέραν ἑκφρασιν ἀντὶ τῆς προστακτικῆς. Σοφ. Ἠλ. 1491 : χωροῖς ἀν εἴσω (=χώρει εἴσω).

4. Ἡ προστακτική (§ 66).

Ἡ προστακτική σημαίνει ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος, ἥτις ἀποτείνεται πρὸς παρὸν πρόσωπον

α) ὥς προσταγή. Ἀρ. Νεφ. 18 : ἄπτε, παῖ, λύχνον.

β) ὥς προτροπή ἢ παραίνεσις. Ἀρ. Πλ. 8 : θάρρει. Εὐρ. Ἀπ. 183 : ἢ λέγε τι σιγῆς κρείττον, ἢ σιγὴν ἔχε.

γ) ὥς δέησις, εὐχή, ἢ κατάρα. Ὀμ. Α, 1 : μῆνιν ἄειδε, θεά. ἔρρωσο. ὑγιάινε. ἔρρ' ἐς κόρακας.

δ) ὥς συγκατάθεσις τοῦ λέγοντος. Δι. 19, 82 : τί ἀπήγγειλας; εἰ ἀλλοθι, σώζου (=δέχομαι, στέργω, συγκατατίθεμαι νὰ σωθῇς). Πλ. Κρ. 491 : ἐθέλω σοι συγχωρῆσαι, καὶ ἔστω οὕτως.

ἐ) μετὰ τοῦ μὴ ὡς ἀπαγόρευσις. Τίθεται δὲ ἡ προστακτικὴ μετὰ τοῦ μὴ ἐπὶ ἐνεστώτος καὶ παρκειμένου, ἐπὶ δὲ ἀορίστου τίθεται ἡ ὑποτακτικὴ. Ἐνίοτε τίθεται ἡ προστακτικὴ καὶ ἐπὶ ἀορίστου κατὰ τὸ τρίτον πρόσωπον. γινωμ. : μηδέποτε δοῦλον ἡδονῆς σαυτὸν ποιεῖ. Ἰσ. 1, 29 : μηδὲν συμφροδὴν ὀνειδίσῃς. Πλ. Ἀπ. 17 : μηδεὶς ὑμῶν προσδοκησάτω ἄλλως.

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν εἰρημένων καθίσταται φανερόν ὅτι ἐγγλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως εἶνε α) ἡ ὀριστικὴ πάντων τῶν χρόνων (§ 63, 1, 2), β') ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν (§ 63, 3), γ') ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν (§ 63, 2)· τῶν δὲ ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς ἐπιθυμίας α) ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων (§ 63, 4), β') ἡ ὑποτακτικὴ (§ 64), γ') ἡ εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἄν (§ 65, 1) καὶ δ') ἡ προστακτικὴ (§ 66).

*Παράρτημα περὶ τῶν εὐθειῶν ἢ ἀνεξαρτήτων
ἐρωτήσεων (§ 67).*

1. Ἡ ἐρώτησις λέγεται εὐθεῖα ἢ ἀνεξάρτητος, ὅταν ἐκφέρηται κατ' εὐθείαν καὶ δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος. Ἐκφέρεται δὲ ἡ ἄνευ ἐρωτηματικῆς λέξεως ἐμφαινόμενη διὰ μόνης τῆς ἀπαγγελίας, ἢ διὰ τῆς ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας τίς καὶ τῶν ἀπὸ π ἀρχομένων ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (ποῖος, πόσος κτλ. πού, πῶς, πότε κτλ.) ἢ διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν μορίων αἶμα (=ἄρά γε), ἦ (=ἄλλῃθως), μὴ (=μήπως), μῶν (=μή οὐν). Ὅταν δὲ ἡ ἐρώτησις εἶνε διπλῇ, τίθεται ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει τὸ πότερος (πότερον ἢ πότερα) ἢ οὐδὲν ἐρωτηματικὸν μόριον, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὸ ἦ. Ἀρττφ. Ν. 732 : οὗτος, καθεύδεις; Ἀγ. 594 : τίς εἶ; Πλ. Χαρμ. 143 : πῶς ἐσώθης ἐκ τῆς μάχης; Πρωτ. 310 : μὴ τι νεώτερον ἀγγέλλεις; Κρατ. 392 : πότερον αἱ γυναῖκες φρονιμώτερά σοι δοκοῦσιν εἶναι ἢ οἱ ἄνδρες;

ΣΗΜ. α. Πολλάκις τίθεται ἀποφατικὴ ἐρωτηματικὴ πρότασις εἰς δῆλωσιν ἐντόνου καταφάσεως, καὶ τὸυναντίον καταφατικὴ ἐρωτηματικὴ πρότασις εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀποφάσεως. Δημ. 3, 16 : οὐ βάρβαρος ὁ Φίλιππος; (=βάρβαρος ὁ Φίλιππος). Εὐρ. Τηλ. 17 : Ἐλλήνες ὄντες βαρβάρους δουλεύομεν; (=Ἐλλήνες ὄντες οὐ δουλεύομεν βαρβάρους).

ΣΗΜ. β'. Ὅταν ἡ ἐρώτησις γίνηται δι' ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας, ἡ ἀπόκρισις γίνεται δι' ὀνόματος, ὡς Πλ. Πρωτ. 313: τρέφεται ψυχὴ *τίνι*; *μαθήμασι*. Ὅταν δὲ ἡ ἐρώτησις γίνηται δι' ἐρωτηματικοῦ μορίου ἢ ἄνευ ἐρωτηματικοῦ μορίου, ἡ ἀπόκρισις γίνεται πολυειδῶς, ἡ μὲν καταρχατικὴ ἁ) διὰ τοῦ *ναί*, πάνυ γε, πάνυ μὲν οὖν, καὶ μάλα, μάλιστά γε, παντάπασιν μὲν οὖν, φημί, ἔστω, ἔστι ταῦτα, ἀλθθὴ λέγεις. Πλ. Πολ. 353: ὧτων ἦν τι ἔργον; *Ναί*. Συμ. 202: εὐδαίμονα; λέγεις οὐ τοὺς τὰγαθὰ καὶ τὰ καλὰ κεκτημένους; πάνυ γε. Πολ. 350: ὁ ἐπιστήμων σοφός; φημί. 412: οὐ φρονίμους; τοὺς φύλακας; δεῖ ὑπάρχειν; ἔστι ταῦτα. β') δι' ἐπαναλήψεως τοῦ ῥήματος ἢ ἄλλης λέξεως ἐμφαντικῶς ἐν τῇ ἐρωτήσει ἐκπεριμένους. Πλ. Πολ. 353: ἄρα καὶ ἀρετὴ ὀρθολογίων ἔστιν; καὶ ἀρετὴ. Ἡ δὲ ἀποφατικὴ ἀπόκρισις γίνεται διὰ τοῦ οὐ, οὐδαμῶς, οὐ δῆτα, οὐ φημι, ἥκιστα γε. Πλ. Πολ. 352: ἔσθ' ὅτε ἂν ἄλλω ἴδοι; ἢ ὀρθολογίοις; οὐ δῆτα. τί δέ; ἀκούσις ἂν ἄλλω ἢ ὠσίν; οὐδαμῶς.

2. Εἰς τὰς ἀνεξαρτήτους ἐρωτήσεις, αἵτινες περιέχουσι κρίσιν, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν προτάσεων τῆς κρίσεως, δηλ. ἡ ὀριστικὴ πάντων τῶν χρόνων, ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν καὶ ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἂν (§ 66, σημ.), ὡς: τίς εἶ; Ε. Κυ. 6, 2, 19: εἰ ταῦτα ἀπήγγειλέ τις, τί ἂν ἐποιήσατε; 3, 1, 35: πόσα ἂν μοι χρήματα δοίης; Εἰς δὲ τὰς ἀνεξαρτήτους ἐρωτήσεις, δι' ὧν ὁ ἐρωτῶν ἐμφανίζει ἀπορίαν ἢ αἰτεῖται γνώμην περὶ τοῦ πρακτέου, τίθεται ὑποτακτικὴ. Ἀριστοτ. Β. 1: εἴπω τι τῶν εἰωθῶτων ἰδ. § 64, β'.

β'. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς ἐξηρητημέναις προτάσεσι.

α. Εὐκτικὴ πλαγία ἡ τοῦ πλαγίου λόγου (§ 68).

1. ἵνα δηλωθῇ ὅτι ἐξηρητημένη τις πρότασις δὲν εἶνε γνώμη ἢ λόγος αὐτοῦ τοῦ λέγοντος, ἀλλ' ἐλήφθη ἐκ τῆς γνώμης ἢ τοῦ λόγου ἄλλου τινός, τίθεται ἐν αὐτῇ ἡ εὐκτικὴ, ἥτις διὰ τοῦτο λέγεται πλαγία ἢ τοῦ πλαγίου λόγου (§ 92).

2. Τίθεται δὲ ἡ εὐκτικὴ αὕτη τοῦ πλαγίου λόγου ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς καὶ τῆς ὑποτακτικῆς τοῦ εὐθέως λόγου, μόνον ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ ἱστορικὸς χρόνος. Ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν

χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, ἡ εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν καὶ τὸ ἔδει, ἐχρῆν, καὶ τὰ ὅμοια (§ 63, 2.) μένουσι καὶ ἐν τῷ πλαγιῷ λόγῳ. Πολυλάκις δὲ καὶ ἔνθα κατὰ τὰ εἰρημένα ἔπρεπε νὰ κεῖται ἡ εὐκτική καίονται αἱ ἐγκλίσεις τοῦ εὐθέος λόγου. ἐνίοτε δὲ καὶ αὐταὶ καὶ ἡ εὐκτική. Ε. Ἑλλ. 1, 7, 5 : οἱ στρατηγοὶ διηγοῦντο ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους πλέσιν, τὴν δ' ἀναίρεσιν τῶν ναυαγῶν προστάξαιεν τῶν τριηράρχων ἀνδράσιν ἱκανοῖς (εὐθ. λ. : ἡμεῖς μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐπλέομεν, τὴν δ' ἀναίρεσιν τῶν ναυαγῶν προσεταξάμεν κτλ.). Ἰαν. 6, 6, 25 : ὁ Κλεάνδρος εἶπεν ὅτι Δέξιππον οὐκ ἐπαινοῖ, εἰ ταῦτα πεποιτικῶς εἶη (εὐθ. λ. : Δέξιππον οὐκ ἐπαινῶ, εἰ ταῦτα πεποιήκε). Κυ. 1, 3, 15 : ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν κῦρον πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι (εὐθ. λ. : πότερον βούλει μένειν ἢ ἀπιέναι). Θ. 1, 25 : τὸν θεὸν ἐπῆραντο εἰ παραδοῖεν Κορινθίους τὴν πόλιν (εὐθ. λ. : παραδῶμεν Κορινθίους τὴν πόλιν ;). Ε. Ἰαν. 2, 1, 10 : ἀπεκρίνατο Κλεάνδρος ὅτι πρόσθεν ἂν ἀποθάνοιεν ἢ τὰ ὅπλα παραδοῖεν (εὐθ. λ. : πρόσθεν ἂν ἀποθάνοιμεν ἢ τὰ ὅπλα παραδοῖμεν). Πλ. Πολ. 329 : Θεμιστοκλῆς ἀπεκρίνατο ὅτι οὐτ' ἂν αὐτὸς Σερίφιος ὦν ὀνομαστός ἐγένετο οὐτ' ἐκεῖνος Ἀθηναῖος (εὐθ. λ. : οὐτ' ἂν ἐγὼ Σερίφιος ὦν ὀνομαστός ἐγενόμην οὐτε σὺ Ἀθηναῖος). Δυ. 10, 25 : Διονύσιος εἶλεγεν ὅτι δυστυχεστάτην εἶμεν στρατείαν ἐστρατευμένοι, κρεῖττον δ' ἦν αὐτῷ τότε ἀποθανεῖν ἢ οὐκ αὖ ἐλθόντι τοιαύτῃ τύχῃ χρῆσθαι. Δη. 22, 59 : ἐτόλμα λέγειν ὡς ὑπὲρ ὑμῶν ἐχθροῦς ἐφείλκυσεν (εὐθ. λ. : ὑπὲρ ὑμῶν ἐχθροῦς ἐφείλκυσα). Θ. 2, 4 : ἐβουλεύοντο εἴτε κατακαύσωσι τοὺς Θηβαίους εἴτε ἄλλο τι χρήσονται (εὐθ. λ. : κατακαύσωμεν τοὺς Θηβαίους ἢ ἄλλο τι χρῆσώμεθα ;).

2. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς εἰδικαῖς προτάσεσι (§ 69).

1 Εἰδικαὶ ἢ ἐκθετικάι προτάσεις λέγονται αἱ προτάσεις αἵτινες ἐκφέρονται διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς. Τίθενται δὲ μετὰ λεκτικῶν ἢ γνωστικῶν ῥήμα, ἢ μετὰ τὸ οὐδέτερον δεικτικῆς ἀντωνυμίας ὡς ἐπεξήγησις αὐτοῦ. εἶνε δὲ ἐξηρημέναι προτάσεις κρίσεως διὰ τοῦτο ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται εἰς αὐτάς τὸ οὐ. Δυ. 24, 15 : λέγει ὡς ὑβριστὴς εἰμι. Ε. Ἰαν. 2, 2, 5 : ἐώρων ὅτι μόνος ἐφρόνει

οἷα δεῖ τὸν ἄρχοντα. Ἰσ. 9, 6 : τῷ φθόνῳ τοῦτο μόνον ἀγαθὸν πρόσσεστιν, ὅτι μέγιστον κακὸν τοῖς ἔχουσιν ἐστίν.

2. Εἰς τὰς εἰδικὰς προτάσεις μετὰ ἀρκτικὸν χρόνον τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, (§ 66 σημ.). μετὰ ἱστορικὸν δὲ χρόνον τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, ἢ ἡ εὐκτική τοῦ πλαγίου λόγου (§ 68). Λυ. 24, 15 : λέγει ὡς ὕβριστής εἰμι. Πλ. Πολ. 329 : ἀπεκρίνατο ὅτι οὐτ' ἂν αὐτὸς Σερίφιος ὦν ὀνομαστὸς ἐγένετο, οὔτε ἐκεῖνος Ἀθηναῖος. Ξ. Ἀν. 7, 2, 31 : Σεύθης εἶπεν ὅτι οὐδενὶ ἂν ἀπιστή-σαιεν Ἀθηναίων. 1, 4, 11 : Κῦρος ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν.

ΣΗΜ. α'. Ὡς ἀρκτικοὶ χρόνοι λαμβάνονται πλὴν τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεστώτος, τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ παρακειμένου καὶ οἱ ἐξ ἧς α') ὁ γνωμικὸς ἀόριστος. β') ἅπασαι αἱ ὑποτακτικαί, προστακτικαί, καὶ εὐκτικαί, ὅταν κεῖνται ἐν ἀνεξαρτήτοις προτάσεσι γ'). αἱ ὑποτακτικαί, εὐκτικαί, τὰ ἀπαρέμφρατα καὶ αἱ μετοχαί, ὅταν κρέμανται ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου. ὡς ἱστορικοὶ λαμβάνονται πλὴν τοῦ παρατατικοῦ, ἀόριστου καὶ ὑπερσυντελικού καὶ οἱ ἐξ ἧς α') ὁ ἱστορικὸς ἐνεστώς β') αἱ ὑποτακτικαί, εὐκτικαί, τὰ ἀπαρέμφρατα καὶ αἱ μετοχαί, ὅταν κρέμανται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου.

ΣΗΜ. β'. Ἐνίοτε μετὰ ἱστορικὸν χρόνον εὔρηται καὶ ἡ ὀριστική καὶ ἡ εὐκτική ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ. Ξ. Ἀν. 2, 1, 3 : ἔλεγον ὅτι Κῦρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριαῖος δὲ πεφευγὼς εἶη. διὰ τῆς εὐκτικῆς δηλοῦται κρίσις ὅλως κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου ὑποκειμένου.

ΣΗΜ. γ'. Ἡ εἰδικὴ πρότασις ἐκφέρεται διὰ τοῦ ὥς, συνήθως ὅταν πρόκειται νὰ παρασταθῇ ὡς κρίσις μόνον τοῦ κυρίου ὑποκειμένου, ἢ ὡς κρίσις στερουμένη ὑποστάσεως διὰ τοῦτο μετὰ τὸ διαβάλλειν, πείθειν καὶ μετὰ ἀρνητικὸν λεκτικὸν ῥῆμα τίθεται συνήθιστα τὸ ὥς. Ξ. Ἀν. 1, 1, 3 : Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ.—Τὸ ὅτι ἐνίοτε κεῖται τρόπον τινα ὡς εἰσαγωγικὸν σημεῖον. Ξ. Ἀν. 2, 4, 16 : Πρόξενος εἶπεν ὅτι αὐτὸς εἰμι ὃν ζητεῖς.

ΣΗΜ. δ'. Μετὰ τὰ ῥήματα μέμνημαι καὶ οἶδα τίθεται ἐνίοτε πρότασις διὰ τοῦ ὅτε Δημ. 3, 4 : μέμνησθε ὅτ' ἀπηγγέλθη κτλ.

Ἀριστ. Λυ. 1150 : οὐκ ἴσθ' ὅθ' ὑμᾶς οἱ Λάκωνες ἀπώλεσαν τὴν πόλιν. ὡς ἐκφύλακτον τὴν πόλιν. ὡς ἐκφύλακτον τὴν πόλιν. ὡς ἐκφύλακτον τὴν πόλιν.

ΣΗΜ. ε. Μετὰ τὰ λεκτικὰ ῥήματα τίθεται πολλάκις εἰδικὸν ἀπαρέμφατον (§ 83, δ'). μετὰ δὲ τὰ γνωστικά τίθεται καὶ κατηγορηματικὴ μετοχὴ (§ 87, ε').

ΣΗΜ. ζ'. Τὸ ὡς ἢ τὸ ὅτι, ὅταν διὰ παρεμπιπτόσεως προτάσεων ἀπομακρύνηται ἀπὸ τοῦ ῥήματος, ἐπαναλαμβάνεται ἐνίοτε. Ε. Ἀν. 7, 4, 5 : ἔλεγεν ὅτι εἰ μὴ καταβήσονται καὶ πείσονται, ὅτι κατακάψει τὰς κόμας.

ΣΗΜ. ζ'. Ἐν τῷ δῆλον ὅτι καὶ εὖ οἶδ' ὅτι νοεῖται πολλάκις τὸ ῥῆμα ἐκ τῶν ἡγουμένων. Ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης τὸ δῆλον ὅτι καὶ τὸ εὖ οἶδ' ὅτι ἀπέβησαν ἰσοδύναμα μὲ βεβαιωτικὰ ἐπιρρηματα. Πλ. Γο. 549 : θανάτου ἐτίμησαν δῆλον ὅτι ὡς πονηροῦ ὄντος. Ε. Ἑλλ. 6, 1, 4 : ἀκούετε μὲν οὖν εὖ οἶδ' ὅτι καὶ ὑμεῖς ἰάσονος ὄνομα.

5. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς πλαγαίαις ἐρωτήσεσι (§ 70).

1. Πλαγία ἢ ἐξηρητημένη λέγεται ἡ ἐρώτησις, ὅταν δὲν ἐκφέρηται κατ' εὐθείαν, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος. Ἐκφέρεται δὲ ἡ πλαγία ἐρώτησις α) διὰ τῆς ὅστις καὶ τῶν ἀπὸ ὅπ ἀρχομένων ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (ὅποιος, ὅπόσος κτλ. ὅπου, ὅπως κτλ.), πολλάκις δὲ καὶ διὰ τῆς τίς καὶ τῶν ἀπὸ π ἀρχομένων ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (ὡς ἡ εὐθεῖα), ὅταν πρόκειται νὰ γείνη ἡ ἐρώτησις ἐντονωτέρα. β') διὰ τοῦ εἰ. Ὅταν δὲ εἶνε διπλῇ, ἐκφέρεται διὰ τοῦ πότερον—ἢ, εἰ—ἢ, εἴτε—εἴτε. Ἡ ἄρνησις εἶνε ἡ τῆς εὐθείας ἐρωτήσεως. Μόνον ἐν τῷ β' μέρει διπλῆς ἐρωτήσεως ἐκφερομένης διὰ τοῦ εἰ—ἢ, εἴτε—εἴτε δύνανται νὰ τεθῇ μὴ ἀντὶ οὐ. Πλ. Ἀπ. 18 : σκοπεῖτε εἰ δίκαια λέγω ἢ μὴ.

2. Εἰς τὴν πλαγίαν ἐρώτησιν, ἂν μὲν ἐξαρτᾶται ἐξ ἀρктиοῦ χρόνου, τίθεται ἡ ἐγκλίσις τῆς εὐθείας ἐρωτήσεως, ἂν δὲ ἐξαρτᾶται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου, τίθεται συνήθως μὲν ἡ εὐκτική τοῦ πλαγίου λόγου (§ 68), πολλάκις δὲ καὶ ἡ ἐγκλίσις τῆς εὐθείας ἐρωτήσεως. Ἡ εὐκτικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν καὶ ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ εἰ ἀριστικῶν χρόνων. Πλ. Εὐθ.δ. 294 : οἰσθαῖν ἂν μένουσι καὶ ἐν τῇ πλαγίᾳ ἐρωτήσει. Πλ. Εὐθ.δ. 415 : ἐρωτᾷ ὁ Κρίτων Εὐθ.δ. ἄνθρωπον ὅπόσους ὁδόντας ἔχει; Φαίδ. 115 : ἐρωτᾷ ὁ Κρίτων πῶς με θάπτῃ. Ε. Κυ. 1, 3, 15 : ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρ

πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι. Θ. 2, 4 : ἐβουλευοντο εἶτε κατακύσωσι τοὺς Θηβαίους, εἶτε ἄλλο τι χρήσονται. Δημ. 50, 67 : ἡδέως ἀνδρῶν πυθόμεν, τίν' ἀν γνόμεν περὶ ἐμοῦ εἴχετε, εἰ μὴ ἐτριηράρχησα. Ξ. Ἀν. 2, 4, 15 : ἡρώτησε ποῦ ἂν ἴδοι πρόξενον. Ἑλλ. 7, 4, 6 : ἤροντο εἰ τύχοιεν ἂν εἰρήνης. (εὐθ. ἐρ. : τύχοιμεν ἂν εἰρήνης ;)

ΣΗΜ. Μετὰ τὰ γνωστικά ῥήματα τίθεται πολλάκις ἀντὶ ἐρωτηματικῆς ἀναφορικῆ πρότασις. Ξ. Κυ. 5, 4, 5 : ἐγνώσθη ὅς ἦν.

3. Πλάγια ἢ ἐξηρητημέναι ἐρωτήσεις εἶνε καὶ αἱ ἐξαχρώμεναι ἐκ προτάσεων περιεχουσῶν τὴν ἔννοιαν τῆς ἀποπειράς. Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας μετὰ ἀρκτικὸν μὲν χρόνον τίθεται τὸ ἐάν (ἂν, ἦν) μεθ' ὑποτακτικῆς, μετὰ ἱστορικὸν δὲ χρόνον τὸ εἰ μετ' εὐκτικῆς. Θ. 3, 20 : ἐπιβουλεύουσιν ὑπερβῆναι τὰ τεῖχη τῶν πολεμίων, ἦν δύνωνται βιάσασθαι (=πειρώμενοι ἦν δύνωνται κτλ.). 4, 58 : Ποτιδαιᾶται ἐπεμψαν παρ' Ἀθηναίους πρέσβεις, εἴ πως πείσειαν μὴ σφῶν πέρι νεωτερίζειν.

4. Μετὰ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα σκέψιν, φροντίδα, ἐνέργειαν ἐπιφέρεται πλαγίᾳ ἐρώτησις διὰ τοῦ ὅπως καὶ ὀριστικῆς μέλλοντος (σπανίως εὐκτικῆς μέλλοντος μεθ' ἱστορικὸν χρόνον). Ἡ ἄρνησις εἶνε μὴ. Ξ. Κυ. 1, 2, 3 : οἱ Περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται, ὅπως μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται. Θ. 3, 4. ἔπρασσον ὅπως τις βοήθεια ἦξει. 8, 1, 10 : ὅπως ὡς βέλτιστοι ἔσονται αὐτοὶ ἐσκόπει.

ΣΗΜ. α'. Ἀντὶ τοῦ ὅπως τίθεται ἐνίοτε τὸ ὅπη, πῶς, τίνα τρόπον, ὅτῳ τρόπῳ, ἐξ ὅτου τρόπου καὶ τὸ ἀναφορικὸν ὥς. Θ. 1, 65 : ἔπρασσευ ὅπη ὠφελία τις γενήσεται. 4, 128 : ἔπρασσευ ὅτῳ τρόπῳ τοῖς μὲν ξυμβήσεται, τῶν δ' ἀπαλλάξεται. Δημ. 24, 155 : ἐσκόπει πῶς τούτους λύσει. 16, 19 : σκοπεῖ ἐξ ὅτου τρόπου φίλοι γενήσονται.

ΣΗΜ. β'. Τὸ ὅπως μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος κεῖται πολλάκις κατὰ παράλειψιν τοῦ κυρίου ῥήματος (σκοπεῖ ἢ σκοπεῖτε) εἰς δήλωσιν ἐντόνου παρακλελεύσεως. Ξ. Ἀν. 1, 7, 3 : ὅπως ἔσεσθε ἄνδρες ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας (σκοπεῖτε ὅπως κτλ. κοινῶς : κυτᾶξτε νὰ φανῇτε ἄνδρες κτλ.). Λυ. 1, 24 : ὅπως ταῦτα μηδεὶς ἀνθρώπων πεύ-

σεται (σκόπει ὅπως κτλ. κοινῶς : κύτταξε νὰ μὴ τα μάθῃ κανεὶς ἄνθρωπος).

Σημ. γ'. Ἐνίοτε καὶ μετὰ τὰ εἰρημένα ῥήματα τὸ ὅπως συντάσσεται ὡς τελικὸς σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς (§ 73, 2.). Ε. Ἀν. 7, 1, 5 : Σεύθης κελεύει Ξενοφῶντα συμπροθυμείσθαι, ὅπως διαβῇ τὸ στράτευμα. Συ. 3, 5 : ὁ πατὴρ ἐπιμελούμενος ὅπως ἀνὴρ ἀγαθὸς γενοίμην, ἡγάγκασέ με πάντα τὰ Ὁμήρου ἔπη μαθεῖν.

δ. Μετὰ τὰ φόβου καὶ μερίμνης σημαντικὰ ῥήματα τίθεται πρότασις διὰ τοῦ ἐρωτηματικοῦ μὴ (=μήπως) καὶ μὴ οὐ (=μήπως δέν.). Εἰς τὰς τοιαύτας προτάσεις τίθεται

α) ὀριστική, ὅταν τις φοβῆται ἢ μεριμνᾷ μήπως γίνεται ἢ δὲν γίνεται, ἔγινε ἢ δὲν ἔγινε τι. Πλ. Λυ. 218 : φοβοῦμαι μὴ λόγοις ψευδέσιν ἐντετυχήκαμεν (εὐθ. ἐρ. : μὴ λόγοις ψευδέσιν ἐντετυχήκαμεν ;). Ἀλκ. Β'. 139 : ὅρα μὴ οὐχ οὕτω ταῦτα ἔχει.

β) ὑποτακτική, ἢ εὐκτική, ὡς ἐπὶ τῶν τελικῶν προτάσεων (§ 72, 2.), ὅταν τις φοβῆται ἢ μεριμνᾷ μήπως γείνη ἢ δὲν γείνη τι. Ε. Κύ. 3, 1, 22 : φοβεῖται μὴ τὰ ἔσχατα παθῇ. Ε. Ἀν. 3, 5, 18 : τὴν ὑπερβολὴν τῶν ὀρῶν ἐδεδοίκεσαν μὴ προκαταληφθεῖν.

ΣΗΜ. Τὸ μὴ ἢ μὴ οὐ μεθ' ὑποτακτικῆς εὐρηται καὶ ἄνευ κυρίου ῥήματος. Πλ. Γο. 462 : μὴ ἀγροϊκότερον ἢ τὸ ἀληθὲς εἰπεῖν (=φοβοῦμαι μήπως εἶνε ὀλίγον ἀγροϊκὸν νὰ εἶπω τὴν ἀλήθειαν). Ἀπ. 49 : μὴ οὐ τοῦτ' ἢ χαλεπὸν (=φοβοῦμαι μήπως δὲν εἶνε τοῦτο δύσκολον ἴσως δὲν εἶνε τοῦτο δύσκολον).

4. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς αἰτιολογικαῖς προτάσεσι (§ 71).

1. Αἱ αἰτιολογικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται

α) διὰ τοῦ ὅτι, διότι (=διὰ τοῦτο ὅτι), ὥς.

β) διὰ τῶν χρονικῶν συνδέσμων, ἐπεὶ, ἐπειδή, ὅτε. Εἶνε δὲ προτάσεις κρίσεως καὶ ἔχουσι πάντοτε τὴν ἄρνησιν οὐ.

2. Εἰς τὰς αἰτιολογικὰς προτάσεις τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως. Μόνον μετὰ ῥήμα ἱστορικοῦ χρόνου δύναται νὰ τεθῇ ἡ εὐκτική τοῦ πλαγίου λόγου, καὶ τότε ἡ αἰτία παρίσταται ὡς γνώμη τοῦ κυρίου ὑποκειμένου. Θ. 7, 34 : οἱ

Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἡσσᾶσθαι, ὅτι (=διότι) οὐ πολὺ ἐνίκων. Πλ. Πρωτ. 335 : δέομαι οὖν σου παραμεῖναι, ὥς (=διότι) ἐγὼ οὐδ' ἂν ἐνός ἡδίων ἀκούσαιμι ἢ σοῦ. Λυ. 19, 5 : ὅτε (=ἐπειδὴ) τοιαῦτα πολλὰ γεγένηται, εἰκὸς ὑμᾶς μήπω τοὺς τῶν κατηγορῶν λόγους ἡγεῖσθαι πιστούς. Θ. 2, 21. οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Περικλέα ἐκάκιζον, ὅτι στρατηγὸς ὢν οὐκ ἐπεξάγοι ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

3. Μετὰ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα πάθος ψυχῆς (χαίρειν, θαυμάζειν, ἀγανακτεῖν, γαλεπῶς φέρειν, αἰσχύνεσθαι) ἐκφέρεται συννήθως ἡ αἰτιολογικὴ πρότασις διὰ τοῦ ὅτι. Πλ. Δά. 181 : χαίρω ὅτι εὐδοκιμεῖς.

ΣΗΜ. Μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα τίθεται πολλάκις πρότασις διὰ τοῦ εἰ (ἡ ἄρνησις εἶνε οὐ ἢ μή). Δη. 8, 55 : ἀγανακτῶ, εἰ τὰ χρήματα λυπεῖ τινὰς ὑμῶν, εἰ διαρπασθήσεται. Ὀμοίως μετὰ τὸ δεινὸν ἔστιν, αἰσχρόν ἔστι.

5. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς τελικαῖς προτάσεσι (§ 72).

1. Αἱ τελικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν τελικῶν συνδέσμων ἵνα, ὅπως, ὥς, καὶ ἀποφατικῶς διὰ τοῦ ἵνα μὴ, ὅπως μὴ, ὥς μὴ καὶ διὰ μόνου τοῦ μὴ.

2. Εἰς τὰς τελικὰς προτάσεις, ἂν μὲν ἐξαρτῶνται ἐξ ἀρктиκοῦ χρόνου, τίθεται ὑποτακτικὴ, ἂν δὲ ἐξαρτῶνται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου, τίθεται συνήθως μὲν εὐκτική, πολλάκις δὲ ὑποτακτικὴ, ἐνίοτε δὲ ἀμφότεραι ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ. Ε. Ἀπ. 2, 9, 2 : κύνας τρέφεις ἵνα σοὶ τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσιν. Φιλῆ. 160 : πολλὰ διδάσκεις ἀφθόνως διὰ φθόνον, ὅπως ἀκούων πολλὰ μὴδὲ ἐν μάθῃ. Ε. Ἀν. 1, 9, 21 : Κῦρος φίλων ᾤετο δεῖσθαι, ὥς συνεργοὺς ἔχοι. 1, 4, 18 : τὰ πλοῖα Ἀβροκόμας κατέκαυσεν, ἵνα μὴ Κῦρος διαβῇ.

ΣΗΜ. α. Μετὰ τοῦ ὅπως καὶ ὥς συντεταγμένου μεθ' ὑποτακτικῆς κεῖται ἐνίοτε καὶ τὸ ἂν. Ἰσ. 3, 2 : τὰς ἀρετὰς ἐπιτηδεύομεν, ὅπως ἂν μετὰ πλείστων ἀγαθῶν τὸν βίον διάγωμεν. Ε. Ἀν. 2, 5, 16 : ὥς ἂν μάθῃς, ἄκουσον. Μετὰ τοῦ ἵνα συνάπτεται τὸ ἂν, μόνον ὅταν κεῖται ἀντὶ ἀναφορικοῦ τοπικοῦ ἐπιρρήματος. Ἀριστοφ. Πλ. 1151 : πατρὶς γὰρ ἔστι πάσ', ἵν' ἂν (=ὅπου ἂν) πράττῃ τις εὖ.

ΣΗΜ. β'. Μετὰ ῥῆμα εὐκτικῆς ἐγκλίσεως μετὰ τοῦ ἂν ἢ ἀνεν τοῦ ἂν τίθεται ἐνίοτε ἐν τῇ τελικῇ προτάσει εὐκτική καθ' ἑλξιν. Ε. Ἀν. 9, 1, 18: ἄρ' οὐκ ἂν ἐπὶ πᾶν ἔλθοι, ὥς (=ἵνα) ἡμᾶς αἰκισάμενος πᾶσιν ἀνθρώποις φόβον παράσχοι τοῦ στρατεῦσαι ποτε ἐπ' αὐτόν; Σοφ. Φ. 324: θυμὸν γένοιτο πληρῶσαι ποτε, ἵν' αἱ Μυκῆναι γνοίεν κτλ. ἰδ. § 165, ε.

3. Μετὰ πρότασιν σημαίνουσαν εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον, ἢ μετὰ πρότασιν σημαίνουσαν ὅτι ἐπρεπέ τι νὰ γείνη ὅπερ ὅμως δὲν ἔγινε, τίθεται τὸ ἵνα, σπανιώτερον δὲ τὸ ὅπως καὶ ὥς, μετ' ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου καθ' ἑλξιν εἰς δῆλωσιν σκοποῦ, ὅστις δὲν ἐκπληροῦται ἢ δὲν ἐξεπληρώθη. Πλ. Κρ. 44: εἰ γὰρ ὄφελον οἱοί τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι, ἵνα οἱοί τε ἦσαν αὐ καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα· νῦν δὲ οὐδέτερα οἱοί τε. Ἀρ. Εὐ. 136: ἐχρῆν σε Πηγάσου ζευξαί πετερόν, ὅπως ἐφαίνου τοῖς θεοῖς τραγικώτερος. Ε. Ἀν. 7, 6, 23: ἔδει τὰ ἐνέχυρα τότε λαβεῖν, ὥς μὴ ἐδύνατο ἐξαπατᾶν. Ὁμοίως λέγεται παρ' ὁμῶν: εἴθε νὰ εἶχα, γιὰ νὰ σου ἐδιδά.

6. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς προτάσεσι τῆς ἀκολουθίας ἢ ταῖς συμπερασματικαῖς (§ 75).

1. Αἱ προτάσεις τῆς ἀκολουθίας ἢ αἱ συμπερασματικαὶ ἐκφέρονται διὰ τοῦ ὥστε. Τίθενται δὲ εἰς αὐτὰς

α) αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, ἢ τοῦ 1) ἡ ὀριστικῆς, ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρίσταται ὡς πραγματικὸν ἐπακολούθημα τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πράξεως. Δημ. 18, 120: οὕτω σκαιὸς εἶ καὶ ἀναίσθητος, ὥστε οὐ δύνασαι λογίσασθαι. 2) ἡ ὀριστικῆς τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν, ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρίσταται ὡς ἐπακολούθημα, ὅπερ ἔδυνατο νὰ ἐπέλθῃ μετὰ τὴν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πρᾶξιν. Ε. Ἀγ. 1, 26: πάντες πολεμικὰ ὅπλα παρεσκεύαζον, ὥστε τὴν πόλιν ὄντως ἐγῆθω πολέμου ἐργαστήριον εἶναι. 3) ἡ εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἂν, ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρίσταται ὡς ἐπακολούθημα, ὅπερ ἔδυνατο ἐπὶ τῇ κυρίᾳ προτάσει πρᾶξιν. Ε. Ἀν. 7, 6, 23: ἔδει τὰ ἐνέχυρα τότε λαβεῖν, ὥς μὴ ἐδύνατο ἐξαπατᾶν. Ὁμοίως λέγεται παρ' ὁμῶν: εἴθε νὰ εἶχα, γιὰ νὰ σου ἐδιδά.

ΣΗΜ. Τὸ ὥστε συνδέει καὶ παρατακτικῶς, ὡς τὸ οὖν καὶ τὸ τοῖνυν. Ὅθεν συντάσσεται καὶ μετὰ προστακτικῆς καὶ μεθ' ὑποτακτικῆς, καὶ μετ' εὐθείας ἐρωτήσεως. Ε. Συρ. 2, 9 : ἡ γυναικεία φύσις οὐδὲν χείρων τῆς τοῦ ἀνδρός· ὥστε—διδασκέτω. Πλ. Φαιδρ. 245 : τοσαῦτα ἔχω—λέγειν καλὰ ἔργα· ὥστε—μὴ φοβώμεθα. Δημ. 16, 13 : ὥστε πῶς οὐ βοηθήσουσιν ἡμῖν ;

β') Τὸ ἀπαρέμφατον 1) ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρασταται ὡς δυνατόν ἐπακολουθήμα τῆς ἐν τῇ κυρία προτάσει πράξεως. Ἄν δὲ πράγματι ἐπακολουθῇ τοῦτο ἢ μὴ, δὲν δηλοῦται. Ἡ ἄρνησις εἶνε μὴ. Ἀντὶ τοῦ ὥστε δύναται νὰ τεθῇ καὶ τὸ ὥς. Ε. Ἀν. 2, 2, 17 : πολλὴν κραυγὴν ἐποιοῦν, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν (=ὥστε καὶ οἱ πολέμιοι νὰ ἀκούωσιν, ὥστε καὶ οἱ πολέμιοι ἠδύναντο νὰ ἀκούωσι). 3, 5, 7 : ὁ ποταμὸς τοσοῦτος τὸ βάθος, ὥς μηδὲ τὰ δόρατα ὑπερέχειν. Οὕτω κεῖται κανονικῶς μετὰ συγκριτικὸν τὸ ἢ ὥστε μετ' ἀπαρεμφάτου : οἱ ἀκοντισταὶ βραχύτερον ἠκόντιζον ἢ ὥστε ἐξικνεῖσθαι 2) ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρίσταται ὡς σκοπὸς ἐπιδιωκόμενος. Πλ. Γο. 479 : πᾶν ποιοῦσιν, ὥστε μὴ διδόναι δίκην 3) ὅταν τὸ ὥστε σημαίνη ἐπὶ τῇ συνθήκῃ, ἐπὶ τῷ ὄρφ. Ε. Ἑλλ. 5, 3, 14 : πολλὰι πρεσβεῖαι ἀπήντων καὶ χρήματα, ὥστε μὴ ἐμβάλλειν (=ἐπὶ τῇ συνθήκῃ τοῦ νὰ μὴ ἐμβάλλωσι). Ἀντὶ τοῦ ὥστε ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας τίθεται συνήθως τὸ ἐφ' ᾧτε ἢ ἐφ' ᾧ μετ' ἀπαρεμφάτου ἐνεστῶτος ἢ ἀορίστου, ἢ μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος, μάλιστα προηγουμένου τοῦ ἐπὶ τούτῳ. Πλ. Ἀπ. 29 : ἀφίεμέν σε, ἐπὶ τούτῳ μέντοι, ἐφ' ᾧτε μηκέτι φιλοσοφεῖν. Θ. 1, 103 : οἱ δ' ἐν ἰθὺμῃ ξυνέβησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ' ᾧτε ἐξίασιν ἐκ Πελοποννήσου.

ΣΗΜ. Μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου τοῦ κρεμαμένου ἐκ τοῦ ὥστε εἶνε συνημμένον πολλάκις καὶ τὸ ἄν, καὶ τότε τὸ ἀπαρέμφατον ἔχει τὴν ἔννοιαν ὀριστικῆς ἱστορικῷ χρόνῳ μετὰ τοῦ ἄν, ἢ εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν. Ε. Ἀν. 6, 1, 34 : οὕτως ἐσήμεναν, ὥστε καὶ ἰδιώτην ἄν γινῶναι (=ὥστε καὶ ἰδιώτης ἄν ἔγνων). Πλ. Γο. 464 : ἡ ὄψοποιikh προσποιεῖται τὰ βέλτιστα σιτία τῷ σώματι εἰδέναι, ὥστε, εἰ δέοι ἐν παισὶ διαγωνίζεσθαι ὄψοποιόν τε καὶ ἱατρόν, λιμῷ ἄν ἀποθανεῖν τὸν ἱατρόν (=λιμῷ ἄν ἀποθάνοι ὁ ἱατρός).

2. Μετὰ τῇ ἀποφαστικῇ τσοῦτος καὶ τοιοῦτος τίθεται πολ

λάκις ἀντὶ τοῦ ὥστε ἡ ὅσος καὶ οἷος μετ' ἀπαρεμφάτου κατὰ τὸ γένος, τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν πτώσιν τῆς δεικτικῆς. Πολλάκις ἡ τοσοῦτος καὶ ἡ τοιοῦτος, παραλείπεται, καὶ τότε ἡ μὲν ὅσος ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ : τοσοῦτος ὥστε, ἡ δὲ οἷος μὲ τὸ : τοιοῦτος ὥστε. Ξ. Ἀν. 4, 8, 12 : ἀλλὰ μοι δοκεῖ τοσοῦτον χωρίον κατασχεῖν, ὅσον (= ὥστε) ἔξω τοὺς ἐσχάτους λόγους γενέσθαι τῶν πολέμιων κερμάτων. Κυ. 1, 2, 3 : οἱ Περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται ὅπως μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται, οἷοι (= ὥστε) πονηροῦ τινος ἐφίεσθαι. Ἀν. 7, 3, 22 : ὅσον μόνον γεύσασθαι ἑαυτῷ κατέλιπε. Πλ. Πρωτ. 452 : καλὸν τέ ἐστὶν ἡ ἐπιστήμη καὶ οἶον ἄρχειν ἀνθρώπου.

7. Ἡ ὑποτακτικὴ καὶ ἡ εὐκτικὴ ἐν ταῖς ὑποθετικαῖς, ἀναφορικαῖς καὶ χρονικαῖς προτάσεσι (§ 74).

Αἱ ὑποθετικαί, ἀναφορικαὶ καὶ χρονικαὶ προτάσεις συμφωνοῦσιν ἐν τῇ χρήσει τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἂν καὶ τῆς εὐκτικῆς ἀνευ τοῦ ἂν ἐν ταῖς ἐξῆς περιστάσεσι.

α) ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ πράξις τις ὡς μέλλουσα ἢ προσδωκωμένη, τίθεται ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἂν, ὅπερ τίθεται ἀμέσως μετὰ τὸν ὑποθετικὸν σύνδεσμον εἰ, μετὰ τὸ ἀναφορικὸν καὶ μετὰ τοὺς χρονικοὺς συνδέσμοις. Τὸ ἂν μετὰ τοῦ εἰ καὶ μετὰ τινων χρονικῶν συνδέσμων συνάπτεται εἰς μίαν λέξιν (ἐάν, ἐπὶάν, ἐπειδάν, ὅταν, ὅπόταν). Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται συνήθως μέλλον. Πλ. Γο. 503 : ἐὰν ζητῆς καλῶς, εὐρήσεις. Ξ. Ἀν. 1, 3, 15 : τῷ ἀνδρί, ὃν ἂν ἔλῃσθε, πείσομαι. 2, 3, 29 : ἐπειδὴν διαπράξωμαι, ἢ δέομαι, ἤξω

ΣΗΜ. Ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ δύναται ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἂν νὰ τεθῇ εὐκτικὴ ἀνευ τοῦ ἂν.

β) Ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεώς τινος, τίθεται

1) ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἂν, ὅταν ἡ ἐπανάληψις ἐκφράζεται γενικῶς καὶ δὲν ἀναφέρεται εἰς ὀρισμένον χρόνον. Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται ἐνεστώς (ἢ γνωμικὸς ἀόριστος). Ξ. Ἀπ. 4, 3, 14 : ἐὰν τις τὸν ἥλιον ἀναιδῶς ἐγχειρῇ θεᾶσθαι, τὴν ὄψιν ἀφαιρεῖται. Ξ. Κυ. 1, 2, 7 : οἱ Πέρται, ὃν ἂν γινῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀπο-

διδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δὲ, κολλάουσιν ἰσχυρῶς. Φιλή. 156 : μαινόμεθα, ὅποταν ὀργιζώμεθα. Δημ. 20, 15 : οἱ τύραννοι πλούτιον, ὃν ἂν βούλονται, παραχρῆμ' ἐποίησαν (= συνήθως ποιοῦσι).

2) Εὐκτική ἄνευ τοῦ ἄν, ὅταν ἡ ἐπανάληψις ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν. Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει κεῖται τότε παρατατικός, σπανιώτερον παρατατικὸς μετὰ τοῦ ἄν ἢ ὀριστος μετὰ τοῦ ἄν. Ξ. Ἀπ. 1, 3, 3 : Σωκράτης οὐκ ἔπινεν, εἰ μὴ διψῶν. Κυ. 8, 1, 39 : Κύρος οὗς τινας ὀρώη τὰ καλὰ διώκοντας, πάσαις τιμαῖς ἐγέραιεν. Ξ. Ἀν. 1, 2, 7 : Κύρος ἐθήρευνεν, ὅποτε βούλοιο γυμνάσαι ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἵππους.

γ') ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τι ὡς ἀπλῇ σκέψις τοῦ λέγοντος, τίθεται εὐκτική ἄνευ τοῦ ἄν. Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει, τίθεται συνήθως εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν. Πλ. Γο. 468 : εἰ ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι, ἐλοίμην ἂν ἀδικεῖσθαι. Ξ. Ἀν. 1, 3, 17 : ὀκνοῖην ἂν εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίνειν, ἃ ἡμῖν δοίη.

ΣΗΜ. Ἐν πάσαις ταύταις ταῖς περιστάσεσιν ἡ ἄρνησις εἶνε μὴ.

8. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς λόγοις. (§ 75).

1. Οἱ ὑποθετικοὶ λόγοι σύγκεινται ἐκ δύο προτάσεων, ὧν ἡ περιέχουσα τὴν ὑπόθεσιν λέγεται ἡγουμένον ἢ πρότασις, ἡ δὲ κυρία λέγεται ἐπόμενον ἢ ἀπόδοσις. Ἐν τῷ ἡγουμένῳ ἡ ἄρνησις εἶνε μὴ.

2. Ὑπάρχουσι 4 εἴδη ὑποθετικῶν λόγων.

α) ἐν τῷ ἡγουμένῳ τίθεται ὀριστική παντὸς χρόνου, ὅταν ὁ λέγων θέτῃ τὴν διὰ τοῦ ἡγουμένου ἐκφραζομένην κρίσιν ὡς ἀληθεῖ, ἵνα ἐξ αὐτῆς ἐξαγάγῃ συμπέρασμα. Ἄν δὲ ἡ διὰ τοῦ ἡγουμένου ἐκφραζομένη κρίσις πραγματικῶς ἀληθεύῃ ἢ μὴ, δὲν δηλοῦται. Ἐν τῷ ἐπομένῳ τίθεται ὁμοίως ὀριστική παντὸς χρόνου· δύνανται δὲ νὰ τεθῶσι καὶ αἱ λοιπαὶ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων. Εὐρ. Ἀπ. : εἰ θεοὶ τι δρῶσιν αἰσχρόν, οὐκ εἰσι θεοί. Πλ. Πολ. 408 : εἰ μὲν θεοῦ ἦν (Ἀσκληπίος), οὐκ ἦν αἰσχροκερδής, εἰ δὲ αἰσχροκερδής, οὐκ ἦν θεοῦ. — Εἰ βούλει, λέγε. — εἰ βούλει, ἴωμεν.

ΣΗΜ. α. Ἐν ζωηρῷ λόγῳ ἀντὶ τοιαύτης ὑποθετικῆς προτάσεως, δύναται νὰ τεθῇ ἐρωτηματική. Δημ. 18, 274 : ἀδικεῖ τις ἐκῶν;

δρῆγῃ καὶ τιμωρίᾳ κατὰ τοῦτου. ἐξήμαρτέ τις ἄκων; συγγνώμη τοῦτω.

ΣΗΜ. β'. Ἐν ταῖς διὰ τοῦ εἰ μὴ ἄρα ἐκφερομέναις εἰρωνικαῖς ὑποθετικαῖς προτάσεσι κεῖται πάντοτε ὀριστική. Πλ. Ἀπ. 17 : εἰ μὴ ἄρα δεινὸν καλοῦσι τὸν ἀλήθη λέγοντα.

β') Ἐν τῷ ἡγουμένῳ τίθεται ὑποτακτική μετὰ τοῦ ἄν, ὅπερ μετὰ τοῦ ὑποθετικοῦ συνδέσμου εἰ ἐνοῦται εἰς τὸ ἐάν (ἐξ οὗ τὸ ἄν καὶ ἦν).

1) Ὅταν ὁ λέγων παριστᾷ τὴν ὑπόθεσιν δυνατὴν καὶ προσδοκώμενην (ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἄν δύναται νὰ τεθῇ καὶ ἡ ὀριστικὴ τοῦ μέλλοντος). Ἐν τῷ ἐπομένῳ τίθεται συνήθως μέλλον. Πλ. Γο. 503 : ἐάν ζητῆς καλῶς, εὐρήσεις. Δημ. 22, 37 : εἰ μὲν ἀπογνώσεσθε, ἐπὶ ταῖς λέγουσι τὸ βουλευτήριον ἔσται, ἐάν δὲ καταγνώτε, ἐπὶ τοῖς ἰδιώταις.

ΣΗΜ. α'. Ἐν τῷ πλάγιῳ λόγῳ ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἄν ἡ τῆς ὀριστικῆς τοῦ μέλλοντος δύναται νὰ τεθῇ εὐκτική ἀνεῦ τοῦ ἄν.

ΣΗΜ. β'. Τὸ τῆς κοινῆς γλώσσης ἀρκεῖ μόνον νὰ (Λατ. *dummodo*) δηλοῦται ἐν τῇ παλαιᾷ τῶν Ἑλλήνων γλώσσῃ διὰ τοῦ ἐάν μόνον μεθ' ὑποτακτικῆς. Σοφ. Αἴ. 628 : ἐπαίνου τεύξεται, ἐάν μόνον τὸ ταχθὲν εὖ τολμᾷ τελεῖν. ἢ διὰ τοῦ μόνον μετὰ προστακτικῆς. Ξ. Ἀν. 5, 7, 10 : ἀρχέτω μόνον ἀγαθόν τι ποιῶν ὑμᾶς φαιnéσθω.

ΣΗΜ. γ'. Προστακτικὴ, μεθ' ἧς εἶνε συνημμένη ὀριστικὴ μέλλοντος, εἶνε ζωηροτέρα ἐκφρασίς τοῦ ἐάν μεθ' ὑποτακτικῆς. Πλ. Θεαιτ. 154 : σμικρὸν λαβὲ παράδειγμα καὶ πάντα εἴσει ἃ βούλομαι (=ἐάν σμικρὸν παράδειγμα λάβῃς, πάντα εἴσει κτλ.).

2) Ὅταν σημαίνεται γενικῶς ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεώς τινος. Ἐν τῷ ἐπομένῳ τίθεται ὀριστικὴ ἐνεστώτος ἢ γνωμικὸς ἀόριστος. Ὅταν δὲ ἡ ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεώς τινος ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν, τότε τίθεται ἐν μὲν τῷ ἡγουμένῳ εὐκτική, ἐν δὲ τῷ ἐπομένῳ παρατατικός (σπανιώτερον παρατατικός μετὰ τοῦ ἄν ἢ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἄν). Ξ. Ἀπ. 4, 3, 14 : ἐάν τις ἀναιδῶς τὸν ἥλιον ἐγχειρῇθε ἅσθαι, τὴν ὄψιν ἀφαιρεῖται. Ἀπ. 1, 3, 5 :

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς εὐκτικῆς εὐρηται ἐνίοτε ὁ παρατατικός. Ε. Ἀγ. 11, 3 : ἐμίσει οὐκ εἴ τις κακῶς πάσχων ἡμύνετο, ἀλλ' εἴ τις εὐεργετούμενος ἀχάριστος φαίνοιτο.

γ') Ἐν τῷ ἡγουμένῳ τίθεται εὐκτική, ὅταν ὁ λέγων παριστᾷ τὴν ὑπόθεσιν ὡς ἀπλὴν ἑαυτοῦ σκέψιν. Ἐν τῇ ἀποδόσει τίθεται συνήθως εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν. Πλ. Γο. 468 : εἰ ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι, ἐλοίμην ἂν ἀδικεῖσθαι. Σοφ. Πλ. 548 : φαίη ἂν ἡ θανοῦσα, εἰ φωνὴν λαβοί.

δ') Ἐν τῷ ἡγουμένῳ τίθεται ὀριστική τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἐν δὲ τῷ ἐπομένῳ ὀριστική τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν ὁ λέγων παριστᾷ τὴν ὑπόθεσιν, ἐπομένως καὶ τὴν ἀπόδοσιν, ὡς μὴ πραγματικήν. Πρὸς τὸ μὴ πραγματικὸν τούτων ἀντιτίθεται πολλάκις τὸ πραγματικὸν διὰ τοῦ νῦν δέ. Ε. Ἀπ. 4, 32 : φῶς εἰ μὴ εἴχομεν, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἂν ἦμεν. Πλ. Ἀπ. 36 : εἰ τριάκοντα μόναι μετέπεσον τῶν ψήφων, ἀπεπεφεύγη ἂν. Θεαιτ. 143 : εἰ μὲν ἦν καλός, ἐφοβούμην ἂν σφόδρα λέγειν—· νῦν δὲ οὐκ ἔστι καλός—· ἀδεῶς δὲ λέγω.

9. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν λόγων (§ 76).

1. Πολλάκις τὸ ἡγούμενον τοῦ ὑποθετικοῦ λόγου ἐλλείπει εὐκόλως ἐκ τῶν ἡγουμένων νοούμενον, ἢ λανθάνει ἐν τινι λέξει τῆς προτάσεως, συνήθως δὲ ἐν μετοχῇ. Ε. Κυ. 8, 2, 21 : οὐκ ἐσθίουσι πλείω ἢ δύνανται φέρειν διαρραγεῖεν γὰρ ἂν (δηλ. εἰ πλείω ἐσθίοιεν ἢ δύνανται φέρειν). Θ. 2, 11 : οὕτω γὰρ πρὸς τὸ ἐπιέναι τοῖς ἐνανγῶν μὲν τις (—εἰ μὲν τις ὁμολογῇ) ἀδικεῖν, ἀπαθνήσκει, ἐὰν δ' ἀμφισβητῇ, ἐλέγχεται. Ε. Ἀπ. 1, 4, 14 : οὔτε βοὸς ἂν ἔχων σῶμα, ἀνθρώπου δὲ γνώμην, ἢ δύνατ' ἂν πράττειν ἃ ἐβούλετο (—οὔτε βοὸς εἰ εἶχε σῶμα κτλ.).

2. Ὅταν δύο ὑποθετικαὶ προτάσεις διὰ τοῦ εἰ (ἐὰν) μὲν—εἰ (ἐὰν) δὲ ἀντιτίθενται πρὸς ἀλλήλας, ἀποσιωπᾶται ἐνίοτε ἡ ἀπόδοσις τῆς ἀντιτιθέμενης ἀπὸ τοῦ ἡγουμένου. Ε. Ἀπ. 3, 1, 9 : εἰ

μὲν διαγιγνώσκειν σε τοὺς ἀγαθοὺς καὶ τοὺς κακοὺς ἐδίδαξεν (δηλ. καλῶς ἔχει)· εἰ δὲ μή, τί σοι ὄφελος ὦν ἔμαθες;

3. Τὸ εἰ μὴ μετὰ ἄρνησιν ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ πλήν· διὸ πολλάκις ἐπιφέρεται μετ' αὐτὸ δεύτερον εἰ. Πλ. Γο. 480 : οὐ χρήσιμος οὐδὲν ἢ ῥητορικὴ ἡμῖν, εἰμὴ (=πλήν) εἰ τις ὑπολάβῃ κτλ.

4. Τὸ εἰ δὲ μὴ ἄνευ ῥήματος κεῖται ἐπὶ τῆς σημασίας, ἐφ' ἧς καὶ παρ' ἡμῖν, δηλ. ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἄλλως ἢ ἐν ἐναντία περιπτώσει, μάλιστα μετὰ τὸ εἰ μὲν, εἰ μὲν, ἢ μετὰ ἀπαγόρευσιν. Ε. Κυ. 3, 1, 35 : πρὸς τῶν θεῶν μὴ οὕτω λέγε· εἰ δὲ μὴ οὐ θαρροῦντά με ἔξεις.

5. Ἐνίοτε δύο ὑποθέσεις ἔχουσι μίαν κοινὴν ἀπόδοσιν, ὅταν ἡ μὲν μία εἴνε γενικωτέρα, ἡ δὲ ἑτέρα μερικωτέρα. Δημ. 8, 17 : εἰ δ' ἅπαξ διαλυθήσεται, τί ποιήσομεν, ἂν ἐπὶ Χερρόνησον ἴῃ;

6. Χάριν παρομοιώσεως ἐπιφέρεται πολλάκις μετὰ πρότασιν τινα λόγος ὑποθετικὸς διὰ τοῦ ὥσπερ ἂν εἰ. Τὸ ῥῆμα τῆς ἀποδόσεως νοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων. Τὸ εἰ ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς τούτοις λόγοις συντάσσεται μετ' εὐκτικῆς ἢ μεθ' ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου. Ε. Κυ. 1, 3. 2 : Κύρος εὐθὺς ἡσπάζετο αὐτόν, ὥσπερ ἂν (δηλ. ἀσπάζοιτο) εἴ τι· πάλαι φιλῶν ἀσπάζοιτο. Ἰσ. 4, 69 : πρὸς μόνους τοὺς ἡμετέρους προγόνους συμβαλόντες διεφθάρησαν, ὥσπερ ἂν (δηλ. διεφθάρησαν) εἰ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπολέμησαν. Ἐνίοτε ἔλλειπει καὶ τὸ ἡγούμενον. Ἰσ. 4, 148 : τὴν ἐδὸν διεπορεύθησαν, ὥσπερ ἂν εἰ προπεμπόμενοι (=ὥσπερ ἂν διεπορεύθησαν, εἰ διεπορεύθησαν προπεμπόμενοι). Ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης ἀπέβη τὸ ὥσπερ ἂν εἰ (ἢ ὥσπερανεῖ) ἴσον τῷ ὥσπερ, τρόπον τινά. πρβ. καὶ τὸ ὥσπερεῖ. Πλ. Λυ. 222 : μόγις πῶς ἑμαυτὸν ὥσπερεῖ συναγείρας εἶπον.

7. Αἱ ὑποθετικαὶ προτάσεις γίνονται παραχωρητικαί, ὅταν ἀμέσως πρὸ τοῦ εἰ (εἰάν, ἂν, ἦν) κεῖται τὸ καὶ ἢ τὸ οὐδέ, ἢ μετὰ τὸ εἰ τὸ καί. γνωμ. : γελᾷ δ' ὁ μῶρος, κἂν τι μὴ γελοῖον ἦ. Ε. Ἀν. 3, 2, 22 : οἱ ποταμοί, εἰ καὶ πρόσω τῶν πηγῶν ἄποροί εἰσι, προῖοσι πρὸς τὰς πηγὰς διαβατοὶ γίγνονται.

8. Δύο ὑποθετικαὶ προτάσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ λέγων ἀφίνει τὴν ἐκλογὴν, ἐκφέρονται διὰ τοῦ εἴτε—εἴτε, εἰάν τε—εἰάν τε, ἂν τε, ἦν τε—ἦν τε. Ε. Ἑλλ. 1, 6, 5 : εἴτε Λύσανδρος εἴτε ἄλλος

τις ἐμπειρότερος περὶ τὰ ναυτικά βούλεται εἶναι, οὐ κωλύω. Κυ. 3, 3, 17: ἴσοι ὄντες μαχοῦμεθα, ἣν τε ἐνθάδε ἐπιόντας αὐτοὺς δε-
χώμεθα, ἣν τε ἐπ' ἐκείνους ἰόντες τὴν μάχην συνάπιωμεν.

10. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσι (§ 77).

Αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ τῶν ἀναφορικῶν ἐπιρρημάτων.

1. Προσδιοριστικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις, αἵτινες προσδιορίζουσι μίαν τινὰ λέξιν τῆς κυρίας προτάσεως κειμένην ἢ νοουμένην συντάσσονται ὡς ἀνεξάρτητοι προτάσεις· ὅθεν τίθενται ἐν αὐταῖς αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων. Π ἄρνησις εἶνε οὐ, ἂν ἡ ἀναφορικὴ πρότασις εἶνε πρότασις κρίσεως, μή, ἂν εἶνε πρότασις ἐπιθυμίας. ὡς: ἔστι δίκης ὀφθαλμός, θς τὰ πάνθ' ὀρά. Ξ. Κυ. 1, 1, 4: Κῦρος ἤρξε πημπόλλων ἐθνῶν, ὧν οὐδ' αὖ τὰ ὀνόματα ἔχοι τις εἰπεῖν. Πλ. Μεν. 89: εἰς καλὸν ἤμῃν Ἄνυτος ὃ δε παρακαθεζέτο, ᾧ μεταδῶμεν τῆς ζητήσεως. Λυ. 49, 61: οὐκ ἄξιον τοῖς λόγοις πιστεῦσαι μᾶλλον ἢ τοῖς ἔργοις καὶ τῷ χρόνῳ, ὃν ὑμεῖς σαφέστατον ἔλεγχον τοῦ ἀληθοῦς νομίσατε.

2. Αἰτιολογικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν, αἵτινες περιέχουσιν αἰτιολογικὴν ἔννοιαν, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως. Πρ. 1, 31: Αἱ Ἀργεῖαι ἐμακάριζον τὴν μητέρα αὐτῶν, αἶων τέκνων ἐκύρησεν (=ὅτι τοιούτων τέκνων ἐκύρησε).

3. Τελικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν, αἵτινες σημαίνουσι σκοπὸν, τίθεται ἡ ὀριστικὴ τοῦ μέλλοντος, ἡ δὲ ἄρνησις εἶνε μή. Ξ. Ἑλλ. 2, 2, 2: ἔδοξε τῷ δήμῳ τριάκοντα ἀνδρας ἐλέσθαι, οἱ τοὺς πατέρας νόμους συγγράψουσιν (=ὅπως συγγράψουσιν).

4. Ἀναφορικαὶ προτάσεις τῆς ἀκολουθίας. Ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν, αἵτινες σημαίνουσιν ἀκολουθίαν, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν προτάσεων τῆς κρίσεως. ἡ ἄρνησις εἶνε οὐ. Δημ. 1, 15: τίς οὕτως εὐχθῆς ἐστίν, ὅστις ἀγνοεῖ τὸν ἐκείθεν πόλεμον δεῦρο ἦζοντα (=ὥστε νὰ ἀγνοῇ).

5. Ὑποθετικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν, αἵτινες περιέχουσιν ὑπόθεσιν καὶ δύνανται νὰ μετα-

βληθῶσιν εἰς ὑποθετικάς προτάσεις, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις αὐτίνες, τίθενται καὶ ἐν ταῖς ἰσοδυναμείαις ὑποθετικάις. Ἡ ἄρνησις εἶνε μή.

α') ὀριστική. Πλ. Ἀπ. 21 : ἃ μὴ οἶδα (=εἰ τι μὴ οἶδα), οὐδὲ οἶμαι εἰδέναι. Ε. Ἀν. 5, 7, 27 : ἐπνίγετο, ὅς τις νεῖν μὴ ἐτύγχανεν ἐπιστάμενος (=εἰ τις μὴ ἐτύγχανε κτλ.)

β.) ὑποτακτική μετὰ τοῦ ἂν κατὰ τὰ ἐν § 74 εἰρημένα ἦτοι : 1 ὅταν σημαίνεται πρᾶξις προσδοκωμένη. Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται συνήθως μέλλον. Ε. Ἀν. 1, 3, 15 : τῷ ἀνδρί, ὃν ἂν ἐλθῃ, πείσομαι.

ΣΗΜ. Ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ δύναται ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἂν νὰ τεθῇ ἡ εὐκτική ἄνευ τοῦ ἂν.

2) ὅταν σημαίνεται γενικῶς ἄοριστος ἐπανάληψις πράξεώς τινος. Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται συνήθως ἐνεστώς. Ὅταν δὲ ἡ ἄοριστος ἐπανάληψις τῆς πράξεως ἀναφέρεται εἰς τὸ παρελθόν, τίθεται εὐκτική, ἐν δὲ τῇ κυρίᾳ προτάσει παρατατικός (σπανιώτερον παρατατικός μετὰ τοῦ ἂν ἢ ἄριστος μετὰ τοῦ ἂν). Ε. Κν. 1, 2, 7 : οἱ Πέρται ὃν ἂν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δέ, κολάζουσιν ἰσχυρῶς. 8, 1, 39 : Κῦρος οὗς τινες ὀρώη τὰ καλὰ διώκοντας, πάσαις τιμαῖς ἐγέραιεν.

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς εὐκτικῆς κεῖται ἐνίστη ὁ παρατατικός. Ε. Ἀγ. 7, 1 : Ἀγησίλαος, ὅπου ᾤετο τὴν πατρίδα ὠρελήσειν, οὐ κινδύνων ἀρίστατο, οὐ χρημάτων ἐφείδετο.

γ.) εὐκτική, ὅταν σημαίνεται τι ὡς ἀπλῆ σκέψις τοῦ λέγοντος (§ 74). Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται εὐκτική μετὰ τοῦ ἂν. Ε. Ἀν. 1, 3, 17 : ἐκνόησαν ἂν εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίνειν, ἃ ἡμῖν δοίη (=εἰ τινα ἡμῖν δοίη).

ΣΗΜ. Καθ' ἑλξιν τίθεται ἔτι εὐκτική, ὅταν ἡ ἀναφορική πρότασις εἶνε συνδεδεμένη μετ' εὐκτικῆς δηλούσης ἐπιθυμίαν, ἢ μεθ' ὑποθετικῆς προτάσεως τοῦ γ'. εἶδους. Ὅμ. Ρ. 640 : εἴη δ' ὅς τις ἐταῖρος ἀπαγγεῖλει Πηλεΐδῃ. Πλ. Φαίδ. 72 : εἰ ἀποθνήσκῃ πάντα, ὅσα τοῦ ζῆν μεταλάβοι, ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τεθῆναι. Ὅμοιως τίθεται καθ' ἑλξιν ὀριστική ἱστορικοῦ χρόνου ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει, ἥτις εἶνε συνδεδεμένη μετὰ προτάσεως σημαίνουσας ὅτι ἔπρεπε τι νὰ γίνηται ἢ νὰ γείνη, ὅπερ ὁμῶς δὲν γίνεσθαι.

ἢ δὲν ἔγεινεν ἢ μεθ' ὑποθετικῆς προτάσεως τοῦ δ'. εἰδους. Δημ. 8, 1: ἔδει μὲν τοὺς λέγοντας λέγειν ὃ ἕκαστος ἡρεῖτο.

9. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς χρονικαῖς προτάσεσι. (§ 78).

Αἱ χρονικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τοῦ ὅτε, ὁπότε, ἡνίκα, ἐπεὶ καὶ ἐπειδή, ὡς, ἕως, μέχρι, ἄχρι, πρὶν, ἐν ᾧ, ἔξ οὗ ἢ ἀφ' οὗ. Τίθεται δὲ ἐν αὐταῖς

α.) ἡ ὀριστική, ὅταν σημαίνεται τι πραγματικόν. Ε. Ἑλλ. 3, 4, 25: ὅτε αὕτη ἡ μάχη ἐγένετο, Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὦν. Κυ. 5, 2, 22: ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο, παρὴν ὁ Γωβρύας. Ἑλλ. 7, 5, 16: ὡς εἶδον τοὺς πολεμίους συνέρρχαν. Ἀν. 4, 2, 4: ταῦτα ἐποιοῦν, μέχρι σκότος ἐγένετο. 2, 2, 15: ἐν ᾧ ὠπλίζοντο, ἦκον οἱ σκοποί.

β.) ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, ὡς ἐν ταῖς ὑποθετικαῖς προτάσεσι. τὸ ἄν τίθεται ἀμέσως μετὰ τὸν χρονικὸν σύνδεσμον (ἡνίκ' ἄν, ἕως ἄν, πρὶν ἄν), ἢ ἐνοῦται μετ' αὐτοῦ εἰς μίαν λέξιν (ὅταν, ἐπὶ ἄν, ἐπειδάν). ἰδ. § 74.

1) Ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ πράξις προσδοκωμένη. Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται συνήθως μέλλον. Ε. Ἀν. 3, 3, 27: ἐπειδὴν διαπράξωμαι ἃ δεόμεναι, ἦξω.

2) Ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ γενικῶς ἀόριστος ἐπανάληψις τῆς πράξεως. Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται συνήθως ἐνεστώς. Φιλή. 156: μινόμεθα, ὁπότεν ὀργιζώμεθα. Ὅταν ἡ ἀόριστος ἐπανάληψις τῆς πράξεως ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν, τίθεται εὐκτική ἄνευ τοῦ ἄν, ἐν δὲ τῇ κυρίᾳ προτάσει παρατατικός (σπανιώτερον παρατατικός μετὰ τοῦ ἄν ἢ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἄν). Ε. Ἀν. 1, 2, 7: Κῦρος ἐθήρευνεν, ὁπότε βούλοιτο γυμνάσαι ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἵππους.

γ.) Εὐκτική, ὅταν παρίσταται τι ὡς ἀπλῇ σκέψις τοῦ λέγοντος (§ 74) Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν. Ε. Κυ. 1, 6, 26: ὁπότε, ὦ πάτερ, ἔχαιεν μὲν τὰ ἐπιτήδεια οἱ στρατιῶται, ὑγιαίνουσιν δέ, πονεῖν δὲ δύναιντο, τὰς δὲ πολεμικὰς τέχνας ἡσκηκότες εἶεν—, οὐκ ἄν τις σοὶ δοκοίη σωφρονεῖν διαγωνίζεσθαι βουλόμενος πρὸς τοὺς πολεμίους;

ΣΗΜ. Καθ' ἑλξιν τίθεται ἐν τῇ χρονικῇ προτάσει ὀριστικὴ ἱστορικὸν χρόνον, ὅταν εἴνε συνδεδεμένη μετὰ προτάσεως σημαίνουσας ὅτι ἔπρεπε τι νὰ γίνηται ἢ νὰ γείνη, ὅπερ ὅμως δὲν γίνεται ἢ δὲν ἔγεινεν, ἢ μετὰ ὑποθετικῆς προτάσεως τοῦ δ'. εἰδους. Ἰσ. 4, 19 : ἐχρῆν καὶ τοὺς ἄλλους μὴ πρότερον περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων συμβουλεύειν, πρὶν περὶ τῶν ὁμολογημένων ἐδίδαξαν.

Παράρτημα περὶ τοῦ πρὶν (§ 79).

1. Ὅταν ἡ κυρία πρότασις εἴνε ἀρνητικὴ, τὸ πρὶν συντάσσεται α) μεθ' ὀριστικῆς ἀορίστου, ἂν πρόκειται νὰ δηλωθῇ πραγματικόν τι (ἐνταῦθα τὸ πρὶν δύναται νὰ ἐξηγητῇ διὰ τοῦ εἰμὴ ἀφ' οὗ, ἢ διὰ τοῦ ἕως). Ε. Ἀν. 3, 4, 16 : οἱ πολέμιοι οὐ πρότερον πρὸς ἡμᾶς τὸν πόλεμον ἐξέφηναν, πρὶν (=εἰμὴ ἀφ' οὗ) ἐνόμισαν καλῶς τὰ ἑαυτῶν παρσκευάσθαι. 4, 2, 26 : ὁ δὲ οὐκ ᾔθελε Κύρῳ εἰς χειρας ἰέναι, πρὶν (=ἕως) ἡ γυνὴ αὐτὸν ἔπεισε.

β) μεθ' ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἂν ἢ μετ' εὐκτικῆς κατὰ τὰ εἰρημένα (§ 74 β'). Ε. Οἰκ. 3, 4 : ἐγὼ σε οὐκέτι ἀφήσω πρὶν ἂν μοι ἀ υπέσχῃσαι ἀποδείξῃς. Ἰσ. 4, 24 : μηδὲνα φίλον ποιοῦ πρὶν ἂν ἐξετάσῃς πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις. Ε. Ἀν. 4, 2, 2 : Κύρος υπέσχετο τοῖς φυγάσι μὴ πρότερον παύσεσθαι, πρὶν αὐτοὺς καταγάγῃ οἰκαδε.

2. Ὅταν ἡ κυρία πρότασις εἴνε θετικὴ, τὸ πρὶν συντάσσεται ἀείποτε μετ' ἀπαρεμφάτου. Ε. Ἀν. 4, 10, 19 : πρὶν καταλῦσαι τὸ στράτευμα πρὸς ἄριστον, βασιλεὺς ἐφάνη.

ΣΗΜ. Πολλάκις τὸ πρὶν συντάσσεται μετ' ἀπαρεμφάτου, καὶ ὅταν ἡ κυρία πρότασις εἴνε ἀρνητικὴ, ὡς τῶν ἐπισταμένων νῦν, πρὶν μαθεῖν, οὐδεὶς ἠπίστατο.

Οἱ ὀνομαστικοὶ τύποι τοῦ ῥήματος

α. Τὸ ἀπαρέμφατον (§ 80).

Τὸ ἀπαρέμφατον εἴνε κυρίως οὐχὶ ἑγκλισις, ἀλλὰ ῥηματικὸν οὐσιαστικὸν οὐδετέρου γένους.

Ἡ μὲν ῥηματικὴ αὐτοῦ φύσις φαίνεται ἐκ τῶν ἐξῆς· α) ὅτι προσ-

διορίζεται οὐχὶ δι' ἐπιθέτων, ἀλλὰ δι' ἐπιρρημάτων, ὡς καὶ τὰ ῥήματα. π. χ. τὸ πρὸ τῆς πατρίδος καλῶς ἀποθνήσκειν· εἴ) ὅτι ἐκάστου ῥήματος ὑπάρχει οὐχὶ ἐν ἀπαρέμφατον, ἀλλὰ πλείονα κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὸν χρόνον. π. χ. ποιεῖν, ποιεῖσθαι, ποιήσκειν, ποιήσασθαι, ποιηθῆσθαι, ποιῆσαι, ποιήσασθαι, ποιηθῆναι, πεποιηκέναι, πεποιῆσθαι· γ') ὅτι συνάπτεται μετ' αὐτοῦ τὸ ἄν· δ') ὅτι δέχεται ἀντικείμενον, ὡς καὶ τὰ ῥήματα. π. χ. τὸ τοῖς νόμοις πείθεσθαι. Ἡ δὲ ὀνομαστικὴ αὐτοῦ φύσις φαίνεται· α) ἐκ τοῦ ὅτι δέχεται τὸ ἄρθρον· εἴ) ἐκ τοιούτων μάλιστα χωρίων, ἐν οἷς εἶνε συνημμένον μετ' ἄλλου οὐσιαστικοῦ. Ὁμ. Κ, 174 : ἡ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος Ἀχαιοῖς, ἧς βιώναι. Θεόγν. 255 : κάλλιστον τὸ δικαιοτάτον, λῶστον δ' ὑγιαίνειν. Εὐρ. Ἡρακλ. 476 : γυναικὶ σιγῇ καὶ τὸ σωφρονεῖν κάλλιστον.

1. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου (§ 81).

Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε

α) αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον τῆς κυρίως προτάσεως (ταυτοπροσωπία).

Ξ. Ἀν. 1, 4, 13 : Κῦρος ὑπέσχετο ἀνδρὶ ἐκάστῳ δώσειν πέντε ἀργυρίου μνᾶς. Κυ. 1, 4, 2 : Ὁ Κῦρος διὰ τὸ φιλομαθὴς εἶναι πολλὰ τοὺς παρόντας ἀνηρώτα.

Ἐπὶ ταυτοπροσωπίας δὲν ἐπαναλαμβάνεται τὸ ὑποκείμενον ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου. Ὅταν δ' ὁμοῦς εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐκφρασθῇ μετ' ἐμφάσεως, μάλιστα ἐπὶ ἀντιθέσεων, τότε ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου ἐπαναλαμβάνεται διὰ τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας κατ' ὀνομαστικὴν ἢ κατ' αἰτιατικὴν, ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου προσώπου διὰ τῆς αὐτός. Ξ. Ἀν. 7, 1, 30 : εὐχομαι, πρὶν ταῦτα ἐπιθεῖν ὑφ' ὧν γενόμενα, μυρίας ἐμέ γε κατὰ γῆς ὀργυίας γενέσθαι. Δη. 9, 74 : εἰ δ' οἴεσθε Χαλκιδῆας τὴν Ἑλλάδα σώσειν ἢ Μεγαρέας, ὑμεῖς δ' ἀποδράσεσθαι τὰ πράγματα, οὐκ ὀρθῶς οἴεσθε. Θ. 4, 28 : Κλέων οὐκ ἔφη αὐτός, ἀλλ' ἐκείνων στρατηγεῖν.

ΣΗΜ. Τὸ οἶμαι, ἡγοῦμαι, φημί μετὰ τοῦ δεῖν ἢ τοῦ χρῆναι ἀποτελοῦσι τρόπον τινὰ ἐν ῥήμα· διὰ τοῦτο τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐκ τοῦ δεῖν ἢ χρῆναι κρεμαμένου ἀπαρεμφάτου, ἂν εἶνε τὸ αὐτὸ με

τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἡγοῦμαι, οἶμαι, φημί, νοεῖται κατ' ὀνομαστικὴν. Πλ. Πρωτ. 316 : *μόνος οἶει δεῖν διαλέγεσθαι*. Δημ. 51, 1 : *ποίηκα τοῦτ' ἐγώ· διὸ, φημί δεῖν αὐτὸς στεφανοῦσθαι*.

β') διάφορον τοῦ ὑποκειμένου τῆς κυρίας προτάσεως (έτεροπρὸ σωπία), καὶ τότε τίθεται κατ' αἰτιατικὴν. Ε. Ἀν. 2, 2, 17 : *(οἱ Ἕλληνες) πολλὴν κραυγὴν ἐποιοῦν, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν*.

ΣΗΜ. α'. Ὅταν ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε τὸ γενικὸν τινά, παραλείπεται. Με. 96 : *δεῖ γράμματα μαθεῖν καὶ μαθόντων ἔχειν*.

ΣΗΜ. β'. Ὅταν ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος, ἐξ οὗ κρέμαται τὸ ἀπαρέμφατον, δὲν ἐπαναλαμβάνεται ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου, τὸ δὲ κατηγορούμενον καὶ ὁ μετοχικὸς αὐτοῦ προσδιορισμὸς τίθεται ἢ κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ ἀντικειμένου τούτου καθ' ἑλξιν, ἢ κατ' αἰτιατικὴν. Ε. Ἑλλ. 1, 5, 2 : *Κύρου ἐδέοντο ὡς προθυμοτάτου γενέσθαι*. Κυ. 7, 2, 23 : *ἐδέοντό μου προστάτην γενέσθαι*. Ἱππ. 7, 1 : *παντὶ προσήκει ἄρχοντι φρονίμῳ εἶναι*. Ἀν. 1, 2, 1 : *παραγγέλλει τῷ Κλεάρχῳ λαβόντι ἥκειν ὅσον ἦν αὐτῷ στράτευμα, καὶ Ξενία ... ἥκειν παραγγέλλει λαβόντα τοὺς ἄνδρας*.

2. Τὸ ἀπαρέμφατον μετ' ἄρθρου (§ 82).

Τὸ σύναρθρον ἀπαρέμφατον δεικνύει σαφέστερον τὴν ὀνομαστικὴν αὐτοῦ φύσιν. Τίθεται δέ, ὡς καὶ πᾶν ὄνομα, ὡς ὑποκείμενον, ἢ κατηγορούμενον, ἢ ἀντικείμενον, ἢ προσδιορισμός. γνωμ. νέοις τὸ σιγαῖν κρείττον ἐστὶ τοῦ λαλεῖν. Πλ. Γο. 469 : *τοῦτ' ἐστὶ τὸ μέγα δύνασθαι*. Ε. Κυ. 1, 4, 21 : *Κυρὸς ἐφέρετο μόνον ὁρῶν τὸ παθεῖν τὸν ἀλίσχόμενον*. Ἰσ. 1, 19 : *οἱ ἔμποροι τηλικαυτὴ πελάγη διαπερῶσιν ἕνεκα τοῦ πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν*.

3. Τὸ ἀπαρέμφατον ἄνευ ἄρθρου (§ 83).

Τὸ ἀπαρέμφατον ἄνευ ἄρθρου τίθεται

α) ὡς ὑποκείμενον τῶν ἀπροσώπων (§ 53, 4).

β') ἐνίοτε ὡς κατηγορούμενον. Πλ. Πρωτ. 342 : *τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν*.

γ') ὡς ἐπεξήγησις οὐσιαστικοῦ, ἢ τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας. Ὀμ. Μ, 243 : εἰς οἷωνός ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης. Πλ. Πολ. 332 : τοῦτό ἐστι δίκαιον, τὸ προσῆκον ἐκάστῳ ἀποδιδόναι.

δ') ὡς ἀντικείμενον. Τὰ ῥήματα δὲ τὰ συντασσόμενα μετ' ἀπαρεμφάτου εἶνε

1) τὰ λεκτικά (λέγειν, φράζειν, φάναι, ἀγγέλλειν, ὁμολογεῖν, κτλ.) καὶ τὰ δοξαστικά (οἶεσθαι, ἡγεῖσθαι, νομίζειν, δοκεῖν, ὑπολαμβάνειν, λογιζέσθαι, κρίνειν, πειθεσθαι, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ γιγνώσκειν). Τίθεται δὲ τὸ ἀπαρέμφατον κατὰ πάντα χρόνον ἐπὶ τῆς σημασίας αὐτῶν τῶν χρόνων καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ ἐιδικὴν πρότασιν· διὸ καὶ λέγεται ἐιδικὸν ἀπαρέμφατον. ἡ ἄρνησις εἶνε οὐ, σπανιώτερον μή· γνωμ. : ὅ,τι ἂν ποιῆς νόμιζε ὁρᾶν θεοὺς τινας (=νόμιζε ὅτι ὁρῶσι θεοὶ τινες). Εὐρ. Ἰ. Τ. 391 : οὐδένα οἶμαι δαιμόνων εἶναι κακὸν (νομίζω ὅτι οὐδεὶς τῶν θεῶν κακός ἐστι). Με. 526 : ἐγὼ ὑπέλαβον χρησίμους εἶναι θεοὺς τὰργύριον ἡμῖν καὶ τὸ χρυσίον μόνον. Ξ. Ἀπ. 3, 9, 6 : Σωκράτης τὸ ἀγνοεῖν ἑαυτὸν ἐγγυτάτω μανίας ἐλογίζετο εἶναι.

Τὸ ἀπαρέμφατον, μεθ' οὗ εἶνε συνημμένον τὸ ἄν, περιέχει, τὴν ἐννοιαν τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἂν ἢ τῆς ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἂν. Ξ. Οἰκ. 4, 18 : Κῦρος, εἰ ἐβίω, ἄριστος ἂν δοκεῖ ἄρχων γενέσθαι (=φαίνεται ὅτι ἄριστος ἂν ἄρχων ἐγένετο). Ξ. Κυ. 1, 2, 7 : οἱ Πέρσαι οἶονται τοὺς ἀχάριστους καὶ περὶ θεοῦ, ἂν ἀμελῶς ἔχειν (=οἶονται ὅτι οἱ ἀχάριστοι καὶ περὶ θεοῦ ἂν ἀμελῶς ἔχοιεν).

ΣΗΜ. α. Τὰ ῥήματα ἐλπίζειν, προσδοκᾶν, ὑπισχνεῖσθαι ἐπαγγέλλεσθαι, ἀπειλεῖν, καὶ τὸ ὁμνύναι, ὅταν ὁ ὄρκος ἀναφέρηται εἰς τὸ μέλλον, συντάσσονται μετ' ἀπαρεμφάτου μέλλοντος, σπανίως ὀρίστου μετὰ τοῦ ἂν. Ἡ ἄρνησις ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου τούτου εἶνε μή, σπανίως οὐ. Με. 155 : ἐλπιζε τιμῶν τοὺς γονεῖς πράξειν καλῶς. Ξ. Ἀν. 2, 1, 4 : ἐπαγγελλόμεθα Ἀριάφ εἰς τὸν βασιλείον θρόνον καθιεῖν αὐτόν. Ἀπ. 3, 5, 4 : Βοιωτοὶ νῦν ἀπειλοῦσιν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἀττικὴν. Δυσκ. 76 : ὁμνύουσι πάντες οἱ πολῖται, ἐπειδὴν ἐφηβοὶ γένωνται, μήτε τὰ ἱερά ὄπλα κατα-

σχυνεῖν μήτε τὴν τάξιν λείψειν, ἀμυεῖν δὲ τῇ πατρίδι καὶ ἀμείνω παραδώσειν.

ΣΗΜ. Β'. Μετὰ τὰ λεκτικὰ ῥήματα τίθεται συνηθέστερον εἰδικὴ πρότασις (§ 69). Μετὰ τὰ δοξαστικὰ καὶ μετὰ τὸ φάναι τίθεται σχεδὸν πάντοτε εἰδικὸν ἀπαρέμφρατον.

2) Τὰ ἐφετικά καὶ τὰ περιέχοντα ἔννοιαν ἐπιθυμίας (ἐπιθυμεῖν, ἐφίεσθαι, βούλεσθαι, θέλειν, σπεύδειν, φεύγειν, φυλάττεσθαι, δεῖσθαι, φοβεῖσθαι, ἀξιοῦν, συμβουλεύειν, προτρέπειν, κελεύειν, διδάσκειν, ποιεῖν, διαπράττεσθαι, κωλύειν, ἔαν κτλ. καὶ τὰ λεκτικὰ, ὅταν ἔχωσί πως τὴν ἔννοιαν τοῦ κελεύειν). Τὸ ἀπαρέμφρατον τοῦτο τίθεται κατ' ἐνεστώτα ἢ κατ' ἀόριστον, ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ παρακείμενον, καὶ ἐξηγεῖται ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ διὰ τοῦ νὰ καὶ ὑποτακτικῆς· διὸ λέγεται συνήθως τελικὸν ἀπαρέμφρατον. Ἐπὶ τοῦ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται τὸ μὴ με. 397 : ὅς τις πένης ὦν ζῆν ἐν ᾧσται βούλεται, ἀθυρότερον ἑαυτὸν ποιεῖν ἐπιθυμεῖ. 285 : καλῶς ἀκούειν μάλλον ἢ πλουτεῖν θέλει. 358 : μὴ σπεῦδε πλουτεῖν. Εὐρ. Ἀνδρ. 8 : μὴ δίδασκε τὰ κακὰ φαίνεσθαι καλά. Ξ. Ἀν. 1, 5, 13 : τοὺς ἐπλίτας ἐκέλευσαν αὐτοῦ μέναι. Ἀπ. 4, 5, 9 : ἡ ἐγκράτεια ἡδεσθαι ποιεῖ.

ΣΗΜ. Τὸ πείθειν ὡς ἐφετικὸν συντάσσεται μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου, ὡς δοξαστικὸν δὲ (=ποιεῖν τινα νομίζειν) συντάσσεται μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου, ἢ συνηθέστερον μετὰ εἰδικῆς προτάσεως διὰ τοῦ ὡς ἐκφερομένης. Ξ. Ἀπ. 1, 3, 4 : αὐτὸν ἔπειθεν ὁδοῦ λαβεῖν ἡγεμόνα τυφλόν. 1, 1, 20 : θαυμάζω ὅπως ποτὲ ἐπείσθησαν Ἀθηναῖοι Σωκράτη περὶ τοὺς θεοὺς μὴ σωφρονεῖν. 1, 1, 1 : πολὺ λάκεις ἐθαύμασα τίσι ποτὲ λόγοις ἔπεισαν οἱ γραψάμενοι Σωκράτη ὡς ἄξιός εἴη θανάτου.

3) Τὰ δυνητικά καὶ τὰ ὅμοια αὐτοῖς (δύνασθαι, ἔχειν=δύνασθαι, εἰδέναι καὶ ἐπίστασθαι=ἰκανὸν εἶναι, μανθάνειν=ἰκανὸν γίγνεσθαι, πεφυκέναι). Ξ. Οἰκ. 11, 26 : τὸ ψεῦδος οὐ δύνασαι ἀληθεῖ ποιεῖν. Εὐρ. Ἰππ. 996 : ἐπίσταμαι θεοὺς σέβειν. Αἰσχ. Προμ. 1070 : τοὺς προδότας μισεῖν ἔμαθον. Πλ. Πολ. 347 : ἀληθινὸς ἀρχὼν οὐ πέφυκε τὸ αὐτῷ συμφέρον σκοπεῖσθαι.

ἐ) εἰς δῆλωσιν σκοποῦ. ῥήματα δὲ, μεθ' ὧν τὸ ἀπαρέμφρατον τίθεται εἰς δῆλωσιν σκοποῦ εἶνε μάλιστα τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ σκοποῦ.

διδόναι καὶ τοῦ αἰρεῖσθαι ἢ τάττειν. Θ. 2, 27 : οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν Αἰγινήταις Θυρέαν οἰκεῖν (= ὅπως οἰκῶσιν). Ε. Ἀν. 4, 8, 25 : εἴλοντο Δρακόντιον Σπαρτιάτην δρόμου τ' ἐπιμεληθῆναι καὶ τοῦ ἀγῶνος προστατῆσαι (= ὅπως δρόμου τ' ἐπιμεληθῇ καὶ τοῦ ἀγῶνος προστατήσῃ).

ς') εἰς δῆλωσιν τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς (§ 35, δ').

ΣΗΜ. Περὶ τῆς μετ' ἀπρεμφάτου συνταξέως τοῦ ὥστε, ἐφ' ᾧ ἢ ἐφ' ᾧτε, πρὶν, ὅσος καὶ οἷος ἰδ. § 73, 1, Ε'. καὶ 2. § 79. 2.

4. Τὸ ἀπαρέμφατον ἀπολύτως. (§ 84).

Τὸ ἀπαρέμφατον κεῖται ἀπολύτως καὶ ἀνεξαρτήτως

α) ἐν τῷ ὀλίγῳ ἢ μικροῦ δεῖν (= σχεδόν), τὸ τήμερον εἶναι (= ὅσον διὰ σήμερον, σήμερον), ἐκὼν εἶναι (= ἐκονσίως) τὸ ἐπὶ τινι εἶναι (= ὅσον ἐξαρτᾶται ἐκ τινος) καὶ τοῖς ὁμοίοις. Λη. 18, 269 : τὸ τὰς ἰδίας εὐεργεσίας ὑπομνηνέσκειν καὶ λέγειν μικροῦ δεῖν ὁμοίον ἐστὶ τῷ ὀνειδίζειν. Πλ. Συ. 214 : ἐκὼν εἶναι οὐδὲν ψεύσομαι. Ε. Ἑλλ. 2, 5, 9 : τὸ ἐπ' ἐκείνοις εἶναι ἀπολώλατε.

β') ἐν τῷ ὥς ἔπος εἰπεῖν (= ἵνα οὕτως εἴπω, σχεδόν), ὥς εἰκάσαι (= ὥς δύναται τις νὰ εἰκάσῃ), συνελόντι ἢ ὥς συνελόντι εἰπεῖν, ἀπλῶς ἢ συντόμως εἰπεῖν (= ἵνα συντόμως εἴπω, συντόμως), ἐμοὶ δοκεῖν ἢ ὥς ἐμοὶ δοκεῖν (= ὥς ἐγὼ νομίζω, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην) καὶ τοῖς ὁμοίοις. Πλ. Ἀπ. 17 : ἀληθές γε ὥς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν εἰρήχασι. Σοφ. Οἶ. Κ. 16 : χῶρος δ' ὅδ' ἱρός, ὥς ἀπεικάσαι.

ΣΗΜ. Φαίνεται ὅτι αἱ τριαῦται ἐκφράσεις προῆλθον ἐξ ἐλλείψεως τοῦ ἐστὶ (= δυνατόν ἐστὶ). π. χ. ὥς συνελόντι εἰπεῖν = ὥς ἐστὶ τινι συνελόντι εἰπεῖν = ὥς δύναται τις συνελόν, ἤτοι συντόμως, νὰ εἴπῃ : ὥς ἐμοὶ δοκεῖν = ὥς ἐστὶν ἐμοὶ δοκεῖν, ὥς δύναμαι ἐγὼ νὰ νομίζω, ἄρα ὥς ἐγὼ νομίζω, κατὰ τὴν ἐμὴν δοξασίαν.

γ') εἰς δῆλωσιν δεήσεως ἢ προσταγῆς, πρὸς τρωπῆς. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου κεῖται τότε κατ' ὀνομαστικὴν μὲν, ἂν εἴνε δευτέρου προσώπου, κατ' αἰτιατικὴν δέ, ἂν εἴνε πρώτου ἢ τρίτου προσώπου. Ὀμ. Ε, 124 : θαρσῶν νῦν, Διόμηδες, ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι (= μάχου). Ἐπίγρ. : ὦ ξεῖν, ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις ὅτι τῆδε

κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι. Ὅμ. Η, 479 : Ζεῦ πάτερ, ἡ Αἴαντα λαχεῖν ἡ Τυδέος υἱόν. Αἴσχ. ἐπ. 253 : θεοὶ πολῖται, μὴ με δουλείας τυχεῖν. Παρὰ τοῖς πεζολόγοις ἡ χρῆσις αὕτη εἶνε σπανία. Θ. 5, 9 : σὺ δὲ, Κλεαρίδα, ἐπεκθεῖν.

δ') ἐπὶ ἀναφωνήσεων θαυμασμοῦ καὶ ἀγανακτήσεως, συνήθως μετὰ τοῦ ἄρθρου τό. Ξ. Κυ. 2, 2, 3 : τῆς τύχης, τὸ ἐμὲ νῦν κληθέντα δεῦρο τυχεῖν (ὦ τῆς δυστυχίας, νὰ κληθῶ κατὰ τύχην τῶρα ἐδῶ). Αἴσχ. Εὐμ. 855 : ἐμὲ παθεῖν τάδε ; φεῦ (=ἐγὼ νὰ πάθω ταῦτα, φεῦ!). Δημ. 21, 209.

6. Ἡ μετοχή (§ 85).

1. Ἡ μετοχή εἶνε ῥηματικὸν ἐπιθετον. Ἡ ῥηματικὴ αὐτῆς φύσις φαίνεται ἐξ ὧν καὶ ἡ ῥηματικὴ φύσις τοῦ ἀπαρεμφάτου.

2. Ἡ μετοχή τίθεται τριχῶς α) ἐπιθετικῶς, β') κατηγορηματικῶς, γ') παραθετικῶς.

1. Ἡ μετοχή ἐπιθετικῶς (§ 86).

1. Ἡ μετοχή τίθεται (μετὰ τοῦ ἄρθρου συνήθως), ὡς καὶ τὸ ἐπιθετον, μετὰ τινος οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς αὐτοῦ. Ἰσοδυναμεῖ δὲ μὲ ἀναφορικὴν πρότασιν. π. γ. ὁ λάμπων ἥλιος (=ὁ ἥλιος ὃς λάμπει)· τὸ καῖον πῦρ (=τὸ πῦρ ὃ καίει).

Ἐπὶ τῆς μετοχῆς τίθεται μὴ, ἂν ἰσοδυναμῇ μὲ ὑποθετικὴν ἀναφορικὴν πρότασιν, ἄλλως τίθεται οὐ, ὡς : ὁ μὴ δαρεῖς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται (=ὃς ἂν μὴ δαρῇ). Πλ. Ἀπ. 32 : τοὺς στρατηγοὺς τοὺς οὐκ ἀνελομένους (=οἱ οὐκ ἀνείλοντο) τοὺς ἐκ τῆς ναυμαχίας ἐβούλεσθε ἄθρόους κρίνειν.

2. Ὡς τὸ ἐπιθετον κατ' ἑλλειψιν τοῦ οὐσιαστικοῦ λαμβάνεται ἀντὶ οὐσιαστικοῦ, οὕτω καὶ ἡ μετοχή. π. γ. ὁ λέγων=ὁ ῥήτωρ· ὁ νικῶν=ὁ νικητής, ὁ ἐρῶν=ὁ ἐραστής. Ὁ βουλόμενος, ὁ τυχών, οἱ πολιτευόμενοι κτλ. Ἀσκηρήμενου οὐσιαστικοῦ σημασίαν ἔχει πολλάκις τὸ οὐδέτερον τῆς μετοχῆς μετὰ τοῦ ἄρθρου. π. γ. τὸ συμφέρον, τὸ λυσιτελοῦν (=ἡ ὠφέλεια), τὸ δεδιὸς (=ὁ φόβος), τὸ θαρσοῦν (=τὸ θάρρος).

ΣΗΜ. Ἡ μετοχή οὐσιαστικῶς λαμβανομένη δέχεται ἐνίοτε τὴν συντάξιν τῶν οὐσιαστικῶν. Πλ. Ἀπ. 34 : τοῦτων οἱ προσήκοντες. Θ. 1, 36 : τὸ δεδιὸς αὐτοῦ Πρβ. ἔτι Θ. 1, 90. 5, 9.

2. Ἡ μετοχή κατηγορηματικῶς (§ 87).

1. Ἡ μετοχή τίθεται κατηγορηματικῶς εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἀναφερομένη. Συντάσσονται δὲ μετὰ κατηγορηματικῆς μετοχῆς

α) τὸ εἶναι, ὅπερ μετὰ τῆς μετοχῆς ἀποτελεῖ περίφρασιν τοῦ ῥήματος. Θ. 2, 42 : ἦν Περικλέους γνώμη νενικηκυῖα (= ἐνενικήκει). Πλ. Φιλ. 39 : τοῦτο οὐκ ἔστι γιγνόμενον (= οὐ γίγνεται) παρ' ἡμῖν.

β) τὸ οἶχεσθαι, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ μετ' ἐμφάσεως ἢ ἔκ τινος τόπου κινήσεις καὶ ἀπομάκρυνσις. Ε. Ἑλλ. 4, 4, 8 : ὄχετο ἐπ' οἴκου ἀποπλέων (= ἀπέπλευσε καὶ πάει). Σοφ. Φ. 414 : οἶχεται θανῶν (= ἀπέθανε καὶ πάει).

γ) τὰ ἐξῆς ῥήματα 1) τυγχάνειν, 2) διαγίγνεσθαι, διατελεῖν, διάγειν, 3) λανθάνειν, 4) φθάνειν, ἅτινα περιέχουσιν ἐπιρρηματικὸν προσδιορισμὸν τῆς διὰ τῆς μετοχῆς δηλουμένης ἐννοίας· διὸ δύναται νὰ ἐξηγῶνται δι' ἐπιρρήματος, ἐν ᾧ ἡ μετοχή δύναται νὰ ἐξηγητῇ διὰ ῥήματος. Κέβ. Π. 1 : ἐτυγχάνομεν περιπατοῦντες ἐν τῷ τοῦ Κρόνου ἱερῷ (= τυχαίως, κατὰ τύχην περιεπατοῦμεν). Ε. Ἀν. 2, 6, 5 : πολεμῶν διεγένετο (= ἀδιαλείπτως ἐπολέμει). 4, 3, 2 : ἐπὶ τὰς ἡμέρας μαχόμενοι διετέλεσαν (= ἀδιαλείπτως, συνεχῶς ἐπολέμουν). Ἑλλ. 1, 3, 22 : ἔλαθεν ἀποδράς (= ἀπέδρα λεληθότως, λάθρα, χωρὶς νὰ τὸν ἐννοήσωσι). Κυ. 6, 2, 29 : τοῦ οἴνου ἀφαιρεῖν χρή, ἕως ἂν λάθωμεν ὑδροπότοι γενόμενοι (= ἕως ἂν λεληθότως, ἀνεπαισθήτως, χωρὶς νὰ το ἐννοήσωμεν, ἥτοι κατὰ μικρὸν, ὑδροπότοι γενόμεθα). Ἀπ. 2, 3, 14 : πλείστου γε δοκεῖ ἀνὴρ εἰς τοῦ αἵματος ἀξίος εἶναι, ὅς ἂν φθάνῃ τοὺς μὲν πολεμίους κακῶς ποιῶν, τοὺς δὲ φίλους εὐεργετῶν (= ὅς ἂν πρότερος τοὺς μὲν πολεμίους κακῶς ποιῇ, τοὺς δὲ φίλους εὐεργετῇ). 2, 2, 11 : οὐκ ἂν φθάνοις λέγων (= λέγε ταχέως).

ΣΗΜ. Τὸ οὐ φθάνειν μετὰ μετοχῆς, ὅταν ἔπηται πρότασις διὰ

τοῦ καὶ συνδεομένη, σημαίνει μόλις. Ἰσ. 4, 86 : οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἔφθησαν πυθόμενοι τὸν περὶ τὴν Ἀπτικήν πόλεμον καὶ ἦκον ἡμῖν ἀμυνοῦντες (=μόλις ἐπύθοντο καὶ ...).

δ') τὰ ἐνάρξεως καὶ λήξεως σημαντικά (ἄρχεσθαι, λήγειν, παύεσθαι). Πλ. Συ. 186 : ἄρξομαι λέγων. Ξ. Συμ. 4, 45 : ἐπιθυμῶν οὐ πάύομαι.

ε) τὰ ἀνοχῆς, καρτερίας καὶ ψυχικοῦ πάθους σημαντικά (ἀνέχεσθαι, περιορᾶν, καρτερεῖν, κάμνειν, ἀπαγορεύειν=ἀποκλίνειν, χαίρειν, ἡδесθαι, ἀγαπᾶν, αἰσχύνεσθαι, ἀγανακτεῖν, χαλεπῶς φέρειν, μεταμέλειν τινί). Εὐρ. ἀπ. : ἀνέχου πάσχων, δρῶν γὰρ ἔχαιρες. Πλ. Γο. 470 : μὴ κάμης φίλον ἄνδρα εὐεργετῶν. Ξ. Ἀν. 5, 1, 2 : ἀπειρήκα ἤδη βαδίζων καὶ τρέχων. 6, 1, 26 : ἡδομαι ὑπ' ὑμῶν τιμώμενος. Πλ. Ἰππ. 372 : οὐκ αἰσχύνομαι μαυθάνων. Ἀπ. 38 : οὐ μεταμέλει μοι οὕτως ἀπολογησαμένῳ. Θ. 2, 73 : τοὺς ζυμμάχους οὐ περιοψόμεθα ἀδικουμένους.

ΣΗΜ. α'. Τὸ περιορᾶν συντάσσεται ἐνίοτε καὶ μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου κατὰ τὸ ἔαν. Θ. 1, 35 : τούτους δύνανται προσλαβεῖν περιόψεσθε.

ΣΗΜ. β'. Τὸ αἰσχύνεσθαι συντάσσεται καὶ μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου, ἀλλ' ἐπὶ ἄλλης σημασίας. π. χ. τὸ : αἰσχύνομαι ποιῶν τι σημαίνει : αἰσχύνομαι ὅτι ποιῶ τι, δηλ. ποιῶ τι καὶ διὰ τοῦτο αἰσχύνομαι. τὸ : αἰσχύνομαι ποιεῖν τι σημαίνει : αἰσχύνομαι νὰ ποιῶ τι, δηλ. οὐ ποιῶ τι ἐξ αἰσχύνης. Ξ. Κυ. 5, 1, 20 : τοῦτο μὲν οὐκ αἰσχύνομαι λέγων· τὸ δὲ ἂν μένητε παρ' ἐμοὶ ἀποδώσω αἰσχυνοίμην ἂν εἰπεῖν.

ΣΗΜ. γ') Μετὰ τὰ ψυχικοῦ πάθους σημαντικά ῥήματα ἔπεται πολλάκις πρότασις, διὰ τοῦ ὅτι ἢ διὰ τοῦ εἰ (§ 71, 3, μετὰ τῆς σημ.).

ς', Τὰ αἰσθήσεως καὶ γνώσεως σημαντικά (αἰσθάνεσθαι, ὁρᾶν, ἀκούειν, γινώσκειν, εἰδέναι, ἐπίστασθαι, μαυθάνειν, πυυθάνεσθαι, ἀγνοεῖν, κατανοεῖν, καταλαμβάνειν, εὐρίσκειν, μεμνήσθαι). Ξ. Ἑλλ. 7, 1, 12 : οὐκ αἰσθάνεσθε ἔξαπατώμενοι. Ἀν. 5, 5, 24 : ὁρῶμεν πάντα ἀληθῆ ὄντα, ἃ λέγετε. Πλ. Γο. 503 : Θεμιστοκλέα οὐκ ἀκούεις ἄνδρα ἀγαθὸν γεγονότα; Ἀρ. Πλ. 944 : γινώσκω ἥττων ὦν πολὺ ὑμῶν. Θ. 7, 31 : ἐπύθετο τὸ Πλημύριον

ἐαλωκός. Ξ. Ἀν. 4, 2, 5: καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας κα-
θημένους. Εὐρ. Ἑκ. 244: μεμνήμεθ' εἰς κίνδυνον ἐλθόντες
μέγαν.

ΣΗΜ. α'. Ἐπὶ τοῦ σύννοια ἐμαυτῷ δύνανται ἡ κατηγορηματικὴ
μετοχὴ νὰ κεῖται ἢ κατ' ὀνομαστικὴν ἢ κατὰ δοτικὴν. Πλ. Ἀπ.
21: ἐγὼ δὲ οὔτε μέγα, οὔτε σμικρὸν ξύνοια ἐμαυτῷ σοφός ὢν.
22: ἐμαυτῷ ξυνῆδεν οὐδὲν ἐπισταμένῳ.

ΣΗΜ. β'. Τὰ αἰσθήσεως καὶ γνώσεως σημαντικὰ συντάσσονται
καὶ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως (§ 69).

ΣΗΜ. γ'. Τὸ εἰδέναι καὶ ἐπίστασθαι, ὅταν ἔχωσι τὴν ἔννοιαν
τοῦ ἱκανὸν ἢ ἐπιτήδειον εἶναι συντάσσονται μετὰ τελικοῦ ἀπα-
ρεμφάτου ὡσαύτως καὶ τὸ μανθάνειν, ὅταν ἔχη τὴν ἔννοιαν τοῦ
ἱκανὸν ἢ ἐπιτήδειον γίγνεσθαι (§ 83, δ', 3).

ΣΗΜ. δ'. Τὸ γιγνώσκειν, ὅταν σημαίνῃ ἀποφασίζειν, συντάσ-
σεται μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου, ὅταν δὲ σημαίνῃ κρίνειν, νομί-
ζειν, συντάσσεται μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου. Ξ. Ἑλλ. 4, 6, 9:
Ἀγασίλαος ἔγνω (= ἀπεφάσισε) διώκειν τοὺς ἐκ τῶν εὐωνύμων
προσκειμένους. Κυ. 8, 3, 49: τὰ ἄλλα πάντα ζῶα καὶ ἀχαριστό-
τερα καὶ ἀγνωμονέστερα ἀνθρώπων ἐγίγνωσκεν (= ἔκρινεν) εἶναι.

ΣΗΜ. ε'. Τὸ ἀκούειν συντάσσεται μετὰ γενικῆς προσώπου καὶ
κατηγορηματικῆς μετοχῆς ἐπὶ ἀμέσου ἀντιλήψεως, ἐπὶ αὐτηκοῆας,
μετ' αἰτιτικῆς δὲ προσώπου καὶ κατηγορηματικῆς μετοχῆς ἢ ἀ-
παρεμφάτου, ἢ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως, ἐπὶ ἐμμέσου ἀντιλήψεως,
ὅταν δηλ. τὸ ἀκούειν ἔχη τὴν ἔννοιαν τοῦ παρ' ἄλλων μανθάνειν.
Ξ. Ἀπ. 2, 4, 1: ἤκουσα δὲ ποτε αὐτοῦ περὶ φίλων διαλεγο-
μένου (διὰ τῶν ἰδίων μου ὥτων ἤκουσα αὐτὸν νὰ διαλέγῃται). Ἀν.
7, 2, 10: ἤκουσεν ἤκοντα πάλιν Ξενοφῶντα. Κυ. 1, 3, 1:
ἤκουεν αὐτὸν καλὸν κἀγαθὸν εἶναι. Τὴν αὐτὴν σύνταξιν δέ-
χεται καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι. Ξ. Ἀπ. 4, 4, 11: ᾗσθησαι οὖν πώ-
ποτε μου ἢ ψευδομαρτυροῦντος ἢ συκοφαντοῦντος; 2, 2, 1:
αἰσθόμενος δὲ ποτε Λαμπροκλέα . . . πρὸς τὴν μητέρα χαλε-
παίνοντα. Θ. 6, 59: αἰσθανόμενος αὐτοὺς μέγα παρὰ βασιλεῖ
δύνασθαι. Ὁμοίως συντάσσεται μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ τὸ
πυνθάνεσθαι. Λυ. 12, 62: πυνθάνομαι ταῦτα ἀπολογήσεσθαι
αὐτόν.

ΣΗΜ. ζ'. Τὸ μεμνησθαι συντάσσεται καὶ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως καὶ μετὰ χρονικῆς διὰ τοῦ ὅτε ἐκφερομένης (§ 69, 2, σημ. β'). Ἔτι δὲ συντάσσεται μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου γνῶμ.: μέμνησο πλουτῶν τοὺς πένητας ὠφελεῖν. πρβ. καὶ τὸ ἐπιλανθάνεσθαι. Πλ. Πολ. 563 : ἐπελαθόμεθα εἰπεῖν.

ζ') Τὰ δειξέως καὶ δηλώσεως σημαντικά (δεικνύναι, δηλοῦν, φαίνειν, ἐλέγχειν, φωρᾶν, τὸ ποιεῖν, ὅταν σημαίνῃ παριστάναι, καὶ τὰ λεκτικὰ ἐνίοτε). Ε. Ἀπ. 1, 2, 18 : Σωκράτης ἐδείκνυε τοῖς ξυνοῦσιν ἑαυτὸν καλὸν καὶ γαθὸν ὄντα. Λυ. 30, 1 : ἀποφαίνουσι τοὺς φεύγοντας πονηροὺς ὄντας. Δη. 18, 138 : ἀδικοῦντα Φίλιππον ἐξήλεξα. Ε. Κυ. 1, 3, 1 : (Κῦρος) τῶν ἡλικίων διαφέρων ἐφαίνετο. Ε. Ἀν. 2, 3, 19 : Τισσαφέρνης βασιλεῖ Κῦρον ἐπιστρατεύοντα πρῶτος ἡγγεῖλε.

ΣΗΜ. α. Τὰ ῥήματα ταῦτα συντάσσονται καὶ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως.

ΣΗΜ. β'. Ὡς τὸ φαίνομαι, οὕτω καὶ τὸ φανερὸς ἢ δηλὸς εἶμι συντάσσεται ἢ μετὰ κατηγορηματικῆς μετοχῆς ἢ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως. Ε. Ἀπ. 1, 1, 2 : Σωκράτης θύων φανερὸς ἦν. Ἀν. 5, 2, 26 : δηλοὶ ἦσαν ὅτι ἐπικεῖσονται. Τὸ φαίνομαι μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου ἰσοδυναμεῖ μετὰ τοῦ δοκῶ. Ε. Σο. 1, 15 : κλαίειν ἐφαίνετο (=κλαίειν ἐδόκει).

γ) Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ καλῶς ποιεῖν ἢ ὀδικεῖν, τοῦ νικᾶν ἢ ἡττᾶσθαι. Ἡρ. 5, 24 : εὖ ἐποίησας ἀφικόμενος (καλὰ ἔκαμες νὰ ἔλθῃς). Θ. 2, 71 : οὐ δίκαια ποιεῖτε ἐς γῆν τὴν Πλαταιέων στρατεύοντες. Ε. Ἰε. 11, 14 : πάντας πειρῶ νικᾶν εὖ ποιῶν. Ἀν. 2, 3, 33 : οὐχ ἡττησόμεθα εὖ ποιοῦντες.

δ) Τὰ κινήσεως σημαντικά. Ἡρ. 1, 66 : ὁ Κροῖσος ἔπεμπε ἐς Σπάρτην ἀγγέλους δῶρά τε φέροντας καὶ δεησομένους συμμαχίας. Ε. Ἀγ. 2, 7 : τοῦτο λέξων ἔρχομαι.

ΣΗΜ. Ἡ μετοχὴ τοῦ μέλλοντος ἐπὶ τῶν κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων σημαίνει σκοπὸν καὶ λέγεται τελικὴ. Καὶ μετ' ἄλλων δὲ ῥημάτων τίθεται ἡ μετοχὴ τοῦ μέλλοντος εἰς δῆλωσιν σκοποῦ, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ὡς συνήθως. Ε. Ἀν. 1, 1, 3 : συλλαμβάνει Κῦρον ὡς ἀποκτενῶν.

2. Ὡς τὸ ἐπίθετον τίθεται μετὰ πολλῶν ῥημάτων ὡς κατηγο-

ρούμενον, ἵνα δηλώσῃ τὴν σχέσιν τοῦ τρόπου (§ 6, 5), οὕτω καὶ ἡ μετοχή, ὡς : ἀκροῶμαι καθήμενος. Ε. Ἀπ. 3, 5, 16 : προαιροῦνται μᾶλλον οὕτω κερδαίνειν ἀπ' ἀλλήλων ἢ συνωφελοῦντες αὐτούς. Κυ. 3, 2, 25 : ληζόμενοι ζῶσιν. Ἡ μετοχή αὕτη λέγεται τροπική.

3. Ὡς τὸ ἐπίθετον, οὕτω καὶ ἡ μετοχή πρὸ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ἢ μετὰ συνάρθρον οὐσιαστικὸν κεῖται ὡς κατηγορούμενον αὐτοῦ. ἰδ. § 96, 2. σημ.

5. Ἡ μετοχή παραθετικῶς (§ 88).

1. Παραθετικῶς τίθεται ἡ μετοχή, ἵνα δηλώσῃ χρόνον, ἢ αἰτίαν, ἢ ὑπόθεσιν, ἢ παραχώρησιν, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ πρότασιν χρονικήν, ἢ αἰτιολογικήν, ἢ ὑποθετικήν, ἢ παραχωρητικήν. διὸ λέγεται χρονική, ἢ αἰτιολογική, ἢ ὑποθετική, ἢ παραχωρητική. Ἀναφέρεται δὲ ἢ εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἢ εἰς ἄλλην τινὰ λέξιν τῆς κυρίας προτάσεως, πρὸς ἣν συμφωνεῖ κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν. Ε. Ἀν. 1, 9, 4 : (οἱ Πέρσαι) εὐθὺς παῖδες ὄντες (= ὅτε παῖδες εἰσι) μανθάνουσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι. Κυ. 3, 1, 37 : οἱ περνεῖτε· δειπνήσαντες δὲ (= ἐπειδὴν δὲ δειπνήσητε) ἀπελαύετε. Πλ. Φαί. 63 : λέγω δὲ τοῦδ' ἕνεκα, βουλόμενος (= ἐπειδὴ βούλομαι) δοῦναι σοι ὅπερ καὶ ἐμοί. Γο. 468 : ἐάν μὲν ὠφέλιμα ἢ ταῦτα, βουλόμεθα πράττειν αὐτά, βλαβερὰ δὲ ὄντα (= ἐάν δὲ βλαβερὰ ἦ), οὐ βουλόμεθα. Ε. Πολ. Α. 1, 4 : ἡ Σπάρτη τῶν ὀλιγανθρωποτάτων πόλεων οὐσα (= εἰ καὶ τῶν ὀλ. π. ἦν) δυνατωτάτη ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐφάνη.

2. Ἡ παραθετικὴ μετοχή, ἥτις ἔχει ὑποκείμενον λέξιν μὴ κειμένην ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει, λέγεται ἀπόλυτος. Τίθεται δὲ ἡ ἀπόλυτος μετοχή ἐπὶ τῶν προσωπικῶν ῥημάτων.

α') κατὰ γενικὴν πτῶσιν (γενικὴ ἀπόλυτος) γνωμ. : θεοῦ θέλοντος καὶ ἐπὶ ῥιπὸς πλείους (= ἐάν ὁ θεὸς θέλῃ, καὶ ἐπὶ ψιᾶθης δύνασαι νὰ πλέῃς). Θ. 1, 31 : καταστάσης ἐκκλησίας (= ἐπεὶ κατέστη ἐκκλ.) ἐς ἀντιλογίαν ἦλθον.

ΣΗΜ. Ὑνίοτε ἀπαντᾷ γενικὴ ἀπόλυτος ἔχουσα ὑποκείμενον τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ ἀντικείμενον τῆς κυρίας προτάσεως. Θ. 3, 13 : βοη-

θησάντων ὑμῶν προθύμως, πόλιν προσλήψεσθε. Ξ. Ἀν. 2, 6, 3 : οἱ ἔφοροι, ἤδη ἔξω ὄντος αὐτοῦ, ἀποστρέφειν αὐτὸν ἐπειρῶντο.

β') κατ' αἰτιατικὴν πτώσιν (αἰτιατικὴ ἀπόλυτος) 1) ἐπὶ τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων. Δημ. 2, 24 : πολλὰ πλεονεκτῆσαι ὑμῖν ἐξὸν οὐκ ἠθελήσατε (=εἰ καὶ ἐξῆν). Ἀπ. 24 : δῆλον ὅτι οἶσθα μέλον γέ σοι (=ἐπειδὴ μέλει γέ σοι). Ἀρ. Λ. 13 : εἰρημένον αὐταῖς ἀπαντὰν ἐνθαδὶ εὐδουσι καὶ οὐχ ἤκουσι (=εἰ καὶ εἴρηται). Θ. 1, 12 : ἄδηλον ὄν. 2) σπανίως ἐπὶ τῶν προσωπικῶν καὶ σχεδὸν πάντοτε μετὰ τοῦ ὡς ἢ ὥσπερ. Ξ. Ἀπ. 1, 2, 20 : τοὺς υἱεῖς οἱ πατέρες ἀπὸ πονηρῶν ἀνθρώπων εἰργουσιν, ὡς τὴν μὲν τῶν χρηστῶν ὁμιλίαν ἀσκησιν οὖσαν τῆς ἀρετῆς, τὴν δὲ τῶν πονηρῶν κατὰλυσιν. 2, 3, 3 : φίλους κτῶνται ὡς βοηθῶν δεόμενοι, τῶν δὲ ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν, ὥσπερ ἐκ πολιτῶν μὲν γιγνομένους φίλους, ἐξ ἀδελφῶν δὲ οὐ γιγνομένους.

ΣΗΜ. Ἡ ἀπόλυτος μετοχὴ τυχὸν (=ἂν τύχη) ἀπέβη ἐπίρρημα ἰσοδύναμον τῷ ἴσως. Ἰσ. 5, 94 : τοῖς οἰκείοις τυχὸν ἂν χρησαίμην.

3. Μετὰ τῆς μετοχῆς συνάπτονται πολλάκις μόρια πρὸς ἀκριβέστερον διορισμὸν τῆς σχέσεως αὐτῆς πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν.

α') μετὰ τῆς χρονικῆς μετοχῆς τίθεται τὸ ἅμα, εὐθύς, μεταξὺ. Ξ. Ἀν. 4, 3, 5 : ἐμάχοντο ἅμα πορευόμενοι (=ἐν ᾧ συγχρόνως ἐπορεύοντο). 1, 9, 4 : (οἱ Πέρσαι εὐθύς παῖδες ὄντες μαθηάνουσιν ἀρχεῖν καὶ ἀρχεσθαι (=εὐθύς ὅτε παῖδες εἰσιν). Πρὸς δὲ τῶν τῆς χρονικῆς ἀκολουθίας τίθεται μετὰ τὴν χρονικὴν μετοχὴν ἐν ἀρχῇ τῆς κυρίας προτάσεως τὸ τότε, ἐνταῦθα, εἴτα ἢ ἔπειτα, ἐκ τούτου, μετὰ ταῦτα καὶ τὸ οὕτως. Πλ. Γο. 527 : ἀσκήσαντες τότε ἐπιθησόμεθα τοῖς πολιτικοῖς. Πρωτ. 340 : ἀναστὰς οὕτω δεῦρο ἐπορευόμεν.

β') μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς μετοχῆς τίθεται τὸ ἅτε (σπανιότερον τὸ οἶα δὴ, καὶ οἶον δὴ), ὅταν σημαίνεται αἰτιολογία πραγματικὴ (ἐξ ἀντικειμένου), τὸ ὡς, ὅταν σημαίνεται αἰτιολογία κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου ὑποκειμένου (ἐξ ὑποκειμένου). Ξ. Κυ. 1, 3, 3 : ὁ Κῦρος ἅτε παῖς ὢν φιλόκαλος καὶ φιλότιμος ἤδετο τῇ στολῇ. Θ. 1, 54 : τροπαῖον ἔστησαν ὡς νενικηκότες.

ΣΗΜ. Καὶ μετὰ τῆς τελικῆς μετοχῆς συνάπτεται τὸ ὡς πρὸς

δήλωσιν σκοποῦ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου ὑποκειμένου. Ε. Ἀν. 4, 7, 13 : ἔθεν ὡς ῥίψων ἑαυτόν.

γ') μετὰ τῆς παρὰχωρητικῆς μετοχῆς τίθεται τὸ καὶ ἢ τὸ καὶ περ. Ε. Ἑλλ. 3, 5, 2 : Ἀθηναῖοι καὶ οὐ μεταλαμβάνοντες (=εἰ καὶ οὐ μετέλαβον) τούτου τοῦ χρυσίου ὅμως πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον. Ἀγ. 2, 31 : ἀποπλεῖ οἴκαδε καὶ περ χειμῶνος ὄντος.

Ἡ μετοχή μετὰ τοῦ ἄν (§ 89).

Ἡ μετοχή μετὰ τοῦ ἄν περιέχει τὴν ἔννοιαν τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν, ἢ τῆς ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἄν. Ε. Κυ. 1, 6, 9 : σύ, εἰ ἐνορᾷς τινα πόρον καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἄν προσγενόμενον, λέγε (=σύ, εἰ ἐνορᾷς ὅτι πόρος τις καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἄν προσγένοιτο, λέγε). Ἰσ. 5, 13 : εὖ ἴσθι μηδὲν ἄν με τούτων ἐπιχειρήσαντα, εἰ ἐώρων κτλ. (=εὖ ἴσθι ὅτι οὐδὲν ἄν τούτων ἐπεχείρησα, εἰ ἐώρων κτλ.).

Συνάφεια δύο ἢ πλείονων μετοχῶν (§ 90).

1. Δύο ἢ πλείονες μετοχαὶ συνδέονται μετ' ἀλλήλων, ὅταν ἐκφράζωσι τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν. Ε. Ἀν. 2, 1, 18 : οὗτοι προσελθόντες καὶ καλέσαντες τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἄρχοντας λέγουσιν ὅτι κτλ.

2. Δύο ἢ πλείονες μετοχαὶ δὲν συνδέονται μετ' ἀλλήλων

α) χάριν ἐμφάσεως (ἀσύνδετον σχῆμα). Αἰσχ. 3, 94 : τὰ δέκα τάλαντα ὀρώντων, φρονούντων, βλέπόντων, ἔλαθον ὕμῶν ἀφελόμενοι.

β') ὅταν δὲν ἐμφανίζωσι τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν. Πλ. Θε. 180 : προϋόντες λεληθᾶμεν ἀμφοτέρων εἰς τὸ μέσον πεπτωκότες.

γ') ὅταν ἡ μία προσδιορίζῃ τὴν ἄλλην. Ε. Ἀν. 1, 1, 7 : Κῦρος ὑπολαβὼν τοὺς φεύγοντας συλλέξας στράτευμα ἐπολιόρκει Μίλητον (=ὑπολαβὼν συνέλεξε καὶ ἐπολιόρκει).

γ'. Τὰ εἰς τος καὶ τέος ῥηματικά (§ 91).

1. Τὰ εἰς τος ῥηματικά ἔχουσιν ἐν γένει παθητικὴν σημασίαν,

σημαίνοντα ἢ ὅ,τι ἡ παθητικὴ μετοχὴ τοῦ παρακειμένου, ἢ τὸν δυνατὸν ἢ ἄξιον νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαζόμενον. π. γ. πολίτης ποιητὸς (=πεποιημένος, ἀντιθετικῶς πρὸς τὸν γένει πολίτην). ἀλωτὸς=δυνατὸς ἀλῶναι, ἐπαινετὸς=ἄξιος ἐπαινέσθαι.

ΣΗΜ. Τινὰ τῶν εἰς τος ἔχουσι καὶ ἐνεργητικὴν σημασίαν, μάλιστα δὲ μετὰ τοῦ ἀπορατικοῦ α σύνθετα, ὡς ἄπρακτος=μὴ δὲν πράξας, ἀστράτευτος=μὴ στρατευσάμενος.

2. Τὰ εἰς τος συντάσσονται, ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἐπίθετα.

Τινὰ δὲ τῶν ἐσχηματισμένων ἐξ ἀμεταβάτων ῥημάτων συντάσσονται καὶ ἀπροσώπως, τίθενται δηλ. κατ' οὐδέτερον γένος μετὰ τοῦ ἐστί, καὶ ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὸ δυνατὸν ἢ ἄξιόν ἐστι καὶ μὲ ἀπαρέμφρατον, ὡς: οὐ βιωτόν μοι ἐστι=οὐκ ἄξιόν ἐστί μοι ζῆν. Ἀριστοτ. Α. 656: ἄρα γρυκτόν ἐστιν ὑμῖν; (=ἄρα δυνατόν ἐστιν ὑμῖν γρυῖσαι;).

ΣΗΜ. Ὁμοίαν ἀπρόσωπον σύνταξιν συντάσσονται καὶ τὰ εἰς σιμος ῥηματικά. Ἦρ. 1, 45: οὐκ ἐστὶν οἱ βιώσιμον (=οὐκ ἐστὶν αὐτῷ δυνατόν ζῆν). Θ. 1, 8: πλοῦμώτερα ἐγένετο (=ῥᾶον ἐγένετο πλεῖν).

3. Τὰ εἰς τέος ῥηματικά σημαίνουσι τὸν ὀφείλοντα νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος δηλούμενον, ὡς τιμητέος ἐστὶν ὁ ἀνὴρ (=πρέπει νὰ τιμηθῇ ὁ ἀνὴρ). Συντάσσονται δὲ α) ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἐπίθετα. Πλ. Πολ. 595: οὐ πρό γε τῆς ἀληθείας τιμητέος ὁ ἀνὴρ. β) ἀπροσώπως, τίθενται δηλ. κατ' οὐδέτερον γένος μετὰ τοῦ ἐστί (ἢ νοουμένου τοῦ ἐστί), καὶ ἰσοδυναμοῦσι τῷ δεῖ καὶ ἀπαρεμφάτῳ. Εὐρ. Ἰω. 1260: οἰστέον τὴν τύχην (=δεῖ φέρειν τὴν τύχην=πρέπει νὰ ὑποφέρῃ τις τὴν τύχην). Δημ. 1, 14: ὁ μὲν ὡς δεῖ πράττειν ἐγνώκως ἐσται, ἡμεῖς δὲ ὡς οὐδενὸς ἀντιληπτέον.

4. Ἐπὶ τῆς ἀπροσώπου συντάξεως τῶν εἰς τέος τὸ πρόσωπον, ὅπερ ὀφείλει νὰ πράξῃ τὴν πράξιν, τίθεται κατὰ δοτικὴν, τὸ δὲ ἀντικείμενον καθ' ἣν πτώσιν ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα, ἐξ οὗ τὸ εἰς τέον παράγεται. Ἰσ 6, 91: τὸν θάνατον ἡμῖν μετ' εὐδοξίας αἰρετέον ἐστίν. Θ. 8, 65: μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλείουσιν (=δεῖ πλείονας μετέχειν ἢ μετασχεῖν τῶν πραγμάτων).

ΣΗΜ. Οὐχὶ σπανίως τίθεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὸ ἐνεργεῖν πρόσωπον ἐπὶ τῶν εἰς τέον ῥηματικῶν κατ' αἰτ., διότι ἐν αὐτοῖς

ἐνυπάρχει ἡ ἔννοια τοῦ ἀπροσώπου δ' εἰ καὶ ἀπαρεμφάτου, τότε δὲ ἐλλείπει τὸ ἔστιν ἐπὶ τῶν εἰς τέον. Πλ. Γο. 507: τὸν βουλούμενον εὐδαίμονα εἶναι σωφροσύνην μὲν διωκτέον καὶ ἀσκητέον, ἀκολασίαν δὲ φευκτέον.

5. Τὰ εἰς τέως τὰ παρχγόμενα ἐκ ῥημάτων, ἅτινα ἐν τῷ μέσῳ τύπῳ ἔχουσιν ἄλλην σημασίαν ἢ ἐν τῷ ἐνεργητικῷ, δύνανται νὰ κεῖνται ἐν τῇ ἀπροσώπῳ συντάξει ἐπὶ τῆς ἐνεργητικῆς ἢ ἐπὶ τῆς μέσης σημασίας. Πλ. Γο. 507: παρασκευαστέον μάλιστα μηδὲν δεῖσθαι τοῦ κολάζεσθαι (=δεῖ παρασκευάζεσθαι). 510: ἐπὶ τοῦτο παρασκευαστέον ἐστὶ δυνάμιν τινα (=δεῖ παρασκευάζειν). Οὕτω φυλακτέον=δεῖ φυλάττειν καὶ δεῖ φυλάττεσθαι· πειστέον=δεῖ πείθειν ἢ δεῖ πειθεσθαι κτλ.

ΣΗΜ. Ἐν τῇ ἀπροσώπῳ συντάξει εὗρονται τὰ εἰς τέως ῥηματικά οὐχὶ σπανίως ἐν τῷ πληθυντικῷ ἄριθμῳ. Ἀρσφ. Πλ. 1084: εἰ τὸν οἶνον ἡξιόους πίνειν, συνεκποτέ' ἐστὶ σοι καὶ τὴν τρύγα. Ὅμοίως καὶ τὰ εἰς τὸς καὶ σιμος, ὡς: ἔως μὲν βάσιμα ἦν, ἐπὶ τοῦ ἵππου ἦγεν, ἐπεὶ δ' ἄβατα ἦν, καταλιπὼν τὸν ἵππον ἔσπευδε πεζῇ (Ξ. Ἀν. 3, 4, 49).

Θ'. Πλάγιος λόγος (§ 92).

Πλάγιος λόγος λέγεται ὁ λόγος προσώπου τινὸς ὁ ἐξαρτώμενος ἐκ λεκτικοῦ ἢ γνωστικοῦ ῥήματος. Εὐθύς δὲ ἢ ὀρθὸς λόγος ὁ λόγος ὁ ἀνεξαρτήτως καὶ κατ' εὐθεΐαν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ λέγοντος ἐκφερόμενος.

1. Προτάσεις κρίσεως ἐκφέρονται ἐν πλαγίῳ λόγῳ δι' ἀπαρεμφάτου π. χ. Ἀλέξανδρος ἔφρασκεν εἶναι Διὸς υἱὸς (εὐθύς λ.: εἰμὶ Διὸς υἱός). 6) Διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς (§ 69). Λυ. 24, 15: λέγει ὡς ὕβριστὴς εἰμι (εὐθύς λ.: ὕβριστὴς εἶ).

2. Προτάσεις ἐπιθυμίας ἐκφέρονται ἐν πλαγίῳ λόγῳ δι' ἀπαρεμφάτου. Θ. 3, 15: αἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς ξυμμαχοῖς κατὰ τάχος ἔφραζον ἰέναι ἐς τὸν Ἰσθμόν (εὐθύς λ.: κατὰ τάχος ἔτε ἐς τὸν Ἰσθμόν). Ξ. Κυ. 1, 4, 14: ἀπηγόρευε μηδένα βάλλειν (εὐθύς λ.: μηδείς βαλλέτω).

5. Αἱ διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς ἐκφερόμεναι προτάσεις, αἱ ἐρωτημα-

τικάί, καὶ πᾶσαι αἱ δευτερεύουσαι ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ τίθενται

α) κατὰ τὴν ἐγκλίσιν τοῦ εὐθέος λόγου, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ ἀρκτικὸς χρόνος. Λυ. 24, 15: λέγει ὡς ὑβριστὴς εἰμι Πλ. Φαίδ. 115: ἐρωτᾷ ὁ Κρίτων πῶς με θάπτῃ.

β') κατ' εὐκτικήν, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ ἱστορικὸς χρόνος. Ἡ εὐκτικὴ αὕτη λέγεται **πλαγία ἢ τοῦ πλαγίου λόγου**. Ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν, ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, τὸ ἔδει, ἐχρῆν, προσῆκε καὶ τὰ ὅμοια, καὶ ἡ ὑπόθεσις τοῦ 4 εἰδους μένουσι καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ. Πολλάκις δὲ καὶ μετὰ ἱστορικὸν χρόνον τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τοῦ εὐθέος λόγου, ἐνίοτε δὲ καὶ αὗται καὶ ἡ εὐκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου. π. χ. εὐθὺς λόγος:

ἀγαπήσεις | εἰ τὸ σῶμα σώσεις
| ἐὰν τὸ σῶμα σώσῃς

Πλάγιος λόγος:

ἀγαπήσειν με ἔφασκεν | εἰ τὸ σῶμα σώσω
| εἰ τὸ σῶμα σώσωμι
| ἐὰν τὸ σῶμα σώσω
| εἰ τὸ σῶμα σώσωμι.

Παραδείγματα ἰδ. ἐν § 68, 2.

ΣΗΜ. α. Μετὰ πλαγίαν πρότασιν ἐκφερομένην διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς, τίθεται ἐνίοτε πρότασις κατ' εὐκτικήν συνδεομένη διὰ τοῦ γάρ, ἢ τοῦ οὖν, ἢ τοῦ δέ, ἵνα συνεχίσῃ τὸν πλαγιὸν λόγον. Ε. Ἑλλ. 7, 1, 23: Λυκομήδης ἔλεγεν ὡς μόνους τοῖς Ἀρκάσι Πελοπόννησος πατρίς εἶη· μόναι γὰρ αὐτέχθονες ἐν αὐτῇ οἰκοῖεν. Δη. 50, 50: ἀποκρίνεται Ποσειδίππος ὅτι τριήραρχος ἐγὼ τῆς νεῶς εἶην· πλεῦσοιτο οὖν οἱ ἐγὼ κελεύω.

ΣΗΜ. β'. Πολλάκις μετὰ λεκτικὸν ῥῆμα συντεταγμένον μετ' ἀπαρεμφάτου ἔπεται πρότασις ἀναφορικὴ, ἢ χρονικὴ ἢ αἰτιολογικὴ κατ' ἀπαρέμφατον. Ε. Ἀν. 2, 2, 1: Ἀριαῖος ἔφη πολλοὺς εἶναι Πέρσας ἐαυτοῦ βελτίους, οὓς οὐκ ἂν ἀνασχέσθαι αὐτοῦ βασισιλεύοντος. Θ. 2, 102: Λέγεται Ἀλκμέων, ὅτε δὴ ἀλᾶσθαι αὐτόν, τὸν Ἀπόλλω τάυτην τὴν γῆν χρῆσαι οἰκεῖν. Λυσ. 13, 21: οὐκ ἔφη ἐρεῖν ὄρκους γὰρ ὁμωμοκέναι.

ΣΗΜ. γ. Ἐνίοτε ἐκ τοῦ διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς ἐκφερομένου λόγου

γίνεται μετάβασις εἰς τὸ ἀπαρέμφρατον. Θ. 1,87: εἶπον ὅτι σφίσι μὲν δοκοῦεν ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, βούλεσθαι δὲ καὶ τοὺς πάντας ξυμμάχους παρακαλέσαι.

ΣΗΜ. δ'. Ἐνίοτε ἄρχεται ὁ λόγος διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὥς, ἐπιφέρεται δὲ ἀντὶ ὀριστικῆς ἢ εὐκτικῆς ἀπαρέμφρατον. Ε. Ἑλλ. 5,4,35: εἶπεν ὅτι οὐδὲν ἂν, ὅ,τι τῇ πόλει δοκοίη, αὐτεῖπείν.

ΣΗΜ. ε. Οὐχὶ σπανίως ἀντὶ πλαγίου λόγου τίθεται εὐθύς λόγος. Ε. Ἀν. 2, 1, 16: ὁ δ' εἶπεν· ἐγὼ σε ἄσμενος ἑώρακα. Πολύλακίς δὲ γίνεται μετάβασις ἐκ τοῦ πλαγίου λόγου εἰς τὸν εὐθύν. Ε. Ἑλλ. 2, 1, 25: Ἀλκιβιάδης οὐκ ἐν καλῷ ἔφη τοὺς Ἀθηναίους, ὁρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηπτόν παρῆναι, οὗ ὄντες ναιμαχήσετε, ἔφη.

1. Τὸ ἄρθρον (§ 93).

1. Τὸ ἄρθρον ἀρχαιότατα εἶχε σημασίαν δεικτικῆς ἀντωνυμίας. Ἀντὶ δεικτικῆς ἀντωνυμίας εὐρήται συνήθως παρ' Ὀμήρω. Ἐκ τῆς δεικτικῆς σημασίας προέκυψεν ἡ ἀναφορικὴ σημασία, καθ' ἣν ἐλαμβάνετο ἀντὶ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας συνήθως μὲν παρ' Ὀμήρω, πολλάκις δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς καὶ τοῖς Ἰωσιν (οὐδέποτε παρὰ τοῖς κωμικοῖς).

2. Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ τῶν Ἀττικῶν ἐτήρησε τὴν σημασίαν δεικτικῆς ἀντωνυμίας.

α') ἐν τῷ: ὁ μὲν—ὁ δέ (=οὗτος μὲν—ἐκεῖνος δέ, ἢ ἐκεῖνος μὲν—οὗτος δέ, ἢ ἀορίστως: ἄλλος μὲν—ἄλλος δέ) καθ' ὅλας τὰς πτώσεις. Ἰσ. 2, 22: περὶ πλείονος ποιοῦ δοῶν καλὴν ἢ πλοῦτον μέγαν τοῖς παισὶ καταλιπεῖν· ὁ μὲν γάρ (=οὗτος μὲν γάρ) θνητός, ἢ δὲ (=ἐκεῖνη δέ) ἄθάνατος. Πλ. Πολ. 338: τῶν πόλεων αἱ μὲν (=ἄλλαι μὲν) τυραννοῦνται, αἱ δὲ (=ἄλλαι δέ) δημοκρατοῦνται, αἱ δὲ ἀριστοκρατοῦνται.

ΣΗΜ. Τό: τὸ μὲν—τὸ δέ, ἢ: τὰ μὲν—τὰ δέ λαμβάνεται πολλάκις ἐπιρρηματικῶς καὶ ἐξηγεῖται διὰ τοῦ: ἀφ' ἐνός μὲν—ἀφ' ἐτέρου δέ, ἢ: ἐν μέρει μὲν—ἐν μέρει δέ. Ε. Ἀπ. 4, 1, 14: τὰ μὲν τι ἐμάχοντο, τὰ δὲ καὶ ἀνεπαύοντο (=ἐν μέρει μὲν ποῶς ἐμάχ., ἐν μέρει δὲ καὶ ἀνεπαύοντο). πρὸς τοῦτο μὲν—τοῦτο

δέ. Ἀνδ. 2, 16.

β') ἐν τῷ: ὁ δέ, ἡ δέ, τὸ δέ(=οὗτος δέ, αὕτη δέ, τοῦτο δέ) καθ' ὅλας τὰς πτώσεις. Ε. Ἀν. 1, 1, 9: Κύρος δίδωσι Κλεάρχῳ μυρίους δαρεικούς· ὁ δὲ λαβὼν τὸ χρυσίον στρατεύμα συνέλεξε. 1, 3, 21: ταῦτα ἀναγγέλλουσι τοῖς στρατιώταις· τοῖς δὲ ὑποψία ἦν ὅτι ἄγοι πρὸς βασιλέα.

γ') ἐν τῷ: καὶ τὸν (οὗτινος ὀνομαστικὴ εἶνε καὶ δς=καὶ οὗτος τδ. § 106, 1. σημ. γ'). Τὸ καὶ τὸν εὔρηται μόνον ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου. Ε. Κυ. 4, 2, 13: ἡγεῖσθαι ἐκέλευε τοὺς Ἑρκανίους· καὶ οἱ (=οὗτοι) ἡρώτων· τί δέ; οὐ γὰρ ἀναμένεις, ἔφασαν, τοὺς ὀμήρους ἕως ἂν ἀγάγωμεν; καὶ τὸν (=καὶ τοῦτον) ἀποκρίνασθαι λέγεται.

δ') ἐν τῷ: τὸν καὶ τόν, τὸ καὶ τό, τὰ καὶ τά, ὧν γίνεται χρῆσις, ὅταν ὁ λέγων δὲν θέλῃ ἢ δὲν δύναται νὰ ὀνομάσῃ πρόσωπα ἢ πράγματα. Λυ. 1, 23: ἀφικνοῦμαι ὡς τὸν καὶ τὸν (=πρὸς τὸν ἢ πράγματα. Λυ. 1, 23: ἀφικνοῦμαι ὡς τὸν καὶ τὸν (=πρὸς τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα). Δη. 9, 68: ἔδει γὰρ τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι.

ε') ἐν τῷ: πρὸ τοῦ (=πρὸ τούτου τοῦ χρόνου, πρότερον). Πλ. Πρωτ. 315: τούτῳ τῷ οἰκῆματι πρὸ τοῦ ὡς ταμειῷ ἐχρῆτο ἱππόνικος.

β'. Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν (§ 94).

1. Τὸ ἄρθρον τίθεται μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ

α') ἀτομικῶς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ γνωστὸν καὶ ὠρισμένον ἀντικείμενον τοῦ εἵδους. Πλ. Φαί. 117: Σωκράτης κατεκλίθη ὑπτιος· οὕτω γὰρ ἐκέλευεν ὁ ἄνθρωπος (=ὁ γνωστὸς ἄνθρωπος, ὁ ἐνεγκὼν τῷ Σωκράτει τὸ κώνειον). Ε. Ἀν. 4, 5, 9: ἀμφὶ κνέφας πρὸς κώμην ἀφικνεῖται καὶ ὑδροφορούσας ἐκ τῆς κώμης γυναῖκας καταλαμβάνει (=ἐκ τῆς εἰρημένης καὶ οὕτω γνωστῆς κώμης). 5, 6, 34: ἡπείλουν αὐτῷ, εἰ λήφονται ἀποδιδράσκοντα, ὅτι τὴν δίκην ἐπιθήσοιεν (=τὴν προσήκουσαν δίκην). Θ. 1, 11: οἱ Τρῶες τὰ δέκα ἔτη ἀντεῖχον.

β') γενικῶς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ ὅλον εἶδος. Πλ. Πρωτ. 322: ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας (=τὸ ἀνθρώπινον γένος). Νό. 808: ὁ παῖς πάντων θηρίων δυσμεταχειριστότατον. Οὕτω τί-

ἔσται τὸ ἄρθρον μάλιστα μετὰ ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν οὐσιαστικῶς λαμβανομένων, ὡς: ὁ ἀνδρεῖος (= πᾶς ἀνδρεῖος), ὁ βουλόμενος (= πᾶς ὁ βουλόμενος), ὁ τυχών, ὁ ἐπιστάμενος κτλ. Σοφ. Οἶ. Τ. 110: τὸ ζητούμενον ἀλωτόν, ἐκφεύγει δὲ τὰ μελούμενον.

2. Τὰ κύρια ὀνόματα δὲν χρῆζουσι τοῦ ἁρθρου. Ἀλλὰ

α') ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ πρόσωπόν τι ὡς γνωστὸν ἢ ὡς πρότερον μνημονευθέν, τίθεται τὸ ἄρθρον μετὰ τοῦ κυρίου ὀνόματος, ἢ, ὅταν ἐπιφέρηται παράθεσις, μετὰ τῆς παραθέσεως. ὁ Ὅμηρος. ὁ Πλάτων. Σωκράτης ὁ Ἀθηναῖος. Ξ. Ἀν. 3, 1, 4: ἦν δὲ τις ἐν τῇ στρατιᾷ Ξενοφῶν Ἀθηναῖος. . . ὁ μὲν τοι Ξενοφῶν ἀναγνοῦς τὴν ἐπιστολὴν ἀνακοινοῦται Σωκράτει τῷ Ἀθηναίῳ.

β') τὰ κύρια ὀνόματα τῶν χωρῶν ἔχουσι συνήθως τὸ ἄρθρον. Ἡ Ἑλλάς. ἡ Ἀσία. κτλ.

3. Τὸ βασιλεὺς, ὅταν λέγεται περὶ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας, ὡς κύριον ὄνομα λαμβανόμενον, τίθεται ἄνευ ἁρθρου. Πολλάκις καὶ ἡ λέξις ἄστν (ἡ πόλις τῶν Ἀθηναίων).

4. Τὸ ἄρθρον παραλείπεται πρὸς τοῦτοις

α') πολλάκις ἐπὶ τῶν ὀνομάτων τῆς συγγενείας, πατήρ, μήτηρ, γονεῖς, ἀνὴρ, γυνή, παῖς, ἀδελφός, καὶ ἐπὶ τοῦ οὐρανόος, γῆ, σελήμη, θάλασσα, πατρίς. Λυ. 12, 69: ἐπετρέψατε αὐτῷ πατρίδα καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας. Ἰσ. 6, 74: κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν.

β') πολλάκις ἐπὶ ἀφηρημένων ἐννοιῶν, μάλιστα ἀρετῶν, κακιῶν, τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν. Ἰσ. 4, 33: ἀρχὴ φιλίας μὲν ἔπαινος, ἔχθρας δὲ ψόγος. Ξ. Ἀπ. 3, 9, 5: δικαιοσύνη σοφία ἐστίν. Ὁμοίως ἐπὶ τῆς αἰτιατικῆς τοῦ κατὰ τι ὄνομα, γένος, μέγεθος, πλήθος, εὖρος.

γ') ἐπὶ ἐκφράσεων τυπικῶν τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου: ἅμ' ἡμέρα, ἅμ' ἔφ, ἅμ' ἡλίῳ ἀνίσχοντι, μέχρι δείλης, διὰ νυκτός, ἐν δεξιᾷ, ἐν ἀριστερᾷ, κατ' ἀγρούς. Ὁμοίως ἐπὶ τῆς χρονικῆς γενικῆς ἡρος, χειμῶνος, μεσημβρίας κτλ. Πάντοτε ἐλλείπει τὸ ἄρθρον ἐπὶ τοῦ δόρυ καὶ ἀσπίς ἐν ταῖς φράσεσιν ἐπὶ δόρυ ἀναστρέφειν (= πρὸς τὰ δεξιὰ στρέφειν), παρ' ἀσπίδα ἄγειν (= πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἄγειν).

ΣΗΜ. Πολλοὶ=οὐκ ὀλίγοι. Οἱ πολλοὶ=1) οἱ πλείονες 2) τὸ πλῆθος ἢ οἱ δημοκρατικοί. Ὀλίγοι=οὐ πολλοί. Οἱ ὀλίγοι=1) οἱ ὀλιγώτεροι 2) οἱ ὀλιγαρχικοί.

δ'. Τὸ ἄρθρον ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου (§ 95).

Τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἄνευ ἄρθρου. γνωμ.: πολλῶν ὁ λιμὸς γίγνεται διδάσκαλος.

ΣΗΜ. Τὸ κατηγορούμενον δέχεται τὸ ἄρθρον, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ὡς τι ἤδη γνωστὸν· π. χ. οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς μου. ἢ ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑποκείμενον εἶνε ἀληθῶς ἢ κατ' ἐξοχὴν τὸ ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου σημαίνον. Πλ. Μενέξ. 248: οὗτός ἐστιν ὁ σώφρων καὶ οὗτος ὁ ἀνδρεῖος καὶ φρόνιμος (=ὁ ἀληθῶς σώφρων, ὁ ἀληθῶς ἀνδρεῖος καὶ φρόνιμος). Αἰσχ. 2, 167: τὸν καλὸν στρατιώτην ἐμὲ ὠνόμασεν.

ε'. Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν ἐπιθέτων (§ 96).

1. Τὸ ἐπίθετον, ὅπερ συνάπτεται μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς αὐτοῦ, τίθεται α) μετὰ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, β) χάριν ἐμφάσεως μετὰ τὸ οὐσιαστικόν, ἐπαναλαμβάνεται δὲ πρὶ αὐτοῦ τὸ ἄρθρον. γνωμ.: αἱ δεῦτεραι φροντίδες σοφώτεραι. Με. 542: ὀχληρὸν ὁ χρόνος ὁ πολὺς.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικὸν τίθεται ἐπίθετον μετ' ἄρθρου, πρὸς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν τῆς ἤδη γενικώτερον ἐκπεφρασμένης ἐννοίας. Λυ. 19, 54: ἐν κινδύνῳ ἦσαν τῷ μεγίστῳ. Θ. 1, 25: γέρα τὰ νομιζόμενα.

2. Τὸ ἐπίθετον, ὅπερ ἄνευ ἄρθρου κεῖται πρὸ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ἢ μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικόν, κεῖται κατηγορηματικῶς, εἶνε δὴλ. κατηγορούμενον τοῦ οὐσιαστικοῦ. π. χ. τὸ σῶμα θνητὸν ἔχομεν (=τὸ σῶμα, ὃ ἔχομεν θνητὸν ἐστίν). γνωμ.: Βέβαιον ἄξις τὸν βίον δίκαιος ὢν. Ξ. Ἀγ. 1, 12: Ἀγκισίλαος μάλα φαιδρῷ τῷ προσώπῳ ἐκέλευσε κατ'.

3. Τὰ ἐπίθετα ἄκρος, μέσος, ἑσχατος συνάπτονται μετὰ οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ αὐτοῦ, ὅταν πρόκειται νὰ

διακριθῇ τὸ οὐσιαστικὸν ἀπὸ τινος ἄλλου ὁμοειδοῦς. π. χ. ἡ μέση ἀγορὰ (=ἡ ἀγορὰ ἣτις εἶνε ἐν τῷ μέσῳ ἄλλων ἀγορῶν περὶ αὐτὴν οὐσῶν)· κατηγορηματικῶς δέ, ὅταν πρόκειται νὰ ὁρισθῇ μέρος τοῦ οὐσιαστικοῦ ἀντιθετικῶς πρὸς τὸ ὅλον. Δη. 29, 12 : ἡ πρόκλησις γέγονεν ἐν τῇ ἀγορᾷ μέσῃ (=ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς). Ξ. Κυν. 3, 4 : ἄκρα τῇ οὐρᾷ σείουσι (=διὰ τοῦ ἄκρου τῆς οὐρᾶς, τὸ ἄκρον τῆς οὐρᾶς). Θ. 3, 107 : Εὐρύλοχος ἔσχατον εἶχε τὸ εὐώνυμον (=τὸ ἔσχατον μέρος τοῦ εὐωνύμου κέρατος εἶχε).

ΣΗΜ. Ὡς τὸ ἐπίθετον, οὕτω καὶ ἡ μετοχὴ τίθεται κατηγορηματικῶς. Ξ. Ἑλλ. 2, 3, 56 : οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Πολλάκις δὲ ἡ μετοχὴ, ἣτις συνάπτεται μετὰ οὐσιαστικοῦ κατηγορηματικῶς, δύναται νὰ ἐξηγητῇ δι' ἀφρημένου οὐσιαστικοῦ. Θ. 3, 1 : ἅμα τῷ σίτῳ ἀκμάζοντι (=ἅμα τῇ ἀκμῇ τοῦ σίτου). Ὁμοίως : ἐπὶ Πυθοδώρου ἄρχοκτος (=ἐπὶ τῆς Πυθοδώρου ἀρχῆς). ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ (=ἅμα τῇ ἀρχῇ τοῦ ἥρους), ἅμα ἡλίῳ ἀνατέλλοντι (=ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου). Τοιοῦτον καὶ τὸ περιόδῳ τῷ ἐνιαυτῷ (Ξ. Ἑλλ. 3, 2, 25) =τῇ περιόδῳ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν τῇ περιόδῳ τοῦ ἐνιαυτοῦ).

ε. Τὸ ἄρθρον ἐπὶ τῶν ἀντωνυμιῶν (§ 97).

1. Ὅταν μετὰ τὴν προσωπικὴν ἀντωνυμίαν ἐπιφέρηται παράθεσις, τίθεται ἡ παράθεσις αὕτη μετ' ἄρθρου π. χ. ἐγὼ ὁ τλήμων. ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες. Ἐνίοτε κεῖται μόνη ἡ παράθεσις νοουμένης τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας. Ξ. Κυν. 3, 4, 22 : οἱ ἄλλοι ἀριστᾶτε (=ὑμεῖς οἱ ἄλλοι ἀριστᾶτε).

2. Ἡ αὐτὸς τίθεται ἄνευ ἄρθρου κατηγορηματικῶς. Δη. 3, 30 : αὐτὸς ὁ δῆμος δεσπότης τῶν πολιτευομένων ἦν. Πλ. Φαί. 66 : αὐτῇ τῇ ψυχῇ θεατέον αὐτὰ τὰ πράγματα. Μετὰ τοῦ ἄρθρου ὁ αὐτὸς σημαίνει ὁ ἴδιος, καὶ τίθεται ὡς καὶ πᾶν ἐπίθετον.

3. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι οὗτος, ὅδε, ἐκεῖνος τίθενται ἄνευ ἄρθρου πρὸ τοῦ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ἢ μετ' αὐτό : αὕτη, ἥδε, ἐκεῖνη ἡ πόλις, καί : ἡ πόλις αὕτη, ἥδε, ἐκεῖνη.

4. Αἱ κτηνικαὶ ἀντωνυμίαι καὶ αἱ συσχετικαὶ δεικτικαὶ τοσοῦ-

τος, τοιοῦτος, τηλικούτος τίθενται μετὰ τοῦ ἄρθρου ἢ ἄνευ τοῦ ἄρθρου, ὡς καὶ τὰ ἐπίθετα.

5. Τὸ πᾶς α) τίθεται ἄνευ ἄρθρου μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ κατηγορηματικῶς. Τὸ οὐσιαστικὸν δύναται νὰ κεῖται ἄνευ ἄρθρου, ἂν, καὶ ἐλλείποντος τοῦ πᾶς, θὰ ἐτίθετο ἄνευ ἄρθρου: Πλ. Ἀπ. 20 : πᾶσαν ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν ἐρῶ. Γο. 886 : πάντες Ἑλληνές τε καὶ βάρβαροι νομίζουσιν εἶναι θεούς· β') ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἑκαστος. Τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται ἐπίσης ἄνευ ἄρθρου, ὡς : δρυὸς πεσούσης πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται· γ') ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ὅλως, καθαρῶς. Τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται ἄνευ ἄρθρου, διότι κυρίως εἶνε κατηγορούμενον. Πλ. Πολ. 599 : ἐν παντὶ κακοῦ ἂν εἴη ὁ φρουρούμενος ὑπὸ πάντων πολεμίων (= ὑπὸ καθαρῶς πολεμίων)· δ') τίθεται μετὰ τοῦ ἄρθρου ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμός. Πλ. Γο. 470 * ἐν τούτῳ ἡ πᾶσα εὐδαιμονία ἐστὶ (τὸ σύνολον τῆς εὐδαιμονίας).

ΣΗΜ. Μετὰ ἀπολύτων ἀριθμητικῶν κείμενον τὸ ὁ πᾶς σημαίνει ἐν συνόλῳ : ἑκατὸν ὀπλῖται ἀπώλοντο οἱ πάντες (= ἐν συνόλῳ, τὸ ὅλον). πρβ. Θ. 6, 43.

6. Τὸ ὅλος τίθεται α) ἄνευ ἄρθρου πρὸ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ἢ μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικὸν κατηγορηματικῶς. Ε. Ἀν. 1, 2, 17 : ἐκέλευσεν ἐπιχωρῆσαι ὅλην τὴν φάλαγγα· β') μετὰ τοῦ ἄρθρου ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμός. Ε. Ἀν. 6, 2, 10 : ὑπὲρ ἡμῖς τοῦ ὅλου στρατεύματος· ἢ ἄνευ ἄρθρου, ὅταν καὶ τὸ οὐσιαστικὸν κεῖται ἄνευ ἄρθρου. Ε. Κυ. 1, 6, 17 : χαλεπὸν μὲν καὶ ἓνα ἄνθρωπον ἀργὸν τρέφεσθαι, πολὺ δ' ἐτι χαλεπώτερον οἶκον ὅλον. Ὡς τὸ ὅλος, οὕτω τίθεται καὶ τὸ μόνος 1) ἄνευ ἄρθρου κατηγορηματικῶς. Λυ. 28, 10 : οὐκ Ἐργοκλῆς μόνος κρίνεται. 2) μετὰ τοῦ ἄρθρου ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμός. Ε. Κυ. 4, 6, 4 : τὸν μόνον μοι (= τὸν μονογενῆ) καὶ φίλον παῖδα ἀφείλετο τὴν ψυχὴν.

7. Μετὰ τοῦ ἄμφω, ἀμφοτέροι, ἑκάτερος τίθεται τὸ οὐσιαστικὸν ἀείποτε μετ' ἄρθρου ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ. Αἱ ἀντωνυμίαι λοιπὸν κεῖνται κατηγορηματικῶς. Πλ. Πρωτ. 314 : ἀμφοῖν τοῖν χεροῖν τὴν θύραν ἐπήραξε. Ε. Ἀν. 3, 1, 31 : ἀμφοτέρα τὰ ὦτα τετραπλημένον. Θ. 5, 16 : ἐν ἑκατέρᾳ τῇ πόλει.

Μετὰ τοῦ ἑκαστος τίθεται τὸ οὐσιαστικὸν ἄνευ ἄρθρου· ὅταν δὲ

τὸ οὐσιαστικὸν ἔχη ἄρθρον, τότε τὸ ἕκαστος κεῖται κατηγορηματικῶς. Ε. Ἑλλ. 3, 5, 13: ἐν ἐκάστῃ πάλει. Κυ. 5, 8, 36: ἡ τάξις ἐκάστη.

ς'. Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν (§ 98).

Μετὰ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν τίθεται τὸ ἄρθρον α) ὅταν σημαίνωσι μέρος προειρημένου ὅλου. Ε. Ἀν. 5, 4, 11: ἤκον ἄγοντες τριακόσια πλοῖα μονόξυλα καὶ ἐν ἐκάστῳ τρεῖς ἄνδρας, ὧν οἱ μὲν δύο ἐκθάντες εἰς τάξιν ἔθεντο τὰ ὅπλα, ὁ δὲ εἷς ἔμενε· β) ὅταν δι' αὐτῶν ὀρίζηται ἀριθμὸς ὡς ἐγγιστα. Ε. Ἀν. 6, 8, 22: ἔμειναν ἡμέρας ἀμφὶ τὰς τριάκοντα. Πλουτ. Φιλοπ. 10: λέγονται ὑπὲρ τοὺς τετρακισχιλίους ἀποθανεῖν.

ζ'. Ἐπιθετοποιὸς καὶ οὐσιαστικοποιὸς δυνάμεις τοῦ ἄρθρου (§ 99).

1. Γενικὴ πτώσις καὶ ἐπίρρημα καὶ πρόθεσις μετὰ τινος πτώσεως διὰ τοῦ ἄρθρου προτασσομένου λαμβάνουσι δυνάμιν ἐπιθέτου. π. χ. ὁ τοῦ βασιλέως θρόνος (= ὁ βασιλείος). αἱ πέρυσι πρῆσθῆναι (= αἱ περυσιναί). ἡ κατὰ νόμον τιμωρία (= ἡ νόμιμος).

2. Γενικὴ πτώσις, καὶ πρόθεσις μετὰ τινος πτώσεως, καὶ ἐπίρρημα, διὰ τοῦ ἄρθρου τὸ ἢ τὰ προτασσομένου λαμβάνουσι δυνάμιν οὐσιαστικοῦ σημαίνοντος ὅλως γενικὴν σχέσιν προσώπου ἢ πράγματος. Ε. Ἀν. 3, 1, 20: τὰ τῶν στρατιωτῶν = τὰ πράγματα, ἡ θέσις, ἡ κατάστασις τῶν στρατιωτῶν. 1, 7, 4: τὰ παρ' ἐμοί = ἡ ἐμὴ θέσις, ἡ ἐμὴ κατάστασις. Ὁμοίως λέγεται τὸ τοῦ Ἀναξαγόρου = τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀναξαγόρου λεχθέν· τὸ τῆς παροιμίας κτλ. Ἐνίοτε τὸ ἄρθρον μετὰ γενικῆς ἀποτελεῖ περίφρασιν. Δη. 4, 45: τὸ τῶν θεῶν εὐμενὲς καὶ τὸ τῆς τύχης συναγωνίζεται = οἱ θεοὶ εὐμενεῖς καὶ ἡ τύχη συναγωνίζεται. Σοφ. Φιλ. 497: τὰ τῶν διακόνων (= οἱ διάκονοι) τοῦμόν ἐν σμικρῷ μέρει ποιούμενοι τὸν οἶκαδ' ἤπειγον στόλον.

3. Πᾶσα λέξις καὶ ὁλόκληρος πρότασις διὰ τοῦ ἄρθρου τὸ λαμβάνει δυνάμιν οὐσιαστικοῦ. Δη. 18, 4: ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.

τὸ δ' ὑμεῖς ὅταν λέγω, τὴν πόλιν λέγω. 3, 10: ὅτι μὲν δὴ δεῖ βοηθεῖν πάντες ἐγνώκαμεν καὶ βοηθήσομεν· τὸ δὲ ὅπως, τοῦτο λέγε. Πλ. φιλ. 20: τὸ εἰ βούλει ῥηθὲν λύει πάντα φόβον. Πολ. 127: ἔτι ἐν λείπεται, τὸ ἦν πείσωμεν ὑμᾶς.

ΙΑ'. Αἱ ἀντωνυμίαι.

α. Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 400).

1. Αἱ ὀνομαστικαὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν (ἐγώ, σύ, ἡμεῖς, ὑμεῖς) τίθενται, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον μετ' ἐμφράσεως, ὡς ἐπὶ τῶν ἀντιθέσεων (ἄλλως παραλείπονται. § 6). 'Ισ. 1. 3: σὺ μὲν παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ.

2. Τὴν ἐκλιποῦσαν ὀνομαστικὴν τοῦ τρίτου προσώπου ἀναπληροῦ ἢ αὐτὸς ἐπὶ ἐμφράσεως, ὡς: αὐτὸς ἔφα (τοῦτο ἔλεγον οἱ Πυθαγόρειοι περὶ τοῦ Πυθαγόρου). Ὁμοίως ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ τίθεται τὸ αὐτοί, σπανίως τὸ σφεῖς. Θ. 8, 76: ἔφασαν τοὺς μὲν ἡμαρτημέναι, αὐτοὶ δὲ σώζειν τοὺς νόμους. 5, 65: ἐπειδὴ ἐκεῖνοί τε ἀπέκρουσαν καὶ σφεῖς ἡσύχαζον, τοὺς ἑαυτῶν στρατηγούς ἐν αἰτία εἶχον.

3. Ἐν ταῖς πλάγiais πτώσεσι τίθενται οἱ μὲν ἐγκλιτικοὶ τύποι μου, μοι, με, σου, σοι, σε, ὅταν πρόκειται ἀπλῶς νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον ἄνευ ἐμφράσεως, οἱ δὲ μακρότεροι τύποι ἐμοῦ, ἐμοί, ἐμέ, καὶ οἱ ὀρθοτονοῦμενοι σου, σοί, σέ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον μετ' ἐμφράσεως. Λυ. 1, 16: Εὐφρίλητε, ἔφη, μηδεμιᾶ πολυπραγμοσύνη προσεληλυθέναι με νόμιζε πρὸς σε. Πλ. Γο. 474: ἐγὼ οἶμαι καὶ ἐμὲ καὶ σέ τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι κάκιον ἡγεῖσθαι.

4. Ὡς πλάγιαι πτώσεις τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ τρίτου προσώπου χρησιμεύουσιν αἱ πλάγιαι τῆς αὐτῆς.

ΣΗΜ. Περὶ τῆς χρήσεως τῶν τύπων τῆς προσωπ. ἀντωνυμ. τοῦ τρίτου προσώπου οὔ, οἷ, ἔ, σφῶν, σφίσι, σφᾶς ἰδ. § 102, 2, β'.

β'. Ἡ ὀριστικὴ ἢ ἐπαναληπτικὴ ἀντωνυμία α ὑπό (§ 401).

*Ἡ αὐτὸς τίθεται τριχῶς ἐν τῷ λόγῳ·

α) μετὰ οὐσιαστικοῦ, ἢ προσωπικῆς ἢ δεικτικῆς ἀντωνυμίας, ἢ

καθ' ἑαυτήν, ἵνα μετ' ἐμφάσεως παραστήσῃ τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται πρόσωπον ἢ πρᾶγμα καὶ διαστείλῃ αὐτὸ ἀπὸ παντὸς ἄλλου. Ε. Ἀν. 6, 3, 4: πολλοὶ διέφρουγον πελτασταὶ ὄντες ὀπλίτας ἐξ αὐτῶν τῶν χειρῶν (= ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ ἰδιά των χέρια). Λυ. 1, 1: καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς ἤσχυνε καὶ ἐμὲ αὐτὸν ὕβρισεν (= καὶ ἐμὲ τὸν ἴδιον). Ἰσ. 4, 88: τὴν στρατείαν αὐτὸς Εἰρῆς ἤγαγεν (= ἀτός του, ὁ ἴδιος, αὐτοπροσώπως). Θ. 2, 3: φυλάξαντες αὐτὸ τὸ περίορθρον (= ἀκριβῶς τὸ περίορθρον). Ἀρ. Ἀχ. 504: αὐτοὶ ἐσμεν κοῦπω ξένοι πάρεσι (= μόνοι).

ΣΗΜ. Τὸ αὐτὸς μετὰ τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν ἐξαίρει τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται πρόσωπον ὡς τὸ κυριώτατον. Ε. Ἑλλ. 2, 2, 17: ἡ-
ρήθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα δέκατος αὐτὸς (= αὐτὸς μετὰ
ἐννέα ἄλλων)

β) κατὰ τὰς πлагίας πτώσεις ἀντὶ προειρημένου ὀνόματος πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐπαναλήψεως. Ε. Ἀν. 1, 1, 3: Τίσσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κύρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ. 1, 10, 1: βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ.

γ) μετὰ τοῦ ἄρθρου ὡς ἐπίθετον. π. χ. ὁ αὐτὸς ἀνὴρ (= ὁ ἴδιος ἀνὴρ). Πλ. Πρωτ. 340: ταυτόν σοι δοκεῖ εἶναι τὸ γενέσθαι καὶ τὸ εἶναι ἢ ἄλλο;

γ'. Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι (§ 102).

1. Ἡ αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου προσώπου τίθεται, ὅταν ἀναφέρηται εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἥς καὶ αὐτὴ μέρος εἶνε (ἄμεσος ἢ εὐθεῖα ἀντανάκλασις). Θ. 6, 33: πείθω ἑμαυτόν. γνωμ.: γινῶθι σαυτόν.

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς ἑμαυτῷ εὐρηται συνηθέστερον ἢ προσωπικὴ μοι ἢ ἐμοὶ ἐπὶ τοῦ δοκῶ. Ε. Ἰέ. 1, 6: τῷ ὕπνῳ ὅτι ἡδόμεθα δοκῶ μοι αἰσθάνεσθαι. Ἀρστφ. Β. 918: ἐγγὺς εἶναι τῶν θεῶν ἐμοὶ δοκῶ.

2. Ἡ αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία τοῦ τρίτου προσώπου

α) τίθεται, ὅταν ἀναφέρηται εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, καὶ αὐτὴ μέρος εἶνε (ἄμεσος ἢ εὐθεῖα ἀντανάκλασις). Ε. Κν.

8, 7, 15 : ἑαυτοῦ κήδεται ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ· γνωμ. : ὁ σοφὸς ἐν ἑαυτῷ περιφέρει τὴν οὐσίαν.

β') τίθεται ἐν ἐξηρτημέναις προτάσεσιν ἀναφερομένη εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς κυρίας προτάσεως (ἔμμεσος ἢ πλαγία ἀντανάκλασις). Ἀλλ' ἐπὶ τῆς πλαγίας ταύτης ἀντανάκλασεως τίθενται καὶ αἱ πλάγιοι τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ τρίτου προσώπου, τὸ μὲν οὐ καὶ ἐ σπανιώτατα, τὸ δὲ οἶ, σφῶν, σφίσι, σφᾶς οὐχὶ λίαν σπανίως· συνθέςτερον τίθενται αἱ πλάγιοι τῆς αὐτός. Ε. Ἀν. 2, 5, 29 : ἐβούλετο Κλέαρχος ἅπαν τὸ στράτευμα πρὸς ἑαυτὸν ἔχειν τὴν γνώμην. Κυ. 1, 4, 2. ἐφοβεῖτο Κῦρος μὴ οἱ ὁ πάππος ἀποθάνοι. Θ. 2, 101 : οἱ Θεσσαλοὶ ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ στρατὸς χωρήσῃ. 2, 13 : Περικλῆς ὑπετόπησε μὴ Ἀρχίδαμος τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ παραλίπη.

γ') ἀπαντᾷ καὶ εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς προτάσεως ἀναφερομένη. Ε. Ἀν. 4, 5, 35 : τὸν κωμάρχην ἤγεν πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ οἰκέτας.

ΣΗΜ. α'. Ἐν τῷ πληθυντικῷ εὔρηται ἐνίοτε ἡ αὐτοπαθὴς ἀντὶ τῆς ἀλληλοπαθοῦς. Ἰσ. 4, 15 : χρὴ διαλυσαμένους τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἔχθρας ἐπὶ τὸν βάρβαρον τραπέσθαι. Δημ. 9, 21 : ἀπίστως ἔχουσι πρὸς αὐτοὺς (=πρὸς ἀλλήλους) οἱ Ἕλληνες.

ΣΗΜ. β'. Ἡ αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία τοῦ γ'. προσώπου λαμβάνεται ἐνίοτε ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς τοῦ α'. ἢ τοῦ β'. προσώπου. Ἰσ. 5, 129 : ἐπεχείρουν διαλέγεσθαι πρὸς τὴν πατρίδα τὴν αὐτοῦ (=τὴν ἑαυτοῦ). 1, 14 : τὴν αὐτοῦ (=τὴν σαυτοῦ) διάνοιαν ἀσκήσεις.

ΣΗΜ. γ'. Πρὸς ἐντονωτέραν ἔκφρασιν τῆς αὐτοπαθείας συνάπτεται μετὰ τῆς αὐτοπαθοῦς καὶ ἡ αὐτός. Ἰσ. 4, 148 : αὐτὸς ὑπὲρ αὐτοῦ. Αἰσχ. 3, 233 : καταλέλυκε τὴν αὐτὸς αὐτοῦ δύγαμιν.

δ'. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 403).

Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι δηλοῦσι τὴν σχέσιν τῆς κτήσεως.

1. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου προσώπου, ἐμός, σός, ἡμέτερος, ὑμέτερος τίθενται, ὅταν ἡ σχέση τῆς κτήσεως πρόκειται νὰ ἐκφρασθῇ μετ' ἐμφάσεως· εἰ δὲ μὴ, τίθενται αἱ γενικαὶ τῶν προσωπικῶν μου, σου, ἡμῶν, ὑμῶν. Ἀν

δὲ ὁ κεκτημένος (ὁ κτήτωρ) εἶνε τὸ αὐτὸ πρόσωπον μὲ τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἀντὶ μὲν τοῦ ἐμὸς καὶ σὸς τίθεται καὶ ἡ γενικὴ τῶν αὐτοπαθῶν ἐμαυτοῦ, σαυτοῦ, ἀντὶ δὲ τοῦ ἡμέτερος καὶ ὑμέτερος τίθεται συνηθέστερον τὸ ἡμέτερος αὐτῶν, καὶ ὑμέτερος αὐτῶν. Δημ. 18, 256: τὴν ἐμὴν τύχην ἐξετάζων πρὸς τὴν σαυτοῦ σκόπει καὶ εὐρήσεις τὴν ἐμὴν βελτίω τῆς σῆς. Πλ. Κρατ. 435: τὴν σιγὴν σου συγχώρησιν θήσω. Δη. 4, 7: τὰ ὑμέτερα αὐτῶν χιμεισθε.

2. Ἐκ τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν τοῦ τρίτου προσώπου ἡ μὲν ἐὸς εἶνε ἄχρηστος παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ἡ δὲ σφέτερος σπανία. Ἄντ' αὐτῶν τίθεται ἡ γενικὴ ἐκείνου καὶ ἐκείνων, ὅταν ἡ σχέσις τῆς κτήτεως πρόκειται νὰ δηλωθῇ μετ' ἐμφάσεως· ἄλλως τίθεται ἡ γενικὴ αὐτοῦ καὶ αὐτῶν. Ἄν δὲ ὁ κεκτημένος εἶνε τὸ αὐτὸ πρόσωπον μὲ τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως τίθεται ἡ γενικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας ἑαυτοῦ, ἑαυτῶν. Ἰσ. 16, 3: οὐχ ἦττον φροντίζω τῆς ἐκείνου δόξης ἢ τῶν ἐμαυτοῦ κινδύνων. Ξ. Κυ. 1, 3, 1: μετεπέμψατο Ἀστυάγης τὴν θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς. Ἄν. 3, 2, 39: τῶν νικόντων ἐστὶ καὶ τὰ ἑαυτῶν σώζειν καὶ τὰ τῶν ἡττωμένων λαμβάνειν.

ΣΗΜ. α'. Σπανίως καὶ μόνον ἐπὶ ἀντανακλάσεως εὐρηται ἡ σφέτερος ἢ σφέτερος αὐτῶν. Θ. 1, 50: οἱ Κορίνθιοι πρὸς τοὺς νεκροὺς τοὺς σφετέρους ἐτράποντο. Ἄντ. 1, 30: οἰκέτας τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἐπικαλοῦσι μάρτυρας.

ΣΗΜ β'. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὰς γενικὰς τῶν προσωπικῶν. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ἡ συνάφεια τῆς γενικῆς αὐτῶν μετὰ τοῦ ἡμέτερος, ὑμέτερος, σφέτερος. παρὰ ποιηταῖς εὐρηται καὶ μετὰ τοῦ ἐμὸς καὶ σὸς συνημμένη ἡ γεν. αὐτοῦ. Ἀρστροφ. Πλ. 33: τὸν ἐμὸν αὐτοῦ βίον. διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δύναται νὰ τεθῇ γενικὴ παραθετικῆς μετοχῆς εἰς τὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν ἀναφερομένη. Ξ. Κυ. 8, 8, 26: εἴ τις ὄμμα τοῦμόν ζῶντος ἐτι προσιδεῖν ἐθέλει, προσίτω.—Ἐνίοτε εὐρηται ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἀντὶ τῆς ἀντικειμενικῆς γενικῆς τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας. Ξ. Κυ. 3, 1, 28: τὸ δέος αὐτοὺς ποιεῖ τό τε ὑμέτερον καὶ τὸ τῶν κατηγόρων στρατεύεσθαι (=φοβούμενοι ὑμᾶς καὶ τοὺς κατηγόρους στρατεύονται).

3. Ὅταν ἡ σχέσις τῆς κτήσεως εἶνε φανερά ἐκ τῶν συμφραζομένων, τότε παραλείπεται ἡ κτητική ἀντωνυμία ἀναπληρουμένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου. Πλ. Δυ. 207: σφόδρα φιλεῖ σε ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ (=ὁ πατήρ σου καὶ ἡ μήτηρ σου). Ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου ὅμως ἐλλείπει καὶ τὸ ἄρθρον: μηδένα ἡγοῦ φίλον (=τὸν φίλον).

ε'. Ἡ ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία ἀλλήλων (§ 404).

Ἡ ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία ἀλλήλων τίθεται εἰς δῆλωσιν τῆς σχέσεως τῆς ἀμοιβαιότητος. Θ. 1, 18: οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους.

ς'. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 405).

1. Ὁ οὗτος δηλοῖ τι, περὶ οὗ ἤδη ἐγένετο λόγος, ἡ ὁδε δεικνύει τι παρόν, ὅπερ ὁ λέγων αἰσθητῶς ἢ νοερῶς θεωρεῖ, ἡ ἐκεῖνος δεικνύει τι, ὅπερ τοπικῶς ἢ χρονικῶς εἶνε μακράν. Πλ. Δά. 178: ἐγὼ τε καὶ Μελησίαις ὁδε (=οὗτος ἐδῶ). Θ. 2, 12: ἦδε ἡ ἡμέρα (=ἡ παρούσα ἡμέρα) τοῖς Ἑλλήσι μεγάλων κακῶν ἄρξει. Ἰσ. 8, 64: παυσώμεθα τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλασσαν ἐπιθυμούντες· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ τὴν δημοκρατίαν ἐκείνην καταλύσασα, μεθ' ἧς οἱ πρόγονοι ζῶντες εὐδαιμονέστατοι ἦσαν. Διὰ τῆς ἐκεῖνος σημαίνεται καὶ περίφημόν τι, ὡς: Καλλίστρατος ἐκεῖνος.

ΣΗΜ. α'. Καὶ ἡ οὗτος δεικνύει ἐνίοτε παρόν τι· ἀλλ' ἡ μὲν ὁδε δεικνύει τι, ὅπερ ἀμέσως παρὰ τῷ λέγοντι εἶνε· ὅθεν δύναται νὰ τεθῇ καὶ ἀντὶ τῆς ἐγώ, μάλιστα παρὰ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς. Πλ. Δά. 180: τῷδε τῷ σῷ δημότῃ (=ἐμοὶ τῷ σῷ δ.). ἡ δὲ οὗτος δεικνύει τι, ὅπερ ἀπέναντι τοῦ λέγοντος εἶνε· ὅθεν δύναται νὰ τεθῇ καὶ ἀντὶ τῆς σύ. Ἀριστ. Ν. 732: οὗτος, καθεύδεις; (=σύ, κοιμᾶσαι;).

ΣΗΜ. β'. Τὸ τοῦτο μὲν—τοῦτο δὲ λαμβάνεται ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀφ' ἐνὸς μὲν—ἀφ' ἐτέρου δέ. Ἰσ. 7, 14. 4, 21.

2. Ὁ οὗτος καὶ ἡ ἐκεῖνος ἀναφέρονται εἰς τὰ ἡγούμενα, ἡ δὲ ὁδε εἰς τὰ ἐπόμενα. Ε. Ἀν. 2, 1, 20: ταῦτα (δηλ. τὰ εἰρημένα)

μὲν δὴ σὺ λέγεις, παρ' ἡμῶν δ' ἀπάγγελλε τάδε (= τὰ ἐξῆς). Ὅμοίως καὶ τὰ ἐπιρρήματα οὕτως, ἐκείνως, ὧδε.

ΣΗΜ. Πολλάκις καὶ ἡ οὗτος καὶ ἡ ἐκεῖνος, μάλιστα κατὰ τὸ οὐδέτερον γένος, ἀναφέρονται εἰς τὰ ἐπόμενα. Ε. Ἀν. 2, 6, 18 : Πρῶξενος καὶ τοῦτο ἐνδηλον εἶχεν, ὅτι τούτων οὐδὲν ἂν θέλοι κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας, ἐκεῖνο δὲ φανερόν, ὅτι κτλ.

3. Πολλάκις προηγουμένη τις ἔννοια ἐπαναλαμβάνεται χάριν ἐμφάσεως διὰ τῆς οὗτος, σπανίως διὰ τῆς ἐκεῖνος. Δη. 18, 159 : ὁ τὸ σπέρμα παρασχών, οὗτος τῶν φόντων κακῶν αἴτιος. Ε. Κυ. 6, 2, 33 : ὁ λόγῳ ἀκονὼν ἐκεῖνος καὶ τὴν ψυχὴν τι παρακονᾷ.

4. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι ἀπαιτοῦσι τὸ ἄρθρον ἐπὶ τοῦ οὐκαστικοῦ μεθ' οὗ συνάπτονται (§ 97, 3).

ΣΗΜ. Ἐὰν ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία εἴνε ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον, τὸ δὲ οὐσιαστικὸν κατηγορούμενον, τότε τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται ἄνευ ἄρθρου. Δυ. 12, 37 : ταύτην ἐσχάτην δίκην δυνάμεθα παρ' αὐτῶν λαβεῖν (= αὕτη ἐστὶν ἡ ἐσχάτη δίκη, ἦν κτλ.). Οὕτω κείμεναι αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι ἰσοδυναμοῦσι πολλάκις μετὰ τοπικὰ ἐπιρρήματα. Θ. 1, 51 : νῆες ἐκεῖναι (= ἐκεῖ) ἐπιπλέουσι.

5. Διὰ τοῦ καὶ οὗτος (= καὶ μάλιστα) προστίθεται εἰς προηγουμένην ἔννοιαν προσδιορισμὸς ἐπιθετικὸς μετ' ἐμφάσεως. Ε. Ἀν. 2, 5, 31 : ἀπόρων ἐστὶ καὶ ὀμηχάνων . . . καὶ τούτων πονηρῶν, οἵτινες ἐθέλουσι δι' ἐπιτορίας πράττειν τι. Σύνθηες εἶνε τὸ καὶ ταῦτα (= καὶ μάλιστα) μετὰ μετοχῆς, ὅταν πρόκειται νὰ παρασταθῇ μετ' ἐμφάσεως τὸ θαυμαστὸν προηγουμένης τινὸς πράξεως. Ε. Ἀπ. 2, 3, 1 : εἰσὶν οἱ χρησιμώτερον νομίζουσι χρήματα ἢ ἀδελφούς, καὶ ταῦτα τῶν μὲν ἀφρόνων ὄντων, τοῦ δὲ φρονίμου.

6. Ἐκ τῶν συσχετικῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν ἡ μὲν τοιοῦτος (ποιητ. τοῖος) καὶ ἡ τοιόσδε δεικνύουσι τὴν ποιότητα τοῦ προσώπου ἢ τοῦ πράγματος, εἰς ὃ ἀναφέρονται, ἡ δὲ τοσοῦτος (ποιητ. τόσος) καὶ ἡ τοσόσδε τὸ πλῆθος ἢ τὸ μέγεθος, ἡ δὲ τηλικούτος καὶ ἡ τηλικόσδε τὴν ἡλικίαν ἢ τὸ μέγεθος. Διαφέρει δὲ ἡ τοιόσδε τῆς τοιοῦτος, ἡ τοσόσδε τῆς τοσοῦτος καὶ ἡ τηλικόσδε τῆς τηλικούτος ὡς ἡ ὧδε τῆς οὗτος. Ὁμ. Β, 420 : τοιόσδε τοσόσδε τε λαὸς (δηλ. οἷος καὶ ὅσος ὁ παρών). Ήλ. Γο. 458 : ἡ μὲν δύναμις τοιαύτη ἐστὶ καὶ τοσαύτη (δηλ. οἷα καὶ ὅση εἴρηται). Ἰσ.

9, 22: πᾶς ὧν ἔσχε κάλλος καὶ ῥώμην καὶ σωφροσύνην, ἅπερ προωδέστατα τοῖς τηλικούτοις ἐστὶν (= τοῖς ταύτην ἢ τοιαύτην ἡλικίαν ἔχουσι). Πλ. Πολ. 423: τηλικαύτη πόλις; (= οὕτω μεγάλῃ).

ΣΗΜ. α'. Ἐνίστε συνάπτεται μετὰ τῆς τοσοῦτος ἢ αἰτ. τὸ πλήθος, μετὰ δὲ τῆς τηλικούτος ἢ αἰτ. τὸ μέγεθος. Ἰσ. 4, 136: τοσαύτας τὸ πλήθος πόλεις καὶ τηλικαύτας τὸ μέγεθος δυνάμεις τῷ βαρβάρῳ παραδεδώκαμεν.

ΣΗΜ. β'. Ἡ τοιοῦτος ἀναφέρεται συνήθως εἰς τὰ ἡγούμενα, ἢ δὲ τοιόσδε εἰς τὰ ἐπόμενα. Θ. 1, 36: τοιαῦτα (δηλ. οἷα τὰ εἰρημένα) μὲν οἱ Κερκυραῖοι εἶπον· οἱ δὲ Κορίνθιοι μετ' αὐτοὺς τοιάδε (δηλ. οἷα τὰ ἐξῆς).

ζ'. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 106).

1. Ἡ ὅς (μετ' ἐπιτάσεως ὅσπερ) ἀναφέρεται εἰς ὠρισμένον τι ἢ δὲ ὅστις εἰς ἀόριστόν τι καὶ γενικόν. Με. 179: ἐστὶ δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ πάνθ' ὁρᾷ. 540: μακάριος ὅστις οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει. Ὡς ἔχει ἢ ὃς πρὸς τὴν ὅστις, οὕτως ἔχει ἢ οἷος πρὸς τὴν ὁποῖος, ἢ ὅσος πρὸς τὴν ὁπόσος, ἢ ἡλίκος πρὸς τὴν ὀπηλίκος, καὶ τὰ ἐπιρρήματα οὐ, ἦ, οἶ, ὅθεν, ὅτε πρὸς τὰ ἐπιρρήματα ὅπου, ὅπῃ, ὅποι, ὁπόθεν, ὁπότε.

ΣΗΜ. α'. Ἐπειδὴ ἡ ὅστις ἀναφέρεται εἰς γενικόν τι, διὰ τοῦτο συνάπτεται μετ' αὐτῆς ἐνίστε καὶ τὸ πᾶς (ἀποφατικῶς οὐδεὶς), ἐνίστε δὲ λαμβάνεται καὶ περιληπτικῶς, ὥς: ἀνελεύθερος πᾶς ὅστις εἰς θόζαν βλέπει. Ξ. Ἀν. 1, 1, 5: ὅστις δ' ἀφικνοῖτο τῶν παρὰ βασιλέως πρὸς αὐτόν, πάντας οὕτω διατιθεῖς ἀπεπέμπετο, ὥστε κτλ. Ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ λέγεται συνήθως πάντες ὅσοι.

ΣΗΜ. β'. Ἡ ὅς λαμβάνεται ἀντὶ τῆς ὅστις, ὅταν σημαίνηται ἔννοια ὑποθετική (§ 77, 5). Πλ. Ἀπ. 21: ἂ μὴ οἶδα, οὐδὲ οἶμαι εἰδέναι (= εἰ τι μὴ οἶδα). Σπανίως λαμβάνεται ἡ ὅστις ἀντὶ τῆς ὅς.

ΣΗΜ. γ'. Ἡ ὃς ἦτο τὸ πάλαι δεικτικὴ ἀντωνυμία. Ἐν τῷ πεζῷ τῶν Ἀττικῶν λόγῳ εὐρηται μετὰ σημασίας δεικτικῆς ἀντωνυμίας ἐν τῷ καὶ ὃς (= καὶ οὗτος. ἰδ. § 93, 2, γ'), ἢ δ' ὃς (= εἶπεν οὗτος), ἢ δ' ἦ (= εἶπεν αὕτη). Καὶ τὸ ἐκ τοῦ ὃς παραγόμενον

ἐπίρρημα ὡς ἔχει δεικτικὴν σημασίαν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἐν τῷ καὶ ὥς (=καὶ οὕτως), οὐδ' ὥς (=οὐδ' οὕτως) καὶ ἐν τῷ ὡσαύτως (=τὸν αὐτὸν τοῦτον τρόπον).

2. Ἐκ τῶν συσχετικῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν ἡ μὲν οἶος ἀναφέρεται εἰς τὴν τοιόσδε καὶ τοιοῦτος, ἡ δὲ ὅσος εἰς τὴν τοσόσδε, τοσοῦτος καὶ τηλικούτος, ἡ δὲ ἡλίκος εἰς τὴν τηλικόσδε, τηλικούτος καὶ τοσοῦτος. Ὅμ. Α, 570: καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀιδοῦ τοιοῦδε, οἶος ὅδ' ἐστίν. Δη. 18, 1: εὐχομαι, ὅσῃ εὐνοίαν ἔχων διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν. Δειν. 1, 2: τηλικούτον ἀγῶνα, ἡλίκος οὐδεπώποτε γέγονε τῇ πόλει.

ΣΗΜ. Τὸ οἶος τέ εἰμι μετ' ἀπαρεμφάτου σημ. δύναμαι. Πλ. Ἰππ. 283: ἀλλὰ τοὺς Ἰνυκίων υἱεῖς οἶος τε ἦσθα ἀμείνους ποιῆσαι, τοὺς δὲ Σπαρτιατῶν ἡδυνάτεις; Τὸ οἶος εἰμι μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει α') τοιοῦτός εἰμι, ὥστε (§ 73, 2). β') πρόθυμός εἰμι, ἔτοιμός εἰμι. Δη. 44, 19: ἀφικόμενος δ' ὁ Μειδυλιδῆς ἡγανάκτει τε τῷ γεγεννημένῳ καὶ οἶος ἦν ἐπεξιέναι τῷ Λεωκράτει.

3. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι οἶος, ὅσος, ἡλίκος καὶ τὸ ἐπίρρημα ὡς τίθενται πολλάκις ἐπὶ ἀναφωνήσεων θαυμασμοῦ. Ἀρ. Πλ. 748: ὅσῃ τὴν δύναμιν ἔχεις, ὧναξ δέσποτα (=πόσον μεγάλην, θαυμαστῶς μεγάλην). Πλ. Φαί. 188: οἶα ποιεῖτε, ὦ θαυμασίοι (=θαυμασμοῦ ἄξια). Αἴσ. μῦθ.: ἡλίκος ἂν ἡμῖν θόρυβος ἐγένετο (=πόσον μέγας). Ξ. Κυ. 4, 3, 2: ὡς καλός μοι ὁ πάππος.

4. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμὸν πρὸς τὴν λέξιν εἰς ἣν ἀναφέρεται, ἡ δὲ πτῶσις κρέμαται ἐκ τῆς θέσεως, ἣν κατέχει ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει. γινωμ.: ὅστις ἂν δίκχιος ἢ τρόπους τ' ἄριστος, τοῦτον εὐγενῆ καλεῖ. Ἀλλὰ

α') ἡ ὅς, ὅταν ἀναφέρηται εἰς προηγουμένην γενικὴν ἔννοιαν, τίθεται πολλάκις κατ' οὐδέτερον γένος (§ 11, 2, σημ.).

β') ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον οὖσα, ὅταν ἔχη κατηγορούμενον οὐσιαστικόν, ἔλκεται ὑπ' αὐτοῦ καὶ τίθεται κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ. Πλ. Νό. 699: ὁ φόβος, ἣν αἰδῶ εἵπομεν. Κρατ. 405: τὸν οὐρανόν, οὓς πόλους καλοῦσι.

γ') ἡ ἀναφορική ἀντωνυμία, ὅταν ἀναφέρηται εἰς δύο ἢ πλείονα προηγούμενα οὐσιαστικά, συμφωνεῖ πρὸς αὐτά, ὡς τὸ ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον πρὸς τὰ ὑποκείμενα, ὅταν εἶνε δύο ἢ πλείονα (§ 15). Ε. Κυ. 1, 3, 2: ἐκεκόσμητο καὶ ὀφθαλμῶν ὑπογραφῇ καὶ χρώματος ἐντρίψει καὶ κόμαις προσθέτοις, ἃ δὲ νόμιμα ἦν ἐν Μήδοις.

5. Συνήθως ἡ αἰτιατική τοῦ ἀναφορικοῦ ἔλκεται ὑπὸ τοῦ δεικτικοῦ καὶ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό, ἂν τὸ δεικτικὸν εἶνε γενικῆς ἢ δοτικῆς πτώσεως, ἡ δὲ ἀναφορική πρότασις ἀποτελεῇ ἀναγκαῖον προσδιορισμὸν τοῦ δεικτικοῦ. Ἄν τὸ δεικτικὸν εἶνε ἀντωνυμία, παραλείπεται, ἂν δὲ εἶνε οὐσιαστικόν, μεταβαίνει πολλάκις εἰς το τέλος τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως ἄνευ ἄρθρου. Πλ. Εὐθ. 14: τίς ἡ ὠφέλεια τοῖς θεοῖς τυγχάνει οὕσα ἀπὸ τῶν δώρων ὧν (ἀντὶ αὐτοῦ) παρ' ἡμῶν λαμβάνουσι; Ε. Ἀν. 3, 1, 45: ἐπαινῶ σε ἐφ' οἷς λέγεις (=ἐπὶ τούτοις ἃ λέγεις). Ἑλλ. 4, 1, 23: ἐπορεύετο σὺν ᾧ εἶχε δυνάμει (=σὺν τῇ δυνάμει ἣν εἶχε). Θ. 6, 39: ἀμαθέστατοί ἐστε ὧν ἐγὼ οἶδα Ἑλλήνων (=τῶν Ἑλλήνων οὓς ἐγὼ οἶδα).

ΣΗΜ. Ὁμοία ἔλξεις καὶ ἀφομοίωσις γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν ἐπιρροημάτων. Θ. 1, 89: διεκομίζοντο εὐθὺς ὅθεν ὑπεξέθεντο παῖδας καὶ γυναῖκας (=διεκομίζοντο ἐκεῖθεν οἱ ὑπεξέθεντο).

6. Ὅταν ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει, ἐν ᾗ κεῖται ἡ οἰος ὡς κατηγορούμενον, παραλείπεται τὸ συνδετικὸν εἶναι, τότε ἡ οἰος ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ ὑπονοούμενον δεικτικόν. Δημ. 22, 64: προσήκει μισεῖν τοὺς οἰουσπερ σὺ (τοὺς τοιούτους οἰόσπερ σὺ εἶ). Ὅταν δὲ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως εἶνε τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ μετὰ τὸ δεικτικόν, ἀφομοιοῦται καὶ αὐτὸ πρὸς τὸ δεικτικόν κατὰ πτώσιν. Ε. Ἑλλ. 2, 3, 25: τοῖς οἰοῖς ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν χαλεπὴ πολιτεία ἐστὶ δημοκρατία (=τοῖς τοιούτοις οἰοῖς ἡμεῖς τε καὶ ὑμεῖς ἐσμέν). τοιαύτη ἀφομοίωσις γίνεται ἐνίοτε καὶ ἐπὶ τοῦ ἡλίκος. Ἀρστφ. Ἑκκ. 465: ἐκεῖνο δεινὸν τοῖσιν ἡλίκουσι νῶν (=τοῖς τηλικούτοις, ἡλίκαι νῶ ἐσμεν).

ΣΗΜ. Ὁμοία ἀφομοίωσις γίνεται ἐνίοτε τοῦ ὑποκειμένου τῆς διὰ τοῦ ὥσπερ ἐκφερομένης προτάσεως. Ε. Ἀν. 4, 5, 32: ἔδει βοφόντα πίνειν ὥσπερ βοὺν (=ὥσπερ βοὺς πίνει). πρβ. Κυ. 1, 4, 15.

7. Σπανίως τὸ δεικτικὸν ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ ἀναφορικοῦ τίθεται κατὰ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ. Ἰσ. 6, 48 : *πολιτεῖαν οἷαν εἶναι χρῆ* παρὰ μόνους ἡμῖν ἐστὶ (ἀντί: πολιτεία, οἷαν εἶναι χρῆ, παρὰ μόνους ἡμῖν ἐστὶ). Συνήθης ἡ τοιαύτη ἑλξίς εἶνε ἐπὶ τοῦ οὐδεὶς ἐστὶν ὅστις οὐ (ὅτου οὐ, ὅτω οὐ, ὅν τινα οὐ)· παραλείπεται δηλ. τὸ ἐστί, τὸ δὲ οὐδεὶς ἔλκεται ὑπὸ τοῦ ἀναφορικοῦ ὅστις, καὶ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό. Πλάτ. Θε. 178: Γοργίας οὐδενὶ ὅτω οὐκ ἀπεκρίνετο (=οὐδεὶς ἐστὶν ὅτω οὐκ ἀπεκρίνετο, ἤτοι παντὶ ἀπεκρίνετο). Φαίδ. 117: Ἀπολλόδωρος κλάων οὐδένα ὅν τινα οὐ κατέκλασε τῶν παρόντων.

ΣΗΜ. Ὁμοίως ἀντὶ τοῦ θαυμαστόν ἐστὶν ὅσος (ὅσου, ὅσω, ὅσον) λέγεται κατὰ παράλειψιν τοῦ ἐστί καὶ ἑλξιν τοῦ θαυμαστόν· θαυμαστὸς ὅσος, θαυμαστοῦ ὅσου κτλ. Πλ. Πολ. 350: μετὰ ἰδρωτός θαυμαστοῦ ὅσου. Οὕτω καὶ: θαυμαστῶς ἢ θαυμασίως ὥς, καὶ ὑπερφυῶς ὥς, ἀντὶ τοῦ: θαυμαστόν ἢ θαυμάσιον ἢ ὑπερφυές ἐστὶν ὥς. Πλ. Φαί. 96: νέος ὢν θαυμαστῶς ὥς ἐπεθύμησα ταύτης τῆς σοφίας. Γο. 471: θαυμασίως ὥς ἄθλιος γέγονε. Σο. 173: ὑπερφυῶς ὥς χαίρω.

8. Πολλάκις ἐλλείπει τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται τὸ ἀναφορικόν (συνήθως ἀναπληροῦμεν διὰ τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας). Με. 128: ἂν οἱ θεοὶ φιλοῦσιν ἀποθνήσκει νέος (οὗτος ὢν κτλ.). Ε. Ἀν. 5, 1, 8: ἴσασι τὴν δύναμιν ἐφ' οὗς ἂν ἴωσιν (=τὴν δύναμιν τούτων, ἐφ' οὗς ἂν ἴωσι).

ΣΗΜ. Τὸ οὐδὲν οἷον μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει κάλλιστον. Πλ. Γο. 447: οὐδὲν οἷον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν. Δημ. 21, 46: οὐδὲν οἷον ἀκοῦσαι αὐτοῦ τοῦ νόμου. Προήλθε δὲ τὸ οὐδὲν οἷον ἐκ τοῦ οὐδὲν τοιοῦτόν ἐστιν οἷον.

9. Ἐπὶ τοῦ ἐστί μετὰ τοῦ ἀναφορικοῦ ὅς ἢ ὅστις ἐλλείπει πολλάκις ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τίς, καὶ τότε τὸ ἐστί μετὰ τοῦ ὅς ἢ ὅστις ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἀόριστον ἀντωνυμίαν τίς. Τὸ ἐστί μένει πολλάκις ἀμετάβλητον, καὶ ἂν τὸ ἀναφορικόν εἶνε πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, ἢ ἀναφέρεται εἰς τὸ παρελθόν. Ε. Ἀν. 1, 8, 20: ἐστὶν ὅστις κατελήφθη (=κατελήφθη τις). Πλ. Φαί. 62: ἐστὶν οἷς (=τις) βέλτιον τεθνάναι ἢ ζῆν. Θ. 3, 92: πλὴν Ἰώνων καὶ Ἀχαιῶν

καὶ ἔστιν ὧν (=καὶ τινῶν) ἄλλων πόλεων. Ὀμοίως τίθεται ἐνίοτε καὶ τὸ ἦν ἐπὶ παρελθούσης πράξεως. Ε. Ἑλλ. 7, 5, 17: τῶν πολέμων ἦν οὗς ὑποσπόνδους ἀπέδωσαν.

ΣΗΜ. Ἐντεῦθεν καὶ τὸ ἔστιν ὅτε (ἢ ἔσθ' ὅτε) = ἐνίοτε, ἔστιν οὐ, ὅπου, ἢ ἵνα = ἐνιχαῶ. οὐκ ἔστιν ὅπως = οὐδαμῶς. Πλ. Γο. 512: ὁ μηχανοποιὸς πόλεις ἔστιν ὅτε ὅλας σώζει. Δημ. 1, 14: οὐκ ἔστιν ὅπως ἀγαπήσας τοῖς πεπραγμένοις ἡσυχίαν σχήσει.

40. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀνήκει πολλάκις εἰς τὴν μετοχὴν ἡρεῖς ἄλλην πρότασιν προσδιοριστικὴν τῆς ἀναφορικῆς. Ἀρ. Νερ. 823: νῦν σοι φράσω πρᾶγμα· ὃ σὺ μαθὼν ἀνὴρ ἔσει. Ε. Ἀν. 4, 1, 25: ἔφη εἶναι ἄκρον, ὃ εἰ μὴ τις προκαταλήψοιτο ἀδύνατον ἔσεσθαι παρελθεῖν.

41. Ἐν τῇ αὐτῇ ἀναφορικῇ προτάσει δύνανται νὰ κεῖνται δύο ἢ πλεονα ἀναφορικὰ ἀσυνδέτως. Ἰσ. 6, 42: τίς οὐκ οἶδεν ἐξ οἶων συμφορῶν εἰς ὅσῃν εὐδαιμονίαν κατέστησαν;

42. Ὅταν ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀνήκει εἰς δύο προτάσεις συνδεομένας μετ' ἀλλήλων παρατακτικῶς, ἀλλὰ ἐν τῇ δευτέρᾳ πρέπη νὰ κεῖται κατ' ἄλλην πτώσιν, τότε ἡ παραλείπεται (ἂν μάλιστα εἶνε ὀνομαστικῇ), ἢ ἀντ' αὐτῆς τίθεται πλαγία πτώσις τῆς αὐτοῦ σπανιώτερον τῆς οὐτοῦ. Θ. 1, 36: ὅτω τάδε ξυμφέροντα μὲν δοκεῖ λέγεσθαι, φοβεῖται δὲ μὴ τὰς σπονδὰς λύσῃ, γνῶτω κτλ. Λη. 3, 24: ἐκεῖνοι μὲν, οἷς οὐκ ἐχαρίζουθ' οἱ λέγοντες οὐδ' ἐφίλουσιν αὐτοῦς, πέντε καὶ τετταράκοντα ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἤρξαν.

43. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι, ὅταν μετ' αὐτῶν συνάπτηται τὸ δὴ ἢ δῆποτε ἢ τὸ οὐν, γίνονται ἐπίθετα ἢ οὐσιαστικά ἀοριστολογικά. Ε. Ἑλλ. 5, 4, 58: ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ῥήγνυται ὅποια δὴ φλέψ (=κάποια φλέψ, δὲν ἐξετάζω ποία). Ἀν. 5, 2, 24: ἐξαπίνης ἀνέλαμψεν οἰκία ὅτουδὲ ἐνάψαντος (κοινῶς: ἀφ' οὗ κάποιος ἐθαλε φωτικά). Ἰσ. 8, 64: ἔτοιμός εἰμι ὅτι οὐν πάσχειν. Λυχ. 6: οὔτε δι' ἔχθραν οὐδεμίαν οὔτε διὰ φιλονικίαν οὐδ' ἡντιοῦν τοῦτον τὸν ἀγῶνα προειλόμην.

ΣΗΜ. Ἐντεῦθεν τὸ ὅπως οὐν καὶ ὅπως δῆποτε = κάπως ἐλίγον, οὐδ' ὅπως οὐν = οὐδ' ἐλίγον, οὐδαμῶς. Πλ. Νό. 905: ἐπάκουε, εἰ νῦν καὶ ὅπως οὐν ἔχεις. Δη. 3, 7: τοῦτο πέπρακται νυνί

ὅπως δὴ ποτε. Πλ. Αζ. § 195 : τοὺς ἰατροὺς σὺ ἀνδρείους καλεῖς ; οὐδ' ὅπως τι οὖν.

γ. Αἱ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 107).

1. Ἡ τίς λαμβάνεται ἐπιθετικῶς καὶ οὐσιαστικῶς. Δημ. 3, 16 : τίνα καιρὸν τοῦ παρόντος βελτίω ζητεῖτε ; Ἀριστ. Ἀγ. 594 τίς εἶ ;

2. Ἡ πότερος σημαίνει τίς ἐκ τῶν δύο. Ε. Κυ. 1, 3, 2 : πότερος καλλίων δοκεῖ εἶναι, ὁ πατήρ ἢ οὗτος ; Συχνότατον δὲ εἶναι τὸ πότερον ἢ πότερα ἐν ἀρχῇ διπλῆς ἐρωτήσεως. Πλ. Κρατ. 392 : πότερον αἱ γυναῖκες ἐν ταῖς πόλεσι φρονιμώτεραί σοι δοκοῦσιν εἶναι ἢ οἱ ἄνδρες ;

3. Ἡ πῶς λαμβάνεται ὡς καὶ ἡ τίς. Σοφ. Ο. Τ. 1124 : ἔργου ποῖον ἢ βίον τίνα ; Μετὰ τοῦ ἀορίστου τίς συνημμένη (ποῖός τις) τίθεται ἐπὶ ἐρωτήσεως περὶ ποιότητος. Πλ. Γο. 440 : οὐδεὶς ἐρωτᾷ ποῖα τις ἢ Γοργίου τέχνη, ἀλλὰ τίς.

ΣΗΜ. Ἐν τοῖς διαλόγοις γίνεται χρῆσις τῆς ποῖος συνημμένης μετὰ τῆς λέξεως, ἣν ἄλλος ἐμνημόνευσεν, ὅταν ὁ λέγων ἀποδοκιμάζῃ τὴν μνείαν τῆς λέξεως ταύτης. Ἀριστ. Νεφ. 366 : Στρ. Ὁ Ζεὺς δ' ἡμῖν—οὗ θεός ἐστι ; Σω. ποῖος Ζεὺς ; οὐ μὴ ληρήσεις· οὐδ' ἐστὶ Ζεὺς.

4. Διὰ τῆς πόσος γίνεται ἐρώτησις περὶ πλῆθους ἢ μεγέθους. Ε. Κυ. 2, 2, 8 : πόσα ἔτη ; Ἀριστ. Β. 55 : Ἥρ. πόθος ; πόσος τις ; Δ. μικρός, ἡλικίος Μόλων.

5. Διὰ τῆς πηλίκος ἐρωτᾷ τις περὶ ἡλικίας ἢ μεγέθους : πηλίκος ἦθθα ἐπὶ τῶν Μηδικῶν ; Πλ. Μέν. 85 : πηλίκον τί ἐστὶ τὸ χωρίον ;

6. Διὰ τῆς ποσταῖος ἐρωτᾷ τις περὶ χρόνου. Ε. Κυ. 3, 3, 28 : ποσταῖος ἂν ἐκεῖσε ἀφικοίμην ; (=εἰς πόσας ἡμέρας δύνامي νὰ φθάσω ἐκεῖ ;)

7. Ἡ πόστος ἔχει σχέσιν πρὸς τὰ τακτικὰ ἀριθμητικὰ, ἥτοι εἰς τὴν δι' αὐτῆς γινομένην ἐρώτησιν γίνεται ἀπόκρισις διὰ τακτικοῦ ἀριθμητικοῦ. Ε. Κυ. 4, 16 : κατανόησον, πόστω μέρει αὐτῶν μαχρασάμενοι νενηκίκαμεν.

8. Διὰ τῆς ποδαπὸς γίνεται ἐρώτησις περὶ τοῦ ἐκ τίνος χώρας ἢ πόλεως εἶνέ τις. Πλ. Ἀπ. 20 : τίς καὶ ποδαπὸς καὶ πόσου διδάσκει ; Εὐθνος, Πάριος, πέντε μυνῶν.

ΣΗΜ. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία συνημμένη μετὰ δεικτικῆς εἶνε κατηγορούμενον αὐτῆς. π. χ. τίνα τοῦτον ἄγεις = τίς ἐστὶν οὗτος, ὃν ἄγεις ; Συχνάκις γίνεται τοῦτο ἐπὶ τῆς ποῖος ἐν τῷ διαλόγῳ μετὰ τινος βραχυλογίας. Πλ. Γο. 449 : ἡ ῥητορικὴ περὶ τῶν ὄντων ἐστὶν ἐπιστήμη ; περὶ λόγους ποίους τούτους ; (= ποῖοί εἰσιν οὗτοι περὶ οὓς ἡ ῥητορικὴ ἐστὶν ἐπιστήμη ;)

9. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία δύναται νὰ ἀνήκῃ εἰς μετοχὴν ἢ εἰς πρότασιν ὑποτελῆ. Ε. Ἀν. 1, 6, 8 : τί ἀδικηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ νῦν τὸ τρίτον ἐπιβουλεύεις μοι ; Ἀνδ. 3, 26 : ἵνα τί γένηται ;

ΣΗΜ. Ἐντεῦθεν κατ' ἔλλειψιν τοῦ ῥήματος τὸ ἵνα τί σημαίνει τίνος ἕνεκα, πρὸς τίνα σκοπόν, καὶ τὸ ὅτι τί σημαίνει διὰ τί. Πλ. Ἀπ. 26 : ἵνα τί ταῦτα λέγεις ; Δημ. 23, 244 : ὅτι τί ;

10. Ἐν τῇ αὐτῇ ἐρωτηματικῇ προτάσει δύνανται νὰ ὑπάρχωσι δύο ἢ πλεονα ἐρωτηματικὰ ἀσυνδέτως πρὸς ἄλληλα. Ε. Ἀπ. 2, 2, 3 : τίνας ὑπὸ τίνων εὐροῖμεν ἂν μείζονα εὐεργετημένους ἢ παῖδας ὑπὸ γονέων ;

0'. Αἱ ἀόριστοι ἀντωνυμῖαι (§ 408).

1. Ἡ τις οὐσιαστικῶς μὲν λαμβανομένη σημαίνει πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἀόριστον. Ε. Κυ. 5, 4, 50 : ἴτω τις ἐφ' ὕδωρ, ξύλα τις σχισάτω (κοινῶς : ἅς ὑπάγῃ κἀνείς διὰ νερό, ἅς σχίσῃ κἀνείς ξύλα). ἐπιθετικῶς δὲ λαμβανομένη συνάπτεται μετὰ οὐσιαστικοῦ, ἵνα παραστήσῃ αὐτὸ ἀόριστον, ὡς : γυνή τις χήρα ὅρνη εἶχε καθ' ἑκάστην ὥν αὐτῇ τίκτουσαν.

ΣΗΜ. α. Τὸ οὐδέτερον τί σημαίνει ἐνίοτε λόγου τι ἄξιον. Πλ. Ἀπ. 41 : οἶονταί τι εἶναι ὄντες οὐδενὸς ἄξιοι. Ε. Κυ. 1, 4, 20 : ἔδοξέ τι λέγειν (= ὀρθόν τι). Τὸ ἐναντίον τοῦ τί εἶνε τὸ οὐδέν. π. χ. οὐδέν λέγεις (= οὐδέν λόγου ἄξιον, ὀρθόν, ὑγιὲς λέγεις). Τὴν σημασίαν ταύτην ἔχει καὶ τὸ τίς, ὅταν εἶνε κατηγορούμενον, ἐνίοτε δὲ καὶ ὅταν εἶνε συνημμένον μετ' οὐσιαστικοῦ. Εὐρ. Ἑλ. 930 : ἡὔχεις τις εἶναι. Θ. 1, 15 : κατὰ γῆν δὲ πόλεμον, ὅθεν τις καὶ δύ-

ναμὶς παρεγένετο, οὐδεὶς ξυνέστη (=καὶ λόγου τινὸς ἀξία δύνανμις, κοιν. κάποια δύνανμις)

ΣΗΜ. 6'. Τό : ἢ τις ἢ οὐδεὶς σημαίνει : σχεδὸν οὐδεὶς. Πλ. Ἀπ. 17 : οὗτοι ἢ τι ἢ οὐδὲν ἀληθὲς εἰρήκασιν.

2. Ἡ τις συγκαπτομένη μετ' ἐπιθέτων καὶ ἀντωνυμιῶν καὶ ἀριθμητικῶν κολάζει τὴν σημασίαν αὐτῶν καὶ δύναται νὰ ἐξηγητῇ διὰ τοῦ πὼς ἢ τοῦ περίπου. Πλ. Πολ. 596 : δεινόν τινα λέγεις καὶ θαυμαστὸν ἄνδρα (=δεινόν πῶς). Ε. Ἀπ. 1, 1, 1 : ἡ μὲν γραφὴ κατ' αὐτοῦ τοιάδε τις ἦν (=τοιάδε περίπου). Κύ. 2, 1, 3 : πόσοι τινές; (=πόσοι περίπου;). Θ. 5, 73 : τριάκοντά τινας ἀπέκτειναν. Τὴν αὐτὴν δύνανμιν ἔχει τὸ τί συνημμένον μετὰ τοῦ πάνυ, σχεδόν, μᾶλλον. Πλ. Χαρ. 164 : σχεδόν τι ἔγωγε αὐτὸ τοῦτο φημι εἶναι σωφροσύνην, τὸ γινώσκειν αὐτὸν ἑαυτὸν (=σχεδόν πῶς). Ε. Ἀν. 6, 1, 26 : οὐ πάνυ τι νομίζω ἀσφαλὲς εἶναι τοῦτο.

ΣΗΜ. Μετὰ τοῦ οὐδετέρου ἐπιθέτου ὡς ἀντικειμένου κειμένου ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ συνάπτεται σχεδόν πάντοτε τὸ τί, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ δύναται νὰ ἐλλείπῃ. π. γ. ἄτοπόν τι λέγεις. ἄτοπα λέγεις.

3. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία πότερος ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ἐρωτηματικὴν πότερος καὶ σημαίνει ἐκ τῶν δύο τις. Πλ. Λά. 181 : ἀλλ', ὦ Νικία, τί οὐ λέγει πότερος ὑμῶν; (=ἐξ ὑμῶν τῶν δύο τις).

4. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία ὁ δεῖνα εἶνε εὐχρηστος, ὅταν τις δὲν δύναται ἢ δὲν θέλῃ νὰ ἐνομάσῃ πρόσωπόν τι ἢ πρᾶγμα. Δη. 13, 5 : ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνα τὸν δεῖνα εἰσήγειλαν. πρβ. τὸ παρ' ἡμῖν ὁ τάδε π. γ. ὁ τάδε πού ἔχει τὴν τάδε κτλ.

Ι. Αἱ ἐπιμεριστικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 409).

1. Ἡ ἕτερος μετὰ τοῦ ἄρθρου σημαίνει ὁ εἷς ἢ ὁ ἄλλος ἐκ δύο γνωστών. Θ. 4, 43 : Βάτος μὲν, ὁ ἕτερος τῶν στρατηγῶν (δύο γὰρ ἦσαν ἐν τῇ μάχῃ παρόντες) λαβὼν λόχον ἦλθεν ἐπὶ τὴν Σολύγειαν. Ἄνευ δὲ ἄρθρου σημαίνει ἄλλος ἢ ὁ ἕτερος γνωστός, καὶ ἐν γένει ἄλλος, διάφορος. Πλ. Πολ. 345 : τοῦτο καὶ ἕτερος ἴσως πέπονθεν, οὐ μόνος ἐγώ. Τὸ ἕτεροι τοσοῦτοι=ἄλλοι τόσοι. Τὸ

σεως (μονόπτωτοι), ἄλλαι δὲ μετὰ δύο (δίπτωτοι), ἄλλαι δὲ μετὰ τριῶν (τρίπτωτοι).

Μετὰ μιᾶς πτώσεως συντάσσονται ἡ ἀντί, ἡ ἀπό, ἡ ἐκ, ἡ πρό, ἡ ἐν, ἡ σὺν (ξύν), ἡ εἰς (ἐς), ἡ ἀνὰ καὶ αἱ καταχρηστικαὶ ἄχρι, μέχρι, ἀνευ, ἔνεκα, ὡς· μετὰ δύο πτώσεων ἡ διά, ἡ κατὰ, ἡ μετὰ καὶ ἡ ὑπέρ· μετὰ τριῶν πτώσεων ἡ πρὸς, ἡ περὶ καὶ ἀμφί, ἡ παρά, ἡ ἐπὶ καὶ ἡ ὑπό.

α. Προθέσεις μετὰ μιᾶς πτώσεως.

1. Μετὰ γενικῆς.

Ἡ ἀντί (§ 111)

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἀντικατάστασιν καὶ ἀνταλλαγὴν. Ε. Ἀν. 3, 1, 47: ἄρχων ἡρέθη Ξενοφῶν ἀντὶ Προξένου (=εἰς τὴν θέσιν, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ Προξένου). Δημ. 25, 5: ἀνταλλάξασθαι βουλόμεθα ἀντιπάλους Λακεδαιμονίους ἀντὶ Θηβαίων. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία 1) τῆς προτιμῆσεως. Θ. 4, 20: ἀντὶ πολέμου εἰρήνην ἐλόμεθα. 2) τῆς συγκρίσεως. Σοφ. Ἀντ. 182: μείζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας (=ἡ τὴν αὐτοῦ πατρίδα) φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω. 3) τῆς ὁμοιότητος καὶ τῆς αἰτίας. Ε. Κυ. 4, 9, 8: τί ἡμῖν ἀντὶ τούτων ὑπηρετήσεις; (=διὰ ταῦτα, ἀνταμείβων ὑμᾶς διὰ ταῦτα). Ἀν. 1, 3, 4: ὠφελήσω αὐτὸν ἀνθ' ὧν εὖ ἔπαθον ὑπ' ἐκείνου (=δι' ὅσα εὐεργετήθη). 4) τῆς ὁμοιότητος ἢ ἰσότητος. Ε. Ἀπ. 2, 7, 14. ἀντὶ κυνὸς εἰ φύλαξ (=ὅμοιος ἢ ἴσος κυνί, ὥσπερ κύων).

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) ἀπέναντι, ὡς ἀντιμέτωπος (Ε. Ἀγ. 2, 12), ἀντιστρατοπεδεύομαι (Θ. 1, 30). β') ἀντικατάστασιν, ὡς: ἀντικαθίστημι. γ') ἐναντίον, ὡς: ἀντιπράττω τινί. δ') ἰσότητα, ὡς: ἀντάξιός. ε) ὁμοιαιότητα. Ε. Συμ. 8, 2: ὁ Νικῆρατος ἐρῶν τῆς γυναικὸς ἀντερᾶται.

ΣΗΜ. Ἡ πρώτη καὶ κυρία σημασία τῆς προθέσεως ἀντὶ εἶνε ἡ τοῦ ἀντικρῦ, ἀπέναντι, πρὸς. ἀντίον, ἐναντίον.

Ἡ ἀπό (§ 112)

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει

α) χωρισμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν. Θ. 1, 110: ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν. 1, 46: πόλις κείται ἀπὸ θαλάσσης (=μακρὰν τῆς θαλάσσης). Ε. Ἀν. 6, 8, 5: ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶργον αὐτοὺς οἱ Θράκες. Τὸ ἀπὸ σκοποῦ λέγειν=μακρὰν τοῦ σκοποῦ, οὐχὶ ἐπιτυχῶς· οὐκ ἀπὸ σκοποῦ=ἐπιτυχῶς (Πλ. Θεαιτ. 179).

β) ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἀπὸ τινος

1) τοπικῶς. Ε. Ἀν. 1, 2, 4: Κύρος ὤρματο ἀπὸ Σάρδεων. Οὕτω καὶ μετὰ τῶν ῥημάτων τῶν σημαίνοντων ἐξάρτησιν. Ε. Ἑλλ. 4, 4, 10: κατέδησαν ἀπὸ δένδρων τοὺς ἵππους.

2) χρονικῶς. Ε. Ἀν. 7, 5, 8: ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου.

3) μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν α) τῆς ἐμμέσου καταγωγῆς, ὡς: οἱ ἀφ' Ἡρακλέους (=οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἡρακλέους). β) τοῦ ὀργάνου ἢ τρόπου. Δημ. 4, 34: ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ἡμῖν πολεμει συμμάχων. Πλ. Εὐθυδ. 282: ἡ σοφία οὐκ ἀπὸ ταυτομάτου (=αὐτομάτως) παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις. Οὕτω καὶ ἀπὸ στόματος λέγειν (Ε. Ἀπ. 1, 3, 39). γ) τῆς αἰτίας Θ. 2, 25: ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος ἐπηνέθη (=διὰ τοῦτο τὸ τόλμημα, ἢ ὡς λέγεται συνήθως: συνεπεῖα τούτου τοῦ τολμήματος). δ) τῆς ὕλης. Ἡρ. 7, 65: εἴματα ἀπὸ ξύλων πεποιημένα.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει. α) χωρισμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν, ὡς: ἀποχωρίζω, ἀπειργώ, ἀποκρούω. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης πηγάζει ἡ σημασία τῆς ἀποβολῆς καὶ ἀπωλείας π. χ. ἀποκτῶμαι τι=ἀποβάλλω τι ὅπερ ἐκεκλήμην· ἀπομανθάνω=ἐπιλανθάνομαι τῶν μεμαθημένων β) ὀπίσω. Ἡρ. 1, 42: παῖδα σὸν ἀπήμενα προσδόκα τοι ἀπονοστήσειν (=ἔλπιζε ὅτι ὁ παῖς σου ἀβλαβῆς θὰ ἔλθῃ ὀπίσω). Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὀπίσω προκύπτει ἡ σημασία τοῦ ὀφειλομένου ἐν τῷ ἀποδιδόναι, ἀπολαμβάνειν, ἀπέχειν (=ἀπειληφέναι), ἀπαιτεῖν. Ε. Ἀν. 1, 2, 11: τοῖς στρατιώταις ὀφείλετο μισθὸς πλέον ἢ τριῶν μηνῶν, καὶ πολλάκις ἴοντες ἐπὶ τὰς θύρας ἀπῆτουν. πρβ. 7, 7, 14: γ) ἐπίτασιν (ἐντελῶς, λίαν)· ὡς: ἀπεργάζομαι, ἀποθαυμάζω.

Ἡ ἐκ (πρὸ φωνήεντος ἐξ) (§ 113)

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἐκ τῶν ἔνδον ἢ τῶν ἐγγυτάτω τινός;

α) τοπικῶς. Ε. Ἀπ. 4, 3, 10 : τὰ ἐκ τῆς γῆς φύμενα. Πλ. Μενέξ. 234 : ἐξ ἀγορᾶς ἢ πόθεν Μενέξενος ; Οὕτω καὶ μετὰ τῶν ῥημάτων τῶν σημαίνοντων ἐξάρτησιν. Ε. Ἑλλ. 7, 1, 6 : ἐκ τῆς θαλάττης ἡμῖν ἤρτηται ἡ σωτηρία.

β) χρονικῶς. Ε. Κυ. 5, 1, 2 : ἦν ἐκ παιδος αὐτῷ ἐταῖρος. Ἀν. 4, 6, 21 : ἐκ τοῦ ἀρίστου (=εὐθὺς μετὰ τὸ ἄριστον).

γ) μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν 1) τῆς ἀμέσου καταγωγῆς. π. χ. οἱ ἐξ Ἡρακλέους (=οἱ παῖδες τοῦ Ἡρακλέους). πρβ. Ἰσ. 12, 81 : οἱ μὲν ἀπὸ θεῶν οἱ δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν θεῶν γεγονότες. 2) τῆς αἰτίας. Ε. Κυ. 5, 4, 10 : πῶς ἔχει ἐκ τοῦ τραύματος ; (= ἔνεκα τοῦ τραύματος, συνεπεία τοῦ τραύματος). 3) τοῦ ὄργάνου καὶ τοῦ τρόπου. Θ. 1, 123 : πάτριον ἡμῖν ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι. 3, 42 : ἐκ τοῦ προφανούς (=προφανῶς). 4) τῆς ὕλης. Ε. Ἀν. 2, 3, 10 : ἐποιοῦντο γεφύρας ἐκ τῶν φοινίκων.

ΣΗΜ. ἡ ἐκ ἀντὶ τῆς ὑπὸ τίθεται μετὰ γενικῆς εἰς δῆλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου συνήθως παρὰ τοῖς Ἰωσι καὶ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) ἐξω, ὥς : ἐξάγω, ἐκβάλλω. β) ἐπίτασιν (λίαν, ἐντελῶς), ὥς : ἐξεργάζομαι, ἐκμανθάνω.

Ἡ πρὸ (114)

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἔμπροσθεν

1) τοπικῶς. Ε. Ἀν. 4, 6, 12 : τὰ πρὸ ποδῶν. Ἑλλ. 2, 4, 34 : τεθαμμένοι εἰσὶ πρὸ τῶν πυλῶν. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ τῆς ὑπερασπίσεως (=ὑπὲρ) καὶ ἡ τῆς προτιμήσεως. Ἡρ. 9, 72 : πρὸ τῆς Ἑλλάδος ἀποθυήσκει. Πλ. Πολ. 386 : αἰρούμαι πρὸ δουλείας θάνατον (=προτιμῶ τῆς δουλείας τὸν θάνατον).

2) χρονικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ πρότερον (ἀντίθετος εἶνε ἡ μετὰ μετ' αἰτ.). Ε. Ἀν. 1, 7, 13 : πρὸ τῆς μάχης καὶ μετὰ τὴν μάχην.

ΣΗΜ. Ἐν τῷ πρὸ ὁδοῦ γίγνεσθαι σημαίνει τὸ πρόσω (Ὀμ. Δ, 382). Ἐκ τούτου ἐγένετο τὸ φρουῶδος.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει ὅ,τι καὶ ἐν συντάξει, ὡς : προτάσσω, προλέγω, προκινδυνεύω, προαιροῦμαι, προχωρῶ.

Ἡ ἄνευ (§ 115)

Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει χωρισμὸν (ἀντίθετος εἶνε ἢ σὺν μετὰ δοτικῆς καὶ ἢ μετὰ μετὰ γεν.). γνομ. : οὐ θέμις ζῆν πλὴν θεοῖς ἄνευ κακῶν.

ΣΗΜ. Ἡ ἄνευ τίθεται καὶ μετὰ τὴν γενικὴν, ὅταν αὕτη εἶνε ἀναφορικὴ ἀντωνυμία. Ε. Ἑλλ. 7, 1, 3 : λιμένας ἔχετε, ὧν ἄνευ οὐχ οἷόν τε ναυτικῇ δυνάμει χρῆσθαι.

Ἡ ἔνεκα (σπανίως παρὰ τοῖς Ἀττ. ἔνεκεν) (§ 116)

Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει α) τὸ τελικόν, σπανιώτερον δὲ τὸ ἀναγκαστικὸν αἷτιον. Δη. 4, 3 : τίμος ἔνεκα ταῦτα λέγω ; ἴν' εἰδῆτε κτλ. Λυ. 30, 13 : τῶν ἀδικημάτων ἔνεκα αὐτοὺς ἀπέκτειναν. Β') ὅσον ἐξαρτᾶται. Πρ. 1, 12, παῖδα σὺν ἀπτήμονα. τοῦ φυλάσσοντος ἔνεκεν (= ὅσον ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ φυλάσσοντος) προσδόχα τοι ἀπονοστήσειν.

ΣΗΜ. Τὸ ἔνεκα τίθεται συνήθως μετὰ τὴν γενικὴν.

Ἡ ἄχρι καὶ μέχρι (§ 117)

Σημαίνει τὸ τέρμα τοπικῶς καὶ χρονικῶς. Ε. Ἀν. 1, 7, 15 : παρετέτατο ἡ τάφρος.. μέχρι τοῦ Μηδίας τείχους. Κυ. 1, 4, 23 : ἤχροβολίζοντο πολλάκις μέχρι ἐσπέρας.

2. Μετὰ δοτικῆς.

Ἡ ἐν (§ 118)

1. Ἐν συντάξει μετὰ δοτικῆς σημαίνει

α) τὴν ἐν τόπῳ στάσιν. π. χ. ἐν Ἀθήναις οἰκῶ.

β') μεταξὺ ἢ ἐνώπιον (μετὰ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἢ μετὰ περιληπτικῶν). Με. 693 : ὁχληρόν ἐστιν ἐν νέοις ἀνὴρ γέρων. Ἀριστ. Ῥητ. 3, 14 : οὐ χαλεπὸν Ἀθηναίους ἐν Ἀθηναίοις ἐπαινεῖν. Δημ. 19, 182 : ἐν τῷ δήμῳ λέγειν.

γ') χρόνον, ἐντός τοῦ ὁποίου γίνεται τι. Λυ. 19, 60 : ἐν ἐβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἰς λάθοι πονηρὸς ὢν.

ΣΗΜ. Τὸ ἐν καιρῷ ἐλθεῖν σημ. εἰς καταλλήλῳ περιστάσιν ἐλθεῖν. Τὸ δὲ ἐν καιρῷ εἶναι ἢ γίγνεσθαι σημ. χρήσιμον εἶναι ἢ γίγνεσθαι. Ξ. Ἑλλ. 3, 4, 9 : πειράσομαι ἐν καιρῷ σοι εἶναι. Κυ. 5, 1, 16 : ἴσως ἂν ἡμῖν ἐν καιρῷ γένοιτο αὕτη ἡ γυνή.

δ') τὸ ὄργανον καὶ τὸν τρόπον. Σοφ. Φ. 1393 : ἐν λόγοις (=διὰ λόγων) πείθειν. Θ. β, 92 : ἐν τάχει καὶ προθυρότερον.

ε) συμφωνίαν. Θ. 5, 49 : τὴν δίκην ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ νόμῳ (=κατὰ τὸν Ὀλ. νόμον) καταδικάσαντο.

ΣΗΜ. α. Τὸ ἐν τινι εἶναι σημ. πολλάκις ἐκ τινος κρέμασθαι. Ξ. Οἶκ. 7, 14 : ἐν σοὶ πάντα ἐστίν (=ἐκ σοῦ πάντα κρέμονται. κοιν. εἰς τὸ χέρι σου εἶνε ὅλα). Ἀρστρ. Α. 30 : τῆς Ἑλλάδος ἐν ταῖς γυναιξίν ἐστίν ἡ σωτηρία.

ΣΗΜ. β'. 'Η ἐν εὐρεται συντεταγμένη μετὰ γενικῆς κατ' ἑλλειψιν τοῦ οἴκῳ. Ἀρστρ. Ν. 972 : ἐν παιδοστρίβῳ. Συνηθέστατον εἶνε τὸ ἐν ᾧ. Κατ' ἀναλογίαν δὲ τούτων εἶνε τὸ ἐν ἐμαυτοῦ, ἐν σουτοῦ, ἐν ἐαυτοῦ (ἀντίθ. ἔξω ἐμαυτοῦ, σουτοῦ, ἐαυτοῦ). Ἀρστρ. 642 : οὗτος σκορδινᾷται κάστιν οὐκ ἐν αὐτοῦ. Πλ. Χαρμ. 755 : ἐρλεγόμην καὶ οὐκέτ' ἐν ἐμαυτοῦ ἦν (=δὲν ἤμην εἰς τὸν ἐαυτόν μου).

2 Ἐν συνθέσει σημαίνει τὸ ἐντός, ὡς : ἐμπίπτω.

‘Η σὺν ἢ ξὺν (ἀντίθ. ἢ ἀνευ) (§ 149)

1. Ἐν συντάξει μετὰ δοτικῆς σημαίνει τὸ ὅμῳ (κοιν. μαζί). Ξ. Ἀν. 1, 9, 2 : ἐπαιδεύετο σὺν τῷ ἀδελφῷ.

Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὅμῳ προκύπτει εὐκόλως ἡ σημασία

α) τῆς βοηθείας. Ξ. Ἀν. 2, 3, 23 : ἀδικοῦντα πειράσομαι σὺν τοῖς θεοῖς ἀμύνεσθαι (=μὲ τὴν βοήθειαν τῶν θεῶν).

β) τῆς συμφωνίας. Ξ. Ἀπ. 4, 4, 2 : σὺν τοῖς νόμοις ἡγαντιώθη Σωκράτης τοιαύτῃ ὁρμῇ τοῦ δήμου.

γ) τοῦ τρόπου. Ξ. Ἀν. 1, 2, 18 : σὺν γέλωτι ἤλθον.

ΣΗΜ. 'Η σὺν εἶνε εὐχρηστος μᾶλλον τοῖς ποιηταῖς καὶ τῷ Ξενοφῶντι· παρὰ τοῖς ἄλλοις πεζολόγοις ἀπαντᾷ συνηθέστερον ἢ μετὰ

μετὰ γενικῆς, πλὴν ἐν τῷ σὺν θεῷ, σὺν (τοῖς) θεοῖς.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει ὡσαύτως τὸ ὁμοῦ, ὡς : συμβαδίζω, συμπράττω τινί. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὁμοῦ προκύπτει ἡ σημασία τῆς ἐπιτάσεως, ὡς : συγκαλύπτω, συνορῶ.

3. Μετ' αἰτιατικῆς.

Ἡ εἰς ἣ ἐς (§ 420)

1. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α) διεύθυνσιν εἰς τὰ ἐνδον ἢ τὰ ἐγγυτάτω τινός. Θ. 2, 13: ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀττικὴν. Πλ. Πολ. 327: κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ.

β') τὸ ὅριον, μέχρι τοῦ ὁποίου ἐκτείνεται τι (=μέχρι)

1) τοπικῶς. Ὀμ. II, 646: ἐκ κεφαλῆς ἐς πόδας ἄκρους (=μέχρι τοῦ ἄκρου τῶν ποδῶν).

2) χρονικῶς. Ε. Ἀν. 2, 3, 25: ἐς τὴν ὑστεραίαν (=μέχρι τῆς ὑστεραίας) οὐχ ἤκε. Ἡρ. 1, 52: ἐς ἐμέ (=μέχρι τῶν χρόνων ἐμοῦ, μέχρι τῆς ἐποχῆς μου).

3) μεταφορικῶς. Ε. Ἀπ. 2, 2, 22: τέθραμμαι εἰς πολυσαρκίαν (=μέχρι πολυσαρκίας). Πλ. Φαίδρ. 273: δεῖ κεχαρισμένως πράττειν τὸ πᾶν εἰς δύναμιν (=μέχρι τῆς δυνάμεως, ἕως ἐκεῖ ὅπου φθάνει ἡ δύναμις· ἐπομένως κατὰ δύναμιν). πρβ. εἰς ὑπερβολὴν=μέχρι ὑπερβολῆς, ὑπερβαλλόντως. Συνηθέστατα τίθεται μετὰ τῶν ἀριθμητικῶν εἰς δήλωσιν τοῦ ὡς ἐγγιστα. Θ. 7, 32: διέφθειραν ἐς ἑπτακοσίους (=μέχρι ἑπτακοσίων, ὡς ἐγγιστα ἑπτακοσίου)

γ) ἀναφοράν. Πλ. Ἀπ. 29: εὐδοκίμωτάτος εἰς σοφίαν πρβ. τὰ εἰς τὸν πόλεμον=τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸν πόλεμον.

δ) σκοπόν. Πλ. Λά. 186: Λυσίμαχος καὶ Μελησίας εἰς συμβουλὴν παρεκαλεσάτην ἡμᾶς (=ὅπως συμβουλευσώμεν).

ΣΗΜ. Ἡ εἰς εὐρῆται συντεταγμένα μετὰ γενικῆς κατ' ἑλλειψιν τοῦ οἴκου. Πλ. Σμ. 174: εἴμι εἰς Ἀγάθωνος. Πάντοτε εἰς Ἄδου λέγεται.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) εἶσω, ἐντός, ὥς : εἰσέρχομαι, εἰσπλέω β') ἐπίτασιν, ὥς : εἰσακούω, εἰσορῶ.

Ἡ ὥς (§ 121)

Συντάσσεται μόνον μετ' αἰτιατικῆς προσώπου εἰς δῆλωσιν διευθύνσεως γνῶμ. : τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὥς τὸν ὁμοῖον.

Ἡ ἀνά (§ 122).

1. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α) διεύθυνσιν πρὸς τὰ ἄνω τινός (ἐντίθ. ἢ κατὰ μετ' αἰτ.) Ἡρ. 1, 194 : ἀνὰ τὸν ποταμὸν οὐκ οἶά τέ ἐστί πλώειν (=πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ ποταμοῦ).

β') ἔκτασιν. Ξ. Κυ. 2, 4, 27 : ἀνὰ τὰ ὄρη πλανᾶσθαι.

γ') διανομήν. Ξ. Ἀν. 4, 6, 4 : ἐπορεύθησαν ἀνὰ πέντε παρὰ γγας τῆς ἡμέρας. Συνηθέστερον τίθεται ἢ κατὰ.

ΣΗΜ. ἀνὰ κράτος=μὲ ὅλην τὴν δύναμιν. ἀνὰ λόγον=ἀναλόγως. ἀνὰ στόμα ἔχειν τι=ἐν τῷ στόματι ἔχειν τι.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) ἄνω, ὥς : ἀναβαίνω. Τὸ ἀνατρέπω τι σημ. τρέπω τι οὕτως, ὥστε τὰ κάτω νὰ γείνωσιν ἄνω καὶ τὰ ἄνω κάτω. β') ὀπίσω, ὥς : ἀναχωρῶ. γ) πάλιν ὥς : ἀναμάχομαι δ') ἐπίτασιν, ὥς : ἀναβοῶ.

ΣΗΜ. ἡ κυρία σημασία τῆς ἀνὰ εἶνε ἡ τοῦ ἄνω. πρὸς ἄνω.

β'. Προθέσεις μετὰ δύο πτώσεων συντασσόμεναι.

Ἡ διά (§ 123)

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') διὰ μέσου καὶ μεταξὺ

1) τοπικῶς. Δημ. 19, 314 : διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται.—διὰ χειρῶν ἔχειν (=μεταξὺ τῶν χειρῶν ἔχειν).

ΣΗΜ. Τὸ διὰ μακροῦ, διὰ πολλοῦ σημ. ἐν μακρᾷ ἀποστάσει, ἐν μεγάλῃ ἀποστάσει. Θ. 3, 94 : τὸ τῶν Αἰτωλῶν ἔθνος οἰκεῖ κατὰ κόμης καὶ ταύτας διὰ πολλοῦ (=πολὺ ἀπεχούσας ἀλλήλων, ἐν μεγάλῃ ἀποστάσει).

2) χρονικῶς εἰς δῆλωσιν διαστήματος μετὰ παρέλευσιν τοῦ ὁποίου ἢ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου γίεται τι. Ἰσ. 6, 27: Μεσσηνιοὶ διὰ τεσσαράκοντα ἔτων μέλλουσι κατοικίσειν (= μετὰ διάστημα τεσσαρ. ἔτων). γνωμ.: τέρας ἐστὶν εἴ τις εὐτύχηκε διὰ βίου (καθ' ὅλον τὸν βίον). Τὸ διὰ τέλους σημ. μέχρι τέλους.

3) μεταφρτικῶς εἰς δῆλωσιν τοῦ ὀργάνου καὶ τοῦ τρόπου. Ε. Ἀν. 2, 3, 17: ἔλεγε δι' ἑρμηνέως. Θ. 2, 18: οἱ Πελοποννήσιοι ἐπὶ ἄλ-
θον διὰ τόχους.

2. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει τὸ πειστικὸν ἢ ἀναγκαστικὸν αἶτιον, σπινώτερον τὸ τελικόν. Ε. Ἀν. 1, 8, 29: τιμήτο ὑπὸ Κόρου δι' εὐνοίαν.

ΣΗΜ. Τὸ εἰ μὴ διὰ τινα σημαίνει εἰμὴ ἐσώλυσέ τις. Πλ. Γο. 516: Μιλτιάδην εἰς τὸ βράχθρον ἐμβάλειν ἐψηφίσαντο, καὶ εἰ μὴ διὰ τὸν πρόταυν ἐνέπεσεν ἄν.

3. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) διὰ μέσου, ὡς: διέρχομαι, δια-
λαύω. β') μετὰξὺ, ὡς: διαλεῖ(πω) (= μετὰξὺ λείπω). γ') χω-
ρὸν καὶ διανομήν, ὡς: διύστημι, διανέμω, διαδίδωμι. δ') δι-
άρκειαν, ὡς: διαμέτω. ε) ἐπίτασιν, ὡς: διαφθείρω. ς') ἀμιλλαν
καὶ ἀμοιβαϊότητα, ὡς: διαπίνομαί τιμι (= πίνω ἀμιλλώμενος
πρὸς τινα). διαλέγομαί τιμι.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς διὰ εἶνε ἡ τοῦ μετὰξὺ καὶ διὰ μέσου.

Ἡ κατὰ (§ 424)

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει

α) κίνησιν ἀπὸ τινος πρὸς τὰ κάτω. Ε. Ἀν. 4, 2, 17: ἤλαντο
κατὰ τῆς πέτρας (= ἀπὸ τῆς πέτρας κάτω).

β') κίνησιν πρὸς τι κάτω κείμενον. Πλ. Πολ. 398: μύρον κατὰ
τῆς κεφαλῆς καταχέω. Οὕτω καὶ καθ' ἱερῶν ὁμνυμι (= ἐπὶ τὰ
ἱερὰ τὴν χεῖρα τιθεῖς). Τὸ κατὰ νότου σημαίνει ὀπισθεν. Θ. 4,
33: ἐκ πλαγίου οἱ ψилоὶ καθεστήκησαν καὶ κατὰ νότου. Ἐκ τῆς
σημασίας ταύτης προκύπτει 1) ἡ σημασία τοῦ ἐναντίον (ἀντίθ. ἢ
ὑπέρ), ὡς: λέγω κατὰ τινος. 2) ἡ τῆς ἀναφορᾶς. Ε. Κυ. 1, 2, 16:
ταῦτα κατὰ πάντων Περσῶν ἔχοντες λέγειν (= περὶ πάντων Περ-
σῶν).

γ') ὑποκάτω. Ε. Κυ. 4, 6, 5 : ὁ κατὰ γῆς (=ὁ ὑποκάτω τῆς γῆς, ὁ τεθνεώς).

2. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α) κίνησιν ἐπὶ ἐκτάσεως τοπικῆς πρὸς τὰ κάτω ἢ διὰ μέσου. Ἡρ. 1, 194 : τὸ πλοῖον κατὰ τὸν ποταμὸν φέρεται (=διὰ τοῦ ποταμοῦ πρὸς τὰ κάτω). Θ. 4, 61 : ἐπορεύοντι κατὰ γῆν (=διὰ ξηρᾶς).

β) τὴν ἐν τόπῳ στάσιν, ὅταν συγχρόνως σημαίνεται καὶ ἔκτασις. Ε. Κυ. 8, 1, 16 : οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες.

γ') ἀντικρὺ, ἀπέναντι. Ε. Ἀν. 2, 3, 19 : οἱ κατὰ τοὺς Ἑλληνας τεταγμένοι.

δ) χρόνον. Ε. Λ. Π. 10, 8 : Λυκοῦργος κατὰ τοὺς Ἡρακλείδας (=κατὰ τὸν χρόνον τῶν Ἡρακλειδῶν) ἐγένετο.

ε) συμφωνίαν (ἀντίθ. ἢ παρά). π. κατὰ τὸν νόμον, κατὰ τὸ δίκαιον. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία 1) τοῦ τρόπου ὡς : κατὰ τάχος=ταχέως (Θ. 3, 109). κατὰ σπουδὴν (Θ. 2, 94). κατὰ κράτος (=βίᾳ). 2) τῆς αἰτίας. Θ. 4, 60 : κατὰ φιλίαν (=διὰ φιλίαν) αὐτοῦ οἱ πλείστοι ξυνέσποντο.

ς') χωρισμὸν καὶ διανομήν. Ε. Ἀν. 3, 5, 8 : ἐγὼ ἐθέλω διαβῆσθαι ὑμᾶς κατὰ τετρακισχιλίους ὀπλίτας.

ζ') σκοπὸν. Ἰσ. 17, 4 : ὁ πατὴρ ἐξέπεμψε με κατ' ἐμπορίαν καὶ θεωρίαν.

η) ἀναφοράν. Θ. 4, 1 : τα πρὸ αὐτῶν. . . οὐ μέγαρα νομίζω γενέσθαι οὔτε κατὰ τοὺς πολεμίους οὔτε ἐς τὰ ἄλλα.

θ') κατόπιν. Θ. 5, 64 : προσεῖπον ἵνα κατὰ πόδας αὐτῶν ἐς Τεγέαν.

3. Ἐν συνθέσει σημαίνει

α) κάτω, ὡς : καταβαίνω. Τὸ κατέρχομαι σημ. ἐπανέρχομαι ἐκ τῆς ἐξορίας εἰς τὴν πατρίδα. πρὸς καθόδους. Ἐνεργητικὸν αὐτοῦ εἶνε τὸ κατάγειν. Ὁμοίως τὸ καταδέχεσθαι λέγεται ἐπὶ τῆς πόλεως, ἥτις δέχεται τὸν φυγάδα ἐπανελθόντα. β) ἐναντίον. κατηγορῶ τινος, καταγελῶ τινος. γ') ἐπίτασιν (λίαν, ἐντελῶς), ὡς : κατεσθίειν, κατακαίειν κτλ. δ') πέρα τοῦ δέοντος, παρὰ τὸ

πρέπον, παρὰ τὸ καθήκον, ὥς : καταχρησθαι, καταχαρίζεσθαι, κατελεεῖν. ἐ) ἀπώλειαν καὶ φθοράν, ὥς : καθηδυπαθῶ τὴν οὐσίαν (= ἡδυπαθῶν ἢ ἐν ταῖς ἡδυπαθείαις φθείρω τὴν οὐσίαν), κατακυβεύω τὴν οὐσίαν κτλ.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς κατὰ εἶνε ἡ τοῦ κάτω.

Ἡ μετὰ (§ 125)

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ὅ,τι ἡ σὺν μετὰ δοτικῆς. Ε. Ἑλλ. 2, 3, 11 : αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. Ἀν. 2, 6, 18 : οὐδὲν θέλω κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας.

2. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ἀ) ὕστερον (ἀντίθετος εἶνε ἡ πρὸ μετὰ γεν.). π. χ. μετὰ μεσημβρίαν. Τὸ μεθ' ἡμέραν σχ. μετὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἡμέρας, ἄρα τὴν ἡμέραν. Ἀντ. 3, 44 : νύκτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν. β) μετὰξὺ. Λίσχ. 1, 74 : θεωρήσατε μάλιστα τὸ πρᾶγμα ἐκ τούτων, ἀ μετὰ χεῖρας ἔχετε (= μετὰξὺ τῶν χειρῶν).

3. Ἐν συνθέσει σημαίνει ἀ) κοινωνίαν, ὥς : μετέχειν μεταλαμβάνειν, β) μεταβολήν, ὥς : μεταβάλλειν, μετανοεῖν, μεταγινώσκειν. γ) ὀπισθεν, ὥς : μεταθεῖν, μεταδιώκειν. δ) μετὰξὺ, ὥς : μεταίχμιον, μεταμάζιον.

Ἡ ὑπὲρ (§ 126)

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει

ἀ) ὑπεράνω. Πλ. Τι. 38 : ὁ θεὸς ἔθηκε τὸν ἥλιον ὑπὲρ γῆς.

β) πρὸς ὑπεράσπισιν ἢ πρὸς χάριν. Με. 735 : ὑπὲρ φίλου πονητέον.

γ) ἀντικατάστασιν. Πλ. Γο. 515 : ἐγὼ ὑπὲρ σοῦ (= ἀντὶ σοῦ. κοιν. εἰς τὴν θέσιν σοῦ) ἀποκρινοῦμαι.

δ) ἐνίοτε σκοπόν. Πλ. Συ. 208 : ὑπὲρ ἀρετῆς ἀθανάτου καὶ τοιαύτης δόξης πάντα ποιοῦσιν.

ε) ἐνίοτε αἰτίαν. Λυ. 15, 9 : ὑπὲρ τῶν παρελθόντων ὀλίγους τιμωρησάμενοι πολλοὺς ποιήσατε κοσμιωτέρους.

ς) ἐνίοτε ἀναφοράν, ὥς ἡ περί. Λυκ. 7 : ὑπὲρ οὗ νῦν μέλλετε

τὴν ψῆφον φέρειν. πρὸς. 11 : περὶ οὗ μέλλετε τὴν ψῆφον φέρειν.

2. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ὑπεράνω καὶ πέραν ὁρίου τινὸς ἢ μέτρου. Ε. Ἀν. 1, 1, 9 : ἐπολέμει τοῖς Θοράξι τοῖς ὑπὲρ Ἑλλησποντου (=πέραν τοῦ Ἑλλησπόντου) οἰκοῦσι. 4, 2, 10 : ὑπὲρ ἡμισυ τοῦ ὅλου στρατεύματος (=περισσότερον ἢ τὸ ἡμισυ). Κυ. 1, 2, 4 : οἱ ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεγονότες (=οἱ ὑπερβάντες τὰ στρατεύσιμα ἔτη). Δη. 21, 69 : μανία ἴσως ἐστὶν ὑπὲρ δύναμιν τι ποιεῖν (=πέρα τῆς δυνάμεως, ὑπερβαῖνον τὴν δύναμιν). Πλ. Παρμ. 128 : ὑπὲρ ἡμᾶς φαίνεται ἡμῖν τὰ εἰρημένα εἰρῆσθαι (=πέρα τῆς διανοητικῆς ἡμῶν δυνάμεως).

3. Ἐν συνθέσει σημ. α) ὑπεράνω καὶ πέραν, ὡς : ὑπερβαίνειν, ὑπερβάλλειν ὅρος, ὑπερπόντιος ἔρχομαι. β') Ὑπεροχὴν, ὡς : ὑπερέχειν. γ') ὑπερβολήν, ὡς : ὑπέρδεινος. (Δη. 20, 47). δ') ὑπεράσπισιν, ὡς : ὑπερμαχεῖν, ὑπεραπολογεῖσθαι τινος. ε) περιφρόνησιν, ὡς ἐν τῷ ὑπερορᾶν.

γ'. Προθέσεις μετὰ τριῶν πτώσεων συντασσόμεναι.

Ἡ περί (§ 127)

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἀναφορὰν (σχετικῶς πρὸς, ὡς πρὸς. Ἡ κοινὴ γλῶσσα μεταχειρίζεται τὴν διὰ μετ' αἰτ.) Ἰσ. 1, 35 : ὁ κακῶς διανοηθεὶς περὶ τῶν οἰκείων (=διὰ τὰ οἰκεία, προκειμένου περὶ τῶν οἰκείων, ὡς πρὸς τὰ οἰκεία) οὐδέποτε καλῶς βουλευέσεται περὶ τῶν ἀλλοτρίων. 2. 39 : σοφοὺς νόμιζε οὐ τοὺς ἀκριβῶς περὶ μικρῶν ἐρίζοντας, ἀλλὰ τοὺς περὶ τῶν μεγίστων λέγοντας.

ΣΗΜ. Ἡ περί μετὰ γενικῆς παρ' Ὀμήρῳ πολλάκις ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ πλέον ἢ. Πλ. Α, 287 : ἀλλ' ὁδ' ἀνὴρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων (=πλέον ἢ πάντες οἱ ἄλλοι, ὑπέρτερος πάντων τῶν ἄλλων). Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ἐτηρῆθη ἡ σημασία αὕτη ἐν τῇ φράσει : περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τι, περὶ πλείστου ποιεῖσθαι τι, περὶ παντός ποιεῖσθαι τι (=πλέον ἢ πολύ, πλείστον, πᾶν ποιεῖσθαι τι, ἐπομένως : πολύ, πλείστον, ὑπὲρ πᾶν τιμᾶν τι). Πλ. Πολ. 589 : ἀλλήθιαν περὶ πολλοῦ ποιητέον. Κατ' ἀναλο-

γίαν τούτων ἐσχηματίσθη τὸ περὶ πλείονος, περὶ ὀλίγου, περὶ ἐλάττονος, περὶ οὐδενὸς ποιεῖσθαι ἢ ἡγεῖσθαι τι.

2. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει περίξ. Ε. Ἀν. 1, 5, 8 : στρεπτοὺς εἶχον περὶ τοῖς τραχήλοις καὶ ψέλλια περὶ ταῖς χερσίν.

ΣΗΜ. Μετὰ τῶν φόβου σημαντικῶν ῥημάτων τίθεται ἡ περὶ μετὰ γενικῆς ἢ δοτικῆς εἰς δήλωσιν ἀναφορᾶς. Πλ. Πρωτ. 322 : Ζεὺς ἔδδισε περὶ τῷ γένει ἡμῶν μὴ ἀπόλοιτο πᾶν (=ὡς πρὸς τὸ γένος ἢ διὰ τὸ γένος ἡμῶν).

3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει περίξ. Ε. Ἀν. 1, 6, 4 : ἐκέλευσε τούτους θέσθαι τὰ ὅπλα περὶ τὴν σκηνήν. Τὸ εἰμί περὶ τι σημ. ἀσχολοῦμαι περὶ τι, εἰς τι. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ περίξ προκύπτει ἡ σημασία 1) τοῦ περίπου. Ε. Ἑλλ. 4, 5, 17 : ἀπεθνον περὶ πεντήκοντα. 2) τῆς ἀναφορᾶς. Πλ. Γο. 507 : ὁ σώφρων τὰ προσήκοντα πράττει ἂν καὶ περὶ θεοῦ καὶ περὶ ἀνθρώπους (= καὶ ὡς πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους).

ΣΗΜ. Διὰ τοῦ οἱ περὶ τινα σημαίνονται α) οἱ περὶ τὸ ὀνομαζόμενον πρόσωπον, οἱ ὁπαδοὶ αὐτοῦ. Ε. Κυ. 8, 2, 8 : τίς κοσμῶν ἀλλήλιον φαίνεται τοὺς περὶ αὐτὸν ἢ βασιλεὺς ; β') τὸ ὀνομαζόμενον πρόσωπον καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. Ε. Ἀν. 7, 4, 16 : οἱ περὶ Ξενοφῶντα ἐνδον ἦσαν (=ὁ Ε. καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ).

4. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) περίξ, ὡς : περιτειχίζειν, περίοικος. β') περιστῶς, ἐξ οὗ προκύπτει ἡ σημασία τῆς ὑπεροχῆς καὶ ἡ τοῦ λίαν, ὡς : περιεῖναι, περιγίγνεσθαι, περιχαρής, περίφημος.

Τὸ περιορᾶν τι σημ. ὁρᾶν περίξ τινός, αὐτὸ δὲ οὐχ ὁρᾶν, ἐπομένως ἀμελεῖν τινος.

Ἡ ἀμφί (§ 128)

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς εὐρηται παρὰ ποιηταῖς καὶ τοῖς Ἰωσι, καὶ παρὰ Ξενοφῶντι ἐνίοτε, ἀντὶ τῆς περί. Ε. Ἀν 4, 5, 17 : οἱ δὲ προσήεσαν πολλῷ θορύβῳ ἀμφὶ ᾧν εἶχον διαφερόμενοι.

2. Μετὰ δοτικῆς εὐρηται παρὰ μόνους τοῖς ποιηταῖς καὶ τῷ Ἡροδότῳ ἀντὶ τῆς περί.

3. Μετ' αἰτ. εὐρηται ὁμοίως ἀντὶ τῆς περί. Ε. Ἀν. 4, 2, 5 :

καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας ἀμφὶ πῦρ καθημένους. 2, 2, 8: ἀμφὶ μέσας νύκτας.

ΣΗΜ. Τὸ οἱ ἀμφὶ τινα = οἱ περὶ τινα.

4. Ἐν συνθέσει σχμ. α) ἀμφοτέρωθεν, ὡς: ἀμφιστομος. β) περίξ, ὡς: ἀμφίρρυτος, ἀμφιέννυμαι.

Ἡ παρά (§ 129)

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἐκ μέρους. Ε. Ἀν. 1, 9, 29: παρά βασιλέως πολλοὶ πρὸς Κύρον ἀπῆλθον. Κυ. 2, 2, 6: ταῦτα παρά σοῦ ἐράθμεν.

2. Μετὰ δοτ. προσώπου σημαίνει πλησίον. Ε. Κυ. 1, 2, 8: οὐ παρά μητρὶ σιτοῦνται οἱ παῖδες, ἀλλὰ παρά τῷ διδασκάλῳ. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ πλησίον προέρχεται ἡ σημασία τῆς κρίσεως. Σοφ. Τρ. 589: δοκεῖς παρ' ἡμῖν (=κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν) οὐ βεβούλευσθαι κακῶς.

ΣΗΜ. Ἡ μετὰ δοτικῆς πράγματος σύνταξις τῆς παρά εἶνε ποιητική.

3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α) διεύθυνσιν πρὸς πρόσωπον. Ε. Ἀν. 4, 3, 14: ἤγε τοὺς νεανίσκους παρά τὸν Χειρίσοφον.

β) πλησίον καὶ παραλλήλως, ἢ ἀπλῶς τὸ πλησίον (ἐπὶ πραγμάτων). Πλουτ. συμ. 1, 4, 3: πλοῦς μὲν ὁ παρά γῆν, περίπατος δὲ ὁ παρά θάλατταν ἡδιστος. Ε. Ἀν. 3, 5, 1: ἦσαν κῶμαι πολλαὶ ἐν τῷ πεδίῳ παρά τὸν Τίγερητα ποταμόν. 7, 1, 2: Ἑτερόνικος εἰστήκει παρά τὰς πέλας.

γ') χρόνον. Με. 443: δόλιον ἄνδρα φεῦγε παρ' ὅλον τὸν βίον (=καθ' ὅλον τὸν βίον).

δ') παράθεσιν (ἢ σημασία αὕτη προκύπτει ἐκ τῆς σημασίας τοῦ πλησίον). Θ. 1, 23: ἡλίου ἐκλείψεις πυκνότεραι παρά τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα (=παραβαλλόμεναι πρὸς τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρ. μν., ἢ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρ. μν.). Πλ. Ἰππ. 281: οἱ παλαιοὶ παρά τοὺς νῦν δημιουργοὺς εἰσι φαῦλοι (=παραβαλλόμενοι πρὸς τοὺς νῦν δ.). Γε. 507: οὐκ ἔχω παρά ταῦτα ἄλλα φάναι. Τὸ παρ' ὀλίγον ἢ παρά μικρὸν ποιεῖσθαι, ἢ τίθεσθαι,

ἢ ἡγείσθαι τι σημ. ὀλίγον τιμᾶν τι. Τὸ παρ' ὀλίγον ἦλθον ἀποθανεῖν σημ. ὀλίγον ἔλειψε νὰ ἀποθάνω.

ἐ) αἰτίαν. Δημ. 4, 11 : οὐ παρὰ τὴν αὐτοῦ βόμην τοσοῦτον ἐπυύζεται, ὅσον παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν.

ς') ἐναντίον (ἀντίθ. ἢ κατὰ) π. χ. παρὰ τὸν νόμον, παρὰ τὸ δίκαιον.

4. Ἐν συνθέσει σημ. α) ἐκ μέρους, ὡς : παραλαμβάνειν. β') πλησίον, ὡς : παρεῖναι, παρακαθῆσθαι. γ') ἐναντίον, ὡς : παρσπονδεῖν (=παρὰ τὰς σπονδὰς πράττειν). δ') πλαγίως, λεληθότως, ὡς : παρεισδύεσθαι, ἐ) οὐκ ἐρῶς, ὡς : παρακούειν, παραιοεῖν.

Ἡ πρὸς (§ 150)

1. Μετὰ γενικῆς σημαίνει ἐκ τοῦ μέρους τινός. Δημ. 23, 182 : Χαλκίς—πρὸς τῆς Βοιωτίας κείται (=ἐκ τοῦ μέρους τῆς Βοιωτίας = πρὸς τὸ μέρος τῆς Βοιωτίας). Ξ. Ἑλλ. 4, 4, 18 : τὸ πρὸς Σικυῶνος καὶ πρὸς ἐσπέρας τεῖχος. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης πηγάζει ἡ σημασία 1) τοῦ ἴδιον ἢ ἀρμόζον. γνομ. : χρηστοῦ πρὸς ἀνδρὸς μηδὲν ἐννοεῖν κακὸν (=ἴδιον χρηστοῦ ἀνδρός ἐστι κτλ.). Ξ. Ἀπ. 2, 3, 15 : ἄτοπα λέγεις καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ (=ἀρμόζοντα σοί). 2) τοῦ πρὸς χάριν ἢ πρὸς ὠφέλειαν. Ξ. Ἀν. 5, 7, 5 : ἀκούσατέ μου πρὸς θεῶν (=πρὸς χάριν τῶν θεῶν, ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν κυρίως ἐκ μέρους τῶν θεῶν). Ἑλλ. 7, 1, 17 : σπονδὰς ἐποιήσαντο πρὸς τῶν Θηβαίων μᾶλλον ἢ ἐαυτῶν (=πρὸς ὠφέλειαν, πρὸς τὸ συμφέρον τῶν Θηβαίων μᾶλλον ἢ ἐαυτῶν). 3) τοῦ κατὰ τὴν κρίσιν. Ξ. Ἀν. 2, 5, 20 : πρὸς θεῶν ἀσεβείᾳ πρὸς ἀνθρώπων αἰσχρός. 4) τῆς καταγωγῆς. Δη. 21, 144 : Ἀλκιβιάδης λέγεται πρὸς πατρός μὲν Ἀλκμεωνιδῶν εἶναι, πρὸς δὲ μητρός Ἰππονίκου. 5) τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. Ξ. Ἀν. 1, 9, 21 : ἐμολογεῖται πρὸς πάντων (=ὑπὸ πάντων).

2. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει πλησίον. Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 11 : οἱ ποταμοὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσίν. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ πλησίον προκύπτει ἡ σημασία τῆς προσθήκης. Ξ. Κυ. 1, 2, 8 : πρὸς τούτοις μαυθάνουσι καὶ τοξείειν.

3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει διεύθυνσιν πρὸς τι.

α') τοπικῶς. Θ. 2, 55 : πρὸς Ἑλλησποντον ὄρᾳ. Ἡρ. 2, 121 : πρὸς νότον.

β') χρονικῶς εἰς δῆλωσιν τοῦ ἐγγύς. Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 23 : πρὸς ἐσπέραν ἦν (=ἐγγὺς ἐσπέρα ἦν, κοιν. κοντὰ βράδυ).

γ') μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν 1) διευθύνσεως φιλικῆς ἢ ἐχθρικῆς. Ἰσ. 8, 97 : ὁ πρὸς ἡμᾶς πόλεμος. Ξ. Ἀν. 3, 3, 2 : λεῖξατε πρὸς με. 2) ἀναφορᾶς καὶ παραθέσεως. Ἰσ. 4, 107 : ἔχουσι χώραν πρὸς τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν ἐλαχίστην (=ὡς πρὸς τὸ πλῆθος, ἀναλόγως τοῦ πλῆθους τῶν π.). Πλ. Ἰππ. 289 : ἀνθρώπων ὁ σοφώτατος πρὸς θεὸν (=παραβαλλόμενος πρὸς θεόν) πίθηκος φανεῖται καὶ σοφία καὶ κάλλει. 3) συμφωνίας. Πλ. Φαιδ. 231 : πρὸς τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν εὖ ποιοῦσι (=κατὰ τὴν ἑαυτῶν δύναμιν). 4) τρόπου. Σοφ. Φ. 92 : εἴμ' ἔτοιμος πρὸς βίαν (=βίᾳ) τὸν ἄνδρ' ἄγειν). 5) σκοποῦ. Δημ. 6, 23 : παντοδαπὰ εὗρηται ταῖς πόλεσι πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν.

4) Ἐν συνθέσει σημαίνει α) διεύθυνσιν ὡς : προσάγειν. β') πλησίον. ὡς : προσοικεῖν. γ') προσθήκην, ὡς : προστιθέναι, προσκτᾶσθαι.

Ἡ ἐπί (§ 131)

1. Μετὰ γενικῆς σημαίνει ἐπάνω.

α') τοπικῶς. Πλ. Νό. 728 : πᾶς ὁ τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιός.

ΣΗΜ. Ἡ ἐπὶ μετὰ γεν. σημαίνει πολλαχῆς διεύθυνσιν, νοεῖται δ' ὅπωςδῆποτε ἢ ἔννοια τοῦ ἐπάνω. Ξ. Ἑλλ. 1, 2, 11 : ἔπλεον ἐπὶ Λέσβου καὶ Ἑλλησπόντου. Συνηθέστατον εἶνε παρὰ Θουκυδίδῃ τὸ ἐπ' οἴκου (=οἰκαδε).

β') χρονικῶς. Θ. 6, 6 : ἐπὶ τοῦ προτέρου πολέμου. 6, 34 : ἐπὶ κινδύνου. πρβ. τὸ τῆς κοινῆς γλώσσης, ἀπάνω ὡς τὸν κίνδυνον. Συνηθέστατα τίθεται ἢ ἐπὶ μετὰ γενικῆς κυρίου ὀνόματος ἔχοντος ἀρχήν. π. χ. ἐπὶ Κέκροπος, ἐπὶ Θησέως, ἐπὶ Θεμιστοκλέους ἄρχοντος κ.τ.λ.

γ') μεταφορικῶς. Δημ. 9, 16 : τὸ δίκαιον ἂν τ' ἐπὶ μικροῦ τις, ἂν τ' ἐπὶ μεγάλου παραβῇ, τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν. Πλ. Γο.

433 : πάλιν ἐπὶ τῶν αὐτῶν τεχνῶν λέγωμεν (=βάσιν τοῦ λόγου θέτοντες τὰς αὐτὰς τέχνας).

Συνήθως τίθεται εἰς δῆλωσιν χωρισμοῦ. Ε. Ἀπ. 2, 4, 10 : αὐτοὶ ἐφ' ἐνυτῶν ἐχώρου (=*καθ' ἑαυτούς*). Ε. Ἀν. 1, 2, 15 : ἐτάχθησαν ἐπὶ τεττάρων (=εἰς βάθος τεσσάρων, τέσσαρες ἐχρησίμωσαν ὡς βάσεις, ἵνα ἐπὶ αὐτῆς κατασκευασθῇ ἡ παράταξις).

2. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει ἐπάνω καὶ πλησίον

α) τοπικῶς. Ε. Ἀν. 7, 4, 4 : οἱ Θράκες ἄλωπεκὰς ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι. 1, 9, 3 : πάντες οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις παιδεύονται.

β') χρονικῶς εἰς δῆλωσιν τοῦ εὐθὺς κατόπιν. Ε. Κυ. 2, 7, 7 : Χρυσάντας μὲν δὴ οὕτως εἶπεν ἀνέστη δ' ἐπ' αὐτῷ (=εὐθὺς μετ' αὐτόν) Φεραύλας.

γ') μεταφορικῶς²⁴) εἰς δῆλωσιν προσθήκης. Ε. Κυ. 1, 2, 11 : κάρδαμον ἄμνον ἔχουσιν ἐπὶ τῷ σίτῳ (=πρὸς τῷ σίτῳ). 2) εἰς δῆλωσιν ἐπιστασίας. Ε. Ἑλλ. 1, 5, 11 : κατέλιπεν ἐπὶ ταῖς ναυσὶν (=ἐπιστάτην καὶ ἄρχοντα τῶν νεῶν) Ἀντίοχον. Δημ. 8, 76 : οἱ ἐπὶ τοῖς πράγμασιν (οἱ διευθύνοντες τὰ τῆς πολιτείας). 3) εἰς δῆλωσιν αἰτίας (ἐπὶ τῶν ψυχικοῦ πάθους σημαντικῶν ῥημάτων) γνωμ. : χεῖρειν ἐπ' αἰσχροῖς ἡδοναῖς οὐ δεῖ ποτε. 4) εἰς δῆλωσιν σκοποῦ. Δημ. 45, 66 : ἐπὶ τῷ κερδαίνειν πᾶν ἂν οὗτος ποιήσῃ. 5) εἰς δῆλωσιν τοῦ ὅρου, τῆς συνθήκης. Ε. Ἑλλ. 3, 1, 20 : ἡρώτα ἐπὶ τίσιν ἂν σύμμαχος γένοιτο (=ἐπὶ τίσιν ὅροις). πρβ. τὸ ἐφ' ᾧ ἢ ἐφ' ᾧτε.

ΣΗΜ. Ἐπὶ τινι εἶναι, γίγνεσθαι, ποιεῖν τι σημαίνει, εἰς τὴν διάκρισιν τινος εἶναι, γίγνεσθαι, ποιεῖν τι. Ε. Ἀν. 1, 1, 4 : Κύρος βουλεύεται, ὅπως μὴ ποτε ἔτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ, ἀλλ' ἦν δύνηται, βασιλεύσει ἀντ' ἐκείνου.

3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ἐπάνω (ἐπὶ κινήσεως). Ε. Κυ. 5, 5, 37 : ἀνέβησαν ἐπὶ τοὺς ἵππους. β') ἔκτασιν τοπικὴν ἢ χρονικὴν. Ε. Ἀπ. 1, 4, 17 : τὸ ὄμμα δύναται ἐπὶ πολλὰ στάδια ἐξικνεῖσθαι. Ε. Ἀν. 6, 6, 36 : ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερά. γ') διεύθυνσιν ἐχθρικὴν ἢ ἀπλῶς. Ε. Ἀν. 3, 1, 11 : ἰέναι ἐπὶ

τοὺς πολεμίους δ') σκοπόν. Ε. Κυ. 5, 3, 30 : ἴτω τις ἐφ' ὕδωρ (= ὕδρευσόμενος).

4. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) ἐπάνω, ὡς : ἐπιγράφειν, ἐπίγειος. β') κίνησιν, ὡς : ἐφέλκειν, ἐπισπᾶν. γ') πλησίον, ὡς : ἐπιθαλάσσιος. δ') ἐναντίον, ὡς : ἐπιστρατεύειν τινί, ἐπιπλεῖν τινι. ε) κατόπιν, ὡς : ἐπειπεῖν, ἐπιγίγνεσθαι. ς') ἐπίτασιν. ὡς : ἐπίμεμπτος. ζ') προσθήκην. ὡς : ἐπεισέρχομαι.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς ἐπὶ εἶνε ἡ τοῦ ἐπάνω.

Ἡ ὑπό (§ 132)

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ὑποκάτω. Πλ. Νό. 728. πᾶς ὃ τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιος.

Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὑποκάτω προκύπτει ἡ σημασία 1) τοῦ ποιητικοῦ καὶ τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου. Ε. Ἀν. 5, 1, 15 : ἀπέθανεν ὑπὸ Νικάνδρου. Κυ. 1, 4, 15 : οὐ δύναται σιγαῖν ὑπὸ τῆς ἡδονῆς. 2) τῆς συνοδίας. Θ. 5, 70 : Λακεδαιμόνιοι βραδέως καὶ ὑπ' αὐλητῶν πολλῶν ἐχώρουν (= συνοδευόμενοι ὑπ' αὐλητῶν πολλῶν).

2) Μετὰ δοτικῆς σημαίνει ὑποκάτω (ἐπὶ στάσεως). Ε. Ἀν. 4, 7, 10 : προέτρεχεν ἀπὸ τοῦ δένδρου, ὑφ' ᾧ ἦν. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὑποκάτω προκύπτει ἡ σημασία τῆς ὑποταγῆς καὶ τῆς ἐπιμελείας. Ε. Κυ. 8, 1, 6 : οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες. Πλ. Λά. 184 : ὑπὸ παιδοτρίβῃ ἀγαθῶ πεπαιδευμένος (= ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν π. ἀγαθοῦ).

3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ὑποκάτω ἐπὶ κινήσεως. Ε. Ἀν. 4, 7, 8 : ἀπῆλθον ὑπὸ τὰ δένδρα ἄνθρωποι ὡς ἐβδομήκοντα. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προῆλθεν ἡ σημασία τῆς ὑποταγῆς καὶ ἡ τοῦ χρόνου. Θ. 1, 110 : Αἴγυπτος πάλιν ὑπὸ βασιλέα ἐγένετο (= ὑπετάγη βασιλεῖ). 1, 115 : διέβησαν ὑπὸ νύκτα ἐς τὴν Σάμον.

4. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) ὑποκάτω, ὡς : ὑφίστασθαι, ὑπόγειος. β) πλαγίως, λάθρα, ἀνεπαισθήτως, ὀλίγον, ὡς : ὑφέρπειν, ὑποπέμπειν, ὑποπίνειν, (κοιν. κουτσοπίνειν), ὑπόπικρος (= πικροῦτσικος), ὑπέρυθρος (= κοκκινωπός), ὑπομέλας. γ') συνοδίαν, ὡς : ὑπάδειν, ὑπαυλεῖν.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς ὑπὸ εἶνε ἡ τοῦ ὑποκάτω.

4. Καταχρηστικαὶ προθέσεις (§ 453)

Ὡς προθέσεις καταχρηστικαὶ δύνανται νὰ θεωρηθῶσι καὶ τὰ ἐξῆς ἐπιρρήματα, ἅτινα συντάσσονται μετὰ γενικῆς.

1. ἐγγὺς καὶ πλησίον. Πλ. Φαίδ. 59 : πλησίον ἦν τοῦ δεσμοτηρίου.

2. εἶσω (ἔσω) συνήθως ἐπὶ κινήσεως. Θ. 2, 10 : ἔσω τούτων οὐκ ἀφίκοντο.

3. ἔξω καὶ ἐκτός. Ξ. Ἀν. 6, 3, 7 : προήγαγον τὸ στράτευμα ἔξω τῶν κωμῶν. Θ. 1, 10 : ἔξω τῶν βασιλέων (=πλὴν τῶν βασιλέων). Ἰσ. 7, 63 : ἔξω τῆς ὑποθέσεως.

4. ἐντὸς (τοπικῶς καὶ χρονικῶς). Θ. 1, 13 : οἱ ἐντὸς Πελοποννήσου.—ἐντὸς εἴκοσιν ἡμερῶν.

5. ἔμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν. π. γ. τῆς οἰκίας.

6. ἐναντίον (=ἀπέναντι, ἐνώπιον). Ἀρστω. Λυ. 907 : ὦ καταγέλαστ', ἐναντίον τοῦ παιδίου ;

7. καταντικρὺ. Πλ. Λυ. 203 : καταντικρὺ τοῦ τείχους.

8. εὐθὺ (=κατ' εὐθείαν πρὸς). Πλ. Λυ. 203 : πορεύομαι εὐθὺ Ἀνκείου.

9. Μεταξύ. Ἡρ. 1, 26 : ἔστι δὲ μεταξύ τῆς παλαιῆς πόλιος καὶ τοῦ νηοῦ ἐπτὰ στάδιοι.

10. Λάθρα καὶ κρύφα. Ξ. Ἀν. 1, 3. 8 : λάθρα τῶν στρατιωτῶν πέμπων αὐτῷ ἄγγελον ἔλεγε θαρρεῖν.

11. Πέραν. Θ. 2, 67 : πέραν τοῦ Ἑλλησπόντου (=εἰς τὸ πέραν, ἐκείθεν τοῦ Ἑλλησπόντου).

12. Πέρα. Τὸ πέρα μετὰ γενικῆς σημαίνει ὑπέρβασις (ὡς ἡ ὑπὲρ μετ' αἰτ. πολλάκις. § 426). Δημ. 9, 24 : πέρα τοῦ μετρίου τὰ καθεστηκότες ἐκίνουν (=ὑπερβαίνοντες τὸ μέτριον). πρβ. πέρα τοῦ δέοντος (=ὑπὲρ τὸ δέον).

13. Πλήν. Τὸ πλήν σημ. ἐξαίρεσιν. π. γ. πάντες πλὴν σοῦ (=ἐκτός, ἐξαίρουμένου σοῦ).

14. Χωρὶς (=ἄνευ, πλὴν). Πλ. Φαίδ. 66 : χωρὶς τοῦ σώματος. Ἰσ. 8, 126 : ὀκτακισχίλια τάλαντα χωρὶς τῶν ὀφθαλμῶν.

15. Χάριν (=πρὸς χάριν, ἕνεκα). Τίθεται πρὸ τῆς γενικῆς ἢ μετὰ τὴν γενικὴν. Ξ. Ἀν. 1, 2, 54 : τούτων χάριν.

16. δίκην (=κατὰ τὸ ἔθος, κατὰ τὸν τρόπον, ὡς). Αἰσχ. Ἀγ.
3 : κυνὸς δίκην (=ὡς κύων).

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν προθέσεων (§ 134).

1. Αἱ προθέσεις ἦσαν τὸ πρῶτον ἐπιρρηματα. Μετ' ἐπιρρηματικῆς σημασίας εὐρηνται πολλάκις παρ' Ὀμήρῳ. Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις μόνη ἡ πρὸς κείται ἐνίοτε ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ προσέτι ἐν τῷ καὶ πρὸς καὶ πρὸς δέ. Πλ. Γο. 466 : ἄθλιον ἔφην εἶναι τὸν ἀδίκως ἀποκτείναντα καὶ ἐλεεινόν γε πρὸς. Δη. 20, 112 : ἐγὼ ἡγοῦμαι τοῦτον τὸν λόγον ἀσύμφορον εἶναι τῇ πόλει λέγεσθαι, πρὸς δέ (=προσέτι δέ) καὶ οὐ δίκαιον.

2. Ἐνίοτε εὐρηνται αἱ προθέσεις καὶ μετ' ἐπιρρημάτων συντεταγμένοι. Θ. 1, 22 : κτῆμα ἐς αἰὶ (=διὰ πάντοτε). 8, 24 : μέχρι τότε. Εὐρ. Ῥη. 96 : καί μοι δοκοῦσιν οὐ μενεῖν ἐς αὔριον (=μέχρι τῆς αὔριον). Ξ. Ἀν. 5, 5, 4 : μέχρι ἐνταῦθα πρῶ. εἰς ἅπαξ, εἰσέτι, παραυτίκα.

3. Ἐνίοτε παρὰ ποιηταῖς ἡ πρόθεσις εἶνε ἀποκεχωρισμένη τῆς λέξεως, μεθ' ἧς εἶνε συντεθειμένη. Τοῦτο καλεῖται τμησις. Σοφ. Φ. 817 : ἀπὸ μ' ὀλεῖς (=ἀπολεῖς με).

4. Ὄταν δύο προθέσεις διὰ συμπλεκτικῶν ἢ διαζευκτικῶν συνδέσμων συνδεόμεναι συντάσσονται μετὰ τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται μεθ' ἑκατέρας τῶν προθέσεων. Πλ. Νό. 728 : ὅτ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυτὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιος.

Θέσις τῆς προθέσεως (§ 135).

1. Αἱ προθέσεις τίθενται ἁμέσως πρὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, μεθ' οὗ συντάσσονται. Ἀλλὰ πολλάκις δύναται νὰ παρεμπέπτη μεταξὺ τῆς προθέσεως καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ λέξις τις ἢ καὶ δύο λέξεις, μάλιστα δὲ τὸ μέν, δέ, τέ, γάρ, οὖν, τοίνυν, ἄρα, μὲν οὖν, μὲν γάρ, δ' αὖ, καὶ τὸ οἶμαι. Ἡρ. 1, 87 : ἐν μὲν γάρ εἰρήνῃ, οἱ παῖδες τοὺς πατέρας θάπτουσιν, ἐν δὲ τῷ πολέμῳ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας. Ἰσαι. 9, 30 : εἰς τοίνυν τὰ ἱερὰ ὁ πατήρ τον πειράζον ἦγε. Δη. 20, 3 : καὶ ὅπως ἐν, οἶμαι, πολλοῖς, οἱς πραττετε, καὶ τοιοῦτόν τι συμβαίνειν ἀνάγκη.

2. Αἱ δισύλλαβοι προθέσεις τίθενται παρὰ τοῖς ποιηταῖς καὶ μετὰ τὸ οὐσιαστικόν, μεθ' οὗ συντάσσονται. Τότε δὲ ὁ τόνος τῆς προθέσεως ἀναβιβάζεται εἰς τὴν παραλήγουσαν (ἀναστροφή) Σοφ. φ. 6 : τῶν ἀνασπόντων ὑπο. Οἶ. Τ. 95 : τοῦ θεοῦ πάρα. Ἡλ. 65 : τῆςδε τῆς φήμης ἄπο. Ἐν τῷ πεζῷ τῶν Ἀττικῶν λόγῳ ἡ ἀναστροφή γίνεται μόνον ἐπὶ τῆς προθέσεως περί. Πλ. Φίλ. 49 : σοφίας πέρι. Θ. 3, 13 : γῆς πέρι.

3. Ὄταν τὸ οὐσιαστικόν, μεθ' οὗ ἡ πρόθεσις συντάσσεται, ἔχῃ ἐπιθετικὸν προσδιορισμόν, τότε ἡ πρόθεσις τίθεται πρὸ τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ (ὡς οὗτος προτάσσεται τοῦ οὐσιαστικοῦ). π. χ. παρὰ τοῦ σοῦ πατρός. Παρὰ ποιηταῖς πολλάκις κεῖται μεταξὺ τοῦ ἐπιθέτου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, παρὰ δὲ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις σπανίως. Πλ. Κρ. 48 : οὐδενὶ ξὺν νῶ. Θ. 2, 36 : τρόπων ἐξ οἷων. Λυ. 16, 8 : οὐδὲν δι' ἄλλο.

Ἐπανάληψις καὶ παράλειψις τῆς προθέσεως (§ 156).

1 Ὄταν δύο ἢ πλείονα οὐσιαστικά παρατακτικῶς μετ' ἀλλήλων συνδεόμενα ἐξαρθῶνται ἐκ τῆς αὐτῆς προθέσεως, ἡ πρόθεσις τίθεται

α) πρὸ ἐκάστου οὐσιαστικοῦ, ὅταν πρόκειται ἐκάστη ἔννοια χωριστὰ ἢ μετ' ἐμφάσεως νὰ ἐκφρασθῇ· β') μόνον πρὸ τοῦ πρώτου οὐσιαστικοῦ, ὅταν πρόκειται ἅπασαι αἱ ἔννοιαι ὡς ἓν ὅλον νὰ ἐκφρασθῶσι. Ε. Ἀπ. 3, 10, 5 : τὸ μεγαλοπρεπές τε καὶ ἐλευθέριον... καὶ διὰ τοῦ προσώπου καὶ διὰ τῶν σχημάτων διαφαίνει. Ἑλλ. 1, 1, 3 : ἀπὸ τε τῶν νεῶν καὶ τῆς γῆς. Θ. 5, 41 : εἰς πόλιν τινὰ ἢ ἰδιώτην.

2. Ὄταν μετὰ οὐσιαστικόν συννημένον μετὰ προθέσεως ἔπῃται ἀνχορικὴ ἀντωνυμία ἐν τῇ αὐτῇ σχέσει, ἡ πρόθεσις τίθεται καὶ πρὸ τῆς ἀνχορικῆς ἀντωνυμίας, ἐνίοτε δὲ καὶ παραλείπεται. Ε. Κυ. 1, 2, 4 : πάρεσιν ἐν ταῖς τεταγμέναις ἡμέραις, ἐν αἷς δεῖ αὐτοὺς παρῆναι. Θ. 1, 28 : δίκας ἤθελον δοῦναι παρὰ πόλεσιν, αἷς ἂν ἡμῶτεροι ξυμβῶσι (=παρ' αἷ.). Ε. Ἀπ. 2, 1, 32 : τιμῶμαι παρ' ἀνθρώποις οἷς προσέχει.

3. Συνήθως εἶνε ἡ παράλειψις τῆς προθέσεως ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι

καὶ ἀποκρίσσει τοῦ διαλόγου. Πλ. Πολ. 456 : πῶς ἔχεις δόξης τοῦ τοιοῦδε πέρι; τίμος δὴ; τοῦ ὑπολαμβάνειν παρὰ σαυτῷ κτλ.

Σύνταξις τῶν προθέσεων κατὰ πρόληψιν καὶ ἔλξιν (§ 137).

1. Πολλάκις μετὰ ῥημάτων κινήσεως σημαντικῶν συνάπτεται κατὰ πρόληψιν ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς δηλῶν στάσιν, διότι ὁ λέγων ἀποβλέπει εἰς τὴν μετὰ τὴν κίνησιν ἐπερχομένην στάσιν. Ε. Κυ. 8, 7, 25 : τὸ ἐμὸν σῶμα, ὦ παῖδες, ὅταν τελευτήσω, μήτε ἐν χρυσῷ θῆτε μήτε ἐν ἀργύρῳ. Ἀπ. 2, 4, 4 : τούτους ἐν τοῖς φίλοις ἔθεσαι (=εἰς τοὺς φίλους ἔθεσαν, ὥστε εἶναι ἐν τοῖς φίλοις).

2. Πολλάκις μετὰ ῥημάτων στάσεως σημαντικῶν κεῖται προσδιορισμὸς δηλῶν κίνησιν, διότι νοεῖται ἅμα ἡ γενομένη κίνησις. Ε. Ἀν. 1, 2, 2 : παρῆσαν εἰς Σάρδεις (=ἐλθόντες εἰς Σάρδεις παρῆσαν ἐκεῖ).

3. Ἀντὶ ἐμπροθέτου προσδιορισμοῦ σημαίνοντος στάσιν τίθεται καθ' ἔλξιν καὶ βραχυλογίαν ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς σημαίνων τὴν ἐκ τόπου κίνησιν (μετὰ τῆς ἐκ, ἀπό, παρὰ), διότι τὸ ῥῆμα τῆς προτάσεως σημαίνει κίνησιν ἀπὸ τινος. Τοῦτο γίνεται, ὅταν πρὸ τῆς προθέσεως κεῖται τὸ ἄρθρον. Ε. Ἀν. 1, 2, 18 : οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἔφυγον (=οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἔφυγον ἐκ τῆς ἀγορᾶς). 1, 1, 5 : ὅς τις ἀφικνοῖτο τῶν παρὰ βασιλέως (=τῶν παρὰ βασιλεῖ παρὰ βασιλέως). Ἑλλ. 3, 1, 22 : οἱ ἀπὸ τῶν πύργων οὐκ ἔβαλλον (=οἱ ἐπὶ τῶν πύργων οὐκ ἔβαλλον ἀπὸ τῶν πύργων). Ἐνίοτε συμβαίνει τὸ ἐναντίον. Ε. Ἑλλ. 1, 7, 29 : Ἑρασινίδης ἐκέλευεν ἐπὶ τοὺς πρὸς Μυτιλήνην πολεμίους πλεῖν (=πλεῖν πρὸς Μυτιλήνην ἐπὶ τοὺς ἐν Μυτιλήνῃ πολεμίους).

ΣΗΜ. Ὁμοία ἔλξις καὶ βραχυλογία παρατηρεῖται καὶ ἐν τῇ συντάξει τῶν τοπικῶν ἐπιρρημάτων. Ε. Κυ. 5, 2, 5 : τοὺς ἔνδοθεν ἐξῆγε (=τοὺς ἔνδον ἐξῆγεν ἐνδοθεν). Δημ. 1, 15 : ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἤξοντα.

Σύνταξις τῶν μετὰ προθέσεων συνθέτων ῥημάτων (§ 137).

Τὰ μετὰ προθέσεων σύνθετα ῥήματα συντάσσονται μετὰ τινος τῶν πλαγίων πτώσεων α) διὰ τὴν πρόθεσιν, ὡς : Ἰσ. 1, 40 :

πολλοῖς ἢ γλῶττα προτρέχει τῆς διανοίας (=τρέχει πρὸ τῆς διανοίας). Πλ. Φαί. 92 : ἐμμένω τῷ λόγῳ. β') διὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπλοῦ ῥήματος· π. γ. χρῶμαί τινι καὶ καταχρῶμαί τινι. (Δημ. 18, 150 : κενῇ προβάσει ταύτῃ κατεχρῶ). ἀμαρτάνω τινός καὶ διαμαρτάνω τινός κτλ. γ') διὰ τὴν ἔννοιαν τὴν προερχομένην ἐκ τῆς συνθέσεως αὐτῶν. π. γ. ἐφίεμαί τινος κατὰ τὸ ἐπιθυμῶ τινος· προσέρχομαί τινι κατὰ τὸ πλησιάζω τινί· διαχρῶμαι καὶ καταχρῶμαι ἑμαυτὸν κατὰ τὸ ἀποκτείνω ἢ διαφθείρω ἑμαυτὸν κτλ. Ήρ. 1, 82 : λέγουσιν Ὀθρυάδην καταχρήσασθαι ἑαυτόν.

III. Τὰ ἐπιρρήματα (§ 438).

1. Τὰ ἐπιρρήματα τίθενται, ἵνα ἐκφράσωσι μάλιστα τὴν σχέσιν τοῦ χρόνου, τοῦ τόπου, τοῦ τρόπου, καὶ τοῦ ποσοῦ. Προσδιορίζουσι δὲ τὰ ῥήματα, τὰ ἐπίθετα, τὰ οὐσιαστικά τὰ περιέχοντα ἔννοιαν ἐπιθετικὴν, ἢ ἄλλα ἐπιρρήματα. Πλ. Πολ. 327 : κατέβην χθές εἰς Πειραιᾶ. Ξ. Ἄν. 1, 2, 14 : ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς. 4, 7, 14 : πάνυ ὀλίγοι. Ἑλλ. 3, 4, 14 : μάλα χειμῶνος ὄντος. Θ. 8, 78 : ἄγαν ἐπιφθόως.

2. Πολλὰ ἐπιρρήματα συντάσσονται καὶ μετὰ πτώσεως·

α) μετὰ γενικῆς

1) ἐπιρρήματα ἐσχηματισμένα ἐξ ἐπιθέτων συντασσομένων μετὰ γενικῆς. Ήρ. 6, 112 : ἀξίως λόγου. ἰδ. § 24 σημ.

2) τοπικά καὶ χρονικά ἐπιρρήματα. Σοφ. Τρ. 236 : ποῦ γῆς ; Λυ. 21, 17 : ἐνταῦθα ἔστι τῆς ὕβρεως. Ἀρστω. Ὀρ. 1498 : πηνίκα ἐστὶ τῆς ἡμέρας ; Ξ. Ἑλλ. 2, 1, 23 : τῆς ἡμέρας ὀψέ ἦν. ἰδ. § 23. σημ.

3) ἐπιρρήματα τοῦ τρόπου μάλιστα ἐν συντάξει μετὰ τοῦ ἔχειν. Πλ. Γο. 470 : οὐκ αἰδ' ὅπως ἔχει παιδείας (=πῶς ἔχει ὡς πρὸς τὴν παιδείαν, ὁποῖαν παιδείαν ἔχει). Θ. 1, 36 : τῆς Σικελίας καλῶς παράπλου κεῖται (=πρὸς τὸν εἰς Σικελίαν παράπλου. πρβ. Διόδ. 12, 54 : τὴν Κέρκυραν εὐφυῶς κεῖσθαι πρὸς τὸν εἰς Σικελίαν πλοῦν).

β') μετὰ ὁριστικῆς

1) ἐπιρρήματα ἐσχηματισμένα ἐξ ἐπιθέτων μετὰ δοτικῆς συντασσομένων. Πρ. 1, 32 : ὁμοίως ἐκεῖνω.

2) ἐπιρρήματα περιέχοντα τὴν ἔννοιαν ἐπιθέτων συντασσομένων μετὰ δοτικῆς. π. χ. τὸ ἅμα καὶ τὸ ὁμοῦ. ἰδ. § 26. 1. σημ. β'.

γ') μετ' αἰτιατικῆς τὸ νῆ καὶ τὸ μά. Ταῦτα συντάσσονται μετ' αἰτιατικῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον τις ὀρνύει, τὸ μὲν νῆ ἐπὶ καταφάσεως (κατομοτικόν), τὸ δὲ μά ἐπὶ ἀποφάσεως (ἀπομοτικόν). Ἐνίοτε τίθεται ἀντὶ τοῦ νῆ τὸ ναὶ μά. Πλ. Γο. 449 : νῆ τὴν Ἥραν ἄγαμαί γε τὰς ἀποκρίσεις. Ξ. Κυ. 5, 4, 32 : μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ οἶδα. 5, 4, 10 : ναὶ μὰ τοὺς θεοὺς σὲ ἐπαναθεασόμενος ἦα.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τινων ἐπιρρημάτων καὶ ἐπιρρηματικῶς λαμβανομένων λέξεων ἢ ἐκφράσεων (§ 459).

2. Ἀεί. Τὸ ἀεί σημαίνει πάντοτε. Πολλάκις δέ, μετὰ μετοχῆς μάλιστα συντεταγμένον, ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ ἐκάστοτε. Ξ. Κυ. 7, 1, 47 : τοῦτο ἔτι καὶ νῦν διαμένει τῷ ἀεί βασιλεύοντι.

2. Ἄλλως. Τὸ ἄλλως σημαίνει κατ' ἄλλον τρόπον. Ἐκ τῆς κυρίας ταύτης σημασίας προκύπτει ἡ σημασία τοῦ ὑπ' ἄλλην ἔποψιν, πλὴν τούτου, ἐν γένει, ἀπλῶς, μάτην. Ξ. Ἑλλ. 5, 2, 9 : συγγενεῖς ἦσαν ἔνδον καὶ ἄλλως (= πλὴν τούτου) εὖμενεις. Πλ. Τιμ. 52 : ἀόρατον καὶ ἄλλως (ἐν γένει) ἀνάισθητον. Κρ. 46 : ἄλλως (= ἀπλῶς, ἀσκόπως, μάτην) ἕνεκα λόγου ἐλέγετο.

ΣΗΜ. Τὸ ἄλλως τε καὶ τίθεται συνήθως πρὸ αἰτιολογικῶν χρονικῶν καὶ ὑποθετικῶν προτάσεων ἢ μετοχῶν, καὶ δύναται νὰ ἐξηγῇται διὰ τοῦ καὶ μάλιστα. Θ. 2, 3 : ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ ἐς οὐδένα οὐδὲν ἐνεωτέρειζον. Δημ. 1, 5 : ἄπιστον ταῖς πολιτείαις ἢ τυραννίς, ἄλλως τε καὶ ὁμορον χώραν ἔχωσι.

3. Αὐθις. Τὸ αὐθις σημαίνει πάλιν. Ἐνίοτε μετὰ μέλλοντος συντεταγμένον σημαίνει ἄλλοτε. Ξ. Κυ. 7, 3, 32 : νῦν μὲν ἀπέλα (= ἄπιθι)· αὐθις δ' ἐγὼ παρέσομαι πρὸς σέ. Συνηθέστερον ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας εἶνε τὸ εἰσαυθις. Πλ. Γο. 449 : καὶ μοι ἐπίδειξιν αὐτοῦ τούτου ποιῆσαι, τῆς βραχυλογίας, μακρολογίας δὲ εἰσαυθις.

4. *Αὐτίκα*. Τὸ αὐτίκα σημαίνει εὐθύς, παραχρῆμα. Πολλάκις δὲ σημαίνει ὅ τι τὸ παρ' ἡμῖν παραδειγματιος χάριν (Γαλλ. par exemple). Πλ. Πρωτ. 359 : πᾶν τούναντίον ἐστὶν ἐπὶ ᾧ οἱ τε δειλοὶ ἔρχονται καὶ οἱ ἄνδρεῖοι. αὐτίκα εἰς τὸν πόλεμον οἱ μὲν ἐθέλουσιν ἵέναι, οἱ δὲ οὐκ ἐθέλουσιν.

5. *Δεῦρο*. Τὸ δεῦρο παρὰ τοῖς παλαιοῖς λαμβάνεται αἰείποτε εἰς δῆλωσιν κινήσεως πρὸς τὸν τόπον, ἐνθα ὁ λέγων εὐρίσκεται. Ἀριστ. Θ. 319 : ἔλθε δεῦρο. Πολλάκις λαμβάνεται μετὰ προστακτικῆς ὡς παρακελευσματικὴν μόριον, ὡς τὸ παρ' ἡμῖν ἔλα. Πλ. Ἀπ. 24 : δεῦρ' εἰπέ (—ἔλα εἰπέ). Τὸ δεῦρ' αἰεί σημ. μέχρι δεῦρο (κοιν. ἕως ἐδῶ). Εὐρ. Φ. 1215 : δεῦρ' αἰεὶ γὰρ εὐτυχεῖς (= ἕως ἐδῶ, μέχρι τοῦδε εὐτυχεῖς).

6. *Εἶεν*. Τὸ εἶεν σημαίνει συγκατάθεσιν τῶν εἰρημένων. Εἶνε δὲ εὐχρηστον ἐν τοῖς διαλόγοις, ὅταν ὁ λέγων ἀποδέχεται τὰ εἰρημιν, ἵνα μεταβῇ εἰς τὰ ἐπόμενα. Δημ. 20, 75 : εἶεν· ἀλλὰ νῦν Δία κατλ.

7. *Εἶτα καὶ ἔπειτα*. Γὰρ χρονικὰ ταῦτα ἐπιρρήματα τίθενται εἰς δῆλωσιν τῆς χρονικῆς ἀκολουθίας. Δημ. 1, 12 : τὸ πρῶτον Ἀμφίπολιν λαβὼν—εἶτα Θετταλίαν· ἐπέβη. καὶ ἐπὶ ἀπαριθμήσεων μετὰ τὸ πρῶτον ἢ πρῶτον μὲν. Δημ. 1, 22 : τοῦτο πρῶτον αὐτὸν ταράττει, εἶτα ἃ τῶν Θετταλῶν. Πολλάκις, μάλιστα δὲ ἐν ἀρχῇ ἐρωτήσεως, σημαίνουν τι θαυμασμὸν καὶ ἀγανάκτησιν. Δημ. 1, 24 : εἶτα οὐκ αἰσχύνεσθε ; 18, 243 : ἐμβρόντητε, εἶτα νῦν λέγεις ; Ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας λέγονται ἐντονώτερον μετὰ τοῦ καὶ (καὶ τα, καὶ πειτα) Ξ. Κυ. 2, 2, 31 : καὶ πειτα τοιοῦτον ὄντα οὐ φιλεῖς αὐτόν ;

8. *Ἐνδον εἶσω* (ἢ ἔσω). Τὸ μὲν ἐνδον λαμβάνεται ἐπὶ στάσεως, τὸ δὲ εἶσω συνήθως ἐπὶ κινήσεως. Ἀριστ. Ἀχ. 394 : ἐνδον ἔστ' Εὐριπίδης ; Σοφ. Ἠλ. 1491 : χωροῖς ἂν εἶσω.

9. *Μάλιστα*. Τὸ μάλιστα μετὰ τῶν ἀριθμητικῶν σημαίνει ὡς ἔγγιστα. Θ. 1, 13 : ἔτη τριακόςια μάλιστα.

10. *Μόνον οὐ*. Τὸ μόνον οὐ λαμβάνεται, ἵνα κολάσῃ ὑπερβολικὴν τινα ἔκφρασιν (= σκεδόν). Ἰσ. 15, 38 : τοὺς ἀπὸ τῶν

συμβολαίων ζῶντας ἴδοιτ' ἂν μόνον οὐκ ἐν τοῖς δικαστηρίοις οἰκοῦντας.

11. Ὅσον οὐ. Τὸ ὅσον οὐ λαμβάνεται ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ σχεδὸν ἤδη. Θ. 1, 36: ὁ μέλλων καὶ ὅσον οὐ παρὼν πόλεμος.

12. Πολλάκις. Τὸ πολλάκις μετὰ τὸ εἰ, ἵνα μὴ, μὴ ἔχει ἐνίοτε τὴν σημασίαν τοῦ ἴσως, τυχόν. Πλ. Λά. 179: εἰ ἄρα πολλάκις μὴ προσεσχέκατε τῷ τοιούτῳ. Πρωτ. 361: μὴ πολλάκις ἡμῶς ὁ Ἐπιμηθεὺς σφῆλῃ ἐξαπατήσας.

13. Πόθεν. Τὸ πόθεν τίθεται πολλάκις εἰς δῆλωσιν σφοδρᾶς ἀρνήσεως (Ἡσύχιος: πόθεν;—μεθ' ὑποκρίσεως ἀντὶ τοῦ οὐ.) Πλ. Κρατ. 393: διὰ τί ποτε ἄνθρωποι καλοῦνται; ἢ σὺ ἔχεις εἰπεῖν; Ἑρμ. πόθεν, ὧ γὰρ θέ;

14. Ποτέ. Τὸ ποτέ σημαίνει ἐνίοτε τέλος πάντων. Ξ. Ἑλ. 4, 1, 34: ὁ δὲ Ἀγχισίλαος χρόνῳ ποτέ εἶπεν (= ὁ δὲ Ἀγ. μετὰ πολὺν χρόνον τέλος πάντων εἶπε). Σορ. Ἀντ. 103: ἐφάνθη ποτέ (= ἐφάνης τέλος πάντων). Ἐν εὐθείᾳ δὲ ἡ πλαγία ἐρωτήσῃ κείμενον ἐμφαίνει θαυμασμόν τοῦ ἐρωτῶντος. διὸ συγχρότατα τίθεται ἐν πλαγίᾳ ἐρωτήσῃ μετὰ τὸ θαυμάζειν. Πλ. Ἀπ. 21: τί ποτε λέγει ὁ Θεός; (= τί ἄρά γε λέγει ὁ Θεός). Ξ. Ἀπ. (ἐν ἀρχῇ). πολλάκις ἐθαύμασα τίσι ποτέ λόγοις ἔπεισαν Ἀθηναίους οἱ γραψάμενοι Σωκράτη.

15. Πού. Τὸ πού σημαίνει α) ἐν τινι τόπῳ κοιν. πουθενά, κάπου: Δημ. 4, 41: ἄλλοθί που (= ἐν ἄλλῳ τινι τόπῳ κοιν. ἄλλου πουθενά). β) ἴσως, νομίζω, ἂν δὲν ἀπατῶμαι. Ξ. Οἰκ. 17, 2: πάντες που πρὸς τὸν Θεὸν ἀποβλέπουσιν.

16. Πῶ, ἔτι. Τὸ πῶ τίθεται ἐν προτάσεσιν ἀποφατικαῖς, ἡ καταφατικαῖς μὲν, περιεχούσαις δ' ἀπόφασιν, καὶ σημαίνει ἀκόμη, μέχρι τοῦδε. Ξ. Ἀν. 7, 3, 35: οὐκ ἴσασί πω τὴν ἡμετέραν συμβαλίαν. Θ. 3, 45: τίς πω (= μέχρι τοῦδε) τούτῳ ἐπεχείρησε; Τὸ ἔτι ἐν καταφατικαῖς μὲν προτάτεσι κείμενον σημαίνει ἀκόμη, ἐν ἀποφατικαῖς δὲ ἡ καταφατικαῖς μὲν, περιεχούσαις δὲ ἀπόφασιν, σημαίνει πλέον. Πλ. Συμ. 345: πάσχω ἔτι καὶ νῦν. Σορ. Ἡλ. 22: οὐκέτι καίρὸς ὀκνεῖν. Δημ. 1, 12: τί τὸ κωλύον ἔτι ἐστίν;

17. *Τάχα*. Ἡ πρώτη σημασία τοῦ *τάχα* εἶνε ἡ τοῦ *ταχέως*. Ἀλλὰ παρὰ τοῖς Ἀττικαῖς πεζολόγοις σπανίως εὑρεται ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης. (Πλ. Κρατ. 410 : *τάχα* μᾶλλον φήσεις). Συνήθως δὲ καίται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἴσως, ὅπερ ἐνίοτε καὶ συνάπτεται πλεοναστικῶς (*τάχ' ἂν ἴσως*). Ἰσ. 5, 30 : *τάχ' ἂν* τις τολμήσει (= ἴσως ἂν τις τολμήσει).

18. *Τάχιστα*. Τὸ *τάχιστα* συνάπτεται πολλάκις μετὰ τῶν χρονικῶν συνδέσμων εἰς δήλωσιν τῆς ταχίστης χρονικῆς ἀκολουθίας δύο τινῶν πράξεων. Ξ. Κυ. 4, 5, 6 : ἐπεὶ ἤρεθη *τάχιστα* (= εὐθύς ἀφ' οὗ ἐξελέχθη), ἤρχετο πρῶτον ἀπὸ τῶν θεῶν. 5, 4, 21 : ἐπειδὴν *τάχιστα* ἀριστήσητε, ἄξω ὑμᾶς ἐνθα τὸ πρᾶγμα ἐγένετο.

19. *Ἀρχήν*, τὴν *ἀρχήν*. Τὸ *ἀρχήν*, ἢ τὴν *ἀρχήν* λαμβάνεται πολλάκις ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ κατ' *ἀρχὰς* ἢ ἐξ *ἀρχῆς*. Μετὰ τοῦ οὐ ἢ μὴ σημαίνει οὐδαμῶς, μηδαμῶς. Σοφ. Ἀντ. 92 : *ἀρχήν* θηρᾶν οὐ πρέπει τᾶμήχανα (= ἀπ' ἀρχῆς δὲν πρέπει κ.τ.λ. ἦτοι : οὐδαμῶς πρέπει κ.τ.λ.) Ξ. Ἀν. 7, 7, 28 : χαλεπώτερον ἐκ πλουσίου πέννητα γενέσθαι ἢ *ἀρχήν* μὴ πλουτῆσαι. πρβ. καὶ Κυ. 4, 2, 3.

20. Ὡς. Τὸ ὥς εἶνε α) ἀναφορικὸν ἐπίρρημα ἀναφερόμενον εἰς τὸ δεικτικὸν οὕτως. Ξ. Ἀν. 4, 2, 45 : ἐκέλευσε τοὺς Ἕλληνας ὥς νόμος αὐτοῖς εἰς μάχην, οὕτω ταχθῆναι. Ἐπὶ ἀναφωνήσεων τοῦ θαυμασμοῦ σημαίνει πόσον (§ 406, 3). Μετὰ τῶν ὑπερθετικῶν ἔχει ἐπιτατικὴν ἔννοιαν (= ὅσον εἶνε δυνατόν). Πλ. Κρ. 43 : ἐπίτηδές σε οὐκ ἤγειρον, ἵνα ὥς ἡδιστα διάγῃς. Πρὸ τῶν ἀριθμητικῶν σημαίνει περίπου. Ξ. Ἀν. 4, 2, 3 : ὀπλίτας εἶχεν ὥς πεντακοσίους. Πολλάκις σημαίνει σχέσιν, ἀναφοράν. Θ. 4, 84 : Βραχίδας ἦν οὐδὲ ἀδύνατος, ὥς Λακεδαιμόνιος, εἰπεῖν (σχετικῶς πρὸς τὸν Λακεδαιμόνιον, ἂν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι ἦτο Λακεδαιμόνιος). ὥς μετ' ἀπαρεμφάτου ἰδ. § 74. β'. Τὸ ὥς μετὰ μεταχθῆς αἰτιολογικῆς ἰδ. § 88, 3. β') Χρονικὸν ἰδ. § 78. γ') Αἰτιολογικὸν ἰδ. § 71. δ') ἐκθετικὸν ἰδ. § 69. ε) τίθεται μετ' εὐκτικῆς. ἰδ. § 65.

ΙΔ'. Τὰ ἐπιφωνήματα (§ 140).

1. Τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ὧ τίθεται συνήθως μετὰ τῆς κλητικῆς, ὅταν ὁ λόγος γίνηται μετὰ ἡρεμίας: ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. Φερειρ. 252: ὧ γῆρας, ὡς ἐπαχθεὶς ἀνθρώποισιν εἶ. Τίθεται συνήθως ἄνευ τοῦ ὧ ἡ κλητική, ὅταν ὁ λόγος γίνηται μετὰ σφοδρότητος καὶ πάθους. Ἀρστω. Ν. 18: ἄπτε, παῖ, λύχνον. Δη. 18, 234: ἐμβρόντητε, εἴτα νῦν λέγεις;

2. Τὰ πάθους σημαντικὰ ἐπιφωνήματα τίθενται ἢ ἀπολύτως, ἢ μετ' ὀνομαστικῆς ἢ δοτικῆς δηλούσης τὸ πάσχον πρόσωπον, ἢ μετὰ γενικῆς δηλούσης τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους. Σοφ. Τρ. 986: οἶμοι ἐγὼ τλάμων. Ἀρστω. Πλ. 389: οἶμοι τῶν κακῶν.

ΙΕ'. Τὰ ἄρνητικὰ ἢ ἀποφατικὰ μόρια (§ 141).

1. Τὸ οὐ τίθεται ἐπὶ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, τὸ μὴ ἐπὶ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς ἐπιθυμίας. ἰδ. §§ 62, 3. 63, 64. 65, 66. 67.

2. Ἐκ τῶν ἐξηρητημένων προτάσεων ἐπὶ μὲν τῶν τελικῶν καὶ ὑποθετικῶν τίθεται μὴ (§§ 73, 76), ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων οὐ. Εἰς τὰς τελικὰς ἀνήκουσι καὶ αἱ ἐκ τῶν φροντίδος σημαντικῶν ῥημάτων διὰ τοῦ ὅπως κρεμάμεναι (§ 71, 4), αἱ ἐκ τῶν φόβου σημαντικῶν ῥημάτων κρεμάμεναι (§ 71, 5) καὶ αἱ ἀναφορικαὶ αἱ σημαντικῶν σκοπὸν (§ 78, 2), εἰς δὲ τὰς ὑποθετικὰς ἀνήκουσι καὶ αἱ ἀναφορικαὶ αἱ περιέχουσιν ὑπόθεσιν (§ 78, 3. 79, 2).

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τίθεται οὐ ἂντι μὴ, ὅταν ἡ ἄρνησις εἴναι οὕτω στενῶς συνημμένη μετὰ τινος λέξεως, ὥστε νὰ ἀποτελῇ μετ' αὐτῆς μίαν ἔννοιαν. Δυσ. 13, 62: εἰ οὐ πολλοὶ (=ὀλίγοι) ἦσαν. Πλ. Ἀπ. 25: ἐὰν οὐ φῆτε (=ἄρνησθε). Σοφ. Αἰ. 1152: οὐκ εἴς (=κωλύεις).

3. Ἐπὶ τοῦ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται μὴ, ἐπὶ δὲ τοῦ εἰδικοῦ συνήθως μὲν οὐ, ἐνίοτε δὲ μὴ (ἰδ. § 84. δ'. καὶ τὴν σῆμ.) καὶ οὐ.

ΣΗΜ. ο'. Μετὰ τοῦ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται πάντοτε μὴ, ὅταν ἀνήκῃ εἰς πρότασιν ἀπαιτοῦσαν τὸ μὴ. ἰδ. 4, 41: μὴδὲν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον.

ΣΗΜ. Ε'. Ἐνίοτε ἡ ἀρνήσις ἀνήκει εἰς τὸ κύριον ῥῆμα, ὡς : οὐ δεῖ οὐδένα τῆς ἀρετῆς ἰδιωτεύειν.

4. Μετὰ τῆς μετοχῆς, τῶν ἐπιθέτων, καὶ τῶν οὐσιαστικῶν τίθεται μὴ, ὅταν περιέχωσιν ἔννοιαν ὑποθετικὴν, ἄλλως τίθεται τὸ οὐ. γνομ. : ἡδὺ τὸ ζῆν μὴ φθορῶσης τῆς τύχης (= ἂν μὴ φθονῇ ἡ τύχη). γνομ. : ὁ μὴδὲν ἀδικῶν (= ὅς ἂν μὴ ἀδικῇ) οὐδενὸς δεῖται νόμου. γνομ. : τὸ μὴ δίκαιον ἔργον οὐ λήθει θεοῦ (= ἂν τι ἔργον μὴ δίκαιον ᾖ). Πλ. Γο. 459 : ὁ μὴ ἱατρός γε ἀνεπιστήμων ὢν ὁ ἱατρός ἐπιστήμων (= ἂν τις μὴ ἱατρός ᾖ).

ΣΗΜ. Ἡ μετοχὴ δέχεται πρὸς τούτοις μὴ. ἂν ἀνήκῃ εἰς πρότασιν ἀπαιτούσαν τὸ μὴ. Θ. 1, 124 : ψηφίσασθε τὸν πόλεμον μὴδὲν φοβηθέντες.

5. Ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει πλαγίας διπλῆς ἐρωτήσεως ἐκπερομένης διὰ τοῦ εἰ—ἤ, εἴτε —εἴτε τίθεται ἡ οὐ ἢ μὴ. ἰδ. § 70.

ΣΗΜ. Ὅ,τι ἐλέγχῃ περὶ τοῦ οὐ καὶ μὴ, ἰσχύει καὶ περὶ τῶν συνθέσεων αὐτῶν : οὐδεῖς, μὴδεῖς, οὔτε, μήτε, οὐδαμῶς, μηδαμῶς κτλ.

Συσσώρευσις ἀρνήσεων (§ 142).

1. Ὅταν ἡ πρότασις περιέχῃ ἀρνήσιν, τότε ἀντὶ τῶν ἀορίστων ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων τίθενται συνήθως ἐν αὐτῇ αἱ ἀντίστοιχοι ἀρνητικαὶ λέξεις, ὥστε δύνανται νὰ ἀπαντῶσιν ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει δύο ἢ πλείονες ἀρνήσεις, αἵτινες δὲν ἀναιροῦσιν ἀλλήλας, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνουσι μετ' ἐμφάσεως τὴν πρώτην ἀρνήσιν. Ξ. Ἀν. 1, 8, 20 : οὐκ ἄλλος τῶν Ἑλλήνων ἔπαθεν οὐδεὶς οὐδέν. Ἰσ. 1, 16 : μὴδέποτε μὴδὲν αἰσχρὸν ποιήσας ἔλπιζε λῆσειν.

ΣΗΜ. Ἡ δευτέρα ἀρνήσις ἀναιρεῖ τὴν πρώτην, μόνον ὅταν προηγῇται σύνθετος ἀρνήσις (οὐδεῖς, μὴδεῖς, οὐδαμῶς κτλ.), ἔπεται δὲ ἡ ἀπλή οὐ ἢ μὴ. Ξ. Συμπ. 1, 9 : οὐδεὶς οὐκ ἔπασχέ τι τὴν ψυχὴν (= πάντες ἔπασχόν τι τὴν ψυχὴν).

2. Τὸ οὐ μὴ τίθεται

α) μεθ' ὑποτακτικῆς ἀορίστου (σπανιώτερον ἐνεστώτος), ἢ μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος εἰς δηλώσιν ἐντόνου ἀρνήσεως τοῦ μέλλοντος ἢ

εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀπαγορεύσεως. Πλ. Ἀπ. 29 : ἕως περ ἂν ἐμπνέω καὶ οἷός τε ὦ, οὐ μὴ παύσωμαι φιλοσοφῶν (=οὐ δέος μὴ παύσωμαι φιλ.). Κρ. 44 : τοιοῦτον ἐπιτήδειον οὐδένα μῆποτε εὐρήσω. Ἰσαι. 8, 34 : οὐ μὴ εἴσει εἰς τὴν οἰκίαν (=μὴ εἴσέλθε).

β') μετὰ τοῦ β'. προσώπου τῆς ὀριστικῆς τοῦ μέλλοντος ἐπὶ ἐρωτήσεων εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀπαγορεύσεως. ἰδ. § 57, β.

3. Το μὴ οὐ τίθεται

α) μετὰ τὰ φόβου σημαντικὰ ῥήματα. ἰδ. § 70, 5.

ΣΗΜ. Πολλάκις τίθεται τὸ μὴ οὐ μεθ' ὑποτακτικῆς κατ' ἑλλειψιν τοῦ κυρίου ῥήματος. Πλ. Κρ. 48 : ἐπειδὴ ὁ λόγος οὕτως αἰρεῖ, μὴ οὐδὲν ἄλλο σκεπτέον ἤ (=φοβοῦμαι μὴ οὐδὲν ἄλλο σκεπτέον ἤ=ἔσως οὐδὲν ἄλλο πρέπει νὰ σκεπτώμεθα).

β') μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου 1) μετὰ ἀρνητικῆς ἐκφράσεις, αἵτινες σημαίνουνσι δὲν εἶνε δυνατόν ἢ καλόν. Τοιαῦται ἐκφράσεις π. χ. εἶνε τὸ οὐ δύναμαι, οὐχ οἷός τ' εἰμί, οὐ συγχωρεῖ, οὐδεμία μηχανή ἐστίν, αἰσχύνη ἢ αἰσχύρῳ (=οὐ καλόν) ἐστίν, οὐχ ὁσιόν ἐστι. Πλ. Γο. 503 : οὐδεὶς οἷός τ' ἐστίν ἄλλως λέγων μὴ οὐ καταγέλαστος εἶναι. Πολ. 427 : οὐχ ὁσιόν ἐστι μὴ οὐ βοηθεῖν δικαιοσύνη. Ξ. Ἀν. 2, 3, 11 : πᾶσιν αἰσχύνη ἦν μὴ οὐ συσπουδάσειν. 2) μετὰ τὰ ἀρνητικὰ ῥήματα (ἀρνεῖσθαι, ἀντιλέγειν, κωλύειν καὶ τὰ ὅμοια), ὅταν κεῖνται ἐν προτάσει ἀποφατικῇ, ἢ καταφατικῇ μὲν, περιεχούσῃ δὲ ἀπόφασιν. Δημ. 24, 24 : οὐδεὶς πώποτε ἀντεῖπε μὴ οὐχὶ καλῶς ἔχειν τοὺς νόμους. Πλ. Γο. 461 : τίνα οἶε ἀπαρνήσεσθαι μὴ οὐχὶ ἐπίστασθαι τὰ δίκαια ;

ΣΗΜ. Μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου δύναται νὰ κεῖται καὶ τὸ ἄρθρον τό. Πλ. Φιλ. 13 : τὸ μὴ οὐχ ἡδέα εἶναι τὰ ἡδέα λόγος οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ.

Φαινόμενος πλεονασμός τῆς ἀρνήσεως (§ 145).

1. Ἐκ τῶν ἀρνητικῶν ῥημάτων ἀντιλέγειν, ἀρνεῖσθαι, ἀμφισβητεῖν καὶ τῶν ὁμοίων κρέματα εἰδικὴ πρότασις μετὰ τοῦ οὐ, ὅπερ φαίνεται ὅτι πλεονάζει. Δη. 30, 27 : ὥς δ' οὐκ ἐκεῖνος ἐγεώργει τὴν γῆν, οὐκ ἐδύνατ' ἀρνηθῆναι. ἀλλὰ προσωπολόγησεν (=

οὐκ ἐδύνατο ἀρνηθεῖς εἰπεῖν). Πλ. Πολ. 476 : τί οὖν, ἐὰν ἀμφισβητῇ ὥς οὐκ ἀληθῇ λέγομεν ; (= ἀμφισβητῶν λέγει ὥς οὐκ ἀληθῇ λέγομεν).

2. Μετὰ τὰ ὀρνητικὰ ῥήματα ἀπαγορεύειν, ἀτιλέγειν, ἀρνεῖσθαι, εἰργεῖν καὶ τὰ ὅμοια τίθεται ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ μή. Θ. 1, 29 : οἱ Κερκυραῖοι κήρυκα προέπεμψαν αὐτοῖς ἐν ἀκατίῳ ἀπεροῦντα μὴ πλεῖν ἐπὶ σφῶν. Σοφ. Ἀντ. 442 : καταρνεῖ μὴ δεδρακέναι τάδε ;

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ κωλύειν τίθεται ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ μή ἢ ἄνευ τοῦ μή.

15'. Περὶ συνδέσεως τῶν προτάσεων (§ 144).

1. Ἡ σύνδεσις τῶν προτάσεων γίνεται διττῶς, κατὰ παράταξιν καὶ καθ' ὑπόταξιν. Καὶ κατὰ παράταξιν μὲν σύνδεσις (ἢ παράταξις) λέγεται, ὅταν πρότασις τις αὐτοῦπόστατος καὶ ἀνεξάρτητος παρατάσσεται ἄλλῃ διὰ συνδέσμου τινός. Ἰσ. 1, 29 : κοινὴ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἄφρατον. Ε. Κυ. 1, 2, 1 : πατὴρ μὲν δὴ ὁ Κῦρος λέγεται Καμβύσῃ· ὁ δὲ Καμβύσης οὗτος τοῦ Περσείδων γένους ἦν· οἱ δὲ Περσεῖδαι ἀπὸ Περσέως κληῖζονται. Καθ' ὑπόταξιν δὲ σύνδεσις ἢ ὑπόταξις λέγεται, ὅταν πρότασις τις ὑποτάσσεται ἄλλῃ εἰς προσδιορισμὸν αὐτῆς διὰ συνδέσμου τινός ἐξαρτημένη ἐξ αὐτῆς καὶ μὴ δυναμένη νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ αὐτῆς. Ε. Ἀπ. 2, 9, 2 : κύνες τρέφεις, ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσι. Δη. 4, 6 : συμμαχεῖν καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τούτοις ἐθέλουσιν ἅπαντες, οὓς ἂν ὀρώσι παρσκευασμένους καὶ πράττειν ἐθέλοντας ἂ δεῖ.

2. Κατὰ παράταξιν σύνδεσις γίνεται καὶ ἄνευ συνδέσμου, ὅταν ὁ λόγος ἐκφέρηται μετὰ σφοδρότητος (ἀσύνδετον σχῆμα). Ε. Ἑλλ. 4, 3, 19 : συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον. Λυ. 12, 100 : ἀκηκόατε, ἐοράκατε, πεπόνθατε, ἔχετε. Δικάζετε.

4. Ἡ καθ' ὑπόταξιν συνδεομένη πρότασις λέγεται ἐξηρητημένη ἢ ὑποτελής, ἢ δὲ πρότασις μεθ' ἧς συνδέεται, ἢ ἐξ ἧς ἐξαρτάται

λέγεται κυρία. Δύναται δὲ καὶ ἐξ ὑποτελοῦς νὰ ἐξαρτᾶται ἄλλη ὑποτελής, καὶ τότε ἐκείνη εἶνε κυρία ταύτης. Λυ. 13, 7: τούτους ἐβ' οὐλοντο ἐκποδῶν ποιήσασθαι, ἵνα ῥαδίως ἂ βούλουτο διαπράττοιτο.

4. Αἱ κατὰ παράταξιν συνδεόμεναι προτάσεις εἶνε ἀνεξάρτητοι ἀπ' ἀλλήλων. Εἶνε δὲ ἡ κύρια ἢ ὑποτελεῖς ἄλλη. Λυ. 13, 5: ἐπειδὴ αἱ νῆες αἱ ἡμέτεραι διεφθάρησαν καὶ τὰ πράγματα ἐν τῇ πόλει ἀσθενέστερα ἐγεγένητο, οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον αἱ τε νῆες αἱ Λακεδαιμονίων ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ ἀφικνουῦνται καὶ ἅμα λόγοι πρὸς Λακεδαιμονίους περὶ εἰρήνης ἐγίνοντο.

5. Διὰ τῆς παρτάξεως καὶ ὑποτάξεως δύο ἢ πλείωνων προτάσεων σχηματίζεται ἡ περίοδος. Ἐκ δὲ τῆς παρατάξεως πολλῶν περιόδων σχέσιν πρὸς ἀλλήλας ἐχουσῶν σχηματίζεται ὁ ῥητορικὸς λόγος.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε καὶ μία πρότασις ἀποτελεῖ περίοδον, ὥς καταχρηστικῶς λέγεται περίοδος.

6. Ἡ περίοδος δύναται νὰ μὴ συνδέηται μετὰ τῶν ἡγουμένων α') ὅταν ἐν ἀρχῇ αὐτῆς ὑπάρχῃ δεικτικὴ ἀντωνυμία ἢ δεικτικὸν ἐπίρρημα· διότι ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία ἢ τὸ δεικτικὸν ἐπίρρημα διὰ τῆς εἰς τὰ ἡγούμενα ἀναφορᾶς καθιστᾷ περιττὸν τὸν σύνδεσμον. Λυ. 13, 67: ἥσαν τοίνυν οὗτοι τέσσαρες ἀδελφοί. Τούτων εἰς, ὁ πρεσβύτερος... ὑπὸ Λαμάρχου ἀπετυμπανίσθη. Ε. Ἄν. 1, 2, 14: ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμούς δύο εἰς Τυραῖον. Ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς.

β') ὅταν εἶνε διασάφεις τῶν ἡγουμένων. Ἐπὶ ταύτης τῆς περιστάσεως δύναται νὰ γείνη σύνδεσις διὰ τοῦ διασαφητικοῦ γάρ (= δηλαδή). Λυ. 1, 22: πρῶτον δὲ διηγήσασθαι βούλομαι τὰ πράχθοντα τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ. Σώστρατος ἦν μοι ἐπιτήδειος κτλ. 13, 18: ἐπιβουλήν οὖν τοιαύτην ἐπιβουλεύουσι. Πείθουσι γὰρ Ἀγόρατον μηνυτὴν κατὰ τῶν στρατηγῶν γενέσθαι.

γ') ὅταν εἶνε ἀρχὴ νέου λόγου, ὡς ἐν τοῖς διαλόγοις. Λυ. 12, 25: Ἦσθα ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ὅτε οἱ λόγοι ἐγίνοντο περὶ ἡμῶν; Ἦν. Πότερον συνηγόρευες τοῖς κελεύουσιν ἀποκτεῖναι ἢ ἀντέλεγες; Ἀντέλεγον.

7. Ἐκ τῶν συνδέσμων κατὰ παράταξιν μὲν συνδέουσιν οἱ συμπλεκτικοί, οἱ διαζευκτικοί, οἱ ἀντιθετικοί, οἱ συμπερασματικοί πλὴν τοῦ ὥς καὶ ὥστε καὶ ὁ αἰτιολογικὸς γάρ, ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ ἐπεὶ καὶ ὁ ὥς καθ' ὑπόταξιν δὲ οἱ εἰδικοί, οἱ τελικοί, οἱ συμπερασματικοί ὥς καὶ ὥστε, οἱ ὑποθετικοί, οἱ αἰτιολογικοί πλὴν τοῦ γάρ, οἱ χρονικοὶ καὶ αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι καὶ τὰ ἀναφορικὰ ἐπιρρήματα.

ΣΗΜ. Τὸ ὥστε συνδέει καὶ κατὰ παράταξιν (§ 71, 4. σημ.). Καὶ αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι συνδέουσι κατὰ παράταξιν. Λυ. 7, 18 : ἐχρῆν τοῦτον παρασχέσθαι μάρτυρας καὶ μὴ μόνον οὕτω τολμηρὰς κατηγορίας ποιεῖσθαι, ὅς φησιν ὥς ἐγὼ κτλ.

α'. Συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι ἢ συμπλεκτικὴ παράταξις (συμπλοκή). (§ 145).

Καὶ

1. Διὰ τοῦ καὶ συμπλέκονται ἔννοιαι ἢ προτάσεις ὅμοιαι ἢ διαφοροί. Λυ. 12, 1 : τηλικαῦτα αὐτοῖς τὸ μέγεθος καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος εἰργασται. 13, 56 : μνησθεὶς ὁ Μενέστρατος καὶ προσαπογράφει ἐτέρους τῶν πολιτῶν.

ΣΗΜ. α'. Ὅταν τὰ συμπλεκόμενα εἴνε πλείονα τῶν δύο, ὥς ἐπὶ ἀπαριθμήσεως, τίθεται σχεδὸν πάντοτε ὁ καὶ πρὸς σύνδεσιν αὐτῶν. Ε. Ἀγ. 3, 3 : Ἀγχισιλάῳ ἑαυτὸν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν δύναμιν ἐνεχείρισε. Λυ. 14, 9 : οὕτως ἡμᾶς κατεφρόνησε καὶ τοὺς πολεμίους ἔδεισε καὶ ἱππεύειν ἐπεθύμησε καὶ τῶν νόμων οὐκ ἐφρόντισε.

ΣΗΜ. β'. Διὰ τοῦ ἅμα (ἢ ἅμα τε)—καὶ συνδέονται προτάσεις δηλοῦσαι τὸ σύγχρονον. Δη. 4, 36 : ἅμα ἀκηκόαμέν τι καὶ τριπράρχους καθίσταμεν. Ὅμοιως διὰ τοῦ εὐθύς (ἢ εὐθύς τε)—καί, οὐπω (ἢ οὐπω τε)—καί, σχεδὸν (ἢ σχεδόν τε)—καί, ἤδη τε—καί, οὐκ ἔφθην—καί. Θ. 2, 6 : τοῖς Ἀθηναίοις ἡγγέλθη εὐθύς τὰ περὶ τῶν Πλαταιῶν γεγεννημένα καὶ Βοιωτῶν παραχρῆμα ξυνέλαβον ὅσοι ἦσαν ἐν τῇ Ἀττικῇ. Ε. Κυ. 1, 4, 28 : ὁδός τε οὐπω πολλὴ διήνυστο αὐτοῖς καὶ ὁ Μῆδος ἔχε πάλιν. 2, 1, 10 : σχεδόν

τε ἔτοιμα ἦν καὶ τῶν Περσῶν οἱ ὁμότιμοι παρῆσαν. Ἀν. 2, 1, 7 : ἤδη τε ἦν περὶ πλῆθους ἀγορὰν καὶ ἔρχονται παρὰ βασιλέως κήρυκες. Ἰσ. 4, 86 : οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἔφθησαν πυθόμενοι τὸν περὶ τὴν Ἀττικὴν πόλεμον καί... ἦκον ἡμῖν ἀμυνοῦντες.

2. Διὰ τοῦ τέ—καὶ συνδέονται στενωτέρον ἢ διὰ μόνου τοῦ καὶ ἔννοια καὶ προτάσεις μάλιστα ὁμοειδεῖς. Δη. 18, 181 : τῇ τε βίᾳ καὶ τῇ ὁμότητι. Πλ. Εὐθ. 4 : τοῦ δεδεμένου ὀλιγώρει τε καὶ ἡμέλει.

3. Διὰ τοῦ καὶ—καὶ (=τόσον—ὅσον, ἢ : οὐ μόνον—ἀλλὰ καὶ) συνδέονται μετ' ἐμφάσεως ἔννοια ἢ προτάσεις ὅμοιαι ἢ διάφοροι. Ε. Ἀν. 1, 1, 7 : καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. Πλ. Γο. 323 : καὶ νῦν καὶ αἰεί. Καὶ αὐτοὶ ἐμάχοντο καὶ τοῖς ἄλλοις παρεκελεύοντο.

4. Ὁ καὶ ἔχει πολλάκις ἔννοιαν ἐπιδοτικὴν ἰσοδυναμῶν τῷ ἀκόμῃ καὶ. Δύναται δὲ νὰ σημαίνηται ἐπίδοσις ἐξ ἐλάττονος καὶ ἀσχημότερου εἰς τι μείζον καὶ ἐπισημότερον, ἢ τοῦναντίον ἐκ μείζονος καὶ ἐπισημότερου εἰς τι ἐλαττον καὶ ἀσχημότερον (ἐλαττωτικός) : γνωμ. : ἀνάγκη καὶ θεοὶ πείθονται (=ἀκόμῃ καὶ οἱ θεοί, δηλ. οὐ μόνον οἱ ἄνθρωποι ἀλλὰ καὶ οἱ θεοί). Μέ. 257 : τὸ καλῶς ἔχον κρεῖττον ἐστὶ καὶ νόμον Ἀρ. Β. 614 : ἐθέλω τεθνηκέναι, εἰ ἔκλειψα τῶν σῶν ἄξιόν τι καὶ τριχὸς (=ἀκόμῃ καὶ τριχός, καὶ τριχὸς μόνον). Λυκ. 157 : ἱκανὰ καὶ ταῦτα.

ΣΗΜ. α'. Ὁ ἐπιδοτικός καὶ μετὰ ἐπιθέτων καὶ ἐπιρρημάτων σημαίνοντων ποσὸν ἔχει ἐπιτατικὴν δύναμιν. Πλ. Γο. 455 : καὶ συχνοὺς (=συχνούς μάλιστα). Αἴσχ. 3, 33 : οὗτος ὁ νόμος καὶ μάλα καλῶς ἔχει (=πολὺ μάλιστα καλῶς ἔχει).

ΣΗΜ. β'. Ὁ καὶ μετὰ ἐρωτηματικὴν ἀντωνυμίαν ἢ ἐρωτηματικὸν ἐπίρρημα ἐμφαίνει θαυμασμὸν τοῦ ἐρωτῶντος καὶ δύναται νὰ ἐξηγητῇ διὰ τοῦ μάλιστα. Θ. 6, 38 : τί καὶ βούλεσθε, ὦ νεώτεροι ; (=τί μάλιστα, τί ἰδίως θέλετε, ὦ νεώτεροι ;). Δη. 4, 46 : τί χρὴ καὶ προσδοκᾶν ;

5. Ὁ ἐπιδοτικός καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν λόγων σημαίνει τὴν συμφωνίαν τοῦ περιεχομένου τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς δεικτικῆς. Τίθεται δὲ ὁ καὶ ἢ μόνον ἐν τῇ δει-
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

κτικῇ προτάσει, ἢ μόνον ἐν τῇ ἀναφορικῇ, ἢ καὶ ἐν τῇ δεικτικῇ καὶ ἐν τῇ ἀναφορικῇ, ἵνα δηλωθῇ ἀκριβέστερον ἢ συμφωνία. Ξ. Κυ. 5, 1, 23 : ὑμεῖς δὲ ὅπως γινώσκετε, οὕτω καὶ ποιεῖτε. Σοφ. Οἶδ. Κ. 55 : ὡς οἶδα καὶ γὰρ, πάντ' ἐπιστήσει κλύων. Ξ. 2, 1, 32 : καὶ ἡμῖν ταῦτά δοκεῖ, ἅπερ καὶ βασιλεῖ. Ὅμοίαν σημασίαν ἔχει ὁ καὶ ἐν τῷ : εἴ τις καὶ ἄλλος, εἴποτε καὶ ἄλλοτε. Ξ. Κυ. 5, 1, 6 : εἴ τις καὶ ἄλλος ἀνὴρ, καὶ Κῦρος ἄξιός ἐστι θυμᾶζεσθαι. Ἄν. 6, 4, 13 : ὑμᾶς δεῖ παρασκευάζεσθαι ὡς μαχομένους, εἴποτε καὶ ἄλλοτε.

ΣΗΜ. Μετὰ λέξιν σημαίνουσαν ὁμοιότητα ἢ ἰσότητα ὁ καὶ ἰσοδυναμεῖ τῷ ὡς ἢ ὥσπερ : παραπλήσια ἐπεπόνθησαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Συρακούσαις καὶ (= ὥσπερ) ἐδρασαν ἐν Πύλῳ. Θ. 7, 28 : αἱ δαπάναι οὐχ ὁμοίως καὶ πρὶν, ἀλλὰ πολλῷ μείζους κατέστασαν.

Τέ. (§ 146).

1. Ἡ χρῆσις τοῦ τέ, εἰς σύνδεσιν ἐγγυῶν εἶνε σχεδὸν ποιητικῇ. π. χ. αὐτοὺς δ' ἐλώρικ' τεύχε' κύνεσσιν οἰωνοῖσιν τε πᾶσι (Ὅμ. Α. 4) Παρὰ τοῖς πεζολόγοις ἅπαντᾶ ὁ τέ συνδέων προτάσεις, αἵτινες ἔχουσι στενὴν πρὸς ἀλλήλας σχέσιν. Λυ. 13, 1 : ἔπραξεν οὗτος τοιαῦτα, δι' ἃ ὑπ' ἐμοῦ νυνὶ εἰκότως μισεῖται, ὑπὸ τε ὑμῶν, ἂν θεὸς θέλῃ, δικαίως τιμωρηθήσεται.

ΣΗΜ. Παρὰ Θουκυδίδην πολλάκις συνδέεται μετὰ τῶν ἡγουμένων διὰ τοῦ τέ πρότασις σημαίνουσα συμπέρασμα ἐκείνων. τέ=ὁθεν, οὖν. Θ. 1, 9 : Ἀγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ κτλ. Πρβ. καὶ 22.

2. διὰ τοῦ τέ—τέ συνδέονται μετ' ἐμφάσεως προτάσεις στενὴν σχέσιν πρὸς ἀλλήλας ἔχουσαι. Εἶνε δὲ ἡ σύνδεσις αὕτη συνηθεστέρα τοῖς ποιηταῖς ἢ τοῖς πεζολόγοις. Ἰσαι. 6, 65 : ὑμεῖς τε τὴν ψῆφον δοσαν θήσετε, τοῖς δὲ τε τὰ δίκαια γενήσεται.

Καὶ οὐ (καὶ μή), οὐ-οὐδέ, μή-μηδέ, οὔτε-οὔτε, μήτε-μήτε, οὔτε (μήτε)-τε. (§ 147).

1. Ἀποφατικῇ ἔννοια ἡ πρότασις συμπλέκεται μετὰ θετικῆς διὰ τοῦ καὶ οὐ ἢ καὶ μή. Θ. 1, 142 : ἄνδρες γεωργοὶ καὶ οὐ

θαλάσσιοι. Πλ. Λά. 201 : ἀφίκου οἴκαδε καὶ μὴ ἄλλως ποιήσης.

2. Διὰ τοῦ οὐδὲ ἢ μηδὲ συνδέεται ἔννοια ἢ πρότασις ἀποφατική μετὰ ἐννοίας ἢ προτάσεως ἀποφατικῆς. Δη. 18, 85 : φαίνομαι ἐγὼ χάριτος τετυχηκώς τότε καὶ οὐ μέμψεως οὐδὲ τιμωρίας. Ξ. Ἀν. 1, 4, 8 : οὐκ ἔγωγε αὐτοὺς διώξω, οὐδ' ἔρει οὐδείς ὥς ἐγὼ αὐτοὺς κακῶς ποιῶ.

3. Ὡς ἐν ταῖς καταφατικαῖς προτάσεσιν ὁ καί, οὕτως ἐν ταῖς ἀποφατικαῖς ὁ οὐδὲ καὶ μηδὲ ἔχει ἐπιδοτικήν ἔννοιαν σημαίνων ἐπίδοσιν ἐκ τοῦ ἐλάσσονος εἰς τὸ μείζον ἢ ἐκ τοῦ μείζονος εἰς τὸ ἔλασσον. Σοφ. Τρ. 280 : ὕβριν οὐ στέργουσιν οὐδὲ δαίμονες (= ἀκόμη καὶ οἱ δαίμονες δὲν στεργουσι τὴν ὕβριν, δηλ. οὐ μόνον οἱ ἀνθρωποι, ἀλλ' οὐδὲ οἱ δαίμονες). γνομ. : μηδὲ βελόνης ἀλλοτρίας ἐπιθυμήσης ποτέ.

ΣΗΜ. Οὐδείς=κάνεις. οὐδὲ εἷς=οὔτε ἕνας. Λυσ. 13, 33 : οὐδ' ὕψ' ἑνός.—Τὸ οὐδὲ πολλοῦ δεῖ=οὐδ' ἐλάχιστα, οὐδαμῶς. Δημ. 20, 20 : τοῦτο φανήσεται οὐδὲ πολλοῦ δεῖ τῆς γεννητομένης ἄξιον αἰσχύνης.

4. Διὰ τοῦ οὔτε—οὔτε ἢ μήτε—μήτε συνδέονται δύο ἔννοιαι ἢ προτάσεις ἀποφατικά, ὥς συνδέονται διὰ τοῦ καί—καὶ ἢ τέ—τέ δύο ἔννοιαι ἢ προτάσεις καταφατικά. Λυ. 12, 4 : οὐδενὶ πώποτε οὔτε ἡμεῖς οὔτε ἐκεῖνος δίκην οὔτε ἐδίκασάμεθα οὔτε ἐφόγομεν, ἀλλ' οὕτως ὥκοῦμεν δημοκρατούμενοι, ὥστε μήτε εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτάνειν, μήτε ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀδικεῖσθαι.

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ οὔτε δύναται νὰ ἔπῃται μήτε, ὅταν ἡ δευτέρα πρότασις ἀπαιτῇ τὸ μὴ καὶ τὴν ἀπάλιν. Δη. 8, 68 : ἐγὼ μὲν θρασὺς καὶ βδελυρὸς καὶ ἀναιδής οὗτ' εἰμὶ, μήτε γενοίμην, 51 : ἂ μήτε γένοιτο, οὔτε λέγειν ἄξιον.

5. Διὰ τοῦ οὔτε (μήτε)—τέ συνδέονται δύο προτάσεις, ὧν ἡ μὲν εἶνε ἀποφατική, ἡ δὲ δευτέρα καταφατική. Αἰσχ. 3, 129 : οὔτε τὰ χρήματα ἐξέτινον τῷ θεῷ, τοὺς τ' ἐναγείς κατήγαγον. Ξ. Ἀν. 2, 2, 8 : ὤμοσαν μήτε προδώσειν ἀλλήλους σύμμαχοί τε ἔσεσθαι.

Οὐ μόνον—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅτι—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως ἢ μὴ ὅτι—ἀλλ' οὐδέ (§ 148).

Καὶ διὰ τοῦ οὐ μόνον—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅτι—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως ἢ μὴ ὅτι—ἀλλ' οὐδέ γίνεται συμπλοκὴ δύο ἐννοιῶν ἢ προτάσεων. Ἡ συμπλοκὴ αὕτη εἶνε εὐχρηστος, ὅταν πρόκειται νὰ προστεθῇ τῷ προηγουμένῳ μερίζον τι.

α) αἱ διὰ τοῦ οὐ μόνον ἢ οὐχ ὅτι—ἀλλὰ καὶ συνδεόμεναι ἐννοιαὶ ἢ προτάσεις καταφάσκονται ἀμφοτέρω. Λυκ. 39 : τίς οὐκ ἂν τὴν πόλιν ἡλέησεν οὐ μόνον πολίτης, ἀλλὰ καὶ ξένος (= πᾶς τις ἂν ἡλέησε τὴν πόλιν καὶ πολίτης καὶ ξένος). Ε. Ἀπ. 2, 98 : οὐχ ὅτι μόνος ὁ Κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ.

ΣΗΜ. Τὸ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει ἐνίοτε παραλείπεται. Ε. Ἀπ. 1, 6, 2 : ἱμάτιον ἡμφίεσαι οὐ μόνον φαῦλον, ἀλλὰ τὸ αὐτό.

β) αἱ διὰ τοῦ οὐχ ὅπως—ἀλλὰ καὶ συνδεόμεναι ἐννοιαὶ ἢ προτάσεις 1) καταφάσκονται ἀμφοτέρω. Λυ. 19, 31 : οὐχ ὅπως τὰ σκεύη ἀπέδωκε, ἀλλὰ καὶ αἱ θύραι ἀφηρπάσθησαν (δηλ. καὶ τὰ σκεύη ἀπέδωκε καὶ αἱ θύραι ἀφηρπάσθησαν). 2) συνηθέστερον ἢ πρώτη ἀποφάσκειται, ἢ δευτέρα καταφάσκειται. Λυ. 30, 26 : οὐχ ὅπως τῶν ἑαυτοῦ τι ἐπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑψήρηται (= οὐ μόνον οὐκ ἐπέδωκε τι τῶν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑψήρηται ἤτοι : οὔτε τῶν ἑαυτοῦ τι ἐπέδωκε, τῶν τε ὑμετέρων πολλὰ ὑψήρηται).

γ) αἱ διὰ τοῦ οὐχ ὅπως ἢ μὴ ὅτι—ἀλλ' οὐδέ συνδεόμεναι ἐννοιαὶ ἢ προτάσεις ἀποφάσκονται ἀμφοτέρω. Ἰσ. 14, 5 : οὐχ ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας μετέχομεν, ἀλλ' οὐδέ δουλείας μετρίας τυχεῖν ἡξιώθημεν (= οὐχὶ μόνον τῆς κοινῆς ἐλευθερίας δὲν μετέχομεν, ἀλλ' οὐδέ δουλείας μετρίας νὰ τύχωμεν ἡξιώθημεν). Ἰσαι. 10, 1 : ἐγὼ μὴ ὅτι ὑπὲρ ἄλλου, ἀλλ' οὐδέ ὑπὲρ ἑμαυτοῦ πώποτε δίκην ἰδίαν εἴρηκα.

ΣΗΜ. Ὅταν τὸ οὐδέ τίθεται ἐν τῷ πρώτῳ μέρει, τὸ δὲ μὴ ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ, τὸ μὴ ὅτι σημαίνει πολλῶ μάλλον. Ε. Ἑλλ. 2, 3, 25 : διὰ τὸν χειμῶνα οὐδέ πλεῖν, μὴ ὅτι ἀναιρεῖσθαι τοὺς ἄνδρας δυνατὸν ἦν (= διὰ τὴν τρικυμίαν δὲν ἦτο δυνατὸν οὐδέ νὰ

πλέωμεν, πολλῶ μᾶλλον, δηλ. δὲν ἦτο δυνατόν, νὰ ἀναλάβωμεν τοὺς ἄνδρας). Ἀντὶ τοῦ μὴ ὅτι εὕρηται καὶ τὸ μὴ τι γε. Δη. 21, 148: ἀλλ' οὐδὲ καθ' αὐτὸν στρατιώτης οὗτος οὐδενὸς ἔστ' ἄξιος, μὴ τι γε τῶν ἄλλων ἡγεμῶν.

β¹. Ἀντιθετικοὶ σύνδεσμοι ἢ ἀντιθετικὴ
παράταξις. (§ 149).

1. Διὰ τοῦ δὲ συνδέεται μετὰ προηγουμένης ἐννοίας ἢ προτάσεως ἔννοια ἢ πρότασις ἀντίθετος ἢ ἀπλῶς διάφορος. Πολλάκις ἡ προηγουμένη ἔννοια ἢ πρότασις ἔχει τὸν μὲν. Θ. 4, 86: οὐκ ἐπὶ κακῷ, ἐπ' ἐλευθερώσει δὲ τῶν Ἑλλήνων παρελήλυθα (=οὐχὶ πρὸς κακόν, τοῦναντίον πρὸς ἐλευθέρωσιν τῶν Ἑλλ. ἔχω ἔλθῃ). Πλ. Πολ. 457: τὸ μὲν ὠφέλιμον καλόν, τὸ δὲ βλαβερόν αἰσχρόν. Ἡρ. 1, 85: τὰ μὲν ἄλλα ἐπιεικής, ἄφωνος δέ. Πολλάκις ὁ δὲ χρησιμεύει ἀπλῶς εἰς σύνδεσιν τῶν ἐπομένων μετὰ τῶν ἡγουμένων ἐπὶ μεταβάσεως τοῦ λόγου (μεταβατικός). Λυσ. 25, 8, 19 κτλ.

2. Διὰ τοῦ μᾶλλον δὲ γίνεται ἐπικρόθωσις προηγουμένης ἐννοίας. Δημ. 1, 19: προσδεῖ, μᾶλλον δὲ ἅπαντος ἐνδεῖ τοῦ πόρου. 2, 2: ἔστι τῶν αἰσχυρῶν, μᾶλλον δὲ τῶν αἰσχίστων.

3. Πολλάκις κεῖται μόνη ἡ διὰ τοῦ μὲν ἐκφερομένη πρότασις. Τότε τὸ μὲν δύναται νὰ ἐξηγητῇ διὰ τοῦ τούλάχιστον. Ε. Κυ. 1, 4, 12: ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα.—Μετὰ τὸ πρῶτον μὲν ἔπεται εἴτα ἡ ἔπειτα συνθέστερον μὲν ἄνευ τοῦ δέ, σπανιώτερον δὲ μετὰ τοῦ δέ.

4. Ὅταν ἐν δυοῖς διαφοροῖς προτάσεσιν ἐπαναλαμβάνηται ἡ αὐτὴ λέξις, γίνεται χρῆσις τοῦ μὲν—δέ. Σπανίως ἐλλείπει τὸ μὲν. Ε. Ἀπ. 2, 1, 12: σύνειμι μὲν θεοῖς, σύνειμι δὲ ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς.

5. Ἐνίοτε ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἢ ἄλλη τις λέξις, συνδεδεμένη μετὰ τῶν ἡγουμένων διὰ τοῦ δέ, ἐπαναλαμβάνεται διὰ δεικτικῆς ἀντωνυμίας διὰ τοῦ δέ. Ἰσ. 4, 176: ἃ δ' αἰσχύνῃν ὑμῖν φέρει, ταῦτα δὲ κατὰ χώραν μένει. Ὅμοίως ἐπαναλαμβάνεται ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ ἐν τῇ ἀποδόσει, ὅταν δύο ἀναφορικοὶ ἢ ὑποθετικοὶ λόγοι ἀν-

τιτίθενται πρὸς ἀλλήλους. Ἰσ. 8, 55 : οἷς μὲν περὶ τῶν μεγίστων συμβούλοις χρώμεθα, τούτους μὲν οὐκ ἀξιούμεν στρατηγούς χειροτονεῖν, οἷς δ' οὐδαίς ἂν συμβουλευέσαιο, τούτους δ' αὐτοκράτορας ἐκπέμπομεν. Πλ. Γα. 515 : εἰ μὲν τις — μὴ ἀπεπνίγη, οὗτος μὲν ἄθλιός ἐστιν, εἰ δέ τις — νοσήματα ἔχει, τούτῳ δὲ βιωτέον ἐστὶ.

ΣΗΜ. α'. Ὁ μὲν εἶνε συνεσταλμένος τύπος τοῦ μὴν· διὸ καὶ βεβαιωτικὴ εἶνε ἡ πρώτη σημασία αὐτοῦ (=βεβαίως, ἀληθῶς). Ἡ βεβαιωτικὴ σημασία αὐτοῦ εὐρηται καὶ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ἐναχοῦ. Ε. Ἀν. 7, 1, 9 : ἀλλ' αἷτις μὲν ἔγωγε οὐκ εἰμι. Πρβ. καὶ Ἀπ. 1, 4, 4. Πάντοτε βεβαιωτικὴν σημασίαν ἔχει ἐν τῷ πάνυ μὲν οὖν, κομιδῇ μὲν οὖν, ἀλλὰ μὲν δὴ, οὐ μὲν δὴ, οὐ μὲν οὖν καὶ ἐν τῷ μὲν οὖν. Ε. Κυ. 6, 3, 10 : οὐ μὲν δὴ ἔχαιρον (=βεβαίως δὲν ἔχαιρον). Πλ. Φαιδρ. 230 : ἄρ' οὐ τόδε ἦν τὸ δένδρον, ἐφ' ὅπερ ἦγες ἡμᾶς; τοῦτο μὲν οὖν αὐτὸ (=βεβαίως τοῦτο αὐτό). Διὰ τοῦ μὲν οὖν ἐκφέρεται πολλάκις μετ' ἐμράσεως ἀπόκρισις δι' ἧς ἀποκρούει ἢ διορθοῖ τις τὸ ὑφ' ἑτέρου λεγθέν. Lat. *immo vero*. Πλ. Κρ. 14 : ὥς ἄτοπον τὸ ἐνύπνιον. ἐναργὲς μὲν οὖν.

ΣΗΜ. β'. Μετὰ τοῦ δὲ συνάπτεται πολλάκις καὶ τὸ αὖ (=καλιν, ἐξ ἄλλου μέρους) πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀντιθέσεως. Ε. Ἀπ. 1. 2, 12 : Κριτίας μὲν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ πάντων κλεπτιστάτος τε καὶ βιαιότατος ἐγένετο, Ἀλκιβιάδης δ' αὖ τῶν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πάντων ἀκρατέστατος καὶ ὑβριστάτος.

6. Διὰ τοῦ ἀλλὰ (Λατ. *sed*) συνδέεται μετὰ προηγουμένη ἐννοίας ἢ προτάσεως α) ἐννοια ἢ πρότασις ὅλως ἀντίθετος, ὥστε αἰρομένης τῆς μιᾶς ἢ ἐτέρας τίθεται (σχῆμα κατ' ἄρσιν καὶ θέσιν). Λυσ. 1, 29 : οὐκ ἡμφεσβήτει, ἀλλ' ὡμολόγει. Πλ. Φαιδρ. 289 : ἐκεῖθεν, ἀλλ' οὐκ ἐνθένδε. β') ἐννοια ἢ πρότασις διάφθορος περιορίζουσα πῶς τὴν προηγουμένην, μάλιστα ὅταν προηγηται ὑποθετικὴ πρότασις. Ε. Κυ. 7, 1, 16 : τὰ μὲν καθ' ἡμᾶς δοκεῖ καλῶς ἔχειν, ἀλλὰ τὰ πλάγια λυπεῖ με. — Εἰ σῶμα δοῦλον, ἀλλ' ὁ νοῦς ἐλεύθερος. Πολλάκις τίθεται ἐπὶ μεταθέσεως τοῦ λόγου εἰς τι νέον. Πλ. Πρωτ. 344 : πάντες τὸν ἄνδρα ἐπαινοῦσι καὶ φασὶ σοφώτατον εἶναι· ἀλλὰ τί οὐ βαδίζομεν παρ' αὐτόν;

ΣΗΜ. Μετὰ ἀποφατικὴν πρότασιν τίθεται πολλάκις ἀλλ' ἢ ἐπὶ

τῆς σημασίας τοῦ εἰ μὴ, πλήν. Ε. Ἀν. 7, 7, 53 : ἀργύριον μὲν οὐκ ἔχω ἀλλ' ἢ μικρὸν (=εἰ μὴ ὀλίγον).

7. Καὶ διὰ τοῦ μέν—μέντοι συνδέονται δύο προτάσεις, ὧν ἡ δευτέρα ἐμφαίνει ἀντίθεσιν πρὸς τὴν προτέραν. Ε. Ἀν. 2, 3, 9 : δοκεῖ μὲν καὶ τοῖς ταῦτα, οὐ μέντοι ταχὺ ἀπαγγεῖλω. 2, 1, 13 : φιλοσόφῳ μὲν εἰσὶν, ἴσθι μέντοι ἀνόητος ὢν.

ΣΗΜ. α'. Ἀντὶ τοῦ οὐ μέντοι δίνεται νὰ καίται τὸ οὐ μὴν. Δημ. 1, 16 : οὐκ ἄγνοῶ μὲν,—οὐ μὴν οἶμαι.

ΣΗΜ. β'. Τὸ μέντοι (ἐκ τοῦ μέν=μὴν καὶ τοῦ τοί) εἶνε κυρίως βεβαιωτικὸν σημαίνον βεβαίως, ἀληθῶς. Ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης εὐρίσκειται μάλιστα ἐν ταῖς ἀποκρίσεσι. Ε. Κυ. 1, 4, 19 : οὗτοι πολέμιοι εἰσὶ ; πολέμιοι μέντοι. Ὁμοίαν σημασίαν ἔχει καὶ ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι. Πλ. Πρωτ. 309 : οὐ σὺ μέντοι Ὀμήρου ἐπαινέτης εἶ ;

8. Τὸ ὅμως οὐδέποτε τίθεται παρὰ τοῖς παλαιῖς ὡς σύνδεσμος. Συνάπτεται μόνον μετὰ τοῦ δὲ ἢ τοῦ ἀλλὰ πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀντιθετικῆς αὐτῶν σημασίας. Πλ. Συμ. 193 νῦν δ' ὅμως θαρρῶ. Θε. 145 : ἀλλ' ὅμως ἔχω περὶ αὐτὰ μετρίως. Τίθεται πρὸς τούτοις μετὰ πρότασιν ἢ μετοχὴν παραχωρητικὴν ἢ μετ' αὐτῆς τῆς παραχωρητικῆς προτάσεως ἢ μετοχῆς. Ε. Ἑλλ. 3, 5, 2 : Ἀθηναῖοι καὶ οὐ μεταλαβόντες τούτου τοῦ χουσίου ὅμως πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον. Ἀίσχ. ἐπτ. 712 : πιθὺ γυναῖξιν καὶ περ οὐ στέργων ὅμως. Χο. 112 : μέμνησ' Ὀρέστου καὶ θυραῖος ἔσθ' ὅμως.

9. Διὰ τοῦ ἀλλὰ μὴν (=ἀλλὰ ἀληθῶς, ἀλλ' ὅμως, πρὸς τούτοις) καὶ διὰ τοῦ καὶ μὴν (=καὶ ἀληθῶς, καὶ ὅμως, πρὸς τούτοις) γίνεται συνθετὸς μετάθεσις εἰς τι νέον καὶ ἰσχυρότερον. Ε. Ἀπ. 1, 1, 6 : ἀλλὰ μὴν ἐποίησε καὶ τάδε πρὸς τοὺς ἐπιτηδεύουσιν. Δυσκ. 79 : καὶ μὴν καὶ τοῦθ' ἡμᾶς δεῖ μαθεῖν.

ΣΗΜ. Τὸ μὴν εἶνε βεβαιωτικὸν μόριον. ἰδ. § 153. β'.

10. Τὸ οὐ μὴν ἀλλὰ (=ἀλλ' ὅμως, ἐν τούτοις) προήλθεν ἐξ ἐλλείψεως ἐννοίας δυναμένης πολλάκις νὰ νοηθῇ ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ καὶ ἐκ τῶν ἐπομένων. Κυ. 1, 4, 8 : ὁ ἵππος πίπτει εἰς γόνατα καὶ μικροῦ κλινεῖον ἐξετραχίλισεν. οὐ μὴν (δὴλ. ἐξετραχίλισεν) ἀλλ' ἐπέμεινεν ὁ Κύρος.

11. Καὶ διὰ τοῦ καὶ -αι (=καὶ τῷ ὄντι, καὶ ὅμως) συνδέεται

μετὰ τῶν ἡγουμένων παρατακτικῶς ἀντιθετικῇ πρότασις. Ε. Ἀπ. 2, 3, 13 : κελύεις ἐμὲ νεώτερον ὄντα καθηγεῖσθαι· καὶ τοι τοῦ του γε παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις τάναντία νομίζεται, τὸν πρεσβύτερον ἡγεῖσθαι παντὸς καὶ ἔργου καὶ λόγου.

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ καὶ περ μετὰ μετοχῆς ἰδ. § 88, 3, γ'.

γ'. Διαζευκτικοὶ σύνδεσμοι ἢ διαζευκτικὴ παράταξις (διαζευξις). (§ 450).

1. Διὰ τοῦ ἢ συνδέονται διάφοροι ἔννοιαι ἢ προτάσεις, ὧν ἡ μία ἀποκλείει τὴν ἑτέραν, ὥστε τιθεμένης τῆς μιᾶς αἴρεται ἡ ἑτέρα καὶ τάνάπαλιν. Ὁμοία σύνδεσις γίνεται διὰ τοῦ ἢ—ἢ, ἤτοι—ἢ. Δύ- νανται δὲ τὰ διαζευγνόμενα μέλη νὰ εἶνε καὶ πλείονα τῶν δύο. (παρὰδιαζευξις). Πλ. Πολ. 296 : πλούσιος ἢ πένης. ἢ λέγε τι σιγῆς κρείττον ἢ σιγῆν ἔχε. Πλ. Γο. 460 : ἤτοι πρότερον ἢ ὕστερον. Ὀμ. Α, 145 : ἢ Αἴας ἢ Ἰδομενεὺς ἢ δῖος Ὀδυσσεύς.

ΣΗΜ. Διὰ τοῦ ἢ (μετὰ τοῦ καὶ συνήθως) δηλοῦται πολλάκις ἀδιαφορία περὶ τὴν ἐκλογὴν. Δημ. 20, 123 : ἢ ξένος ἢ καὶ τις πολίτης.

2. Ὁ ἢ εἶνε πολλάκις ἐπανορθωτικός, μάλιστα δὲ ἐν ἀρχῇ δευ- τέρας ἐρωτήσεως. Σοφ. Ἠλ. 565 : ἐροῦ τὴν κυναγὸν Ἀρτεμιν. . . ἢ ἐγὼ φράσω (= ἢ κάλλιον ἐγὼ φράσω). Πλ. Κρ. 43 : τί τῆνικάδε ἀφίξει, ὦ Κρίτων ; ἢ οὐ πρὶν ἔτι ἐστί·

3. Ὁ ἢ ἔχει ἐνίοτε τὴν σημασίαν τοῦ εἰ δὲ μὴ, ἄλλως. Ε. Ἀν. 4, 5, 16 : ὅπως καὶ ὑμεῖς ἐμὲ ἐπαινέσετε, ἐμοὶ μελήσει· ἢ μηκέτι με Κῦρον νομίζετε.

4. Ὁ ἢ μετὰ τὰ συγκριτικὰ καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν συγκριτικὴν ἄλλος, ἕτερος, διάφορος, διπλάσιος κτλ. εἶνε συγκριτικός. Ε. Κυ. 2, 4, 5 : τοξότας πλείους ἢ τετρακισμυρίους. Ἰσ. 4, 107 : κεκτημένοι τριῆρεις διπλασίας ἢ σύμπαντες.

5. Καὶ διὰ τοῦ εἴτε—εἴτε, εἴαν τε—εἴαν τε (ἂν τε—ἂν τε, ἦν τε—ἦν τε) γίνεται διαζευξις, ὅταν ὁ λέγων θέλει νὰ παραστήσῃ ὅτι εἶνε ἀδιάφορος ἡ παραδοχὴ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν διαζευ- γνυμένων μελῶν. Ε. Ἑλλ. 4, 6, 5 : ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ οἴκοι μένειν καὶ

εἴτε Ἀύσανδρος εἴτε ἄλλος τις ἐμπειρότερος περὶ τὰ ναυτικὰ βού-
λεται εἶναι, οὐ κωλύω. Κυ. 3, 3, 17: ἴσσι ὄντες μαχούμεθα, ἦν
τε ἐνθάδε ἐπιόντας δεχώμεθα, ἦν τε ἐπ' ἐκείνους ἰόντες τὴν μάχην
συνάπτωμεν.

Αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι ἢ αἰτιολογικὴ παράταξις (§ 151).

1. Διὰ τοῦ γὰρ συνδέεται παρατακτικῶς μετὰ τῶν ἡγουμένων
πρότασις περιέχουσα τὸν λόγον (τὴν αἰτίαν) αὐτῶν. τίθεται δὲ μετὰ
μίαν ἢ πλείονας λέξεις, οὐδέποτε ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως. Ίσ. 1,
29: μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσῃς· κοινὴ γὰρ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον
ἀόρατον.

Ἡ διὰ τοῦ γὰρ ἐκφερομένη πρότασις περιέχει ἐνίοτε τὴν αἰτίαν
οὐχὶ τῶν ἡγουμένων, ἀλλὰ τῶν ἐπομένων. Θ. 187: ὁ δέ, κρίνουσι
γὰρ βοῇ καὶ οὐ ψήφῳ, οὐκ ἔφη διαγιγνώσκειν τὴν βοὴν ὅποτέρᾳ
μείζων.

ΣΗΜ. α'. Ὁ γὰρ εἶνε πολλάκις διασαφητικὸς τῶν ἡγουμένων
(=δηλαδή) καὶ τίθεται συνηθέστατα μετὰ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν ἢ
δεικτικὸν ἐπίρρημα, ἢ μετὰ τὰς ἐλλειπτικὰς ἐκφράσεις τεκμήριον
δὲ (δηλ. ἐστὶ τοῦτο) σημεῖον δέ, μαρτύριον δέ, τὸ δὲ μέγιστον
κτλ. Θ. 1, 3: δημοῖ δέ μοι καὶ τόδε τῶν παλαιῶν ἀσθένειαν
πρὸ γὰρ τῶν Τρωικῶν κτλ. 1, 8: μαρτύριον δέ· Δήλου γὰρ κτλ.

ΣΗΜ. β'. Ὁ γὰρ ἐγένετο ἐκ τοῦ γε καὶ ἄρα καὶ εἶχε τὸ πρῶ-
τον βεβαιωτικὴν σημασίαν (=ἄληθως, βεβαίως, τῷ ὄντι), ἐξ ἧς
προῆλθεν ἡ αἰτιολογικὴ καὶ ἡ διασαφητικὴ. πρβ. τὸ γέ. Δημ. 20,
23. Τὴν βεβαιωτικὴν σημασίαν ἐτήρησεν ἐν ζωηραῖς ἐρωτήσεσι. Σοφ.
Οἰδ. Κ. 1583: ὄλωλε γάρ; (=ἀπέθανεν ἄληθως;). Ὅθεν τὸ οὐ
γάρ; =ἄληθως οὐχί; δὲν ἔχει οὕτω; (Πλ. Γο. 480). τὸ ἢ γάρ;
δὲν ἔχει οὕτω; (Πλ. Εὐθυδ. 288). β') ἐν ταῖς ἀποκρίσεσι. Πλ.
Πολ. 376: τὸ γε φιλομαθὲς καὶ φιλόσοφον ταυτὸν; ταυτὸν γάρ.
(=τὸ αὐτὸ βεβαίως). Πολλάκις ὁ γὰρ καὶ ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν εἶνε
αἰτιολογικὸς αἰτιολογῶν τὰ ἡγούμενα ἢ πρότασιν νοουμένην ἐκ τῶν
ἡγουμένων. Σοφ. Ἀντ. 449: Κρ. καὶ δῆτ' ἐτόλμα τούσδ' ὑπερ-
βαίνειν νόμους; Ἀντ. οὐ γάρ μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε (=ἐτόλ-

μων τούσδ' ὑπερβαίνειν νόμους· οὐ γὰρ κτλ.). γ' συνημμένος μετ' ἄλλων μορίων. π. χ. τοιγὰρ = διὰ τοῦτο βεβαίως. ἀλλὰ γὰρ = ἀλλὰ βεβαίως. (Ξ. Ἀν. 3, 2, 35).

ΣΗΜ. γ'. Ἐν τῷ καὶ γὰρ ὁ γὰρ ἔχει αἰτιολογικὴν σημασίαν, ὁ δὲ καὶ 1) ἀνήκει εἰς τὴν ἐπομένην λέξιν. Ξ. Ἀν. 6, 6, 13: καὶ γὰρ ἐν τῇ γῇ ἄρχουσι Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ τὸν νῦν χρόνον (= διότι καὶ ἐν τῇ γῇ—καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ κτλ.) 2) ἔχει ἐπιτατικὴν ἔννοιαν. Ξ. Ἀν. 2, 2, 15: εὐθὺς ἔγνωσαν πάντες ὅτι ἐγγύς που ἐστρατοπεδεύετο βασιλεύς· καὶ γὰρ καὶ καπνὸς ἐφαίνετο ἐν κόμμασι οὐ πρόσω (= διότι μάλιστα καὶ καπνὸς ἐφαίνετο κτλ.).

2. Παρατακτικῶς συνδέει πολλάκις καὶ τὸ ὥς καὶ τὸ ἐπεὶ. Ξ. 9, 80: σοὶ δὲ προσήκει ἐπιμελεῖσθαι ὅπως ἄξιός ᾖ τοῦ πατρός· ὥς ἅπασιν μὲν προσήκει περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τὴν φρόνησιν, μάλιστα δ' ὑμῖν (= ἅπασιν μὲν γὰρ κτλ.) 7, 60: ἣν ἐξετάζειν βουλευθῶμεν, εὐρήσομεν τὰς δημοκρατίας μᾶλλον ἢ τὰς ὀλιγαρχίας συμφερούσας· ἐπεὶ καὶ τὴν ἡμετέραν πολιτείαν κτλ.

Συμπερασματικοὶ σύνδεσμοι. (§ 452).

1. Διὰ τοῦ ἄρα ἐκφέρεται πρότασις δηλοῦσα συμπέρασμα ἐξαγόμενον ἐκ τῶν ἡγουμένων. Πλ. Γο. 476: Σ. ὁ κολαζόμενος δίκην δίδου; δίκαια πάσχει; Π. φαίνεται. Σ. τὰ δὲ δίκαια καλὰ ὠμολογῆται; Π. πάνυ γε. Σ. τούτων ἄρα ὁ μὲν ποιεῖ καλὰ, ὁ δὲ πάσχει.

ΣΗΜ. Τὸ ἄρα μετὰ παρατακτικοῦ ἐμφαίνει πολλάκις ὅτι νῦν γινώσκεται ἀλήθειά τις. π. χ. ὃ τλημὸν ἀρετῇ, λόγος ἄρ' ἦσθα (= λόγος, λοιπὸν ἦτο, δηλ. τώρα καταλαμβάνω ὅτι εἶσαι λόγος).

2. Διὰ τοῦ οὖν συνδέεται μετὰ τῶν ἡγουμένων πρότασις δηλοῦσα συμπέρασμα ἐξαγόμενον ἐκ τῶν ἡγουμένων, ὡς διὰ τοῦ ἄρα. Ἀλλ' ἐν γένει διὰ μὲν τοῦ οὖν ἐκφέρεται συμπέρασμα πραγματικόν, διὰ δὲ τοῦ ἄρα συμπέρασμα ἐξαγόμενον ἐκ τῆς στενῆς σχέσεως τῶν ἐννοιῶν. Ξ. Ἀν. 1, 5, 6: τὸ στρατεύμα ὁ αἷτος ἐπέλειπε κρέα οὖν ἐσθίωντες διεχίρνοντο.

Διὰ τοῦ οὖν γίνεται πολλάκις ἀνάληψις τοῦ λόγου μετὰ παρένθεσιν. Ε. Ἀν. 1, 5, 14: ὁ δὲ Πρῆξενος· ἔτυχε γὰρ ὕστερος προσίων καὶ τάξις αὐτῷ ἐπομένη τῶν ὀπλιτῶν· εὐθὺς οὖν εἰς τὸ μέσον ἀμφοτέρων ἄγων ἔθετο τὰ ὄπλα.

ΣΗΜ. Ἡ πρώτη σημασία τοῦ οὖν ἦτο βεβαιωτικὴ (= τῷ ὄντι, βεβαίως). Τὴν βεβαιωτικὴν σημασίαν ἔχει ἐν τῷ δ' οὖν, ἀλλ' οὖν, γοῦν, γὰρ οὖν. Πλ. Πρωτ. 315: παρεκάθητο αὐτῷ νέον ἔτι μειράκιον, ὡς ἐγῶμαι, καλὸν τε καὶ γαθὸν τὴν φύσιν, τὴν δ' οὖν ιδέα ν πάνυ καλός. Ἰσ. 12, 27: εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο δύναται τὰ μαθήματα ταῦτα ποιεῖν ἀγαθόν, ἀλλ' οὖν ἀποτρέπει γε τοὺς νεωτέρους πολλῶν ἀμαρτημάτων (= ἀλλὰ βέβαιον εἶνε ὅτι ἀποτρέπουσι κτλ.). Σοφ. Ἀντ. 741: σοῦ γὰρ οὖν προκίδομαι. Περί τοῦ μὲν οὖν ἰδ. § 149, σημ. α.

3. Διὰ τοῦ τοίνυν συνδέεται πρότασις δηλοῦσα συμπέρασμα ἐξαγόμενον ἐκ τῶν ἡγουμένων (ἀσθενέστερον τοῦ οὖν). Δημ. 1, 1, 24. κτλ.

ΣΗΜ. Διὰ τοῦ τοίνυν γίνεται πολλάκις μετάθεσις τοῦ λόγου εἰς τι νέον. Ε. Ἀν. 5, 1, 10: ἔτι τοίνυν τάδε δρᾷτε.

4. Τὸ τοιγάρτοι (ποιητ. τοιγάρ) καὶ τοιγαροῦν (= διὰ τοῦτο βεβαίως, διὰ τοῦτο λοιπόν) σημαίνει τὸ συμπέρασμα ὡς στερεὰν πεποιθήσιν τοῦ λέγοντος. Ε. Ἀν. 2, 6, 26: ὥστε δὲ ἀρκεῖν πρὸς τὸ ἀρχικὸν εἶναι τὸν μὲν καλῶς ποιῶντα ἐπαινεῖν, τὸν δὲ ἀδικῶντα μὴ ἐπαινεῖν τοιγαροῦν αὐτῷ οἱ μὲν καλοὶ τε καὶ γαθοὶ τῶν συνόντων εὖνοι ἦσαν, οἱ δὲ ἄθλιοι ἐπεβούλευον.

5. Ὁ δὴ συνδέει μετὰ τῶν ἡγουμένων πρότασιν, ἥτις εἶνε φυσικὴ ἀκολουθία τῶν ἡγουμένων. Ε. Ἀν. 4, 4, 10: ἐλεγόν τινες ὅτι κατίδοιεν στράτευμα· ἐδόκει δὴ (οὖν, λοιπόν) τοῖς στρατηγοῖς οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι διασκηνοῦν, ἀλλὰ συναγαγεῖν τὸ στράτευμα πάλιν.

Ὡς τὸ οὖν οὕτω καὶ τὸ δὴ χρησιμεύει πολλάκις εἰς ἀνάληψιν τοῦ λόγου μετὰ παρένθεσιν. Ε. Κυ. 1, 2, 3: καὶ ὅρων δὲ αὐτὸν κεκοσμημένον... ὅρων δὴ τὸν κόσμον τοῦ πάππου ἐλεγεν.

ΣΗΜ. Ἡ συλλογιστικὴ σημασία τοῦ δὴ προήλθεν ἐκ τῆς χρονικῆς, καθ' ἣν τὸ δὴ σημαίνει ἤδη (κοιν. πλέον, πλεά). Ε. Ἀν. 1, 10, 8: Τισσαφρόνης εἰς τὸ στρατόπεδον ἡγούμενος τὸ τῶν ἑλλήνων φησὶν ὅτι οὐκ ἔστιν ἐκείνῳ ἀποδοῦναι τὸν πόλεμον. Ὁ δὴ ἀποκρίσας αὐτῷ εἰπὼν ὅτι οὐκ ἔστιν ἐκείνῳ ἀποδοῦναι τὸν πόλεμον. Ὁ δὴ ἀποκρίσας αὐτῷ εἰπὼν ὅτι οὐκ ἔστιν ἐκείνῳ ἀποδοῦναι τὸν πόλεμον.

λήνων ἐκεῖ συντυγχάνει βασιλεῖ, καὶ ὁμοῦ δὴ πάλιν συνταξάμενοι ἐπορεύοντο. Τὸ δὴ μετὰ τοῦ νῦν συνάπτεται εἰς μίαν λέξιν *νυνδὴ* = ἰρτίως, ὀλίγον ἔμπροσθεν, πρὸ ὀλίγου. Γράφεται δὲ νῦν δὴ, ὅταν ἐκάτερον τῶν ἐπιρρημάτων ἔχη τὴν ἑαυτοῦ σημασίαν. Μάγν. 5 : *νυνδὴ* μὲν ὤμνους μὴ γεγονέναι, νῦν δὲ φῆς. Ἐκ τῆς χρονικῆς σημασίας προέκυψεν ἡ ἐπιτακτικὴ καὶ ἡ βεβαιωτικὴ σημασία τοῦ δὴ. Θ. 1, 1 : κίνησις γὰρ αὕτη μεγίστη δὴ τοῖς Ἑλλησιν ἐγένετο. Πλ. Μεν. 87 : (ὠφελεῖ ἡμᾶς) ὑγίεια καὶ ἰσχύς καὶ κάλλος καὶ πλοῦτος δὴ (=καὶ ὁ πλοῦτος βεβαίως, καὶ ὁ πλοῦτος, ἐννοεῖται).

6. Διὰ τοῦ οὐκοῦν (=λοιπὸν) ἐκφέρεται συμπέρασμα καταφατικόν, διὰ τοῦ οὐκουν (λοιπὸν οὐ) συμπέρασμα ἀποφατικόν. Ε. Ἀπ. 3, 6, 10 : οὐκοῦν καὶ περὶ πολέμου συμβουλεύειν τὴν γε πρώτην ἐπιστήσομεν. Πλ. Πολ. 398 : ἐγὼ τοίνυν, ὦ Σώκρατες, κινδυνεύω ἐκτὸς τῶν πάντων εἶναι· οὐκουν ἱκανῶς γε ἔχω ἐν τῷ παρόντι ξυμβалέσθαι, ποῖ ἄττα δεῖ ἡμᾶς λέγειν.

ΙΖ'. Μόρια ἐπιτακτικά καὶ βεβαιωτικά (§ 153).

1. Γέ=βεβαίως, μάλιστα. Τὸ γέ ἔχει βεβαιωτικὴν σημασίαν καὶ ἐξαίρει τὴν ἐννοιαν, μεθ' ἧς τίθεται. Ἀντ. 1, 23 : ὅπως διδῶσι δίκην οἱ ἀδικοῦντες, τούτου γε ἕνεκα δικασταὶ ἐγένεσθε. Πλ. Γο. 447 : καὶ μάλα γε ἀστείας ἐορτῆς (=καὶ πολὺ μάλιστα ἀστείας ἐορτῆς). Ἐκ τῆς ἐπιτακτικῆς καὶ βεβαιωτικῆς σημασίας εὐκόλως πηγάζει ἡ ἐλαττωτικὴ. Εὐρ. Φοιν. 554 : τὰ ἀρκούντα ἱκανὰ τοῖς γε σφόδρα.

ΣΗΜ. Τὸ γέ τίθεται συχνότατα μετὰ τὸ ἀλλὰ μὴν, οὐ μὴν, καὶ μὴν, ἀλλ' οὖν, καὶ τοι, ἦπου, νῆ Δία, μὰ Δία, ἀλλ' οὐχὶ ἀμέσως, ἀλλὰ μετὰ παρέμπτωσιν μιᾶς τοῦλάχιστον λέξεως. Λυ. 31, 43 : ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἀπεχθήσεσθέ γε. Ἰσ. 12, 27 : εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο... ἀλλ' οὖν ἀποτρέπει γε. πρβ. Λυ. 4, 6. Ἀρ. Ἰππ. 901. Λυ. 6, 12.

2. Δήπου. — Τὸ δήπου ἐγένετο ἐκ τοῦ δὴ καὶ τοῦ πού. Τὸ πού σημαίνει ἴσως, ἂν δὲν ἀπατῶμαι (§ 143, 6). Τὸ δήπου λοιπὸν σημαίνει βεβαίως ἴσως βεβαίως, ἂν δὲν ἀπατῶμαι. Ε. Κό.

7, 5, 83: οὐ δὴπου τὸν ἄρχοντα τῶν ἀρχομένων πονηρότερον προσήκει εἶναι.

3. Δήπουθεν=δὴπου.

4. Δῆτα=δὴ. εἶνε εὐχρηστον μάλιστα ἐν τοῖς διαλόγοις. Ἀρισ. Θε. 605: γινώσκῃς ὅμοις ἥτις ἔσθ' ἡδὲ γυνή; γινώσκωμεν δῆτα (=γινώσκωμεν βεβαιῶς) Πλ. Σοφ. 210: βούλει δῆτα; (=θέλεις λοιπόν;).

5. Δῆθεν.—Τὸ δῆθεν ἐμφαίνει ὅτι τὸ μεθ' οὗ αὐτὸ κεῖται δὲν πρέπει νὰ νοηθῇ πραγματικόν. Ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ λέγεται τάχα ἢ τάχατες, ἢ δηλαδή. Θ. 1, 92: γνώμης παραινέσει δῆθεν ἐπρεσβεύσαντο.

6. Ἡ=ἄληθως, βεβαιῶς, τῷ ὄντι. Τίθεται πάντοτε ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως. Αἴσχ. ἀπ. 272: ἡ βαρὺ φρήγμα ἀνθρώπου εὐτυχῶν ἄρρων. Μετὰ τοῦ ἡ τίθεται καὶ τὸ μὴν εἰς δῆλωσιν ἰσχυρᾶς βεβαιώσεως, μάλιστα ἐπὶ ὅρκου καὶ ὑποσχέσεως. Πλ. Φαίδ. 236: ὁμνυμί σοι ἡ μὴν μηδέποτε σοι ἕτερον λόγον ἐπιδείξειν. Ὡς μετὰ τοῦ δὴ, οὕτω τίθεται καὶ μετὰ τοῦ ἡ τὸ πού, ἵνα κολάσῃ τὴν σημασίαν αὐτοῦ. Λυ. 6, 12: ὁπότε οὗτος παρ' ἑτέρου ἡξίωσε δίκην ἀσθεΐας λαβεῖν, ἡπου ἑτέρους γε παρὰ τούτου λαβεῖν δίκαιον καὶ εὐσεβές ἐστιν (=βεβαιῶς, νομίζω, κτλ.).

7. Μὴν=βεβαιῶς. Πλ. Λά. 194: οὐδὲ μὴν ἡ καθαριστική. ἰδ. καὶ 6. Ἐν ἐρωτήσεσι σημαίνει δὴ, λοιπόν. Ε. Κυ. 1, 6, 28: τίνας μὴν ἔνεκα ἐμανθάνετε τοξεύειν; Πλ. Συ. 202: τί ἂν εἴη ὁ Ἔρωτος; ἡμιστά γε. Ἀλλὰ τί μὴν;

8. Πέρ=ἄκριβως, ἴσα ἴσα, μάλιστα. Τίθεται ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ μετὰ τῶν ἀναφορικῶν, καὶ τοῦ εἰ. Ε. Ἑλλ. 3, 1, 1: οἷός περ αὐτὸς ἦν. Θ. 1, 120: διόπερ μὴ ὀκνεῖν δεῖ. Λυσ. 12, 48: εἴπερ ἦν ἀνὴρ ἀγαθός.

9. Τοί=βεβαιῶς. Τὸ τοί σημαίνει ἰσχυράν βεβαιώσιν. Σοφ. Ἠλ. 945: πόνου τοι χωρὶς οὐδὲν εὐτυχεῖ.

10. Ἀμέλει=βεβαιῶς, ἀληθῶς. Τὸ ἀμέλει, ὅπερ εἶνε κυρίως προστακτικὴ τοῦ ἀμελεῖν (=νὰ μὴ σε μέλη, μὴ φρόντιζε), λαμβάνεται πολλάκις εἰς δῆλωσιν βεβαιώσεως. Ε. Ἀπ. 4, 4, 6: σὺ δ' ἴσως
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ το Ἰνστιτούτο Ἑκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

διὰ τὸ πολυμαθὲς εἶναι περὶ τῶν αὐτῶν οὐδέποτε τὰ αὐτὰ λέγεις. Ἀμέλει, ἔφη, πειρῶμαι καινόν τι λέγειν αἰέ.

ΙΗ'. Περὶ σχημάτων (§ 154).

Σχήματα ἐν τῇ συντάξει καλοῦνται ἰδιώματά τινα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ παραβάσεις τῆς ὁμαλῆς καὶ συνήθους συντάξεως.

α. Σχῆμα κατὰ σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον (§ 155).

1. Σχῆμα κατὰ σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον λέγεται τὸ ἰδίωμα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καθ' ὃ ἡ σύνταξις γίνεται οὐχὶ κατὰ τὸν γραμματικὸν τύπον τῶν λέξεων, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτῶν.

2. Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο

α) ὄνομα περιληπτικὸν ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, ἂν λαμβάνηται ἐπὶ πρῶτων, καὶ ὄνομα πόλεως ἢ χώρας, ἂν λαμβάνηται ἀντὶ τῶν κατοίκων, συντάσσεται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ. Θ. 4, 32: ὁ στρατὸς ἀπέβαινον. 2, 21: ἡ πόλις τὸν Περικλέα ἐν ὀργῇ εἶχον.

β) Δεικτικὴ ἢ ἐπαναληπτικὴ ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἢ μετοχικός προσδιορισμὸς τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ, εἰ καὶ ἀναφέρεται εἰς περιληπτικὸν ὄνομα ἢ εἰς ὄνομα πόλεως ἢ χώρας ἐνικοῦ ἀριθμοῦ. Ε. Κυ. 3, 3, 14: συγκαλέσας πᾶν τὸ στρατιωτικὸν ἔλεξε πρὸς αὐτοὺς (δηλ. τοὺς στρατιώτας) τοιάδε. Ἀπ. 1, 2, 62: ἐάν τις φανερὸς γένηται κλέπτων, τούτοις θάνατός ἐστιν ἡ ζημία. Ἑλλ. 2, 2, 21: ὄχλος περιεχεῖτο πολλοὺς φοβούμενοι κτλ. Πλ. Φαίδρ. 260: πλήθει οἷπερ δικάσουσι. Θ. 1, 136: φεύγει εἰς Κέρκυραν ὧν αὐτῶν (δηλ. τῶν Κερκυραίων) εὐεργέτης. 3, 2: Λέσβος ἀπέστη ἀπ' Ἀθηναίων βουλευταῖες (δηλ. οἱ Λέσβιοι) κτλ.

γ) Εἰς ὄνομα ἐνικὸν δύναται νὰ ἀναφέρηται ἀντωνυμία κατὰ πληθ. ἀριθμὸν, διότι τὸ ὄνομα περιλαμβάνει καὶ τὸ πλῆθος εἰς ὃ αὐτὸ ἀνήκει. Θ. 6, 101: ὁ Δάμαχος παρεβόηθει ἀπὸ τοῦ εὐώνου τοῦ ἐαυτῶν. Ε. Ἑλλ. 4, 8, 24: ὁ Τελευτίας—ἐβόηθει τοῖς τὰ αὐτῶν φρονόσι.

δ') Ἐνίοτε τίθεται παράθεσις κατὰ γενικὴν ἀναφερομένη εἰς ἐπίθετον. ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μέ γενικὴν οὐσιαστικοῦ (§ 21, 2.).

ε) Τίθεται ἐπίθετον ἢ μετοχὴ ἢ ἀντωνυμία συμφωνοῦσα οὐχὶ πρὸς αὐτὸ τὸ οὐσιαστικόν, ὅπερ προσδιορίζει ἢ εἰς ὃ ἀναφέρεται, ἀλλὰ πρὸς τὸ συνώνυμον ἢ ἰσοδύναμον αὐτῷ. Ἡ σύνταξις αὕτη εἶνε μᾶλλον ποιητική. Ὅμ. Χ, 84: φίλε τέκνον (= φίλε παῖ ἢ υἱέ). Ἀρ. Ἀχ. 873: κολλικοφάγε Βοιωτίδιον (=Βοιωτέ). Ἀνακρ. 3, 16: βρέφος ἑσορῶ φέροντα τόξον (=μικρὸν παῖδα). Λυσ. 3, 11: ἔν', ὅποτε ἐξέλθοι τὸ μειράκιον, εἰσαρπάσαιεν αὐτὸν (=τὸν νεανίσκον). Τοιοῦτον καὶ τὸ τὸ τῶν πρεσβυτέρων ἡμῶν (=ἡμεῖς οἱ πρεσβύτεροι) διάγειν ἡγούμεθα πρεπόντως (Πλ. Φίλ. 45).

β'. Ἀττικὸν σχῆμα (§ 156).

Ἀττικὸν σχῆμα λέγεται ἡ σύνταξις οὐδετέρου πληθυντικοῦ ὑποκειμένου μετὰ ῥήματος ἐνικοῦ. Εὐρ. Μ. 618: κακοῦ ἀνδρὸς δῶρα ὄνησιν οὐκ ἔχει.

ΣΗΜ. Ἡ σύνταξις αὕτη ἐξηγεῖται ἐκ τούτου, ὅτι τὰ πολλὰ πράγματα θεωροῦνται ὁμοῦ ὡς ἡνωμένον τι ὅλον. Ὅταν δὲ πρόκειται νὰ παρασταθῶσι τὰ πράγματα κεχωρισμένα καὶ νὰ ἐξαρθῇ ἡ ἔννοια τοῦ πλήθους, τότε τίθεται τὸ ῥῆμα ἐν τῷ πληθυντικῷ. Ξ. Ἀν. 1, 7, 17: φανερά ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἔχρη πολλά. Τὸ ῥῆμα τίθεται προσέτι ἐνίοτε ἐν τῷ πληθυντικῷ, ὅταν τὸ οὐδέτερον πληθυντικὸν ὑποκείμενον σημαίνει πρόσωπα (σχῆμα κατὰ σύνεσιν). Πλ. Λά. 180. τὰ μειράκια τάδε πρὸς ἀλλήλους οἴκοι διαλεγόμενοι θαυὰ ἐπιμέμνηνται Σωκράτους.

γ'. Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος (§ 157)

Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος λέγεται ἡ σύνταξις, καθ' ἣν μετὰ ὄνομα σημαῖνον τὸ ὅλον τίθεται κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν παραθετικῶς ἄλλο ὄνομα δηλοῦν μέρος αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο

α) τίθενται μεθ' ἑνὸς ῥήματος δύο ἀντικείμενα κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον σημαίνει τὸ ὅλον, τὸ δὲ δεύτερον τὸ μέρος, ἐφ' ὃ μάλιστα ἡ ἐχέργεια τοῦ ῥήματος πίπτει. Ἡ σύνταξις
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἑκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

αὐτὴ εἶνε εὐχρηστος παρὰ τοῖς ποιηταῖς, μάλιστα τοῖς ἐπικοῖς, σπανίως ἀπαντῶσα παρὰ τοῖς πεζολόγοις. Ὀμ. Α, 64: ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων; Σοφ. Φ. 1301: μέθες με πρὸς θεῶν, χεῖρα. Πλ. Λά. 190: τοῖς υἱέσιν αὐτῶν ἀρετὴ παραγενομένη ταῖς ψυχαῖς.

β') μετὰ οὐσιαστικὸν σημαῖνον ὅλον τι τίθεται κατὰ τὴν αὐτὴν πτώσιν παραθετικῶς ἐν ἡ πλείονα μέρη αὐτοῦ, ἐν ᾧ κατὰ ὁμαλωτέραν σύνταξιν ὄφειλε νὰ τεθῇ κατὰ γενικὴν δικαιρετικὴν τὸ οὐσιαστικὸν τὸ σημαῖνον τὸ ὅλον. Ὀμ. Ή, 175. οἱ δὲ κλῆρον ἐσημήναντο ἕκαστος (=οἱ δὲ κλῆρον ἐσημήναντο, δηλ. ἕκαστος ἐσημήνατο ἑνὶ: τῶν δὲ κλῆρον ἐσημήνατο ἕκαστος). Θ. 1, 89: αἱ οἰκίαι αἱ μὲν πολλαὶ ἐπεπτώκεσαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν (ἐντί: τῶν οἰκιῶν αἱ μὲν κτλ.). Ξ. Ἀν. 2, 1. 15: οὗτοι μὲν... ἄλλος ἄλλα λέγουσι (ἐντί τούτων μὲν ἄλλος ἄλλα λέγουσι).

δ'. Σχήμα ἑλλείψεως (§ 158).

1. Σχήμα ἑλλείψεως εἶνε τὸ ἰδίωμα σῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καθ' ὃ παραλείπεται τι ἐν τῇ προτάσει, ὅπερ ὅμως εὐκόλως νοεῖται ἐκ τῶν συμφραζομένων ἢ ἐκ τῆς χρήσεως. Οὕτως ἑλλεῖπει πολλάκις τὸ ὑποκείμενον (§ 6), τὸ κατηγορούμενον (§ 7), τὸ συνδετικόν (§ 8), τὸ ῥῆμα (§ 9), τὸ οὐσιαστικὸν εἰς ὃ ἀναφέρεται ἐπίθετόν τι (§ 20), τὸ ἐστὶ τοῦτο ἐν τῷ τεκμήριον δὲ κτλ. (§ 21, 4 σημ.).

2. Εἶδη ἑλλείψεως εἶνε καὶ

α) ἡ ἀποσιώπησις, καθ' ἣν χάριν ῥητορικῶς σκοποῦ ἀποσιωπᾶται τι καὶ ὁ λόγος μένει ἀτελής. Δη. 18, 3: ἐμοὶ μὲν—οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς εἰπεῖν οὐδὲν ἀρχόμενος τοῦ λόγου, οὗτος δ' ἐκ περιουσίας μου κατηγορεῖ. Δη. 4, 19: μὴ μοι μυρίους μηδὲ δυσμυρίους ξένους (δηλ. ψηφίστηθε). Εἶδος ἀποσιωπήσεως εἶνε καὶ ὁ ἀνανταπόδοτος λόγος (σχῆμα ἀνανταπόδοτον). Πλ. Πολ. 575: ἐὰν μὲν ἐκὼν πείθεται· εἰ δὲ μὴ, εὐθύνουσιν ἀπειλαῖς καὶ πληγαῖς (§ 77, 2).

β') ἡ βραχυλογία, καθ' ἣν φαίνεται ὅτι ἑλλεῖπει τι, ὅπερ ὅμως λανθάνει ἐν τοῖς συμφραζομένοις, ἢ νοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἰπομένων. Κατὰ τὴν βραχυλογίαν

1) λέξις τις τεθεῖσα ἐν τοῖς ἡγουμένοις νοεῖται ἡ αὐτὴ καὶ

τοῖς ἐπομένοις καὶ τοῦναντίον (σχῆμα ἀπὸ κοινοῦ). Ε. Ἀν. 1, 4, 5: Κῦρος τὰς ναῦς μετεπέμψατο, ὅπως ὀπλίτας ἀποδιβάσσει.

2) τὸ ὑποκειμένον ἢ τὸ ἀντικείμενον νοεῖται ἐνίοτε καὶ συμπληροῦται ἐκ τινος λέξεως τῆς προηγουμένης προτάσεως (σχῆμα ἐξ ἀναλόγου). Θ. 5, 47: τοῖς βοηθοῦσιν ἢ πόλις παρεχέτω μέχρι τριάκοντα ἡμερῶν σῖτον, ἐπὴν ἔλθῃ (δηλ. ἡ βοήθεια) εἰς τὴν πόλιν τὴν ἐπαγγείλασαν βοηθεῖν. Ε. Ἀν. 1, 4, 5: ὅπως βιασάμενοι τοὺς πολεμίους παρέλθοιεν, εἰ φυλάττοιεν (δηλ. οἱ πολέμιοι). Θ. 5, 54: ἐσέβαλον εἰς τὴν Ἐπιδαυρίαν καὶ ἐδήρουν (δηλ. αὐτήν). Πλ. Πρωτ. 310: Πρωταγόραν οὔτε γινώσκεις, οὔτε διείλεξαι πώποτε (δηλ. αὐτῷ).

3) ῥήματά τινα μετὰ προθέσεως (μάλιστα τῆς μετὰ) συντεθειμένα λαμβάνονται ἐνίοτε προληπτικῶς, ὥστε πρὸς τῇ σημασίᾳ τοῦ συνθέτου ῥήματος νοεῖται καὶ ἡ σημασία τοῦ ἀπλοῦ. Θ. 1, 44: οἱ Ἀθηναῖοι μετέγνωσαν Κερκυραίοις ξυμμαχίαν μὴ ποιήσασθαι (= μεταγνόντες ἔγνωσαν).

4) πολλάκις ἑλλεῖπει τὸ ἀπαρέμφρατον εἶναι ὑπεμφαινόμενον ὑπὸ τινος προσδιορισμοῦ. Ἀρστρ. Β. 1279: ἐγὼ μὲν εἰς τὸ βαλανεῖον βούλομαι. Ε. Ἀν. 1, 5, 13: παραγγέλλει εἰς τὰ ὄπλα.

5) Λέξεις τις, ἥτις ἄπαξ κεῖται, πρέπει νὰ νοηθῇ δις. Ἡρ. 8, 80: ἔσθι ἐξ ἐμέο (δηλ. ποιούμενα) τὰ ποιούμενα ὑπὸ Μήδων. Πλ. Μενεξ. 89: οὐκ ἂν εἶεν φύσει (δηλ. ἀγαθοί) οἱ ἀγαθοί.

6) Ἐνίοτε νοεῖται ἐνεργητικὸν ῥῆμα ἐκ τινος παθητικοῦ καὶ τὰ νάπαλιν. Ε. Κυ. 4, 4, 13: ὅπως ὑμεῖς ἐκείνων (δηλ. ἀρχητε), μὴ ὑμεῖς ὑπ' ἐκείνων ἀρχησθε. Θ. 6, 79: καὶ τοῖς γε Ἀθηναίοις βοηθεῖν, ὅταν ὑπ' ἄλλων (δηλ. ἀδικῶνται) καὶ μὴ τοὺς ἄλλους ἀδικῶσι. Πολλάκις ἐκ ῥήματος ἢ ἀπαρεμφάτου νοεῖται ἀπαρέμφρατον ἢ μετοχή. Θ. 8, 141: ἀφείς τὸ εἰς τὴν Χίον (δηλ. πλεῖν) ἔπλει ἐς τὴν Καῦνον, 2, 11: τὴν τῶν πέλας θροῦν μᾶλλον ἢ τὴν ἑαυτῶν ὄραν (δηλ. θρουμένην). Συνήθως νοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἀπαρέμφρατον μετὰ τὸ οἶμαι δέ, μέλλειν, βούλεσθαι καὶ μετὰ ἀπρόσωπα ῥήματα. Πλ. Ἀπ. 25: ταῦτα ἐγὼ σοι οὐ πείθομαι, οἶμαι δὲ οὐδὲ ἄλλον ἀνθρώπων (δηλ. πείθεσθαι). Ἰσ. 10, 26: τὰς μὲν ἐπόρθουν, τὰς δὲ ἐμέλλον (δηλ. πορθεῖν). Ἰσ. 4, 76: ἀπεί-

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ το Ἰνστιτούτο Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

χοντο ὥσπερ χρή (δηλ. ἀπέχεσθαι). Λυκ. 70 : ἀμφοτέρων περιγεγόνασιν, ὥσπερ προσῆκε (δηλ. περιγενέσθαι) : Συνηθέστατα νοεῖται μετοχή ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων ἐπὶ τοῦ τυγχάνειν, ὅταν κεῖται ἐν ὑποτελεῖ πρότασι. Λυ. 12, 18 : ἔδωκεν ὅτι ἔκαστος ἔτυχε (δηλ. δούς).

8) Πολλάκις ἐν ἀντιθέσεσι μετὰ τὸ ἀλλὰ ἢ δὲ νοεῖται ἐκ τινος προηγουμένης ἀποφατικῆς λέξεως ἢ ἀντίθετος καταφατική. Οὕτω μετὰ τὸ οὐδεὶς νοεῖται ὡς ὑποκείμενον τὸ πᾶς τις, ἢ πάντες, ἐκ τοῦ ἀπαγορεύειν, τοῦ οὐκ εἶναι τὸ κελεύειν κτλ. Δημ. 20, 74 : μηδεὶς φθόνῳ τὸ μέλλον ἀκούσῃ, ἀλλ' ἂν ἀληθὲς ἦ σκοπεῖτω. Ξ. Ἑλλ. 3, 1, 21 : καταδύειν μὲν οὐκ εἶα στρογγύλον πλοῖον—, εἰ δέ που τριήρῃ ἴδοιεν ὀρμούσαν, ταύτην πειρᾶσθαι (δηλ. ἐκέλευεν) ἄπλουν ποιεῖν. Πλ. Ἀπ. 29 : οἶδε μὲν οὐδεὶς τὸν θάνατον δεδίασι δέ—ὡς εὖ εἰδότες κτλ.

9) Ἐπὶ τοῦ οὐδὲν ἄλλο ἢ τί ἄλλο, ὅταν ἔπηται πρότασις διὰ τοῦ ἦ, νοεῖται τὸ ῥῆμα ποιεῖν. Ξ. Κυ. 1, 4, 24 : οὐδὲν ἄλλο (δηλ. ἐποίει) ἢ τοῦς πεπτωκότας ἐθεῖτο. Θ. 3, 39 : τί ἄλλο (δηλ. ἐποίησαν) ἢ ἐπεβούλευσαν ;

10) συντάσσονται δύο ἀντικείμενα μεθ' ἑνὸς ῥήματος ὅπερ εἰς τὸ ἐν μόνον ἀντικείμενον ἀρμύζει, ἐπὶ δὲ τοῦ ἑτέρου νοεῖται ἄλλο κατάλληλον ῥῆμα, ἢ τὸ αὐτὸ ἐπ' ἄλλης σημασίας. Τοῦτο λέγεται ζευγμα. Αἰσχ. Προμ. 24 : οὔτε φωνὴν (δηλ. ἀκούσει) οὔτε του μορφὴν ὄψει. Όμ. Μ, 319 : ἔδουσί τε πίονα μῆλα οἶνόν τ' ἔξαιτον (δηλ. πίνουσι). Ηινδ. Όλ. 1, 88 . ἔλεν (=ἀπέκτεινεν) Οἶνομάου βίον παρθένον τε σύνευνον (δηλ. ἔλεν=ἔλαβεν). Πλ. Ἀπ. 38 : Πλάτων καὶ Κρίτων κελεύουσί με τριάκοντα μνῶν τιμήσασθαι, αὐτοὶ δ' ἐγγυᾶσθαι (δηλ. φασὶν ἢ λέγουσιν).

γ') τὸ ἀσύνδετον σχῆμα, καθ' ὃ ἔννοια ἢ προτάσεις παρατάσσονται ἀλλήλας ἔνευ συνδέσμου. Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 19 : συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθούντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον. Τὸ ἀσύνδετον σχῆμα εἶναι εὐχρηστον μάλιστα, ὅταν ὁ λόγος γίνηται μετὰ σφοδρότητος καὶ πάθους· διότι αἱ ἀθροαί προσπίπτουσιν ἔννοια δὲν ἀρίνουσι χρόνον εἰς τὸν ὑπὸ πάθους κατεχόμενον, ἵνα συνδέσῃ αὐτάς. Δημ. 23, 114 : κατελάμβανε τὰς πό-

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Ἑκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

λεις, ἡδίκηι, μεθύων ἐπαρώνει, τὴν χώραν ἐποιεῖθ' ἑαυτοῦ, τὸ πρᾶγμα ἀμήχανον ἦν.

Πλεονασμός. (§ 159).

Πλεονασμός λέγεται ἡ ἐν τῷ λόγῳ χρῆσις λέξεων, ὧν ἡ ἔννοια περιέχεται ἐν ἄλλῃ τινὶ λέξει τῆς προτάσεως. Αἱ τοιαῦται λέξεις φαίνονται μὲν ὅτι πλεονάζουσιν, ἀληθῶς δὲ χρησιμεύουσι πρὸς ἀκριβοστέραν ἢ ἐντονωτέραν ἢ γραφικωτέραν παρὰ τὰς τῶν ἐννοιῶν. Θ. 1, 23 : τῆς αἰτίας προέγραψα πρῶτον. Ἡρ. 6, 91 : ἔφθασαν ἐκπεσόντες πρότερον ἐκ τῆς νήσου. 4, 1 : πρότεροι ὑπῆρξαν ἀδικίης. 2, 144 : εἰσαγαγόντες ἐς τὸ μέγαρον ἔσω. Ξ. Κυ. 5, 1, 24 : φύσει πεφύκως. Ἀντ. 1, 20 : εὐθέως παραχρῆμα ἀποθνήσκει. Ξ. Συ. 8, 4 : νῦν ἐν τῷ παρόντι. Δη. 18, 102. πάλιν αὖ. Σοφ. Λί. 898 : ἀργίως νεοσφαγῆς. Ἡρ. 4, 72 : ἀναβιβάζουσι ἐπὶ τὸν ἵππον ὧδε ἀναβιβάζοντες. Χάριν μείζονος ἀκριβοσίας καὶ ἐμφάσεως ἐκφέρεται πολλάκις ἡ αὐτὴ ἔννοια καταρατικῶς καὶ ἀπορατικῶς (σχῆμα ἐκ παραλλήλου). Ἡρ. 2, 49 : οὐκ ἀδαῆς, ἀλλ' ἔμπειρος. Λυ. 4, 12 : ψεύδεται καὶ οὐκ ἀληθῆ λέγει. Θ. 6, 84 : οὐκ ἄκλητοι, παρακληθέντες δέ. Ἐνταῦθα ἀνάγεται καὶ ἡ δι' ἀναφορικῆς προτάσεως ἐξήγησις τῆς ἐννοίας λέξεώς τινος, ὅπερ γίνεται μάλιστα παρὰ τοῖς ἐπικοῖς ποιηταῖς. Ὀμ. 1, 124 : ἵππους ἀεθλοφόρους, οἳ ἀεθλία ποσσὶν ἄρουτο. Α, 290 : ἔκτανε πατροφονῆα, ὃ οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.

ἐ. Ἔλξις. (§ 160).

Ἔλξις λέγεται τὸ ἰδίωμα τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, καθ' ὃ λέξεις τις ἐλκόμενῃ ὑπ' ἄλλης τινὸς λέξεως ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτήν.

1 Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο

α.) τὸ ἀναφορικὸν ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ δεικτικοῦ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό. Σπανίως γίνεται τὸ ἐναντίον. Πλ. Εὐθ. 14 : τίς ἡ ὠφέλεια τοῖς θεοῖς τυγχάνει οὐσιν ἀπὸ τῶν δώρων, ὧν παρ' ἡμῶν λαμβάνουσιν; (ἀντὶ ἀπὸ τῶν δώρων, ἃ παρ' ἡμῶν λαμβάνουσιν). ἰδ. § 105. 5, 6, 7. μετὰ τῶν σημειώσεων.

β.) τὸ ῥῆμα ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, ὅταν τοῦτο Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Ἑκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

εἶνε οὐσιαστικόν, τίθεται κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ. Ἡρ. 3, 60 : τὸ μῆκος τοῦ ὀρύγματος ἑπτὰ στάδιοι εἰσι. ἰδ. § 12, 2. δ'. Καθ' ὁμοίαν ἔλξιν συμφωνεῖ ἡ μετοχή πολλάκις μετὰ τὸ κατηγορούμενον. Ἡρ. 3, 103 : ἡ λέαινα ὃν ἰσχυρότατον ἄπαξ ἐν τῷ βίῳ τίκτει. Θ. 5, 4. καταλαμβάνουσι Βρικιννίας ὃν ἔρυμα ἐν τῇ Λεοντίνῃ. Πλ. Πρωτ. 354 : τὴν ἡδονὴν διώκετε ὡς ἀγαθὸν ὃν. 359 : τὸ ἥττω εἶναι ἑαυτοῦ εὐρέθη ἀμαθία οὐσα.

γ') τὸ ὑποκειμένον ἢ τὸ ἄντικείμενον, ὅταν εἶνε δεικτική ἢ ἀναφορική ἀντωνυμία, ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, ἂν τοῦτο εἶνε οὐσιαστικόν, τίθεται συνήθως κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ. Ε. Κυ. 8, 7, 24 : παρὰ τῶν προγεγεννημένων μανθάνετε αὕτη (ἀντί : τοῦτο) γὰρ ἀρίστη διδασκαλία. Ἀπ. 3, 11, 4 : ἐάν τις φίλος μοι γενόμενος εὖ ποιεῖν ἐθέλῃ, οὗτός μοι βίος ἐστίν. (ἀντί τοῦτο). Πλ. Φαιδ. 255 : ἡ τοῦ ρεύματος ἐκείνη πηγὴ, ὃν (ἀντί ἦν) Ἴμερον Ζεὺς ὠνόμασε. Δη. 29, 31 : ὀγδοήκοντα μνᾶς, ἦν (ἀντί ἄς) ἔλαβε προῖκα τῆς μητρός. Πλ. Κρατ. 405 : τὸν οὐρανόν, οὗς δὲ (ἀντί ὃν) πόλους καλοῦσιν. ἰδ. § 11, 3 μετὰ τῆς σκμ.

δ') ἐνίοτε ἡ ἀναφορική ἀντωνυμία δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸ γένος τοῦ οὐσιαστικοῦ, εἰς δ' ἀναφέρεται, ἀλλὰ καθ' ἔλξιν συμφωνεῖ πρὸς τὸ γένος τοῦ κατηγορουμένου τοῦ οὐσιαστικοῦ τούτου. Πλ. Γο. 460 : οὐδέποτε ἂν εἴη ἡ ῥητορική ἀδικὸν πρᾶγμα, ὃ γ' αἰεὶ περὶ δικαιοσύνης τοὺς λόγους ποιεῖται.

ε.) πολλάκις πρότασις ὑποτελὴς στενωὺς συνημμένη μετὰ τῆς κυρίας ἢ ἄλλης ὑποτελοῦς προτάσεως λαμβάνει τὸν χαρακτῆρα τῆς προτάσεως ταύτης καὶ ἐκφέρεται κατὰ τὴν αὐτὴν ἔγκλισιν. Σοφ. Φ. 325 : θυμὸν γένοιτο χειρὶ πληρῶσαι ποτε, *ἰν' αἱ Μυκῆναι γνοίεν* . . . ἔτι χῆ Σκῦρος ἀνδρῶν ἀλκίμων μήτηρ ἔφυ. Ὀμ. Ρ. 649 : εἴη δ' ὅστις ἐταῖρος ἀπαγγεῖλειε τάχιστα Πηλεΐδῃ. Ἀρρ. Β. 97 : γόνιμον δὲ ποιητὴν ἂν οὐχ εὖροις, *ὅστις ῥῆμα γενναῖον λάκοι*. Ε. Συ. 8, 17. τίς μισεῖν δύναιτ' ἂν ὑφ' οὐ εἰδείη καλὸς τε καὶ ἀγαθὸς νομιζόμενος ; Πλ. Φαι. 72 : *εἰ ἀποθνήσκου μὲν πάντα, ὅσα τοῦ ζῆν μεταλάβοι, ἐπειδὴ δὲ ἀποθάνοι, μένοι ἐν τούτῳ τῷ σπέρματι τὰ τεθνηῶτα καὶ μὴ πάλιν ἀναβιώ-*

σκοιτο, ἄρ' οὐ πολλή ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τεθνάναι καὶ μὴ-
δὲν ζῆν; Δημ. 4, 1 : ἐπέσχον ἄν, ἕως οἱ πλείστοι τῶν εἰωθότων
γνώμην ἀπεφώναντο.

5') πολλάκις λέξις τις, ἥτις ὀφείλε νὰ κεῖται ὡς ὑποκείμενον
ἢ ὡς ἀντικείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἢ τῆς μετοχῆς, τίθεται ὡς
ἀντικείμενον ἢ προσδιορισμὸς τοῦ κυρίου ῥήματος ἢ ἄλλης τινὸς
λέξεως τῆς προτάσεως. Ἡρ. 5, 38 : ἔδδε γὰρ *συμμαχίης* τινός
οἱ μεγάλης ἐξευρεθῆναι (ἀντί : ἔδδε γὰρ *συμμαχίαν* τινά οἱ ἐξευ-
ρεθῆναι). Θ. 4, 6 : τῆς *θαλάσσης* εἶργον μὴ χρῆσθαι τοὺς Μυτι-
ληναίους (ἀντί : εἶργον τοὺς Μυτιληναίους μὴ χρῆσθαι τῇ *θαλάσσῃ*).
Ξ. Ἀν. 5, 4, 9 : τί ἡμῶν δεήσεσθε *χρήσασθαι*; ἀντί : τί ἡμῖν δεή-
σεσθε *χρήσασθαι*; Δη. 5, 22 : τούτων οὐχὶ νῦν ὄρῳ τὸν καιρὸν
τοῦ λέγειν. (ἀντί : οὐχὶ νῦν ὄρῳ τὸν καιρὸν τοῦ ταῦτα λέγειν). Θ.
5, 15 : ἐδόκει ποιητέα ἡ *ξύμβασις* . . . ἐπιθυμία τῶν ἀνδρῶν τῶν
ἐκ τῆς νήσου κομίσασθαι (ἀντί : τοὺς ἀνδρας τοὺς ἐκ τῆς νήσου
κομίσασθαι). Σοφ. Ἡλ. 47 : ἄγγελλε δ' ὄρκῳ προστιθείς (ἀντί :
ὄρκον προστιθείς). Εὐρ. Ἀνδρ. 84 : ἐμπέφυκε γυναιξὶ τέρψις τῶν
παρεστώτων κακῶν ἀνὰ στόμ' αἰεὶ καὶ διὰ γλώσσης ἔχειν (ἀντί :
τὰ παρεστώτα κακὰ ἀνὰ στόμα καὶ διὰ γλώσσης ἔχειν).

ΣΗΜ. Ἡ τοιαύτη σύνταξις προῆλθε, φαίνεται, ἐκ συμπτύξεως·
τὸ ἀπαρέμφατον δηλ. ἢ ἡ μετοχὴ ἐπιφέρεται πρὸς ἀκριβεστέραν
παράστασιν τῆς ἐννοίας· π. χ. τῆς *θαλάσσης* εἶργον μὴ χρῆσθαι
τοὺς Μυτιληναίους = τῆς *θαλάσσης* εἶργον τοὺς Μυτιληναίους, ὥστε
μὴ χρῆσθαι αὐτῇ. ἄγγελλε δ' ὄρκῳ προστιθείς = ἄγγελλε δ' ὄρκῳ,
δηλ. προστιθείς ὄρκον.

2. Εἰς τὴν ἑλξίν ὑπάγεται α) ἡ *πρόληψις*. Τὸ ὑποκείμενον δηλ.
τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας
προτάσεως γίνεται ἀντικείμενον αὐτοῦ. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα
ἐπὶ λεκτικῶν, γνωστικῶν καὶ φόβου σημαντικῶν ῥημάτων (§ 6, 3).
Πολλάκις τὸ ὑποκείμενον τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως κεῖται προλη-
πτικῶς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὡς γενικὴ ἀντικειμενικὴ οὐσιαστικοῦ
τινος. Θ. 1, 61 : ἦλθε δὲ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἡ *ἀγγελία* τῶν πό-
λεων ὅτι ἀφρεσῶσι (= ἡ ἀγγελία ὅτι αἱ πόλεις ἀφρεσῶσι). 1, 97 :

ἅμα δὲ καὶ τῆς ἀρχῆς ἀπόδειξιν ἔχει ἐν οἷῳ τρόπῳ κατέστη (= ἀπόδειξιν ἐν οἷῳ τρόπῳ ἢ ἀρχὴ κατέστη).

β') ἡ ὑπαλλαγή, καθ' ἣν τὸ ἐπίθετον ἀντὶ νὰ συμφωνῇ πρὸς τὸ οὐσιαστικόν, εἰς ὃ φυσικῶς ἀνήκει, συμφωνεῖ πρὸς ἄλλο. Εὐρ. Ἠλ. 450: Θετίδος εἰνάλιον γόνον (ἀντί: Θετίδος εἰναλίας γόνον). Ἀρστροφ. Λυσ. 196: Θάσιον οἴνου σταμνίον (ἀντί: Θασίου οἴνου σταμνίον).

γ') τὸ ὑπερβατὸν καθ' ὃ λέξεις τις ἀποχωρίζεται ἀπὸ τῆς λέξεως μεθ' ἧς εἶνε συντεταγμένη δι' ἄλλων λέξεων μεταξὺ κειμένων. Ἀρστροφ. Πλ. 502: πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ὄντες πλουτοῦσι πονηροὶ ἀντί: πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ὄντες πονηροὶ πλουτοῦσι. Λυσ. 16, 8: οὐδεις ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε.

ς'. Χιαστὸν σχῆμα (§ 161).

Χιαστὸν σχῆμα λέγεται ἐκείνη ἡ σύνταξις, καθ' ἣν δύο λέξεις ἢ προτάσεις ἀναφέρονται εἰς δύο προηγουμένας λέξεις ἢ προτάσεις κατ' ἀντίστροφον τάξιν. Ὀμ. Δ, 450: οἰμωγὴ τε καὶ εὐχολὴ πέλεν ἀνδρῶν ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων. Ἰσ. 2, 18: τὰς μὲν ἐργασίας αὐτοῖς καθίστη κερδαλέας, τὰς δὲ πραγματείας ἐπιζημίους, ἵνα τὰς μὲν φεύγωσι, πρὸς δὲ τὰς προθυμότερον ἔχωσι. Λέγεται δὲ ἡ σύνταξις αὕτη χιαστὸν σχῆμα ἢ χιασμός, διότι ἡ πρὸς ἀλλήλας ἀναφορὰ τῶν τεσσάρων ἐννοιῶν ἢ προτάσεων δύναται νὰ παρασταθῇ διὰ τοῦ γράμματος X, οἷον

οἰμωγὴ	X	εὐχολὴ
ὀλλύντων		ὀλλυμένων

ζ'. Σχῆμα ὕστερον πρότερον (§ 162).

Σχῆμα ὕστερον πρότερον λέγεται ἡ πλοκὴ τοῦ λόγου, καθ' ἣν προτάσσεται τὸ φύσει ὕστερον, ἐπιτάσσεται δὲ τὸ φύσει πρότερον. Ὀμ. Α, 251: τράφεν ἡδ' ἐγένοντο (= ἐτράφησαν καὶ ἐγεννήθησαν). Ε, 264: εἴματα τ' ἀμφιέσσασα καὶ λούσσασα.

η'. Ἀνακόλουθον σχῆμα (§ 163).

Σχῆμα ἀνακόλουθον λέγεται ἐκείνη ἡ σύνταξις, καθ' ἣν ὁ λόγος δὲν βαίνει ἀφ' ἑνὸς ἐπὶ τὸ ἑξῆς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τοῦ ἐκείνου ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ἑξῆς τῆς ἑκείνου.

ὥστε τὸ τέλος εἶνε ἀσύμφωνον καὶ ἀνακόλουθον πρὸς τὴν ἀρχήν. Γίνεται δὲ κατὰ πολλοὺς τρόπους· ἐνταῦθα δὲ σημειοῦμεν τὰς κυριωτάτας ἀνακολουθίας.

α) τίθεται ὀνομαστικὴ μετοχῆς ἀναφερομένη εἰς λέξιν τιὰ τῆς προτάσεως κειμένην κατὰ γενικὴν ἢ κατὰ δοτικὴν ἢ κατ' αἰτιατικὴν. Τοῦτο γίνεται, ὅταν ἡ λέξις αὕτη εἶνε τὸ λογικὸν ὑποκείμενον, ὅταν ὁηλ. ἡ πρότασις ἰσοδυναμῇ μὲ ἄλλην πρότασιν, ἥς ὑποκείμενον εἶνε ἡ λέξις αὕτη. Θ. 3, 36 : ἔδοξεν αὐτοῖς (=ἐψηφίσαντο ἢ ἔγνωσαν) οὐ τοὺς παρόντας μόνους ἀποκτείνειν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἅπαντας Μυτιληναίους ἐπικαλοῦντες κτλ. Πλ. Νο. 686 : ἀποβλέψας πρὸς τοῦτον τὸν στόλον ἔδοξέ μοι πάγκαλος εἶναι. Εὐρ. Ἰφ. Τ. 919 : ἐλθὼν δ' ἐκείσε πρῶτα μὲν μ' οὐδεὶς ξένων ἐκὼν ἐδέξατο (=ὐπ' οὐδενὸς ξένων ἐδέχθη). Θ. 4, 52 : ἦν αὐτῶν ἡ διάνοια (=διανοοῦντο)... κρατυνάμενοι αὐτήν... τὴν Λέσθον κακώσειν. Ὁμοία ἀνακολουθία εἶνε καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς : τὰ περὶ Πύλον ὐπ' ἀμφοτέρων κατὰ κράτος ἐπολεμεῖτο (=ἀμφοτέροι κατὰ κράτος ἐπολέμουν) Ἀθηναῖοι μὲν... τὴν νῆσον περιπλέοντες... Πελοποννήσιοι δὲ ἐν τῇ ἡπείρῳ στρατοπεδεύομενοι. 5, 70 : μετὰ ταῦτα ἡ ξύνοδος ἦν (=ζυνήλθον) Ἀργεῖοι μὲν καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐντόνως καὶ ὀργῇ χρώμενοι, Λακεδαιμόνιοι δὲ βραδέως.

β) Ἐνίοτε προτάσσεται ὀνομαστικὴ οὐσιαστικοῦ μετὰ μετοχῆς καὶ ἀντὶ νὰ ἀκολουθήσῃ ῥῆμα ἔχον ὑποκείμενον τὸ οὐσιαστικόν τοῦτο μεταβάλλεται ὁ λόγος οὕτως, ὥστε ἡρμοζεν ἀντὶ τῆς ὀνομαστικῆς γενικῇ ἀπόλυτος. Ἡρ. 7, 151 : ἀλγὴς γενομένη πᾶσα ἡ ἑλλὰς χεῖρ μεγάλη συνάγεται. (ὥσπερ εἶπετο : χεῖρα μεγάλην συνάγει). Ξ. Ἑλλ. 4, 1, 24 : ἐπιπεσὼν τῇ Φαρναβάζου στρατοπεδείᾳ τῆς μὲν προφυλακῆς αὐτοῦ Μυσῶν ὄντων πολλοὶ ἔπεσον.

γ) Πολλάκις ἀρχεται ὁ λόγος δι' αἰτιατικῆς, εἶτα δὲ μεταβάλλεται οὕτως, ὥστε ἡ αἰτιατικὴ μένει μετέωρος καὶ ἀπολυτος. Θ. 6, 62 : τὸν δὲ πόνον τὸν κατὰ τὸν πόλεμον μὴ γένηται τε πολὺς καὶ οὐδὲν μᾶλλον περιγενώμεθα, ἀρκείτω ἡμῖν καὶ ἐκείνα. Ἰσ. 49, 151 : τὸ μὲν οὖν σύνταγμα καὶ τὸν χρόνον... ἀρκούντως δεδήλωται.

ΣΗΜ. Συνήθως ἡ τοιαύτη αἰτιατικὴ ἐξηγεῖται διὰ τοῦ ὡς πρὸς-Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Ἑκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

π. γ. τὸν δὲ πόνοι—ἄρκειτω ἡμῖν καὶ ἐκεῖνα—ὡς πρὸς δὲ τὸν πόνον—ἄρκειτω κτλ.

δ') Συνηθέστατα γίνεται ἀνακολουθία διὰ τὴν παρέμπτωσιν δευτερευουσῶν προτάσεων. Ξ. Ἄν. 2, 5, 13 : Ἀλλὰ μὴν, ἐρῶ γὰρ καὶ ταῦτα, ἐξ ὧν ἔχω ἐλπίδας καὶ σὲ βουλήσεσθαι φίλον ἡμῖν εἶναι· οἶδα μὲν γὰρ κτλ. Οὕτω συμβαίνει πολλάκις νὰ ἔλλειπῃ ἡ ἀπόδοσις. Ξ. Ἑλλ. 2, 3, 15 : ἐπεὶ δὲ αὐτὸς μὲν προπετὴς ἦν ἐπὶ τὸ πολλοὺς ἀποκτείνειν ἅτε καὶ φυγὼν ὑπὸ τοῦ δήμου, ὁ δὲ Θηραμένης ἀντέκοπτε λέγων ὅτι οὐκ εἰκὸς εἶη θανατοῦν εἴ τις ἐτιμᾶτο ὑπὸ τοῦ δήμου, τοὺς δὲ καλοὺς καὶ καλοὺς μηδὲν κακὸν εἰργάζετο· ἐπεὶ καὶ ἐγώ, ἔφη, καὶ σὺ πολλὰ δὴ τοῦ ἀρέσκειν ἔνεκα καὶ εἵπομεν καὶ ἐπράξαμεν· ὁ δὲ ἔτι γὰρ οἰκείως ἐχρῆτο τῷ Θηραμένει, ἀντέλεγεν ὅτι οὐκ ἐγγωροίη τοῖς πλεονεκτεῖν βουλομένοις μὴ οὐκ ἐκποδῶν ποιῆσθαι τοὺς ἱκανωτάτους διακωλύειν κτλ.

θ'. Βοιωτίων ἢ πινδαρικὸν σχῆμα (§ 164).

Βοιωτίων ἢ πινδαρικὸν σχῆμα λέγεται ἡ σύνταξις ὑποκειμένου ἄρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ γένους καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ μετὰ ῥήματος ἐνικοῦ ἀριθμοῦ. Τὸ σχῆμα τοῦτο σπανίως ἀπαντᾷ, λέγεται δὲ πινδαρικόν, διότι ὁ Πίνδαρος ἐποίησεν συχνότερον ὥπως χρῆσιν αὐτοῦ. Πιν. Ὀλ. 10, 4 : μελιγάρυες ὕμνοι ὑστέρων ἀρχαὶ λόγων τέλεται. Παρὰ τοῖς πεζολόγοις ἀπαντᾷ ἡ σύνταξις αὕτη σπανιώτατα καὶ μόνον ἐπὶ τοῦ ἐστί προτασσομένου. Πλ. Εὐθύδ. 302 : ἔστιν ἔμοιγε καὶ βωμοί.

Παράρτημα

Περὶ λεκτικῶν τρόπων.

α'. Μεταφορά (§ 165).

Μεταφορά εἶνε ὁ λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν αἱ ἔννοιαι παρί-
 στανται εἰκονικῶς. Κατὰ τὸν λεκτικὸν τοῦτον τρόπον μεταφέρονται
 αἱ λέξεις ἀπὸ τῆς κυρίας σημασίας εἰς ἄλλην ἔχουσαν ὁμοιότητα
 πρὸς αὐτήν. Εἶνε δὲ ὁ τρόπος οὗτος ὁ κάλλιστος καὶ συνηθέ-
 στατος. Παραδείγματα μεταφορᾶς ἔστωσαν τὰ ἑξῆς. Αἰσχ. Κτ.
 84: ἀδαμάντινα τείχη (ἀδαμάντινος κυρίως λέγεται ὁ ἐξ ἀδά-
 μαντος ἢ ἀδαμάντων κατεσκευασμένος, ἐνταῦθα δὲ μεταφορικῶς
 λέγονται τὰ τείχη ἀδαμάντινα ἀντὶ ἰσχυρά, στερεά, ἐπειδὴ
 πᾶν τὸ ἐξ ἀδάμαντος κατεσκευασμένον εἶνε ἰσχυρὸν, στερεόν).
 Ἀριστ. Ἀχ. 180: πρεσβῦται πρίνινοι (=ἰσχυροί, σκληροί). Ἑκκ.
 973: Κύπριδος ἔρνος (ἔρνος λέγεται ὑπὸ τῶν ποιητῶν κυρίως ὁ
 βλαστὸς τῶν δένδρων· ἐνταῦθα δὲ μεταφορικῶς τὸ τέκνον, διότι τὸ
 τέκνον εἶνε τρόπον τινὰ βλαστὸς τῶν γονέων. πρὸς τὸ τῆς κοινῆς
 γλώσσης βλαστάρι). Ὀμ. Ζ, 187: δόλον ἄλλον ὕφαινευ. Κατὰ
 τὸν Ἀριστοτέλην (Ῥητ. Γ*, 10) οἱ παλαοὶ ῥήτορες ὠνόμαζον τὴν
 Αἴγιναν λήμην (=σιμπλαν) τοῦ Πειραιῶς, τὰ δὲ καπηλεῖα Ἀτ-
 τικὰ φιδίτια. Ὁ Κικέρων (Cat. 3, 10) ὀνομάζει τοὺς ἐνδόξους ἀν-
 δρας τῆς Ῥώμης lumina civitatis.

β'. Συνεκδοχή (§ 166).

Συνεκδοχή εἶνε ὁ λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν τίθεται α) ἡ ὕλη
 ἀντὶ τοῦ ἐκ τῆς ὕλης κατεσκευασμένου πράγματος. Ὀμ. Ν, 721:
 τὸν γε κατέκτανον ὀξεί χαλκῷ (=χαλκίνῳ δόρατι, ἤτοι δόρατι
 ἔχοντι χαλκίνην αἶχμήν). Ξ. Ἑλλ. 1, 1, 28: ἔρρει τὰ κᾶλα (=
 τὰ πλοῖα). Θ. 1, 6: ἐν τοῖς πρώτοις δὲ Ἀθηναῖοι τὸν σίδηρον (=
 τὰ ὄπλα) κατέθεντο. β) τὸ ἐν ἀντὶ τῶν πολλῶν. Θ. 6, 84: ὁ
 Χαλκιδεὺς (=οἱ Χαλκιδεῖς). γ) τὸ μέρος ἀντὶ τοῦ ὅλου καὶ τὰ-
 νάπαιιν. Σοφ. Οἷ. Τ. 1515: ἔθι στέγης(=οἴκου) ἔσω. Ὀμ. Θ, 404:
 κολέον νεοπρίστου ἐλέφαντος (=ἐλεφαντίνου ὀστοῦ).

γ'. Μετωνυμία (§ 167).

Συγγενής τῇ συνεκδοχῇ εἶνε ἡ μετωνυμία, καθ' ἣν τίθεται ἅ τὸ ὄνομα τοῦ ἐφευρετοῦ ἢ κυρίου ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐφευρεθέντος ἢ ὑποτεταγμένου πράγματος. Ὅμ. Β, 426 : σπλάγχνα ὑπείρεχον Ἑφαιστοιο (= τοῦ πυρός). β') τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως ἀντὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ. π. χ. ὁ Ὅμηρος (ἀντὶ : τὰ Ὅμηρου ἔπη). γ') τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου καὶ τάνάπαλιν. Πλ. Κριτί. 108 : εἰς δάκρυα ἔπεσε τὸ θέατρον (= οἱ θεαταί). Ε. Ἀν. 4, 7, 1 : ἐπορεύθησαν εἰς Τρόχους (= εἰς τὴν χώραν τῶν Τρόχων). Λυσ. 23, 6 : ἐλθὼν εἰς τὸν τυρὸν (= εἰς τὸν τόπον, ἔνθα πωλεῖται ὁ τυρὸς) ἐπυνθανόμην. δ') τὸ ἀφηρημένον ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου. Ὅμ. Γ, 49 : νεώτερός ἐστιν, ὁμηλικὴ δ' ἐμοὶ αὐτῷ (= ὁμηλικί, ἡλικιώτης). Πλ. Φαιδρ. 252 : ὦ φιλότης (= ὦ φίλε). Συχνάκις τίθενται ἀντὶ τῶν συγκεκριμένων περιληπτικῶς τὰ ἀφηρημένα πρεσβεία (= πρέσβεις), συμμαχία (= σύμμαχοι), ὑπηρεσία (= ὑπηρεταί). πρβ. καὶ δουλεία (= δούλοι. Θ. 5, 23), φυγὴ (= φυγάδες. Θ. 8, 64), νεότης (= νέοι. Θ, 2, 8).

δ'. Ἀντονομασία (§ 168).

Ἀντονομασία εἶνε ὁ λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν τίθεται τὸ πατρωνυμικὸν ἀντὶ τοῦ κυρίου. π. χ. Πηλείδης ἀντὶ Ἀχιλλεύς (Ὅμ. Α, 146). ἢ τὸ προσηγορικὸν ἀντὶ ἐνὸς ὀρισμένου ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ προσηγορικοῦ σημαينوμένων, τοῦ γνωστοτάτου καὶ ἐξοχωτάτου. π. χ. ὁ ἱσθμὸς ἀντὶ ὁ ἱσθμὸς τῆς Κορίνθου (Θ. 3, 15). ἢ Χερσονήσος ἀντὶ ἡ Θρακικὴ χερσονήσος, ὁ ποιητὴς ἀντὶ ὁ Ὅμηρος, κτλ. πρβ. τὸ παρ' ἡμῖν τὸ ἄλογο ἀντὶ ὁ ἵππος.

ΣΗΜ. Τὰ πατρωνυμικά δὲν εἶνε εὐχρηστα παρὰ τοῖς πεζολόγοις. πλὴν τοῦ Ἡρακλείδαι, Εὐμολπίδαι καὶ ὀλίγων ἄλλων, ἅτινα λαμβάνονται εἰς δῆλωσιν τοῦ ὅλου γένους π. χ. Ἡρακλείδαι = οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἡρακλέους. Ἀντὶ τοῦ πατρωνυμικοῦ τίθεται παρὰ τοῖς πεζολόγοις τὸ υἱὸς ἢ παῖς μετὰ τῆς γενικῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρός, ἢ μόνῃ ἡ γενικὴ τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρός. Πλ. Πρωτ. 309 : τοῦ Κλεινίου υἱέος (= τοῦ Ἀλκιβιάδου) καλλίων. Κρατ. 406 : ὦ π. ἢ Ἰπποκρίτης. Προσηγορεύθηκε ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

δ. Κατάχρησις (169).

«Κατάχρησις ἐστὶ λέξις μετενηνεγμένη ἀπὸ τοῦ πρώτου κατονομασθέντος κυρίως τε καὶ ἐτύμως ἐφ' ἕτερον ἀκατανόμαστον κατὰ τὸ οἰκτεῖον, οἷον γόνυ καλάμου καὶ ὀφθαλμὸς ἀμπέλου καὶ χεῖλος κεραμίου καὶ τράχηλος ὄρους· κυρίως γὰρ ταῦτα ἐπ' ἀνθρώπου λέγεται—Διαφέρει δὲ μεταφορὰ καὶ κατάχρησις καθ' ὅτι ἡ μὲν μεταφορὰ ἀπὸ κατονομαζομένου ἐπὶ κατονομαζόμενον λέγεται, ἡ δὲ κατάχρησις ἀπὸ κατονομαζομένου ἐπὶ ἀκατανόμαστον ὅθεν καὶ κατάχρησις λέγεται.» Τρύφ. σ. 192. Πλὴν τῶν εἰρημένων μνημονεύομεν ἐπὶ δύο παραδείγματα. Κυνέη κυρίως λέγεται ἡ περικεφαλαία ἢ ἐκ' ὁδοῦς κυνὸς κατεσκευασμένη, καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἢ ἐκ' ὁδοῦς ἄλλου ζώου καὶ πᾶσα καθόλου περικεφαλαία. Ὅθεν λέγεται καὶ Κυνέη ταυρεῖη (Ὅμ. Ξ, 257). Ἀλιεύς λέγεται κυρίως ὁ ἐν ἀλὶ ἥτοι θαλάσῃ ἰχθύς ἄγρεῦον, καταχρηστικῶς δὲ ἔπειτα καὶ ὁ ἐν γλίναις ἢ ἐν ποταμοῖς ἰχθύς συλλαμβάνων. πρὸς τὴν κοινῆς γλώττης νοικοκύρης, ὅπερ σημαῖνον κυρίως τὸν κύριον τοῦ οἴκου καταχρηστικῶς λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ κύριος καθόλου ὅθεν λέγεται νοικοκύρης τοῦ χωραφιοῦ, σπιτονοικοκύρης κτλ.

ε'. Εἰρωνεία (§ 170)

«Εἰρωνεία ἐστὶ λόγος διὰ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον μετὰ τινος ἠθικῆς ὑποκρίσεως δηλῶν» (Τρύφ. σ. 205). Πλ. Γο. 491 : ὡς ἡδὺς εἶ. Δημ. 3, 27 : ὑπὸ τῶν χρηστῶν τῶν νῦν 31 : τὸ πάντων ἀνδρειότατον.

ζ'. Περιφρασις (§ 171).

Περιφρασις εἶνε ἡ διὰ πλείονων λέξεων ἑκφρασις ἐννοίας δυναμένης νὰ ἐκφρασθῇ δι' ὀλιγωτέρων. (Quint VIII, 6, 61 : quiduid significari brevius potest et cum ornatu latius ostenditur περιφρασις est) π. χ. ὕδς χρῆμα = ὕς (Ἡρ. 1, 36 : ἐν τῷ Μυσίῳ Ὀλύμπῳ ὕδς χρῆμα γίνεται μέγα). τὸ χρῆμα τῶν νύκτων = αἱ νύκτες (Ἀρστωφ. Νεφ. 1. ἰού, ἰού, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ τῶν

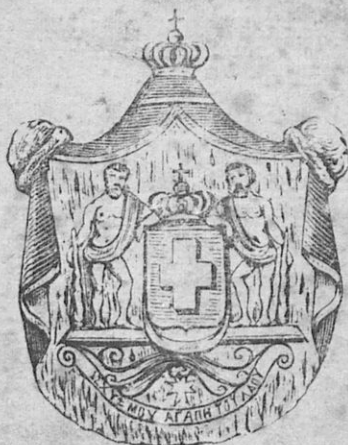
νυκτῶν χρῆμα ἀπέραντον ὅσον). Δήμητρος καρπός = σίτος
 (Ξ. Ἑλλ. 6, 3, 6). Συνηθεστάτη εἶνε ἡ περίφρασις τοῦ ῥήματος διὰ
 τοῦ ποιεῖσθαι καὶ τοῦ ἀφηρημένου οὐσιαστικοῦ π. χ. λόγον ποιεῖ-
 σθαι ἀντὶ τοῦ λέγειν, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι. ἀντὶ τοῦ ἐπιμελεῖ-
 σθαι, διάγνωσιν ποιεῖσθαι ἀντὶ τοῦ διαγιγνώσκειν κτλ. ῥημά-
 των τινῶν τὸ παθητικὸν ἐκφράζεται ἐνίοτε διὰ τοῦ ἔχειν καὶ τοῦ
 ἀφηρημένου αὐτῶν οὐσιαστικοῦ π. χ. ἔπαινον ἔχειν ἀντὶ ἐπαινεί-
 σθαι, τιμὴν ἔχειν ἀντὶ τιμᾶσθαι, ὄνομα ἔχειν ἀντὶ ὀνομά-
 ζεσθαι (Ἀναξανδρ. παρ' Ἀθην. σ. 255 : τὸ γὰρ κολακεύειν νῦν
 ἀρέσκειν ὄνομ' ἔχει). Τὸ παθητικὸν τοῦ αἰτιᾶσθαι εἶνε αἰτίαν
 ἔχειν, οὐδέποτε αἰτιᾶσθαι.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ὅρισμός τοῦ συντακτικοῦ § 4.
 Ἀπλή πρότασις § 2.
 Ὑποκείμενον § 3.
 Κατηγορούμενον § 4.
 Συνδετικὸν § 5.
 Παράλειψις τοῦ ὑποκειμένου § 6.
 Παράλειψις τοῦ κατηγορουμένου § 7.
 Παράλειψις τοῦ εἶναι § 8.
 Παράλειψις τοῦ ῥήματος § 9.
 Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς
 τὸ ὑποκείμενον § 11.
 Συμφωνία τοῦ ῥήματος πρὸς τὸ ὑπο-
 κείμενον § 12.
 Συμφωνία τῶν ὄρων τῆς συνθέτου
 προτάσεως § 15—16
 Ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ § 18—20.
 Παράθεσις § 21—22.
 Γενική ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν, § 23.
 Γενική ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων § 24.
 Τὰ παραθετικά § 25.
 Δοτική ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων, τῶν ἐπιρ-
 ρηματῶν καὶ τῶν οὐσιαστ. § 26.
 Δοτική τῆς κτήσεως, τῆς ὠφελείας
 ἢ βλάβης, τῆς ἀναφορᾶς, ἡθικῇ § 27.
 Ἡ σχέσις τοῦ χρόνου § 30.
 Ἡ σχέσις τοῦ τόπου § 31.
 Ἡ σχέσις τοῦ τρόπου § 32.
 Ἡ σχέσις τοῦ ὄργανου § 33.
 Ἡ σχέσις τοῦ ποσοῦ § 34.
 Ἡ σχέσις τοῦ κατὰ τι § 35.
 Ἡ σχέσις τοῦ αἰτίου § 36.
 Ἀντικείμενον § 37.
 Ῥήμ. μετὰ γεν. συντασσόμενα § 39.
 Ῥήμ. μετὰ δοτ. συντασσόμενα § 40.
 Ῥήμ. μετὰ αἰτ. συντασσόμενα § 41.
 Ῥήμ. μετὰ δύο αἰτ. § 42.
 Ῥήμ. μετὰ γεν. καὶ αἰτ. § 42.
 Ῥήμ. μετὰ δοτ. καὶ αἰτ. § 44.
 Ῥήμ. μετὰ δοτ. καὶ γεν. § 45.
 Ἐνεργητικά ῥήματα § 46.
 Μέσα ῥήματα. μέσα εὐθέα ἢ αὐτο-
 παθῆ § 48. μέσα πλάγια ἢ περι-
 ποιητικά § 49. μέσα δυναμικά
 § 50.

Ἀποθετικά § 51.
 Παθητικά § 52.
 Ἀπρόσωπα § 53.
 Χρόνοι τοῦ ῥήματος § 54. Ὁ ἐνεστώς
 § 55. Ὁ παρατατικός § 56. Ὁ
 ἀόριστος § 57. Ὁ μέλλων § 58. Ὁ
 παρακείμενος § 59. Ὁ ὑπερσυντέ-
 λικος § 60. Ὁ τετελεσμένος μέλ-
 λων § 61.
 Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς ἀνεξαρτήτοις
 προτάσεσι § 63. Ἡ ὀριστική §
 63. Ἡ ὑποτακτική § 64. Ἡ εὐκτι-
 κή § 65. Ἡ προστακτική § 66.
 Εὐθεταὶ ἐρωτήσεις § 67.
 Εὐκτικὴ πλάγια § 68.
 Εἰδικαὶ προτάσεις § 69.
 Πλάγια ἐρωτήσεις § 70.
 Αἰτιολογικαὶ προτάσεις § 71.
 Τελικαὶ προτάσεις § 72.
 Συμπερασματικαὶ προτάσεις § 73.
 Ὑποθετικά προτάσεις § 75. Παρατη-
 ρήσεις ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν λό-
 γων § 76.
 Ἀναφορικαὶ προτάσεις § 77.
 Χρονικαὶ προτάσεις § 78.
 Τὸ ἀπαρέμφατον § 80. Τὸ ὑποκείμε-
 νον τοῦ ἀπαρέμφατου § 81. Τὸ ἀ-
 παρέμφατον μετ' ἄρθρου § 82. Τὸ
 ἀπαρέμφατον ἀνευ ἄρθρου § 83. Τὸ
 ἀπαρέμφατον ἀπολύτως § 84.
 Ἡ μετοχή § 85. Ἡ μετοχὴ ἐπιθε-
 τικῶς § 86. Ἡ μετοχὴ κατηγορημα-
 τικῶς § 87. Ἡ μετοχὴ παραθετι-
 κῶς § 88. Ἡ μετοχὴ μετὰ τοῦ ἂν
 § 89.
 Τὰ εἰς τος καὶ τέος ῥήμ. § 91.
 Πλάγιος λόγος § 92.
 Τὸ ἄρθρον § 93. Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν
 οὐσιαστικῶν § 94. Τὸ ἄρθρον μετὰ
 τῶν ἐπιθέτων § 96. Ἐπιθετοποιδὲς
 καὶ οὐσιαστικοποιδὲς δυνάμεις τοῦ
 ἄρθρου § 99.
 Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι § 400 Ἡ

101. Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι § Σχῆμα κατὰ σύνεσιν § 455.
 102. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι § 403. Ἀπτικόν σχῆμα § 456.
 Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι § 405. Αἱ Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος § 457.
 ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι § 406. Αἱ Σχῆμα ἐλλείψεως § 458.
 ρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι § 407. Αἱ Πλεονασμός § 459.
 ἀόριστοι ἀντωνυμίαι § 408. Αἱ Ἐλξίς § 460.
 ἐπιμεριστικαὶ ἀντωνυμίαι 409. Χιασπὸν σχῆμα § 464.
 Αἱ προθέσεις § 440—437. Σχῆμα ὑστέρον πρότερον § 462.
 Τὰ ἐπιρρήματα § 438—439. Ἀνακόλουθον § 463.
 Τὰ ἐπιφωνήματα § 440. Πινδαρικὸν σχῆμα § 464.
 Τὰ ἀποφατικὰ μόρια § 444—444. Μετοφορὰ § 465.
 Οἱ συμπλεκτικοὶ σύνδ. § 445—448. Συνεκδοχὴ § 465.
 Οἱ ἀντιθετικοὶ σύνδεσμοι § 449. Μετωνυμία § 467.
 Οἱ διαζευκτικοὶ σύνδεσμοι § 450. Ἀντονυμασία § 468.
 Ὁ αἰτιολογικὸς γάρ § 454. Κατάχρησις § 469.
 Οἱ συλλογιστικοὶ σύνδεσμοι § 452. Εἰρωνεία § 470.
 Μόρια ἐπιτακτικὰ καὶ βεβαιωτ. § 453. Περύφρασις § 474.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν κύριον Κ. Σ. Κατσεδάνην.

Ἐχόντες δι' ὅσον τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ΑΜΒ' νόμου τῆς 22 Ἰουνίου 1842. τὸ ἄρθρον 18 τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 4 Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους περὶ διδακτικῶν βιβλίων καὶ τῶν κατὰ ταῦτα υποβληθῆσαν ἦν ἔχουσιν τῆς πρώτης Ἐπιτροπείας τῶν κριτῶν τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῆς μέσης καὶ παιδείας, γνωρίζοντες ὅτι ἐγκρίνουν τὴν γνώμην τῆς αὐτῆς Ἐπιτροπείας, καθ' ἣν τὸ δεύτερον σύγγραμμα «Συντακτικὸν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης» τὸ κατὰ τὸν ΑΜΒ' νόμον ἐγκριθέν ὡς μόνον διδακτικὸν βιβλίον πρὸς διδασκαλίαν τῆς Ἑλληνικῆς συντάξεως ἐν τῇ Α' καὶ τῇ Β' τάξει τῶν δημοσίων, δημοτυπικῶν καὶ ἰδιωτικῶν γυμνασίων ἐπὶ τετραετίαν, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους εἶνε καλῶς καὶ κατὰ τὸν νόμον (ἐκτυπωμένων. Συμμόνως δὲ τῇ γνώμῃ τῆς Ἐπιτροπείας ὁρίζομεν τιμὴν αὐτοῦ Δραχ. δύο καὶ ἡπτά εἰκοσι καὶ πέντε (2 ὀρ. 25)

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1884.

Ὁ Ὑπουργὸς
Δ. Σ. ΒΟΥΛΠΙΩΤΗΣ

Σ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.